Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd wedi'i Adneuo
Cyngor Sir Ynys Môn a Chyngor Gwynedd

ASESIAD RHEOLIADAU CYNEFINOEDD

Chwefror 2016

enfusion

ASESIAD RHEOLIADAU CYNEFINOEDD

Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd wedi'i Adneuo
Cyngor Sir Ynys Môn a Chyngor Gwynedd

Paratowyd ar gyfer: Cyngor Sir Ynys Môn a Chyngor Gwynedd

dyddiad:	Chwefror 2016	
paratowyd ar gyfer:	Cyngor Sir Ynys Môn a Chyngor Gwynedd	
paratowyd gan:	Cheryl Beattie Alastair Peattie	Enfusion
sicrwydd ansawdd:	Alastair Peattie	Enfusion

enfusion
environmental planning and management for sustainability
Treenwood House
Rowden Lane
Bradford on Avon
BA15 2AU
t: 01225 867112
www.enfusion.co.uk

CYNNWYS **TUD**

1.0 CYFLWYNIAD 1
Cefndir ... 1
Ymgynghoriad ... 2
Pwrpas a Strwythur yr Adroddiad ... 2

2.0 ASESIAD RHEOLIADAU CYNEFINOEDD (ARhC) A'R CYNLLUN ... 3
Y Gofyn am Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd ... 3
Arweiniad ac Arfer Da ... 3

3.0 ARhC CAM 1: SGRINIO ... 5
Sgrinio'r Strategaeth a Ffefrir (2013) ... 5
Sgrinio'r CDLl Adnau (2015) ... 6
Sgrinio'r Newidiadau Ffocws (2016) ... 25

4.0 CASGLIADAU'R ARhC ... 27
Crynodeb o'r ARhC ... 27

ATODIADAU
I Nodweddion Safleoedd Ewrop
II Adolygu Cynlluniau, Rhaglenni a Phrosiectau
III Sgrinio’r CDLl Adnau - Matrics Sgrinio
IV Ymatebion Ymgynghoriad ARhC

1.0 CYFLWYNIAD

1.1 Ar hyn o bryd mae Cyngor Sir Ynys Môn a Chyngor Gwynedd yn paratoi Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd (CDLlaC) ar gyfer ardaloedd Awdurdodau Cynllunio Lleol Gwynedd a Môn. Bydd y Cynllun hwn yn nodi'r strategaeth ar gyfer datblygu a defnydd tir yng Ngwynedd a Môn am y 15 mlynedd nesaf (2011- 2026). Bydd yn nodi polisïau i weithredu ar y strategaeth a rhoi arweiniad ar leoliad tai newydd, cyfleon cyflogaeth a chyfleusterau hamdden a chymunedol.

1.2 Yn unol â gofynion Rheoliadau Gwarchod Cynefinoedd a Rhywogaethau 2010 (fel y'u diwygiwyd) [y Rheoliadau Cynefinoedd], mae'r Cynghorau, yn eu rolau fel yr awdurdodau cymwys, yn cynnal Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (ARhC) o'r Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd. Comisiynwyd Enfusion Ltd i gynnal yr ARhC ar gyfer y CDLlaC ar ran y ddau Gyngor.

Cefndir

1.3 Penderfynodd Cyngor Sir Ynys Môn a Chyngor Gwynedd sefydlu Uned Bolisi ar y Cyd yn 2011 i baratoi Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd (CDLlaC) ar gyfer ardaloedd Awdurdodau Cynllunio Lleol Gwynedd a Môn. Yn y CDLlaC nodir y strategaeth ar gyfer datblygu a defnydd tir ym Môn a Gwynedd am y 15 mlynedd nesaf. Nod y CDLlaC fydd cyflawni'r isod:

- Arwain y gwaith o ddatblygu tai, manwerthu, cyflogaeth a defnyddiau eraill;
- Cynnwys polisïau a fydd o gymorth i bob Awdurdod Cynllunio Lleol wrth iddynt benderfynu ar geisiadau cynllunio
- Gwarchod ardaloedd i sicrhau y cynhelir a chyfoethogir yr amgylchedd naturiol ac adeiledig.

1.4 Dechreuodd y broses ARhC ar gyfer y CDLl ar y Cyd yn 2013, pan gynhaliwyd sgrinio ARhC i'r Strategaeth a Ffefrir. Cyflwynwyd canfyddiadau'r gwaith hwn yn yr Adroddiad Sgrinio ARhC (Mai 2013). Canfu'r sgrinio bod mwyafrif o Bolisïau'r Strategaeth a Ffefrir yn annhebygol o gael effeithiau sylweddol ar safleoedd Ewropeaidd naill ai ar eu pennau eu hunain neu ar y cyd, gan nad ydynt o reidrwydd yn cynnig datblygiadau neu gefnogi mathau penodol o ddatblygiad, ond yn nodi meini prawf ar gyfer penderfynu ar unrhyw geisiadau cynllunio.

1.5 Gwnaeth yr adroddiad argymhellion i gryfhau'r mesurau lliniaru a ddarperir gan bolisïau penodol i sicrhau na fyddai unrhyw effeithiau sylweddol tebygol ar safleoedd Ewropeaidd naill ai ar eu pennau eu hunain neu ar y cyd. Daeth proses sgrinio ARhC y Strategaeth a Ffefrir i'r casgliad fod potensial ar gyfer effeithiau sylweddol ar y safleoedd Ewropeaidd a nodwyd, naill ai ar eu pennau eu hunain neu mewn cyfuniad â chynlluniau, rhaglenni neu brosiectau eraill. Argymhellodd

cynnal gwaith sgrinio pellach yn ystod cam nesaf y CDLl ar y Cyd (wedi'i Adneuo), a fydd yn darparu polisïau manwl pellach a dyraniadau safle er mwyn caniatáu gwneud asesiad mwy cynhwysfawr o'r effeithiau a sut y gallant effeithio ar safleoedd Ewropeaidd

1.6 Yn dilyn yr ymgynghoriad ar y Strategaeth a Ffefrir yn 2013, symudodd y Cynghorau ymlaen gyda'r gwaith o baratoi'r CDLl ar y Cyd Adnau. Yn unol ag argymhellion Adroddiad Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd y Strategaeth a Ffefrir, cynhaliwyd gwaith sgrinio Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd pellach i ystyried y polisïau a'r datblygiadau a gynigir yn y CDLl ar y Cyd Adnau. Cyflwynwyd canfyddiadau'r gwaith hwn mewn Adroddiad Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (Chwefror 2015) a oedd yn cael ei gyflwyno ynghyd â'r CDLl ar y Cyd Adnau ar ymgynghoriad cyhoeddus a ddaeth i ben ym Mawrth 2015. Daeth y sgrinio i'r casgliad nad oedd y CDLl ar y Cyd Adnau yn debygol o gael effeithiau sylweddol ar unrhyw safleoedd Ewropeaidd, naill ai ar ei ben ei hun neu mewn cyfuniad â chynlluniau, rhaglenni a phrosiectau eraill. Argymhellodd y dylid cynnal gwaith sgrinio pellach i ystyried unrhyw addasiadau arfaethedig i'r CDLl ar y Cyd yn dilyn yr ymgynghoriad Adnau.

Ymgynghoriad

1.7 Mae'r Rheoliadau Cynefinoedd yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdodau sy'n gwneud y cynllun / awdurdodau cymwys [Cyngor Sir Ynys Môn a Chyngor Gwynedd] ymgynghori gyda'r corff statudol priodol o ran cadwraeth natur [Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC)]. Derbyniwyd sylwadau gan CNC ar yr Adroddiad Sgrinio ArhC a gyhoeddwyd ym Mai 2013 ac ar yr Adroddiad ArhC a fu gyda'r CDLl Adnau a ymgynghorwyd arni yn Chwefror 2015. Mae'r rhain ac unrhyw gyngor arall a ddarparwyd wedi cael eu dwyn ymlaen yn y gwaith ailadroddol ARhC a ddogfennir yn yr Adroddiad hwn. Ceir tabl sy'n crynhoi'r sylwadau ymgynghori a sut yr ymdrinwyd â hwy yn Atodiad IV.

Pwrpas a Strwythur yr Adroddiad

1.8 Pwrpas yr Adroddiad yw penderfynu a yw'r polisïau a'r bwriadau a nodir yn y CDLl yn debygol o gael effaith sylweddol ar safleoedd Ewropeaidd naill ai ar eu pennau eu hunain neu mewn cyfuniad â chynlluniau neu brosiectau eraill, ac a oes raid wrth Asesiad Priodol (AP) o gofio bod camau osgoi a lliniaru ar gael. Ar ôl yr adran gyflwyno hon, rhennir yr adroddiad yn dair adran arall:

- **Adran 2** – yma crynhoir y gofyn am ARhC a'r cefndir i'r dewis strategaeth.
- **Adran 3** – yma amlinellir y broses Sgrinio a chanfyddiadau'r asesiad sgrinio ar gyfer y CDLl Adnau a newidadau Ffocws.

- **Adran 4** – yma crynhoir canfyddiadau'r ARhC a nodir y camau nesaf, gan gynnwys y trefniadau ymgynghori.

2.0 ASESIAD RHEOLIADAU CYNEFINOEDD (ARhC) A'R CYNLLUN

Y Gofyn am Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

2.1 Mae'r Rheoliadau Cynefinoedd yn ei gwneud yn ofynnol defnyddio ARhC ar gyfer holl gynlluniau defnydd tir statudol yng Nghymru a Lloegr. Nod proses yr ARhC yw asesu'r effeithiau posib a gyfyd o gynllun yn erbyn amcanion gwarchod unrhyw safle a ddynodwyd am ei bwysigrwydd o ran cadwraeth natur.

2.2 Mae'r Rheoliadau Cynefinoedd yn trawsosod gofynion y Gyfarwyddeb Ewropeaidd (92/43/EEC) ar y Gyfarwyddeb Gwarchod Cynefinoedd Naturiol a Phlanhigion ac Anifeiliaid [y Gyfarwyddeb Cynefinoedd] sydd â'r nod o warchod cynefinoedd a rhywogaethau o bwysigrwydd cadwraeth natur Ewropeaidd. Mae'r gyfarwyddeb yn sefydlu rhwydwaith o safleoedd o bwys rhyngwladol a ddynodwyd am eu statws ecolegol. Cyfeirir at y rhain fel safleoedd Natura 2000 neu safleoedd Ewropeaidd ac maent yn cynnwys Ardaloedd Cadwraeth Arbennig (AoeddCA) ac Ardaloedd Gwarchod Arbennig (AoeddGA) a ddynodir dan Gyfarwyddeb Ewropeaidd (2009/147/EC) ar y gyfarwyddeb gwarchod adar gwyllt [Y Gyfarwyddeb Adar Gwyllt]. At hyn, mae cyfarwyddyd y Llywodraeth yn ei gwneud yn ofynnol cofrestru safleoedd Ramsar (sy'n cefnogi cynefinoedd gwlyptir o bwys rhyngwladol ac a restrir dan y Confensiwn ar Wlyptiroedd o Bwys Rhyngwladol [Confensiwn Ramsar]) yn y broses ARhC yn unol â gofynion y Rheoliadau.

2.3 Mae'r broses ARhC yn seiliedig ar yr egwyddor ragofalus a dylid cyflwyno tystiolaeth fel bod modd pennu a fyddai effeithiau cynllun defnydd tir, wrth ei ystyried yn gyfunol ag effeithiau cynlluniau a phrosiectau eraill yn erbyn amcanion cadwraeth ACA, AGA a / neu safle Ramsar (y cyfeirir atynt o hyn ymlaen fel safleoedd Ewropeaidd); yn cael effaith andwyol ar gyfanrwydd y safle hwnnw. Os nad oes sicrwydd ynghylch effeithiau, dylid cymryd bod modd cael effaith andwyol.

Arweiniad ac Arfer Da

2.4 Ceir arweiniad ar gyfer ARhC 'Arfarnu Cynlluniau Datblygu yng Nghymru dan Ddarpariaethau'r Rheoliadau Cynefinoedd' yn Nodyn Cyngor Technegol 5: Cynllunio a Chadwraeth Natur (LICC, Medi 2009). Mae Cyngor Cefn Gwlad Cymru hefyd wedi cynhyrchu cyfarwyddyd drafft 'The Appraisal of Plans under the Habitats Directive' (D. Tyldesley and Associates, 2012) sy'n cadw mewn cof ddatblygiadau wrth arfer ARhC.

2.5 Seilir y dulliau a ddefnyddir ar gyfer yr ARhC hwn ar y cyfarwyddyd Cymreig ffurfiol sydd ar gael ar hyn o bryd ac ar arfer newydd, sy'n argymell y dylid gweithredu'r ARhC mewn tri phrif gyfnod – a amlinellir yn Nhabl 1. Yn yr adroddiad hwn amlinellir y dull a'r canfyddiadau ar

gyfer cyfnod 1 y broses ArhC iteraidd – Sgrinio'r CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo.

Tabl 1 Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd: Cyfnodau Allweddol	
Cyfnod 1	
Sgrinio ar gyfer effaith sylweddol debygol	▪ Adnabod safleoedd rhyngwladol yn ardal y cynllun / strategaeth yn yr ardal chwilio y cytunwyd arni gyda Chorff Statudol Cyngor Cefn Gwlad Cymru (CCGC) ▪ Edrych ar amcanion cadwraeth y nodwedd(ion) o ddiddordeb (lle maent ar gael) ▪ Adolygu polisïau a bwriadau 'r cynllun ac ystyried llwybrau ac effeithiau posib ar safleoedd Ewropeaidd (pwysigrwydd, hyd, lleoliad, maint) ▪ Edrych ar gynlluniau a rhaglenni eraill a allai gyfrannu at effeithiau 'cyfunol'
	▪ *Os nad oes effeithiau'n debygol – cofnodwch dim effaith sylweddol (gan gymryd cyngor gan CCGC fel bo'r angen).* ▪ *Os credir y bydd effeithiau'n debygol neu os oes ansicrwydd – mae'r egwyddor ragofalus yn berthnasol – mynd i gyfnod* ***2***
Cyfnod 2	
Asesiad Priodol	▪ Cwblhau gwaith cwmpasu ychwanegol gan gynnwys casglu rhagor o wybodaeth am safleoedd, fel bo raid, er mwyn gwerthuso effaith yn wyneb amcanion cadwraeth. ▪ Cytuno gyda CCGC ynghylch cwmpawd a dull yr Asesiad Priodol ▪ Ystyried sut y bydd y cynllun, 'yn gyfunol' â chynlluniau a rhaglenni eraill, yn rhyngweithio pan weithredir arnynt (Yr Asesiad Priodol) ▪ Ystyried sut mae modd osgoi effaith ar gyfanrwydd safle trwy newid cynlluniau ac ystyried dulliau eraill ▪ Datblygu camau lliniaru (gan gynnwys amserlen a pheirianwaith) ▪ Rhoi gwybod am ganlyniad yr Asesiad Priodol gan gynnwys camau lliniaru, ymgynghori gyda CCGC a'r rhanddeiliaid [cyhoeddus] ehangach fel bo'r angen ▪ Os na fydd y cynllun yn cael effaith sylweddol ar safle Ewropeaidd - mynd heb gyfeirio ymhellach at Reoliadau Cynefinoedd
	▪ *Os oes effeithiau neu ansicrwydd ar ôl ystyried dulliau eraill a datblygu camau lliniaru – mynd i gyfnod* ***3***
Cyfnod 3	
Trefniadaethau lle pery effaith sylweddol ar gyfanrwydd safle rhyngwladol	▪ Ystyried atebion eraill, eu tynnu o'r cynllun neu eu newid ▪ Ystyried a oes effaith ar rywogaethau / cynefinoedd blaenoriaeth ▪ Adnabod 'rhesymau hanfodol sef er budd cyhoeddus tra phwysig – economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol, iechyd dynol, diogelwch y cyhoedd ▪ Rhoi gwybod i Lywodraeth Cymru ▪ Datblygu a sicrhau camau cydadferol

3.0 ARhC CYFNOD 1: SGRINIO

3.1 Fel a nodir yn Adran 2, Tabl 1, mae'r ARhC yn nodweddiadol yn cynnwys nifer o gyfnodau. Yn yr Adran hon hwn, nodir ein dull gweithredu a'n canfyddiadau ar gyfer Cyfnod 1, Sgrinio ARhC i'r CDLl ar y Cyd. Nod y cyfnod sgrinio yw asesu, yn fras, a yw'r polisïau a'r bwriadau a nodir yn y Cynllun yn debygol o gael effaith sylweddol ar safle(oedd) Ewropeaidd, ac yn wyneb camau osgoi a lliniaru sydd ar gael, a oes raid wrth Asesiad Priodol (AP)

Sgrinio'r Strategaeth a Ffefrir (2013)

3.2 Cynhaliwyd sgrinio o'r Strategaeth a Ffefrir yn 2013, a chyflwynwyd y canfyddiadau yn yr Adroddiad Sgrinio Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (Mai 2013). Canfu'r asesiad sgrinio bod y mwyafrif o Bolisïau'r Strategaeth a Ffefrir yn annhebygol o gael effeithiau sylweddol ar safleoedd Ewropeaidd naill ai ar eu pennau eu hunain neu ar y cyd. Roedd nifer o resymau am hyn, gan gynnwys: nid yw'r rhan fwyaf o'r polisïau o reidrwydd yn cynnig datblygu, ond yn hytrach yn cefnogi rhai mathau o ddatblygiad ac yn llunio meini prawf ar gyfer penderfynu ar unrhyw geisiadau cynllunio; mae nifer o'r polisïau yn cynnwys mesurau diogelu sy'n ceisio gwarchod bioamrywiaeth, neu'r angen i unrhyw gais datblygu gynnal ARhC; a'r mesurau lliniaru a ddarperir gan Bolisi Strategol PS14 (Gwarchod a Gwella'r Amgylchedd Naturiol) – sy'n ceisio rheoli datblygu er mwyn cadw, a lle bo modd, gwella'r amgylchedd naturiol trwy ddiogelu safleoedd Ewropeaidd a bioamrywiaeth ehangach.

3.3 Gwnaethpwyd argymhellion i gryfhau'r mesurau lliniaru a ddarperir gan bolisïau penodol (Polisïau Strategol PS6, PS7 a PS16) i sicrhau nad ydynt yn cael unrhyw effeithiau sylweddol tebygol ar safleoedd Ewropeaidd naill ai ar eu pennau eu hunain neu ar y cyd. Roedd y rhain yn cynnwys y canlynol:

- Polisi Strategol PS6 (Ceisiadau am Brosiectau Seilwaith Mawr) - mae potensial i'r polisi gael ei gryfhau drwy ei gwneud yn ofynnol yn benodol cynnal ARhC lefel prosiect gydag unrhyw gais ar gyfer prosiectau seilwaith mawr.
- Polisi Strategol PS7 (Datblygiad Cysylltiedig â Niwclear yn yr Wylfa) - argymhellir ei gwneud yn ofynnol i unrhyw gais ar gyfer Datblygiad Cysylltiedig â Niwclear yn yr Wylfa gynnal ARhC lefel prosiect. Dylid hysbysu'r ARhC lefel prosiect gan ganfyddiadau a chasgliadau'r ARhC: Adroddiad Safle i'r Wylfa[1] yn ogystal â'r ARhC i GDLl Ynys Môn a Gwynedd.
- Polisi Strategol PS16 (Technoleg Ynni Adnewyddadwy) - i gryfhau'r mesurau lliniaru a gynhwysir yn y polisi, argymhellir diwygio pwynt 2 fel a ganlyn:

[1] Yr Adran Ynni a Newid Hinsawdd (2010) Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd: Adroddiad Safle ar gyfer yr Wylfa.EN-6: Drafft Diwygiedig Datganiad Polisi Cenedlaethol ar gyfer Cynhyrchu Ynni Niwclear.

2. *''sicrhau nad yw gosodiadau, yn unol â SP14, yn unigol neu gyda'i gilydd yn peryglu amcanion dynodiadau gwarchod natur rhyngwladol, cenedlaethol a lleol.'*

3.4 Nododd y sgrinio bod y potensial i Bolisïau Strategol PS3, PS8, PS11 a PS22 gael yr effeithiau canlynol ar safleoedd Ewropeaidd naill ai ar eu pennau eu hunain neu ar y cyd:

- llygredd atmosfferig, a allai ostwng ansawdd yr aer;
- lefelau aflonyddwch cynyddol - gweithgareddau hamdden, llygredd sŵn a golau;
- lefelau uwch o ddŵr wyneb ffo, a allai ostwng ansawdd y dŵr; a
- chymryd tir, a allai arwain at golli a darnio cynefinoedd.

3.5 Daeth y sgrinio i'r casgliad bod gan Strategaeth a Ffefrir y CDLl ar y Cyd y potensial i gael effeithiau sylweddol ar y safleoedd Ewropeaidd a nodwyd, naill ai ar ei phen ei hun neu mewn cyfuniad â chynlluniau, rhaglenni neu brosiectau eraill. Nododd y bydd cam nesaf y CDLl ar y Cyd (wedi'i Adneuo) yn darparu polisïau manwl pellach a dyraniadau safleoedd a fydd yn caniatáu asesiad mwy cynhwysfawr o'r effeithiau a sut y gallant effeithio ar safleoedd Ewropeaidd yn ogystal ag ystyriaeth fanylach o fesurau lliniaru. Argymhellodd bod gwaith sgrinio pellach yn cael ei wneud i'r CDLl ar y Cyd unwaith y bydd Polisïau Adneuo a Dyrannu Safleoedd ar gael. Bydd y gwaith sgrinio pellach hwn yn gallu dod i'r casgliad gyda mwy o sicrwydd os oes angen Asesiad Priodol Cyfnod 2 ar gyfer y CDLl ar y Cyd.

3.6 Roedd canfyddiadau'r Sgrinio ARhC ar gyfer y Strategaeth a Ffefrir yn destun i ymgynghoriad â CNC. Cyflwynir y sylwadau a dderbyniwyd a sut y maent wedi eu cymryd i ystyriaeth drwy'r broses ARhC ailadroddol yn Atodiad IV.

Sgrinio ARhC o'r CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo (2015)

3.7 Mae'r Cynghorau yn y broses o baratoi'r CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo, sy'n rhoi mwy o fanylion o ran lleoliad a maint arfaethedig y datblygiadau. Fel yr argymhellwyd yn Adroddiad Sgrinio ARhC (Mai 2013) mae'n angenrheidiol ymgymryd â rhagor o waith sgrinio er mwyn penderfynu p'un a yw'r CDLl ar y Cyd yn debygol o gael effeithiau sylweddol ar safleoedd Ewropeaidd a p'un a oes angen Asesiad Priodol Cam 2.

Dull Gweithredu Gwaith Sgrinio ARhC: Tasgau Allweddol

3.8 Mae modd rhannu'r broses Sgrinio'n bedwar prif faes tasg. Ceir mwy o fanylion am y tasgau isod.

- **Tasg 1: Adnabod safleoedd Ewropeaidd a'u nodweddion** – Dyma le caiff safleoedd Ewropeaidd y mae'n bosib yr effeithir arnynt, y tu mewn i Ardal y Cynllun a'r tu allan iddi, gael eu hadnabod. Unwaith y cânt eu hadnabod, deall natur y safle Ewropeaidd a'r rhesymau am ei ddynodiad, cesglir gwybodaeth am y ffactorau allweddol a ganlyn: nodweddion

cymhwyso; amcanion cadwraeth; a gwendidau (pwysau a thueddiadau).

- **Tasg 2: Adolygu a sgrinio'r Cynllun Datblygu er mwyn nodi effeithiau posib a thebygol ar safleoedd Ewropeaidd** – Bydd hyn yn golygu edrych ar y cynlluniau: nodau ac amcanion; ei hyd a'r cyfnod gweithredu arbennig; ac unrhyw ddyraniadau datblygu hysbys gan gynnwys cwantwm y datblygiad
- **Tasg 3: Ystyried cynlluniau a phrosiectau eraill a all weithredu'n gyfunol**– Bydd hyn yn golygu adnabod unrhyw gynlluniau datblygu, cynlluniau adrannol neu brosiectau sylweddol eraill sy'n cyfarwyddo datblygiad yn y rhanbarth ac a allai, o bosib, gael effaith ar safleoedd Ewropeaidd a nodir yn Nhasg 1.
- **Tasg 4: Asesiad Sgrinio, cofnodi'r farn, a'r wybodaeth a'r dadansoddiad cefnogi** – Dyma le daw'r wybodaeth a gasglwyd o dasgau 1 i 3 ynghyd er mwyn cefnogi'r farn sgrinio

Tasg 1: Adnabod safleoedd Ewropeaidd a'u nodweddion

3.9 Gall cynlluniau a'u polisïau gael goblygiadau gofodol sy'n ymestyn y tu draw i ffiniau bwriadedig y Cynllun. At ddibenion yr ARhC, cydnebydd nad yw pellter ynddo'i hun yn arweiniad pendant i debygolrwydd neu ddifrifoldeb effaith. Bydd ffactorau megis cyfeiriad y gwynt cryfaf, cyfeiriad llif yr afon, a llif dŵr daear i gyd yn cael effaith ar bellter cymharol o le gall effaith ddigwydd. Golyga hyn y bydd raid o bosib barhau i ystyried, yn rhan o'r broses sgrinio, safleoedd Ewropeaidd sydd cryn bellter o'r polisi / cynllun sy'n cael ei sgrinio.

3.10 O'r herwydd, yn hytrach na dibynnu ar bellter yn unig, peirianwaith mwy effeithiol i ystyried cwmpawd yr ARhC yw defnyddio model 'ffynhonnell – llwybr – derbynnydd' (gweler Ffigwr 1) sy'n canolbwyntio ar a oes llwybr lle gall effeithiau o'r cynllun gael effaith ar amodau amgylcheddol sensitifrwydd / gwendidau a nodwyd mewn safle(oedd) Ewropeaidd.

Ffigwr 1: Model Ffynhonnell, Llwybr, Derbynnydd

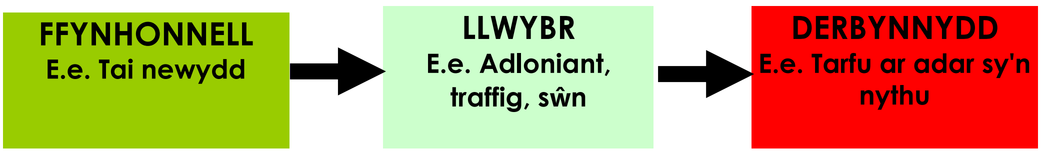

3.11 Gan ddefnyddio'r dull hwn, cafodd y safleoedd a restrir yn Nhabl 2, sydd y tu mewn i ardal y cynllun a'r tu allan iddi, eu cwmpasu i'r Sgrinio ARhC ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd.

Tabl 2: Safle Ewropeaidd y tu mewn i gwmpawd ARhC
Ardaloedd Cadwraeth Arbennig

▪ ACA Abermenai i Dwyni Aberffraw ▪ ACA Afon Eden - Cors Goch Trawsfynydd ▪ ACA Afon Gwyrfai a Llyn Cwellyn ▪ ACA Arfordir Môn: Morfa heli ▪ ACA Corsydd Môn ▪ ACA y Berwyn a Mynyddoedd De Clwyd ▪ ACA Cadair Idris ▪ ACA Bae Cemlyn ▪ ACA Coedydd Aber ▪ ACA Cors Fochno ▪ ACA Corsydd Eifionydd ▪ ACA Glantraeth	▪ ACA Glynllifon ▪ ACA Pen y Gogarth ▪ ACA Arfordir Ynys Cybi ▪ ACA Corsydd Llŷn ▪ ACA Llŷn a'r Sarnau ▪ ACA Llyn Dinam ▪ ACA Coedydd Derw Meirionnydd a Safleoedd Ystlumod ▪ ACA y Fenai a Bae Conwy ▪ ACA Migneint - Arenig - Dduallt ▪ ACA Morfa Harlech a Morfa Dyffryn ▪ ACA Preseli ▪ ACA Rhinog ▪ ACA Afon Dyfrdwy a LlynTegid ▪ ACA Clogwyni Llŷn ▪ ACA Eryri
Ardaloedd Gwarchod Arbennig	
▪ AGA Arfordir Aberdaron ac Ynys Enlli ▪ AGA y Berwyn ▪ AGA Craig yr Aderyn ▪ AGA Aber Afon Dyfi ▪ AGA Elenydd - Mallaen ▪ AGA Arfordir Ynys Cybi	▪ AGA Traeth Lafan, Bae Conwy ▪ AGA Bae Lerpwl ▪ AGA Migneint - Arenig - Dduallt ▪ AGA Mynydd Cilan, Trwyn yr Wylfa ac Ynysoedd Sant Tudwal ▪ AGA Ynys Seiriol ▪ AGA Ynys Feurig, Bae Cemlyn ac Ynys y Moelrhoniaid
Safleoedd Ramsar	
▪ Ramsar Corsydd Môn a Llŷn ▪ Ramsar Cors Fochno ac Afon Dyfi	▪ Ramsar Llyn Idwal ▪ Ramsar Llyn Tegid

3.12 Cyflwynir nodweddion, yn cynnwys amcanion a gwendidau cadwraeth ar gyfer pob un o'r safleoedd Ewropeaidd yn Atodiad I.

Tasg 2: Sgrinio CDLlaC wedi'i Adneuo ac Adnabod Effeithiau Tebygol

Adolygu Polisi Adneuo

3.13 Rhoes y matrics sgrinio (Atodiad III) ystyriaeth i'r posibilrwydd y byddai'r polisïau yn y Dewis Ddogfen Strategol yn cael effaith sylweddol debygol ar y safleoedd Ewropeaidd a nodwyd.

3.14 Nododd y matrics sgrinio bod y rhan fwyaf o bolisïau yn annhebygol o gael effaith sylweddol ar safleoedd Ewropeaidd ar ben eu hunain gan eu bod un ai'n ceisio gwarchod a gwella asedau diwylliannol / treftadaeth a'r amgylchedd naturiol neu'n llunio meini prawf dylunio ar

gyfer bwriadau datblygu. Ar gyfer rhai polisïau, y gred oedd y byddai effeithiau posib yn cael eu hasesu'n fwy priodol yn erbyn Dewis Polisïau Strategol eraill sy'n rhoi mwy o fanylion ar faint a lleoliad y datblygiad arfaethedig. Ar gyfer polisïau eraill, y gred oedd y byddai'n fwy priodol rhoi sylw i effeithiau posib ar lefel y prosiect unwaith yr oedd union natur, maint a lleoliad y datblygiad yn hysbys.

3.15 Mae nifer o bolisïau nad ydynt o reidrwydd yn bwriadu datblygu ond, yn hytrach, gefnogi mathau penodol o ddatblygiadau ac maent yn llunio meini prawf ar gyfer penderfynu ar geisiadau cynllunio. Er nad yw'r polisïau'n cynnig datblygu eu hunain, mae gan rai o'r mathau datblygu a gefnogir y potensial o gael effeithiau ar safleoedd Ewropeaidd, megis prosiectau sy'n ymwneud ag isadeiledd mawr, ynni adnewyddadwy ac ynni niwclear. Mae nifer o'r polisïau'n cynnwys camau diogelu sy'n ceisio gwarchod bioamrywiaeth neu sy'n ei gwneud yn ofynnol i unrhyw fwriad i ddatblygu gynnal ARhC. Bydd hyn, ynghyd â'r camau lliniaru a ddarperir gan Bolisi PS14 (Gwarchod a Gwella'r Amgylchedd Naturiol) - sy'n ceisio rheoli datblygu er mwyn gwarchod, a lle'n bosib, wella'r amgylchedd naturiol trwy ddiogelu safleoedd Ewropeaidd a bioamrywiaeth ehangach – yn gymorth i leihau i'r eithaf effeithiau ar safleoedd Ewropeaidd.

3.16 Ymgorfforwyd yr argymhellion a wnaed o ganlyniad i Adroddiad Sgrinio Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (Mai 2013) a chyngor dilynol gan CNC ym mholisïau'r CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Polisïau Strategol PS8 (Ceisiadau am Brosiectau Seilwaith Mawr) a PS9 (Datblygiad yn Gysylltiedig â Wylfa Newydd) – dylid diwygio Maen Prawf 7 fel a ganlyn:
  7. Rhaid i unrhyw gais ar gyfer datblygiad, gan gynnwys yr holl ddatblygiad atodol ac wedi'i gymell, gynnwys Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd ar lefel prosiect, sy'n bodloni gofynion Rheoliadau Cadwraeth Cynefinoedd a Rhywogaethau 2010 (fel y'u diwygiwyd).
- Polisi Strategol PPS7 (Technoleg Ynni Adnewyddadwy) dylid diwygio Maen Prawf ii fel a ganlyn:
  ii. sicrhau nad yw unrhyw osodiadau, yn unol â PS16, yn unigol neu gyda'i gilydd yn peryglu amcanion dynodiadau gwarchod natur rhyngwladol, cenedlaethol a lleol.'

3.17 Nododd y matrics sgrinio bod ansicrwydd o ran y potensial o effeithiau sylweddol tebygol ar ben eu hunain ac ar y cyd i'r polisïau canlynol.

Tabl 3: Polisïau Adneuo a nodir fel rhai ag effeithiau a allai arwain at LSE ar ben eu hunain neu mewn cyfuniad	
Polisi Strategol PS13: Darpariaeth Dai	Mae'r polisi yn darparu ar gyfer 7,184 o gartrefi newydd rhwng 2011 a 2026. Bydd y gofyniad hwn yn cael ei gwrdd trwy nodi cyfleoedd am tua 7,902 o gartrefi newydd i alluogi lwfans llithriad o 10%. Mae'r Cynllun yn nodi gofyniad am 2,604 o unedau tai rhwng 2011 a 2018 a 5,298 o unedau tai rhwng 2018 a 2026.

Tabl 3: Polisïau Adneuo a nodir fel rhai ag effeithiau a allai arwain at LSE ar ben eu hunain neu mewn cyfuniad	
Polisi Strategol PS15: Strategaeth Aneddiadau	Mae'r polisi yn amlinellu lle y dylai datblygiadau gael eu dosbarthu yn amodol ar y capasiti amgylcheddol, cymdeithasol a seilwaith i ymdopi â datblygiadau.
Polisi TAI14: Tai yn y Ganolfan Isranbarthol a Chanolfannau Gwasanaethau Trefol	Mae'r polisi yn nodi dyraniadau safleoedd yng nghanolfan isranbarthol Bangor a'r Canolfannau Gwasanaethau Trefol sef Amlwch, Caergybi, Llangefni, Blaenau Ffestiniog, Caernarfon, Porthmadog a Phwllheli.
Polisi TAI15: Tai yn y Canolfannau Gwasanaethau Trefol	Mae'r polisi yn nodi dyraniadau safleoedd yng Nghanolfannau Gwasanaethau Lleol Biwmares, Benllech, Bodedern, Cemaes, Gaerwen, Llanfairpwll, Porthaethwy, Pentraeth, Rhosneigr, Y Fali, Abermaw, Abersoch, Bethesda, Criccieth, Llanberis, Llanrug, Nefyn, Penrhyndeudraeth, Penygroes, a Thywyn.

Sgrinio Dyraniadau Safleoedd Preswyl

3.18 Mae'r polisïau yn cynnig cwantwm neu leoliad eang ar gyfer datblygiadau sydd â'r potensial i effeithio ar safleoedd Ewropeaidd. Mae arwyddocâd yr effeithiau hyn yn dibynnu ar union leoliad a maint y datblygiad, y llwybrau amgylcheddol a sensitifrwydd derbynyddion. Felly cynhaliwyd sgrinio o'r dyraniadau preswyl arfaethedig. Canfu sgrinio manwl o'r dyraniadau safle preswyl posibl (Atodiad III) na fydd datblygiadau yn y rhan fwyaf o safleoedd yn cael effeithiau sylweddol ar safleoedd Ewropeaidd o gofio maint bach y datblygiadau a phellter arfaethedig o'r safleoedd Ewropeaidd. Yn achos y rhai sydd â'r potensial am effeithiau sylweddol, ystyriwyd bod lliniaru addas wedi'i ddarparu trwy bolisïau'r CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect, er mwyn sicrhau na fyddai unrhyw effeithiau sylweddol tebygol o ganlyniad i ddatblygiad ar ben ei hun ar safleoedd unigol nac ar y cyd ym mhob anheddiad unigol.

3.19 Mae lliniaru Polisi a gynhwysir yn y CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn cynnwys y canlynol:

- Polisi PS4 - trafnidiaeth gynaliadwy, datblygiad a hygyrchedd: mae'r polisi yn cefnogi datblygiadau sy'n annog dulliau trafnidiaeth amgen i'r car preifat, ac yn ceisio newid ymddygiad teithio.
- Polisi TRA1 - Datblygiadau rhwydwaith trafnidiaeth: mae'r polisi yn ceisio lleihau effeithiau datblygiadau trafnidiaeth (gan gynnwys yn achos gwelliannau i'r seilwaith presennol) ar yr amgylchedd naturiol
- Polisi PS5 - Datblygu cynaliadwy: mae'r polisi yn ceisio diogelu a gwella ansawdd yr amgylchedd naturiol, ei thirweddau ac asedau bioamrywiaeth.
- Polisi PS6 – Lleddfu ac addasu i effeithiau newid yn yr hinsawdd: Mae'r polisi yn ceisio sicrhau nad yw gallu tirweddau, amgylcheddau a rhywogaethau i addasu i effeithiau niweidiol

newid yn yr hinsawdd yn effeithio ar ddatblygiad. Mae'r polisi hefyd yn gwarchod yr amgylchedd dŵr, sy'n cefnogi'n anuniongyrchol yr asedau bioamrywiaeth.

- Polisi PCYFF2 – Dylunio a Llunio Lle: Mae'r polisi yn sicrhau fod datblygiad yn ystyried yr amgylchedd naturiol wrth greu lleoedd deniadol a chynaliadwy.
- Polisi PCYFF3 – Dylunio a Thirlunio: mae'r polisi yn sicrhau bod datblygiadau'n parchu, cadw ac ategu unrhyw nodweddion naturiol positif sy'n bodoli eisoes, ac yn gwneud iawn am unrhyw golled o seilwaith gwyrdd. Mae'r polisi hefyd yn cyfyngu ar gyflwyno unrhyw rywogaethau ymledol anfrodorol.
- Polisi PCYFF4 – Rheoli Carbon: mae'r polisi'n ceisio sicrhau effeithlonrwydd ynni ac ynni adnewyddadwy mewn datblygiadau newydd a all gyfrannu at wella ansawdd aer a lliniaru effeithiau newid yn yr hinsawdd.
- Polisi PCYFF5 – Cadwraeth Dŵr: mae'r polisi'n ceisio sicrhau mesurau cadwraeth dŵr mewn datblygiadau newydd a all gefnogi asedau bioamrywiaeth yn anuniongyrchol.
- Polisi ARNA1 – Ardal Rheoli Newid Arfordirol: mae'r polisi yn ceisio cyfyngu ar ddatblygiadau o fewn Ardaloedd Rheoli Newid Arfordirol, a sicrhau nad yw bioamrywiaeth yn cael ei effeithio wrth ail-leoli anheddau presennol o fewn yr ardaloedd hyn.
- Polisi PS11 – Yr Economi Ymwelwyr: mae'r polisi yn ceisio gwarchod yr amgylchedd naturiol wrth ddatblygu'r diwydiant twristiaeth.
- Polisi PS16 – Gwarchod a gwella'r amgylchedd naturiol: mae'r polisi yn ceisio diogelu a gwella'r amgylchedd naturiol, cefn gwlad ac arfordir, gan gynnwys; diogelu cynefinoedd, rhywogaethau, daeareg, hanes a thirweddau; gwarchod safleoedd a rhywogaethau o bwysigrwydd rhyngwladol, cenedlaethol, rhanbarthol a lleol; a gwella rhwydweithiau o gynefinoedd naturiol.
- Polisi AMG2 – Gwarchod a gwella nodweddion a rhinweddau sy'n unigryw i gymeriad y dirwedd leol: mae'r polisi yn ceisio sicrhau nad yw'r datblygiad yn cael effaith andwyol ar nodweddion o bwysigrwydd gweledol, hanesyddol, daearegol, ecolegol neu ddiwylliannol.
- Polisi AMG3 – Amddiffyn yr Arfordir: mae'r polisi yn sicrhau nad yw datblygiadau mewn ardaloedd arfordirol yn effeithio'n andwyol ar fuddiannau ansawdd dŵr neu fioamrywiaeth, gan gynnwys safleoedd ACA ac AGA o ganlyniad i leoliad, graddfa, ffurf, edrychiad, deunyddiau, sŵn, gollyngiadau neu gynnydd traffig.
- Polisi AMG4 – Cadwraeth Bioamrywiaeth Lleol: mae'r polisi'n ceisio gwarchod asedau bioamrywiaeth pwysig rhag cael eu heffeithio'n andwyol yn sgil datblygiadau newydd.
- Polisi AMG5 – Gwarchod Safleoedd o Arwyddocâd Rhanbarthol neu Leol: mae'r polisi yn ceisio diogelu bioamrywiaeth gwerthfawr yn lleol rhag effeithiau andwyol uniongyrchol neu anuniongyrchol unrhyw ddatblygiadau newydd
- Polisi PS18 – Rheoli Gwastraff: mae'r polisi yn ceisio hybu agwedd gynaliadwy tuag at reoli gwastraff, wedi ei seilio ar yr hierarchaeth wastraff o atal ac ailddefnyddio, ailgylchu, adennill ac yna

gwaredu, tra'n cymryd i ystyriaeth gymeriad unigryw'r ardal, gan gynnwys y cysylltiadau trafnidiaeth a natur wledig.

3.20 O ystyried canfyddiadau'r sgrinio dyrannu safleoedd yn Atodiad III, ystyrir nad oes yr un o'r polisïau a nodir yn Nhabl 3 yn debygol o gael effeithiau sylweddol ar eu pennau eu hunain.

Tasg 3: Ystyried y CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn gyffredinol a gyda chynlluniau a rhaglenni eraill

3.21 Ni wnaeth sgrinio polisïau unigol CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo a dyraniadau safleoedd nodi'r posibilrwydd o effeithiau sylweddol tebygol ar safle Ewropeaidd unigol. Fodd bynnag, mae'n bwysig hefyd sicrhau na fydd y Cynllun yn ei gyfanrwydd yn arwain at effeithiau sylweddol ar safleoedd Ewropeaidd. Mae gan dai, cyflogaeth a datblygu seilwaith y potensial i gynhyrchu ystod o effeithiau amgylcheddol a all, (yn dibynnu ar eu natur, maint, lleoliad a hyd), gael effeithiau ar safleoedd Ewropeaidd. Ceir crynodeb o'r math o effeithiau a all godi o'r mathau hyn o ddatblygiad yn Nhabl 4 isod.

Tabl 4: Tai, Cyflogaeth a Datblygiad Seilwaith: Crynodeb o Effeithiau ar Safleoedd Ewropeaidd

Effeithiau ar Safleoedd Ewropeaidd	Mathau o Effaith
Darnio a cholli cynefinoedd (a rhywogaethau)	▪ Cymryd tir yn uniongyrchol, cael gwared ar goridorau cysylltu / gwyrdd / cynefin gefnogol, newidiadau i batrymau gwaddod (afonydd a lleoliadau arfordirol) ▪ Cyflwyno rhywogaethau ymledol (ysglyfaethu))
Aflonyddu	▪ Mwy o weithgareddau hamdden (cynnydd yn y boblogaeth) ▪ Llygredd sŵn a golau (o ddatblygiad a chynnydd mewn traffig)
Newidiadau i gyfundrefn hydrolegol/ lefelau dŵr	▪ Lefelau tynnu dŵr yn cynyddu (tai newydd) ▪ Mwy o arwynebau anathraidd wyneb caled / dŵr ffo cyflymach ▪ Gosod pibellau / cheblau (wyneb & daear) ▪ Newid topograffeg
Newidiadau mewn ansawdd dŵr	▪ Cynnydd mewn dŵr ffo / llygryddion o arwynebau anathraidd (ffyrdd, ardaloedd adeiledig)) ▪ Mwy o lygredd aer (ewtroffigedd) (trafnidiaeth, tai) ▪ Mwy o ollyngiadau (wedi'u cydsynio)
Newidiadau mewn ansawdd aer	▪ Mwy o symudiadau traffig ▪ Mwy o allyriadau o adeiladau

3.22 Canfu'r sgrinio (Atodiad III) fod y datblygiadau a gynigir yn y dyraniadau safleoedd ar eu pennau eu hunain neu ar y cyd mewn aneddiadau yn annhebygol o gael effeithiau sylweddol ar unrhyw safle Ewropeaidd. Er bod llwybrau posibl ar gyfer effeithiau ar rai safleoedd Ewropeaidd, bydd graddfa fach y datblygu a'r lliniaru arfaethedig a ddarperir drwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo, ac sydd ar gael ar lefel prosiect, yn sicrhau nad oes unrhyw effeithiau sylweddol.

3.23 Mae'r polisi yn darparu ar gyfer 7,184 o gartrefi newydd rhwng 2011 a 2026 (Polisi PS13). Bydd y gofyniad hwn yn cael ei gwrdd trwy nodi cyfleoedd am tua 7,902 o gartrefi newydd i alluogi lwfans llithriad o 10%. Mae'r Cynllun yn nodi gofyniad i 2,604 o unedau tai rhwng 2011 a 2018 a 5,298 o unedau tai rhwng 2018 a 2026. Dengys y tabl canlynol ddadansoddiad o dwf a dosbarthiad arfaethedig y Cynllun.

Tabl 5: Dosbarthiad Twf Tai o fewn Ardal y Cynllun

Math o Aneddiadau	**Nifer yr Aneddiadau**	**Canran y Twf**	**Nifer yr Unedau**
Y Ganolfan Isranbarthol a Chanolfannau Gwasanaethau Trefol	**8**	**Hyd at 55%**	**4,346**
Canolfannau Gwasanaethau Lleol	**20**	**O leiaf 20%**	**1,580**
Pentrefi	**87**	**Dim mwy na 25%**	**1,502**
Clystyrau	**112**		**224**
Cefn Gwlad Agored	**-**		**250**

Tabl 6: Safle ers Dyddiad Sylfaenol y Cynllun yn 2011 - Ynys Môn (ffigyrau 2014)

Math o Aneddiadau	**Nifer yr Aneddiadau**	**Unedau Angenrheidiol**	**Unedau a Gwblhawyd**	**Unedau â chaniatâd cynllunio**[1]	**Nifer ychwanegol sydd eu hangen**
Canolfannau Gwasanaethau Trefol	**3**	**2,039**	**141**	**480**	**1,418**
Canolfannau Gwasanaethau Lleol	**10**	**790**	**146**	**235**	**409**
Pentrefi Gwasanaethau	**3**	**120**	**2**	**54**	**64**
Pentrefi	**30**	**616**	**89**	**290**	**237**
Clystyrau	**51**	**102**	**39**	**106**	**-43**

Math o Aneddiadau	Nifer yr Aneddiadau	Unedau Angenrheidiol	Unedau a Gwblhawyd	Unedau â chaniatâd cynllunio [1]	Nifer ychwanegol sydd eu hangen
Cefn Gwlad Agored	**-**	**150**	**86**	**205**	**-141**
CYFANSWM	**97**	**3,817**	**503**	**1,370**	**1,944**

[1] Nid yw'r ffigwr hwn yn cynnwys safleoedd sy'n debygol o gael eu cwblhau o fewn y cyfnod y Cynllun.

Tabl 7: Safle ers Dyddiad Sylfaenol y Cynllun yn 2011 - Gwynedd (ffigyrau 2014)

Math o Aneddiadau	Nifer yr Aneddiadau	Unedau Angenrheidiol	Unedau a Gwblhawyd	Unedau â chaniatâd cynllunio [1]	Nifer ychwanegol sydd eu hangen
Y Ganolfan Isranbarthol a Chanolfannau Gwasanaethau Trefol	**5**	**2,306**	**172**	**740**	**1,394**
Canolfannau Gwasanaethau Lleol	**10**	**790**	**89**	**368**	**333**
Pentrefi Gwasanaethau	**8**	**320**	**21**	**57**	**242**
Pentrefi	**46**	**446**	**144**	**232**	**70**
Clystyrau	**61**	**122**	**12**	**35**	**75**
Cefn Gwlad Agored	**-**	**100**	**30**	**44**	**26**
CYFANSWM	**130**	**4,084**	**468**	**1,476**	**2,140**

[1] Nid yw'r ffigwr hwn yn cynnwys safleoedd sy'n debygol o gael eu cwblhau o fewn y cyfnod y Cynllun

3.24 Mae rhan fwyaf o'r twf (hyd at 55%) wedi'i ganoli ym Mangor fel Canolfan Isranbarthol yn ogystal â'r Canolfannau Gwasanaethau Trefol (Amlwch, Caergybi, Llangefni, Blaenau Ffestiniog, Caernarfon, Porthmadog a Phwllheli). Bydd o leiaf 20% yn cael ei ganoli yn y Canolfannau Gwasanaeth Lleol gyda dim mwy na 25% yn y pentrefi a chefn gwlad agored.

3.25 Mae'r tablau a nodir uchod yn dangos bod cyfanswm o 3,817 o unedau eisoes wedi'u cwblhau neu â chaniatâd cynllunio ar hyn o bryd, sy'n gadael 4,084 o unedau yn weddill i gyflawni'r 7,902 o gartrefi newydd sydd eu hangen yn ystod oes y Cynllun. Mae hyn yn cyfateb i gyfartaledd o tua 371 o gartrefi newydd bob blwyddyn.

3.26 O ran darpariaeth cyflogaeth, noda'r CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ym Mhara 7.3.27, "er mwyn sicrhau bod darpariaeth ar gyfer y posibilrwydd o lithriad a hyblygrwydd sbardun economaidd a fyddai'n arwain at fwy o alw am dir cyflogaeth, mae'r Cynllun yn darparu ar gyfer cyfradd defnydd o 6ha o dir cyflogaeth y flwyddyn ". Mae hyn yn cyfateb i 66 ha o dir cyflogaeth yn ystod oes weddilliol y Cynllun hyd at 2026. Ar y cam hwn, ni wyddys union leoliad a maint y datblygiad cyflogaeth arfaethedig.

3.27 Mae'r Rheoliadau Cynefinoedd yn ei gwneud yn ofynnol ystyried effeithiau'r Cynllun yn gyfunol gydag effeithiau cynlluniau a rhaglenni eraill. Yn Atodiad II ceir crynodeb o bob cynllun, rhaglen a phrosiect, a disgrifir yr effeithiau posib a allai achosi effeithiau cyfunol ar gyfer pob dogfen. Rhoddwyd ystyriaeth i'r cynlluniau a'r rhaglenni a ganlyn:

Cynlluniau Datblygu

- Cynllun Datblygu Lleol Conwy 2007-2022 (Mabwysiadwyd 2013)
- Cynllun Datblygu wedi'i Adneuo Cyngor Sir Ddinbych 2006 - 2021 (Mabwysiadwyd 2013)
- Cynllun Datblygu Lleol Ceredigion 2007 - 2022 (Mabwysiadwyd 2013)
- Cynllun Datblygu Lleol Powys 2011-2026 (Drafft Adneuo Gorffennaf 2014)
- Cynllun Datblygu Lleol Parc Cenedlaethol Eryri 2007-2022 (Mabwysiadwyd Mai Gorffennaf 2011)

Trafnidiaeth

- Cynllun Trafnidiaeth Cenedlaethol Cymru (Drafft Ymgynghori 2015)
- Cynllun Lleol Trafnidiaeth ar y Cyd Gogledd Cymru (Drafft ar gyfer Ymgynghori Tachwedd 2014)

Dŵr

- Cynllun Rheoli Adnoddau Dŵr Terfynol Dŵr Cymru (2014)
- Diweddariad Cynllun Rheoli Basn Afon Ardal Basn Afon Gorllewin Cymru (Dogfen Ymgynghori, 2015)
- Adolygu Cydsyniadau'r Gyfarwyddeb Cynefinoedd
- Diweddariad Cynllun Rheoli Basn Afon Ardal Basn Afon Dyfrdwy (Dogfen Ymgynghori, 2015)
- Diweddariad Cynllun Rheoli Basn Afon Hafren (Dogfen Ymgynghori, 2015)
- Cynllun Rheoli Traethlin Gorllewin Cymru 2

Gwastraff a Mwynau

- Cynllun Gwastraff Rhanbarthol Gogledd Cymru Dogfen Graidd Adolygiad 1af (2009)
- Datganiad Technegol Rhanbarthol Gogledd Cymru Adolygiad 1af (2014)

Ynni

- Datganiad Polisi Cenedlaethol ar Ynni (EN-1 (2011)
- Datganiad Polisi Cenedlaethol ar gyfer Cynhyrchu Ynni Niwclear (EN-6) (2011)
- Ynni Cymru: Cynllun Pontio Cyflenwi Carbon Isel (2014)
- Ynni Cymru: Newid Carbon Isel (2012)
- SeaGen, Cynlluniau Ynni'r Llanw, Ynys Môn (2011)
- Gwynt ar y Môr, Gwynt y Môr (2011)
- Fferm Wynt Rhiannon
- Gorsaf Bŵer Niwclear Wylfa B
- Grid Cenedlaethol: Cysylltiadau Gogledd-orllewin Cymru (2013)

Eraill

- Strategaeth Twristiaeth Gogledd Cymru (2010-2015)
- Adnewyddu'r Economi: Cyfeiriad Newydd (2010)
- Cynllun Rheoli Cyrchfan Ynys Môn (2012-2016)
- Cynllun Rheoli Cyrchfan Gwynedd (2013-2020)

Ansawdd Aer

3.28 Ystyriodd proses asesu safleoedd posibl y Cyngor yr effeithiau traffig posibl yn sgil datblygiadau ar y dyraniadau posibl o safleoedd; roedd canfyddiadau'r gwaith hwn gan gynnwys y safleoedd posibl eu hunain yn destun i ymgynghoriad gydag unedau trafnidiaeth y ddau Gyngor yn ogystal ag Uned Drafnidiaeth Llywodraeth Cymru. Fel rhan o'r broses asesu safleoedd posibl, nododd Asiantaeth Cefnffyrdd Gogledd Cymru bod materion capasiti ar hyn o bryd mewn perthynas â Phont Britannia ar adegau brig. Pont Britannia yw'r unig adran unffrwd o'r Llwybr E22, sy'n Rhwydwaith Ffyrdd Traws-Ewropeaidd.

3.29 Gallai'r datblygiad a gynigir yn y CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo o bosibl gynyddu lefelau traffig ar Bont Britannia, sy'n croesi Ardal Cadwraeth Arbennig Afon Menai ac Bae Conwy. Ar yr adeg hon, nid yw'n sicr p'un a fyddai unrhyw gynnydd mewn traffig yn un sylweddol o ganlyniad i'r datblygiad arfaethedig; fodd bynnag, nid oes unrhyw dystiolaeth i ddangos bod y traffig presennol wedi cael unrhyw effeithiau sylweddol ar ansawdd yr aer yn yr ardal gyfagos.[2] Nid yw cyngor Rheoliad 33 ar gyfer yr ACA[3] yn dangos bod y nodweddion

[2] Ansawdd Aer yng Nghymru: Gwefan Fforwm Ansawdd Aer Cymru.
[3] Cyngor Cefn Gwlad Cymru (Chwefror 2009) Y Fenai a Bae Conwy / Safle Morol Ewropeaidd Afon Menai a Bae Conwy: Cyngor a ddarperir gan Gyngor Cefn Gwlad Cymru i Gyflawni Rheoliad 33 o Reoliadau Cadwraeth1994 (Cynefinoedd Naturiol ac ati).

cymhwysol yn sensitif i lygredd atmosfferig, a chefnogir hyn gan System Gwybodaeth Llygredd Aer y DU (APIS).

3.30 Mae'r CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn cynnwys amrywiaeth o bolisïau lliniaru i sicrhau nad yw datblygiad arfaethedig yn cael effaith sylweddol ar draffig, ac mae'r rhain yn cynnwys:

- Polisi PS4 (Trafnidiaeth gynaliadwy, datblygiad a hygyrchedd): Bydd datblygiad yn cael ei leoli i leihau'r angen i deithio. Mae'r polisi yn cefnogi datblygiad sy'n annog dulliau cludiant amgen i'r car preifat, ac yn ceisio newid ymddygiad teithio. Ceisir cael rhwymedigaethau cynllunio neu fecanweithiau priodol eraill ar gyfer datblygiadau ar bob safle datblygu mawr i liniaru eu heffaith ar system drafnidiaeth ardal y Cynllun yn unol â Pholisi Strategol PS2, yn ogystal â hyrwyddo system drafnidiaeth integredig.
- Polisi TRA1 (Datblygiadau rhwydwaith trafnidiaeth): mae'r polisi yn ceisio lleihau effeithiau datblygiadau trafnidiaeth ar yr amgylchedd naturiol (gan gynnwys mewn gwelliannau i'r seilwaith presennol). Yn unol â Pholisi PCYFF1, mae'r polisi yn ei gwneud yn ofynnol darparu Asesiad Trafnidiaeth. Pan fo'r Asesiad Trafnidiaeth yn dangos yr angen am Strategaeth Gweithredu Trafnidiaeth, bydd angen i hyn gael ei sicrhau drwy ymrwymiad cynllunio.

3.31 Ystyrir na fydd datblygiad arfaethedig yn y CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn cael effeithiau sylweddol tebygol ar Ardal Cadwraeth Arbennig Afon Menai a Bae Conwy naill ai ar ben ei hun neu ar y cyd o ganlyniad i gynyddu llygredd atmosfferig amrediad byr. Nid yw'r ACA yn sensitif i effeithiau llygredd atmosfferig a bydd y lliniaru a ddarperir trwy bolisïau'r CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect yn sicrhau na fydd unrhyw gynnydd a ddaw yn sgil y datblygiad arfaethedig yn sylweddol.

3.32 Mae CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn cydnabod petai gorsaf bŵer niwclear newydd yn Wylfa yn cael ei datblygu, yna byddai'r A5025 o'r Fali i Wylfa Newydd yn gweld cynnydd sylweddol mewn traffig, gan gynnwys cynnydd yn nifer y cerbydau mawr sy'n defnyddio'r ffordd. Mae gan y datblygiad a gynigir yn y Cynllun ar Ynys Môn y potensial i weithredu'n gyfunol â'r orsaf bŵer niwclear arfaethedig i gynyddu traffig ar hyd yr A5025. Noda'r CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo nifer o ardaloedd a fydd angen gwelliant sylweddol i ddarparu ar gyfer y cynnydd mewn trafnidiaeth a cherbydau mwy o faint, sy'n cynnwys:

- A5/A5205 (Y Fali);
- A5025 (Llanfachraeth);
- A5025 (Llanfaethlu);
- A5025 (Cefn Coch).

3.33 Mae'r potensial ar gyfer datblygiad niwclear yn yr Wylfa yn cael ei ystyried gan yr Adran Ynni a Newid Hinsawdd (DECC) drwy'r Datganiad Polisi Cenedlaethol (NPS) ar gyfer Cynhyrchu Ynni Niwclear (EN-6), a oedd yn rhan o'r Datganiadau Polisi Cenedlaethol ar gyfer Isadeiledd Ynni. Mae'r NPS ar gyfer Cynhyrchu Ynni Niwclear yn destun

ARhC ac yn cynnwys adroddiadau manwl ar yr effeithiau posibl y datblygiadau sy'n gysylltiedig ag ynni niwclear mewn nifer o safleoedd posibl, gan gynnwys Wylfa. Daeth Adroddiad Safle ARhC ar gyfer Wylfa[4] i'r casgliad, "yn seiliedig ar brofiad yr ARhC, barn broffesiynol, a'r cyngor ymgynghorol a dderbyniwyd gan yr Ymgyngoreion Statudol, mae'n rhesymol dod i'r casgliad y gallai'r mesurau a awgrymwyd fod yn ddigonol i osgoi a/neu liniaru'r effeithiau andwyol ar gyfanrwydd Safleoedd Ewropeaidd a nodwyd. Fodd bynnag, dim ond drwy ARhC ar lefel prosiect y gellir canfod effeithiolrwydd y mesurau arfaethedig gydag unrhyw sicrwydd, lle ceir manylion penodol am ddatblygiadau a ffynonellau data sylfaenol. Dim ond ar yr ARhC lefel prosiect y gellir dod i gasgliad gydag unrhyw hyder nad oes unrhyw effaith andwyol ar gyfanrwydd y safle".

3.34 O ystyried y canfyddiadau'r Adroddiad Safle ARhC ar gyfer Wylfa ac nad oes unrhyw safleoedd Ewropeaidd o fewn 200m o'r A5025 o'r Fali i Wylfa Newydd, ystyrir ei bod yn annhebygol y bydd y CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn cael effeithiau sylweddol naill ai ar ben ei hun neu ar y cyd â gorsaf bŵer niwclear newydd yr Wylfa o ganlyniad i gynnydd mewn llygredd atmosfferig amrediad byr.

Adnoddau Dŵr

3.35 Mae Dŵr Cymru wedi cynhyrchu Cynllun Rheoli Adnoddau Dŵr Terfynol [5] (CRhAD), sy'n nodi pedwar ar hugain o barthau adnoddau dŵr[6] (WRZs) o fewn yr ardal gyflenwi y mae'n gyfrifol amdani. Mae'r ardal CDLl ar y Cyd yn dod o fewn nifer o WRZs a nodir bod dau o'r rhain mewn diffyg, sef WRZs Gogledd Eryri /Ynys Môn a Tywyn/Aberdyfi (NEYM). Dim ond 35 o anheddau newydd a gynigia'r CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn WRZs Tywyn/Aberdyfi ac ystyrir ei felly nad yw hyn yn debygol o arwain at effeithiau cyfunol sylweddol ar unrhyw safleoedd Ewropeaidd o ganlyniad i gynnydd mewn tynnu dŵr, a thrwy hynny lefelau dŵr gostyngol.

3.36 Mae'r WRZ NEYM yn cynnwys y rhan fwyaf o'r datblygiad arfaethedig drwy'r CDLl ar y Cyd, gyda chyfran fechan o'r WRZ hefyd yn dod o fewn Parc Cenedlaethol Eryri. Mae'r CRhAD Terfynol yn datgan y bydd y diffyg yn WRZ NEYM erbyn 2024 yn cael ei yrru gan gyfuniad o well dealltwriaeth o'r galw a ragwelir a hefyd effeithiau posibl newid yn yr hinsawdd. Dylid nodi bod y CRhAD terfynol hefyd wedi cymryd i ystyriaeth y posibilrwydd o ddatblygu Gorsaf Bŵer Niwclear Wylfa.

3.37 Er mwyn cynnal y cydbwysedd rhwng galw a chyflenwad yn y parth hwn i 2040 mae'r CRhAD terfynol yn bwriadu gwella lefelau

[4] Adran Ynni a Newid Hinsawdd (2010) Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd: Adroddiad Safle ar gyfer yr Wylfa. EN-6: Drafft Diwygiedig Datganiad Polisi Cenedlaethol ar gyfer Cynhyrchu Ynni Niwclear.
[5] Dŵr Cymru (Ebrill 2014) Cynllun Rheoli Adnoddau Dŵr Terfynol 2014-2040.
[6] Dŵr Cymru yn diffinio Parthau Adnoddau Dŵr fel, "yr ardal fwyaf lle gall yr holl adnoddau gael eu rhannu".

gollyngiadau a gwneud gwaith effeithlonrwydd dŵr gyda chwsmeriaid. Mae hefyd yn cynnig trosglwyddo dŵr o WTW Cwm Dulyn (yn WRZ Llŷn Harlech) yn 2027/28. Bydd hyn yn defnyddio'r gwarged trwydded tynnu dŵr yng Nghwm Dulyn, sy'n golygu nad oes angen caniatâd ychwanegol.

3.38 Roedd y CRhAD yn destun AAS ac ARhC ac ystyriwyd y canfyddiadau wrth benderfynu ar y datrysiadau a ffefrir ar gyfer yr WRZ. Canfu ARhC [7] o'r CRhAD "nad oes unrhyw lwybrau rhesymol i unrhyw effeithiau ddigwydd, ac o ganlyniad, ni fydd y dewis yn cael unrhyw effeithiau sylweddol ar unrhyw safle Ewropeaidd".

3.39 Bydd unrhyw geisiadau am drwyddedau newydd yn cael eu hasesu gan y CNC drwy'r Adolygiad Cydsyniadau (RoC) i wneud yn siŵr nad ydynt yn cael effeithiau andwyol ar safleoedd gwarchod natur o bwysigrwydd rhyngwladol. Os bydd asesiad o'r cais newydd yn dangos y gallai gael effaith ar safle Ewropeaidd, bydd rhaid i Asiantaeth yr Amgylchedd ddilyn rheolau llym wrth osod terfyn amser ar gyfer y drwydded honno. Mae hyn yn sicrhau nad yw lefelau dŵr mewn safleoedd Ewropeaidd yn disgyn yn is na'r lefelau critigol. Mae cyfrif llawn ar gyfer y gostyngiadau cynaladwyedd sy'n ofynnol gan y broses RoC yn y senarios wedi'u modelu sy'n sail i'r CRhAD terfynol.

3.39 Mae'r CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn cynnwys amrywiaeth o liniaru polisi a fydd yn helpu i sicrhau nad oes unrhyw effeithiau sylweddol tebygol ar lefelau dŵr mewn safleoedd Ewropeaidd naill ai ar eu pennau eu hunain neu ar y cyd. Dim ond ceisiadau lle dangosir eu bod yn gyson ag egwyddorion datblygiad cynaliadwy a ganiateir gan Bolisi Adneuo PS5 (Datblygu Cynaliadwy). Mae'n ei gwneud yn ofynnol i bob cais leihau faint o ddŵr a ddefnyddir ac a wastreffir; lleihau'r effaith ar adnoddau ac ansawdd dŵr; rheoli perygl llifogydd ac uchafu'r defnydd o gynlluniau draenio cynaliadwy; a symud amcanion y Cynllun Rheoli Basn Afon Dŵr Cymru Gorllewin yn eu blaenau.

3.40 Mae Polisi Adnau PCYFF5 (Cadwraeth Dŵr) yn ceisio cael unrhyw geisiadau i ymgorffori mesurau cadwraeth dŵr a Systemau Draenio Trefol Cynaliadwy lle bo hynny'n ymarferol. Mae hefyd yn ceisio cael unrhyw geisiadau sy'n fwy na 1,000 m² neu 10 annedd i gael Datganiad Cadwraeth Dŵr. Yn unol â hyn, bydd ceisiadau'n cael eu caniatáu lle dangosir eu bod yn anelu am y safon uchaf posibl o ran effeithlonrwydd dŵr a gweithredu mesurau eraill i wrthsefyll sychder, cynnal llif y dŵr a chynnal neu wella ansawdd y dŵr, gan gynnwys defnyddio systemau draenio cynaliadwy (Polisi Adnau PS6 Lleddfu ac Addasu i Effeithiau Newid yn yr Hinsawdd

3.41 O ystyried canfyddiadau CRhAD Terfynol Dŵr Cymru a'r ARhC sy'n cyd-fynd ag ef, yn ogystal â'r mesurau lliniaru a ddarperir drwy Bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect, ystyrir na fydd

[7] ARhC o Ddrafft Diwygiedig Cynllun Rheoli Adnoddau Dŵr Rhagfyr 2013.

y CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn cael effeithiau sylweddol tebygol ar unrhyw safleoedd Ewropeaidd o ganlyniad i gynyddu tynnu dŵr, naill ai ar eu pennau eu hunain neu mewn cyfuniad.

Ansawdd Dŵr

3.42 Mae CNC ar hyn o bryd yn y broses o ddiweddaru cynlluniau rheoli basn afon (Cynlluniau Rheoli Basnau Afonydd) a fydd yn gosod amcanion ar gyfer afonydd, llynnoedd, aberoedd, dyfroedd arfordirol a daear Cymru i gwmpasu'r cyfnod 2015-2021.Mae'r rhan fwyaf o ddatblygiad arfaethedig yn y CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn dod o fewn CRhBA Gorllewin Cymru, yn enwedig Ardaloedd Basn Afon Ynys Môn a Llŷn ac Eryri (RhBA).

3.43 Mae mwyafrif y cyrff dŵr yn nalgylch Ynys Môn wedi'u hasesu gan CNC i fod â statws cyffredinol dda; fodd bynnag, mae hefyd nifer sydd â statws cymedrol. Ers 2009, bu gwelliannau gyda nifer fwy o gyrff dŵr erbyn hyn yn cyrraedd statws da[8]. I'r rhan fwyaf o gyrff dŵr, nid yw'n hysbys ar hyn o bryd pam eu bod yn methu â chyrraedd statws da; Fodd bynnag, mae CNC wedi nodi rhesymau dros nifer ohonynt sy'n cynnwys:

- Nodir cyfoethogi â maetholion, yn enwedig ffosfforws, fel rhywbeth sy'n effeithio ar rai o'r llynnoedd ac un afon ar yr ynys, yn cynnwys Llyn Dinam, Llyn Coron ac Afon Goch Dulas. Mae rheoli tir amaethyddol, a gollyngiadau o drin dŵr gwastraff a thanciau septig yn ffynonellau cyfrannol. Gall taenu gwastraff ar dir hefyd fod yn ffactor, ac mae nifer o unedau amaethyddol dwys ar raddfa fawr ar yr ynys sy'n cael gwared ar wastraff yn y ffordd hon fel mater o drefn.
- Mae gollyngiadau o ddŵr mwyngloddiau sy'n gyfoethog mewn metel asidig o'r mwynglawdd metel segur ym Mynydd Parys yn cael effaith sylweddol ar Afon Goch Amlwch.
- Mae bacteria o drin dŵr gwastraff a thir amaethyddol yn cyflwyno risg i bysgod cregyn ac ansawdd dŵr ymdrochi o amgylch yr arfordir.

3.44 Mae statws y cyrff dŵr yn nalgylch Llŷn ac Eryri yn amrywio'n bennaf o gymedrol i dda, gyda nifer fach â statws gwael. Ers 2009, bu gwelliannau mewn rhai ardaloedd; fodd bynnag, cafwyd dirywiad mewn statws hefyd mewn un neu ddwy ardal[9]. Nid yw'n hysbys pam fod nifer o'r cyrff dŵr yn methu â chyrraedd statws da; fodd bynnag, mae CNC wedi nodi rhesymau ar gyfer nifer o'r cyrff dŵr:

- Mae bacteria o drin dŵr gwastraff yn peri risg y bydd dyfroedd ymdrochi a physgod cregyn yn methu â bodloni safonau ansawdd y CE. Mae gweithio i nodi, ac os oes angen i leihau, effaith addasiadau ffisegol ar gyfer cyflenwad dŵr ac ynni dŵr, ar y gweill

[8] Water Watch Wales. Ar gael ar-lein: http://waterwatchwales.naturalresourceswales.gov.uk/en/
[9] Water Watch Wales. Ar gael ar-lein: http://waterwatchwales.naturalresourceswales.gov.uk/en/

mewn safleoedd, gan gynnwys Cwmystradllyn, Llyn Cwellyn, Llyn Trawsfynydd a Llyn Llydaw.
- Mae mwyngloddiau metel a llechi a adawyd yn segur yn achosi effeithiau i nifer o gyrff dŵr yn yr ardal. Mae gan afonydd yn ardal Blaenau Ffestiniog fetelau uchel a hefyd maent yn profi llaciau gwaddod mewn glaw trwm.
- Nodir asideiddio oherwydd dyddodiad atmosfferig fel problem gan gyrff dŵr ucheldir yn nwyrain yr ardal hon, fel Llynnau Gamallt a Llyn Llagi. Gall asideiddio achosi i fetelau gwenwynig drwytholchi allan o'r pridd a mynd i mewn i gyrsiau dŵr, a all achosi problemau i organebau dyfrol.
- Nodir maetholion o ffynonellau gan gynnwys rheoli tir amaethyddol, llygredd gwasgaredig trefol a gollyngiadau o drin dŵr gwastraff fel problem mewn rhai afonydd a llynnoedd, yn cynnwys Llyn Padarn ac Afon Cegin ger Bangor

3.45 Nid yw Dŵr Cymru wedi gwrthwynebu unrhyw un o'r datblygiadau a gynigir yn y CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo; fodd bynnag, maent yn tynnu sylw at y ffaith y byddai'r twf arfaethedig yn ei gwneud yn ofynnol cael gwelliannau i'r gweithiau trin dŵr gwastraff canlynol (WwTW):

- WwTW Treborth (gwasanaeth Bangor a Bethel)
- WwTW Bodedern
- WwTW Cemaes
- WwTW Blaenau Ffestiniog

3.46 Byddai angen i'r gwelliannau hyn gael eu hariannu drwy Gynllun Rheoli Asedau'r Cyngor neu o bosibl ynghynt drwy gyfraniadau gan ddatblygwyr. Mae Polisi ISA1 (Darpariaeth Seilwaith) yn sicrhau mai dim ond lle ceir capasiti isadeiledd digonol y bydd ceisiadau'n cael eu caniatáu, neu lle caiff ei gyflwyno mewn modd amserol. Pan fo cynigion yn creu angen uniongyrchol am seilwaith newydd neu well ac nad yw hwn yn cael ei ddarparu gan gwmni gwasanaeth neu seilwaith, yna rhaid iddo gael ei ariannu gan y cais. Gellir ceisio cael cyfraniad ariannol i sicrhau gwelliannau mewn seilwaith, cyfleusterau, gwasanaethau a gwaith cysylltiedig, lle maent yn angenrheidiol i wneud ceisiadau'n dderbyniol.

3.47 Ystyrir bod y CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn cynnwys mesurau diogelu polisi addas i sicrhau bod y gwelliannau angenrheidiol i WwTWs yn cael eu darparu i wasanaethu'r datblygiadau arfaethedig.

Aflonyddwch

3.48 Mae'r rhan fwyaf o'r safleoedd o fewn dylanwad y CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn sensitif mewn rhyw ffordd i fwy o aflonyddwch, gan gynnwys gweithgareddau hamdden. Mae lefel arwyddocâd y sensitifrwydd hwn felly'n amrywio i bob safle Ewropeaidd, ac mae'n dibynnu ar nifer o ffactorau.

3.49 Canfu'r sgrinio (Atodiad III) nad yw datblygiad a gynigir ar y dyraniadau safleoedd yn yr aneddiadau yn debygol o gael effeithiau sylweddol ar unrhyw safleoedd Ewropeaidd ar eu pennau eu hunain neu ar y cyd o ganlyniad i fwy o aflonyddwch. Dengys Tabl 6 a 7 bod cyfanswm o 3,817 o unedau eisoes wedi eu cwblhau neu wedi cael caniatâd cynllunio o fewn ardal y Cynllun, sy'n gadael 4,084 o unedau sy'n weddill i gyflawni'r 7,902 o gartrefi newydd sydd eu hangen yn ystod oes y Cynllun. Mae hyn yn cyfateb i gyfartaledd o tua 371 o gartrefi newydd bob blwyddyn.

3.50 Yn 2011, maint cyfartalog aelwydydd yng Nghymru oedd 2.3 o breswylwyr fesul cartref.[10] Gan ddefnyddio'r ffigwr hwn, amcangyfrifir y gallai cyflenwi'r 4,084 o unedau preswyl sydd yn weddill arwain at gynnydd o tua 9,393 o bobl dros yr 11 mlynedd nesaf, sef cynnydd ar gyfartaledd o 853 o bobl y flwyddyn. Yn ystod oes y cynllun sy'n weddill (11 mlynedd) byddai hyn yn cyfateb yn fras i gynnydd o 4,471 o bobl yn Ynys Môn a 4,922 o bobl yng Ngwynedd.

3.51 Mae poblogaeth Ynys Môn oddeutu 69,700[11], felly gallai'r datblygiad arfaethedig gynyddu'r boblogaeth o 6.4%. Mae poblogaeth Gwynedd oddeutu 121,900[12], felly gallai'r datblygiad arfaethedig gynyddu'r boblogaeth o 4%. Fodd bynnag, dylid nodi bod Awdurdod Lleol Gwynedd yn cynnwys ardaloedd mawr sy'n dod o fewn Parc Cenedlaethol Eryri, ac sydd felly o fewn ardal y Cynllun ar gyfer CDLl Eryri a fabwysiadwyd (2011).

3.52 Mae'r CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn canoli'r rhan fwyaf o'r twf (hyd at 55%) ym Mangor fel Canolfan Isranbarthol, yn ogystal â'r Canolfannau Gwasanaethau Trefol (Amlwch, Caergybi, Llangefni, Blaenau Ffestiniog, Caernarfon, Porthmadog a Phwllheli). Bydd o leiaf 20% yn cael ei ganoli yn y Canolfannau Gwasanaeth Lleol gyda dim mwy na 25% yn y pentrefi a chefn gwlad agored.

3.53 Canfu sgrinio'r dyraniadau preswyl arfaethedig na fyddai'r datblygiadau arfaethedig yn debygol o gynyddu aflonyddwch yn sylweddol a thrwy hynny gael effeithiau sylweddol ar unrhyw safle Ewropeaidd. O ystyried maint, dosbarthiad a chyflwyniad graddol y datblygiadau arfaethedig, ystyrir ei bod yn annhebygol y bydd safle Ewropeaidd penodol yn gweld cynnydd sylweddol mewn aflonyddwch, yn enwedig gweithgaredd hamdden, yn ystod oes y Cynllun.

3.54 Mae'r CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn sicrhau mai dim ond lle ceir capasiti isadeiledd digonol y bydd ceisiadau'n cael eu caniatáu, neu lle caiff ei gyflwyno mewn modd amserol. Gellir ceisio cyfraniad

---

[10] Swyddfa Ystadegau Gwladol. Cyfrifiad 2011 - Amcangyfrifon Poblogaeth a Chartrefi ar gyfer Cymru. Ar gael ar-lein: http://www.ons.gov.uk/ons/rel/census/2011-census/population-and-household-estimates-for-wales/stb-2011-census-wales.html
[11] Cyfrifiad 2011
[12] Ibid.

ariannol i sicrhau gwelliannau mewn seilwaith, cyfleusterau, gwasanaethau a gwaith cysylltiedig, lle maent yn angenrheidiol i wneud ceisiadau'n dderbyniol. Lle bo hynny'n briodol, efallai y gofynnir am gyfraniadau tuag at ystod o ddibenion, gan gynnwys hamdden a mannau agored, chwaraeon a chyfleusterau hamdden a/neu gadwraeth natur.

3.55 O gofio maint, dosbarthiad a chyflwyniad graddol datblygiadau arfaethedig yn ogystal â'r lliniaru a ddarperir drwy Bolisïau Adnau, ystyrir na fydd y CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn cael effeithiau sylweddol ar unrhyw safleoedd Ewropeaidd naill ai ar eu pennau eu hunain neu ar y cyd o ganlyniad i fwy o aflonyddwch.

Colli a Darnio Cynefinoedd

3.56 Canfu'r sgrinio (Atodiad III) nad yw datblygiad a gynigir ar y dyraniadau safleoedd yn yr aneddiadau yn debygol o gael effeithiau sylweddol ar unrhyw safleoedd Ewropeaidd ar eu pennau eu hunain neu ar y cyd o ganlyniad i golli a darnio cynefinoedd. Mae'r safleoedd wedi'u lleoli o fewn neu'n gyfagos at aneddiadau presennol ac o gofio eu maint, ystyrir ei fod yn annhebygol y bydd hyn yn arwain at golli unrhyw gynefinoedd ategol pwysig nac arwain at golli cysylltedd i rywogaethau symudol a allai gael effeithiau sylweddol ar safleoedd Ewropeaidd. Mae'r CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn sicrhau bod unrhyw geisiadau ar gyfer datblygu yn diogelu cynefinoedd a rhywogaethau ardal y Cynllun, gan gynnwys safleoedd Ewropeaidd a rhywogaethau Ewropeaidd a warchodir, a diogelu a gwella bioamrywiaeth drwy rwydweithiau isadeiledd gwyrdd/glas. Ystyrir felly na fydd y CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn cael effeithiau sylweddol tebygol ar unrhyw safleoedd Ewropeaidd naill ai ar eu pennau eu hunain neu ar y cyd o ganlyniad I golli a darnio cynefinoedd.

Tasg 4: Crynodeb o'r Asesiad Sgrinio

3.57 Canfu'r asesiad sgrinio nad yw'r CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn debygol o gael effeithiau sylweddol ar unrhyw safleoedd Ewropeaidd naill ai ar eu pennau eu hunain neu ar y cyd ag unrhyw gynlluniau neu brosiectau eraill. Bydd gofynion deddfwriaethol presennol (ar gyfer ARhC lefel prosiect) yn ogystal â'r lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect yn sicrhau na fydd y datblygiad arfaethedig yn cael effeithiau sylweddol tebygol ar unrhyw safleoedd Ewropeaidd. Bydd y canfyddiadau hyn yn destun i sylwadau'r ymgynghoriad a chyngor gan CNC a rhanddeiliaid ehangach.

3.58 Mae'r Cyngor wedi ymgorffori'r argymhellion sy'n codi drwy'r broses ARhC i'r CDLl ar y Cyd gan gynnwys unrhyw gyngor gan CNC. Argymhellir bod gwaith sgrinio pellach yn cael ei wneud i ystyried unrhyw addasiadau arfaethedig i'r CDLl ar y Cyd yn dilyn yr ymgynghoriad Adneuo.

Sgrinio'r Newidiadau â Ffocws (2016)

3.59 Roedd y CDLl ar y Cyd Adnau yn destun Sgrinio ARhC gyda'r canfyddiadau yn llywio datblygiad y Cynllun. Roedd Adroddiad Arfarniad o Gynaliadwyedd (Chwefror 2015) yn cael ei gyflwyno ynghyd â'r CDLl ar y Cyd Adnau ar ymgynghoriad cyhoeddus o 16 Chwefror - 31 Mawrth 2015. Derbyniwyd sylwadau gan CNC ac mae'r rhain wedi cael eu hystyried ac wedi llywio'r broses Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd barhaus (Gweler Atodiad IV). O ganlyniad i ymatebion a dderbyniwyd ar y CDLl ar y Cyd Adnau, mae'r Cyngor yn cynnig gwneud nifer o Newidiadau â Ffocws i'r Cynllun cyn ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru. Mae'n bwysig bod y newidiadau hyn yn cael eu sgrinio er mwyn penderfynu a ydynt yn effeithio'n sylweddol ar ganfyddiadau'r gwaith Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd blaenorol a gyflwynwyd yn gynharach yn yr Adran hon.

3.60 Mae'r rhan fwyaf o'r newidiadau yn darparu eglurhad pellach neu'n ceisio sicrhau cysondeb ac felly nid ystyrir eu bod yn effeithio'n sylweddol ar ganfyddiadau'r gwaith Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd blaenorol a nodir uchod. Mae'r newidiadau allweddol o bwys ar gyfer y broses ARhC yn cael eu hystyried yn fwy manwl isod.

Tabl 7: Sgrinio ARhC yng nghyswllt Newidiadau â Ffocws Allweddol

Newidiadau â Ffocws Allweddol	Sgrinio ARhC
Polisi Newydd TAI X	Mae'r polisi'n ceisio rhyddhau tai fesul cam i sicrhau bod cymunedau yn gallu darparu ar gyfer y twf a gynigir. Dylid nodi nad yw'r polisi ei hun yn rhoi manylion o ran nifer/swm neu ddyddiadau ar gyfer datblygu fesul cam. Nid yw'r polisi hwn yn debygol o gael unrhyw effeithiau sylweddol naill ai ar ei ben ei hun neu ar y cyd ar unrhyw safleoedd Ewropeaidd.
Polisi Newydd yn ymwneud â'r AHNE	Mae'r polisi yn sicrhau bod unrhyw gynigion o fewn neu sy'n effeithio ar osodiad yr AHNE yn talu sylw i Gynllun Rheoli'r AHNE. Dim potensial o effeithiau sylweddol tebygol naill ai ar ei ben ei hun neu ar y cyd.
Newidiadau i Bolisi TAI 12	Mae nifer y lleiniau Sipswn a Theithwyr ar safle Llandygai wedi cynyddu o 5 i 11. Yn unol â'r canfyddiadau sgrinio blaenorol, credir y bydd y mesurau lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLl ar y Cyd Adnau, gan gynnwys Polisi PS16, ac ar gael ar lefel prosiect yn sicrhau nad oes unrhyw effeithiau sylweddol tebygol.
Newidiadau i Bolisi TAI 14	Mae safle T4 ym Mangor wedi cael ei dynnu o'r polisi. Daeth y gwaith sgrinio blaenorol (Atodiad III) i'r casgliad na fyddai datblygiad ar y safle yn cael unrhyw effeithiau sylweddol tebygol ar unrhyw safleoedd Ewropeaidd; felly, nid yw ei dynnu o'r polisi yn debygol o gael effeithiau sylweddol.
Newidiadau i Bolisi TAI 16	Mae safle T58 wedi cael ei dynnu a safleoedd T70 (Tir gyferbyn â Stad Cremlyn) a T71 (Tir gyferbyn â Stad Rhoslan) bellach wedi eu dyrannu ar gyfer 28 a 12 annedd yn y drefn hon. Nid yw lefel gyffredinol y twf

	arfaethedig yn yr anheddiad wedi newid ac nid yw lleoliad y ddau safle yn sylweddol wahanol i safle T58. Mae'r ddau safle tua 2km o'r safle dynodedig Ewropeaidd agosaf (ACA Afon Menai a Bae Conwy). O ystyried graddfa fechan y datblygiad arfaethedig, y pellter o safleoedd Ewropeaidd a'r lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLl ar y Cyd Adnau ac sydd ar gael ar lefel prosiect, ystyrir na fydd unrhyw effeithiau sylweddol tebygol ar ei ben ei hun nac ar y cyd.

3.61 Canfu'r sgrinio ar y newidiadau allweddol uchod nad ydynt yn debygol o gael effaith sylweddol naill ai ar eu pennau eu hunain nac ar y cyd ar unrhyw safleoedd Ewropeaidd. Felly, y casgliad yw nad yw'r Newidiadau â Ffocws yn cael effaith sylweddol ar ganfyddiadau'r gwaith Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd blaenorol ac nid yw'r CDLl ar y Cyd Adnau yn debygol o gael effeithiau sylweddol ar unrhyw safleoedd Ewropeaidd naill ai ar ei ben ei hun nac ar y cyd. Dylid nodi, fel rhan o'r broses ARhC barhaus ac ailadroddol ar gyfer yr CDLl ar y Cyd, fod y cynlluniau, rhaglenni, a'r adolygiad prosiectau yn Atodiad II wedi cael eu diweddaru, ac nad yw hyn yn effeithio'n sylweddol ar ganfyddiadau'r gwaith Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd blaenorol.

4.0 CASGLIADAU'R ARhC

Crynodeb yr ARhC

4.1 Yn unol â gofyniad y Rheoliadau Cynefinoedd am sgrinio, cynhaliwyd asesiad i benderfynu tebygolrwydd effeithiau sylweddol ar safleoedd Ewropeaidd y tu mewn i ddylanwad y CDLl ar y Cyd.

4.2 Canfu'r asesiad sgrinio o'r Cynllun Adnau ei bod yn annhebygol y bydd mwyafrif y polisïau neu ddyraniadau safle arfaethedig o fewn y CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn cael effaith sylweddol ar safleoedd Ewropeaidd. Mae nifer o resymau dros hyn, gan gynnwys: nid yw'r rhan fwyaf o'r polisïau o reidrwydd yn cynnig datblygiad, ond yn hytrach yn cefnogi rhai mathau o ddatblygiad ac yn ffurfio meini prawf ar gyfer penderfynu ar unrhyw geisiadau cynllunio. Mae nifer o'r polisïau hefyd yn cynnwys mesurau diogelu sy'n ceisio gwarchod bioamrywiaeth neu'n ei gwneud yn ofynnol i unrhyw gais datblygu gynnal ARhC. Mae hyn ynghyd â'r lliniaru a ddarperir gan bolisïau'r CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo, gan gynnwys Polisi Strategol PS16 (Gwarchod a Gwella'r Amgylchedd Naturiol) - sy'n ceisio rheoli datblygiadau er mwyn cadw, a lle bo modd gwella'r amgylchedd naturiol trwy ddiogelu safleoedd Ewropeaidd a bioamrywiaeth ehangach - yn helpu i sicrhau nad oes unrhyw effeithiau sylweddol tebygol ar safleoedd Ewropeaidd.

4.3 Roedd yr asesiad sgrinio hefyd yn ystyried effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn ei gyfanrwydd yn ogystal ag ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill. Daeth i'r casgliad nad yw'r CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn debygol o gael effeithiau sylweddol ar unrhyw safleoedd Ewropeaidd naill ai ar ben ei hun neu ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill o ganlyniad i lygredd atmosfferig, mwy o aflonyddwch, colli neu ddarnio cynefinoedd, nac ansawdd lefelau dŵr is. Bydd y canfyddiadau hyn yn destun i sylwadau'r ymgynghoriad a chyngor gan CNC a rhanddeiliaid ehangach.

4.4 Yn dilyn yr ymgynghoriad ar y CDLl ar y Cyd Adnau, gwnaeth y Cynghorau nifer o newidiadau i'r Cynllun. Cafodd y newidiadau hyn eu sgrinio a chanfuwyd nad oeddynt yn effeithio'n sylweddol ar ganfyddiadau'r Sgrinio ARhC ar gyfer y CDLl ar y Cyd Adnau. Felly, y casgliad oedd nad yw'r CDLl ar y Cyd yn debyg o gael effeithiau sylweddol ar unrhyw safleoedd Ewropeaidd naill ai ar ei ben ei hun nac ar y cyd.

4.5 Argymhellir cynnal rhagor o waith sgrinio i ystyried unrhyw ddiwygiadau arfaethedig i'r CDLlaC yn dilyn yr Ymgynghori Adneuo.

Atodiad I: Nodweddion Safleoedd Ewropeaidd

Ardaloedd Cadwraeth Arbennig

1. ACA Twyni Abermenai i Aberffraw
2. ACA Afon Eden – Cors Goch Trawsfynydd
3. ACA Afon Gwyrfai a Llyn Cwellyn
4. ACA Arfordir Ynys Môn: Morfa Heli
5. ACA Corsydd Ynys Môn
6. ACA Mynyddoedd y Berwyn a De Clwyd
7. ACA Cadair Idris
8. ACA Bae Cemlyn
9. ACA Coedydd Aber
10. ACA Cors Fochno
11. ACA Corsydd Eifionydd
12. ACA Glan-traeth
13. ACA Glynllifon
14. ACA Pen y Gogarth
15. ACA Arfordir Ynys Gybi
16. ACA Corsydd Llŷn
17. ACA Pen Llŷn a'r Sarnau
18. ACA Llyn Dinam
19. ACA Coedwigoedd Derw a Safleoedd Ystlumod Meirionnydd
20. ACA Afon Menai a Bae Conwy
21. ACA Migneint-Arenig-Dduallt
22. ACA Morfa Harlech a Morfa Dyffryn
23. ACA Preselau
24. ACA Rhinogydd
25. ACA Afon Dyfrdwy a Llyn Tegid
26. ACA Clogwyni Pen Llŷn
27. ACA Eryri

Ardaloedd Gwarchodaeth Arbennig

1. AGA Arfordir Aberdaron ac Ynys Enlli
2. AGA y Berwyn
3. AGA Craig y Deryn
4. AGA Aber y Ddyfi
5. AGA Elenydd - Mallaen
6. ACA Arfordir Ynys Gybi
7. AGA Traeth Lafan, Bae Conwy
8. AGA Bae Lerpwl
9. AGA Migneint - Arenig - Dduallt
10. AGA Mynydd Cilan, Trwyn yr Wylfa ac Ynysoedd Sant Tudwal
11. AGA Ynys Seiriol
12. AGA Ynys Feurig, Bae Cemlyn ac Ynysoedd y Moelrhoniaid

Ramsar

1. Ramsar Corsydd Ynys Môn a Llŷn
2. Safle Ramsar Cors Fochno a Dyfi
3. Ramsar Llyn Idwal
4. Ramsar Llyn Tegid

Ardaloedd Cadwraeth Arbennig

ACA Twyni Abermenai i Aberffraw
Trosolwg Mae Ardal Cadwraeth Arbennig (ACA) Twyni Abermenai i Aberffraw yn rhan ddeheuol Afon Menai ar Ynys Môn ac yng Ngwynedd, Cymru. Mae'n cynnwys tair prif ardal. Mae Tywyn Aberffraw yn system o dwyni tywod mawr calchaidd sy'n gymharol gyflawn tu ôl i'r traeth ac yn amgylchynu llyn bas. Mae Cwningar Niwbwrch yn system o dwyni tywod mawr sy'n rhannol wedi'i gorchuddio â choed ac mae wedi'i lleoli rhwng aberoedd Afon Cefni ac Afon Braint gan gynnwys tafod graean Abermenai. Ar ochr ddeheuol y Fenai, mae Morfa Dinlle yn dafod mawr unigol ac yn system o dwyni tywod. Mae Ardal Cadwraeth Arbennig (ACA) Twyni Tywod Abermenai i Aberffraw gyfochrog ag ACA Glannau Môn: Morfa Heli ac yn ddibynnol arni i weithredu. Mae'n cynnwys aberoedd yr Afon Ffraw (o fewn Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA) Tywyn Aberffraw), Afon Cefni ac Afon Braint (o fewn SoDdGA Cwningar Niwbwrch - Ynys Llanddwyn), ACA Glantraeth a ddewiswyd am ei phoblogaeth o fadfall ddŵr gribog ac sydd cyfochrog ag ACA'r twyni tywod a SODdGA Cwningar Niwbwrch - Ynys Llanddwyn. Dewiswyd ACA'r Fenai a Bae Conwy am eu riffiau, baeau, gwastadeddau llaid a thywod , traethellau tanfor ac ogofau ac mae gyfochrog ag ACA morfa heli a SoDdGA Cwningar Niwbwrch - Ynys Llanddwyn. **Nodweddion Cymhwyso** Cynefinoedd Atodiad 1 yw'r prif reswm am ddewis y safle hwn: 2110 Twyni symudol embryonig 2120 Twyni symudol ar y morlin gydag *Ammophilia arenaria* (Twyni Gwyn) 2130 Twyni sefydlog â llystyfiant llysieuol (twyni llwyd) * Nodwedd â blaenoriaeth 2170 Twyni â *Salix repens ssp. argentea (Salicion arenariae)* 2190 Llaciau twyni llaith Cynefinoedd Atodiad 1 sy'n elfen gymwys ond nid yn brif reswm am ddewis y safle hwn: 3150 Llynnoedd ewtroffig naturiol â llystyfiant o fath *Magnopotamion* neu *Hydrocharition* Cynefinoedd Atodiad 11 yw'r prif reswm am ddewis y safle hwn: 1395 Petalys *Petalophyllum ralfsii* 1441 Tafolen y twyni *Rumex rupestris*

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 1: Twyni symudol embryonig (Cyfeirnod UE: 2110)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 1

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Mae dosbarthiad a maint y twyni symudol embryonig yn hwyr yn yr haf yn ddibynnol ar argaeledd tywod sy'n ymgasglu'n naturiol a deunydd organig ar y draethlin. Fodd bynnag, ni fyddwn yn disgwyl y gallai holl ardal y cynefin twyni symudol embryonig hwn fod â llystyfiant arno mewn unrhyw flwyddyn ac mewn rhai blynyddoedd gallent beidio â bodoli o gwbl. Byddai eu habsenoldeb parhaus dros y cyfnod chwe blynedd o adrodd yn achosi ystyried y cyflwr yn anffafriol.
- Posibilrwydd bod yr elfen o dwyni symudol embryonig y cylchfaoedd nodweddiadol sy'n ymestyn o'r traeth i'r twyni sefydlog yn gyfan ar hyd y ffrynt arfordirol meddal. Cynnwys hyn gyflenwad di-ben-draw o waddodion, cyfleoedd o gludiant gan y gwynt a deunydd organig sydd i'w gael yn naturiol ar y draethell.
- Mae rhywogaethau'r llystyfiant nodweddiadol ar y draethlin yn cynnwys *Atriplex spp., Beta vulgaris, Cakile maritime, Honkenya peploides, Salsola kali.*
- Mae'r rhywogaethau nodweddiadol y twyni symudol embryonig yn cynnwys *Elytrigia juncea ac/neu Leumys.*
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar fedru cynnal yr amodau hyn dan reolaeth.

4.2 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 2: Twyni symudol ar hyd ymyl y traeth gydag *Ammophilia arenaria* (Twyni Gwyn) (2120)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 2

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Twyni symudol gydag *Ammophilia arenaria* yn bresennol ar hyd blaen y twyni sy'n wynebu'r prifwyntoedd (de-orllewin) ble mae'r cyflenwad o waddodion yn ddigonol.
- Ni ddylid cael lleihad yng nghyfanswm arwynebedd (wedi agregu)y cynefinoedd twyni sy'n cymwys y dynodwyd y safle ar eu cyfer (h.y. ni ddylai cyfanswm y cynefin twyni sy'n cymhwyso fod yn lleihau). Gallai maint a lleoliad nodweddion cynefinoedd twyni unigol fod yn ddibynnol ar amrywiadau cyfnodol a thymhorol.
- Mae'r elfen o dwyni symudol y cylchfaoedd nodweddiadol sy'n ymestyn o'r traeth i'r twyni sefydlog yn gyfan ar hyd y ffrynt arfordirol meddal.
- Tir noeth yn bresennol.
- Mae rhywogaethau arferol y llystyfiant twyni symudol yn cynnwys *Ammophila arenaria, Leymus arenarius, Elymus farctus, Eryngium maritimum, Euphorbia portlandica, Euphorbia paralias* a *Calystegia soldanella*.
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar fedru cynnal yr amodau hyn dan reolaeth.

4.3 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 3: Twyni sefydlog â llystyfiant llysieuol (twyni llwyd) * (Nodwedd flaenoriaeth y Gyfarwyddeb Cynefinoedd)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 3

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Gall dosbarthiad y twyni sefydlog o fewn y safle amrywio mewn ymateb i brosesau deinamig naturiol a newidiadau i gynefinoedd twyni eraill syn cymhwyso yn y safle.
- Ni ddylid cael lleihad yng nghyfanswm arwynebedd y twyni sefydlog â llystyfiant llysieuol.
- Mae'r elfen o dwyni sefydlog y cylchfaoedd nodweddiadol sy'n ymestyn o'r traeth i'r twyni sefydlog yn gyfan ar hyd y ffrynt arfordirol meddal.
- Tir noeth yn bresennol.
- Mae rhywogaethau nodweddiadol y llystyfiant twyni sefydlog yn cynnwys *Cerastium fontanum, Crepis capillaris, Cladonia spp., Peltigera spp., Erodium cicutarium, Geranium molle, Luzula campestris, Odontites verna, Pilosella officinarum, Plantago lanceolata, Prunella vulgaris, Festuca rubra, Galium verum, Anacamptis pyramidalis, Thymus polytrichus, Sedum acre, Veronica chamaedrys, Carex arenaria, C. flacca, Euphrasia officinalis, Hypnum cupressiforme, Hypochaeris radicata, Linum catharticum, Lotus corniculatus, Ononis repens, Rhinanthus minor, Rhytidiadelphus squarrosus, R triquetrus, Tortula muralis Viola canina, V. riviniana* a *V. tricolor*.
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar fedru cynnal yr amodau hyn dan reolaeth.

4.4 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 4: *Twyni â Salix repens ssp. argentea (Salicion arenariae)*

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 4

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Mae dosbarthiad y twyni â *Salix repens ssp argentea* yn unol â chylchfaoedd twyni nodweddiadol a ble ceir amodau topograffig addas. Gall lleoliad y twyni â *repens ssp argentea* o fewn y safle amrywio mewn ymateb i brosesau deinamig naturiol a newidiadau i gynefinoedd twyni eraill syn cymwys yn y safle.
- Ni ddylid cael lleihad yng nghyfanswm arwynebedd (wedi agregu)cymwys y cynefinoedd twyni y dynodwyd y safle ar eu cyfer (h.y. Ni ddylai cyfanswm y cynefin twyni sy'n cymhwyso fod yn lleihau).
- Gallai maint a lleoliad nodweddion cynefinoedd twyni unigol fod yn ddibynnol ar amrywiadau cyfnodol a thymhorol.
- Mae *Salix repens* ar gael yn aml ac mae'n gyffredinol yn mesur 5-30cm.
- Cyfleoedd i gychwyn gwastatir rhwng y twyni embryonig drwy hindreuliad gan y gwynt.
- Tir noeth yn bresennol.
- Mae lefel y dŵr daear yn briodol yn y gaeaf a'r haf.
- Nid yw ansawdd y dŵr daear yn cael ei effeithio gan lygredd.
- Mae'r rhywogaethau nodweddiadol yn cynnwys *Salix repens, Carex arenaria, C flacca, Euphrasia officinalis, Festuca rubra, Lotus corniculatus, Ononis repens, Equisetum variegatum, Epipactis palustris, Epipactis leptochila spp dunensis* a *Pilosella officinarum*.

- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar fedru cynnal yr amodau hyn dan reolaeth.

4.5 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 5: Llaciau twyni llaith (2190)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 5

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Mae dosbarthiad y llaciau twyni llaith yn unol â chylchfaoedd twyni nodweddiadol a ble ceir amodau topograffig addas. Gall dosbarthiad y llaciau twyni llaith o fewn y safle amrywio mewn ymateb i brosesau deinamig naturiol a newidiadau i gynefinoedd twyni eraill cymwys yn y safle.
- Ni ddylid cael lleihad yng nghyfanswm arwynebedd (wedi agregu) y cynefinoedd twyni cymwys ac y dynodwyd y safle ar eu cyfer (h.y. Ni ddylai cyfanswm y cynefin twyni cymwys fod yn lleihau).
- Gallai maint a lleoliad nodweddion cynefinoedd twyni unigol fod yn ddibynnol ar amrywiadau cyfnodol a thymhorol.
- Dylai'r holl gymunedau mewn llaciau twyni llaith fod yn bresennol yn amrywio o llaciau twyni embryonig â % uchel o dir noeth i lystyfiant mwy caeedig â *Salix repens*.
- Cyfleoedd i gychwyn llaciau twyni embryonig (drwy hindreuliad gan y gwynt) yn bodoli.
- Tir noeth yn bresennol.
- Mae lefel y dŵr daear yn briodol yn y gaeaf a'r haf.
- Nid yw ansawdd y dŵr daear yn cael ei effeithio gan lygredd.
- Mae'r rhywogaethau nodweddiadol yn cynnwys *Salix repens, Carex arenaria, C flacca, Equisetum variegatum, Lotus corniculatus, Ononis repens, Potentilla anserina, Galium palustre, Mentha aquatica, Hydrocotyle vulgaris*, *Campyllium stellatum, Prunella vulgaris, Ranunculus flammula, Calliergon cuspidatum, Anagallis tenella. Parnassia palustris, Selaginalla selaginoides, Dactylorhiza incarnata* a *Epipactis palustris.*
- Ceir petalys mewn llaciau twyni llaith a cheir llawer o *Equisetum variegatum* yn ardaloedd Aberffraw a Niwbwrch.
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar fedru cynnal yr amodau hyn dan reolaeth.

4.6 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 6: Llynnoedd ewtroffig naturiol â llystyfiant o fath *Magnopotamion* neu *Hydrocharition*

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 6

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Mae dosbarthiad y llynnoedd yn adlewyrchu eu statws ffisiograffeg fel llynnoedd ag argaeau o dwyni mewn dyffrynnoedd bas.
- Mae maint (arwynebedd) y cynefin yn 30ha. oni bai y bydd yn cael ei leihau drwy olyniaeth naturiol i siglen neu gors.
- Mae dalgylch y llynnoedd yn parhau i roi dŵr o ansawdd digonol a digon ohono.
- Cynhelir y lefelau dŵr priodol gydol y flwyddyn (amrywiad tymhorol +/- 30cm).
- Ansawdd dŵr yn nodweddiadol o lynnoedd bas, arforol, gydag alcalinedd uchel fel y gellir cynnal pH7-9, alcalinedd 1500-2500µeq/l, ocsigen toddedig a Chyfanswm Ffosfforws o <50µg/l ar ei fwyaf mewn blwyddyn.

- Mae'r lefelau cloroffyl yn isel, ac yn ddigon i ganiatáu i'r ddau lyn gael eu pasio yn 'Dda' neu'n well ar gyfer 'llyn bas ag alcalinedd uchel' gan ddefnyddio dulliau dosbarthu'r Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr.
- Mae'r rhywogaethau nodweddiadol yn blanhigion dyfrol o dan y dŵr, gan gynnwys *Elatine hydropiper, Potamogeton trichoides, P pectinatus P. perfoliatus P. lucens, Ranunculus circinatus, , Eleocharis acicularis, Myriophyllum spicatum, Callitriche hermaphroditica,* a *Chara spp.*.
- Dylai planhigion dyfrol newydd, megis *Phragmites australis, Schoenoplectus lacustris, Sparganium erectum, Typha latifolia, Alisma plantago-aquatica*, a *Litorella uniflora* fod yn bresennol ar y dreathlin.
- Ni ddylai rhywogaethau ymledol neu rywogaethau aflonyddgar megis *Crassula helmsii* neu bysgod bras fod yn bresennol.
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar fedru cynnal yr amodau hyn dan reolaeth.

4.8 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 8: Petalys *Petallophyllum ralfsii*

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 8

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Mae poblogaeth y petalys yn sefydlog neu'n cynyddu.
- Mae'r petalys i'w gael mewn llaciau twyni llaith ble y ceir llawer o *Equisetum variegatum* ym mhob rhan o'r safle ble mae amodau'r cynefin yn addas, h.y. yn ardaloedd Aberffraw a Niwbwrch.
- Mae llaciau twyni llaith â thywod noeth neu â chrystyn o hwmws gyda llystyfiant byr yn nodweddiadol gydag *Equisetum variegatum* yn bresennol yn ardaloedd Aberffraw a Niwbwrch ble mae gwaddodion ac amodau hydrolegol yn caniatáu (Gweler yr Amcan ar gyfer llaciau twyni llaith).
- Mae cystadleuaeth (gan gynnwys cysgodi) gan rywogaethau eraill yn cael ei rheoli.
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar fedru cynnal yr amodau hyn dan reolaeth.

4.9 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 9: Tafolen y twyni *Rumex rupestris*

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 9

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Mae poblogaeth tafolen y twyni'n sefydlog neu'n cynyddu.
- Mae tafolen y twyni i'w gael mewn o leiaf tri lleoliad ar draws y safle.
- Mae cyfleoedd i ddosbarthu'r had gan y môr yn bodoli.
- Mae ochrau nentydd agored, tryddiferiad mewn gelltydd môr meddal neu gynefin pyllau llaciau twyni yn ddigonol iddi oroesi.
- Cyflenwad o ddŵr croyw digonol yn cael ei gynnal.
- Daear noeth neu ardaloedd wedi tarfu arnynt yn cael eu cynnal (e.e. anifeiliaid yn eu pori) er mwyn caniatáu eginiad.
- Mae cystadleuaeth (gan gynnwys cysgodi) gyda rhywogaethau eraill yn cael ei rheoli.

- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar fedru cynnal yr amodau hyn dan reolaeth.

Yn ogystal, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad cysylltiedig. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r amcan cadwraeth ac nid yn rhywbeth sy'n ei ddisodli. Rhaid i asesiadau o'r cynlluniau a'r prosiectau fod yn seiliedig ar yr amcan cadwraeth yn ei gyfanrwydd nid dim ond y dangosyddion perfformiad. Gellir gweld y dangosyddion perfformiad yn y Cynllun Rheoli Craidd, gan gynnwys Amcanion Cadwraeth ar gyfer ACA'r Twyni o Abermenai i Aberffraw; ACA Glannau Môn: Cors Heli Arfordir Môn; SoDdGA Cwningar Niwbwrch – Ynys Llanddwyn; SoDdGA Tywyn Aberffraw a SoDdGA Morfa Dinlle (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Ebrill 2008).

Ffactorau bregusrwydd

Mae sefydlogi'r twyni yn raddol wedi arwain at golli'r camau dilyniant cychwynnol. Cyfyngir ar fedru cynnal prosesau geomorffolegol deinamig yn Niwbwrch gan y goedwig gonwydd sydd ar yr un rhan o'r safle. Yn ogystal, mae hygrededd hydrolegol y safle'n cael ei beryglu gan leihad yn y lefel trwythiad oherwydd y cnwd conwydd.

Mae lledaeniad *Hippophae rhamnoides* a hadau pinwydd o'r goedwig yn bygwth y twyni ac mae'r ddau yn cael eu rheoli drwy eu torri a'u chwistrellu. Nid oes datrysiad hawdd i'r problemau hyn heb gael gwared â rhan o'r goedwig. Erbyn hyn mae trafodaethau ar y gweill ynglŷn ag ailddylunio'r goedwig gyda'r Comisiwn Coedwigaeth.

Gallai rhoi'r gorau i bori traddodiadol ar dir comin Aberffraw ddigwydd oherwydd peryglon traffig ar ffyrdd heb eu ffensio ac mae gosod gridiau gwartheg yn cael ei drafod gyda'r perchnogion ar hyn o bryd.

Nid yw gofynion ecolegol tafolen y twyni yn wybyddus iawn er bod cysgodi a datblygiad prysgwydd yn ei lloches yn y goedwig yn ymddangos yn fygythiad. Aed i'r afael â hyn drwy dorri'r coed a chael merlod i bori gyda'r canlyniad bod cynnydd ym mhoblogaeth tafolen y twyni.

ACA Afon Eden – Cors Goch Trawsfynydd

Trosolwg

Mae Afon Eden yn afon sy'n gymharol heb ei newid; mae hi'n llifo gan fwyaf mewn ucheldir ac mae hi'n 10KM o hyd. Mae'r wahanfa ddŵr fymryn i'r de o Lyn Trawsfynydd o fewn ardal sy'n dir â llethr graddol ac wedi'i draenio'n wael. Mae rhan uchaf y dalgylch yn llifo'n araf gyda nifer o lynnoedd dyfnion ar ei hyd. Yn nwy ran o dair isaf y basn, mae'r afon yn llifo'n fwy serth mewn ceunant cul caregog gydag ardal o goedwig gyfochrog a adwaenir yn Goed y Brenin. Mae cydlifiad yr Afon Eden a'r Afon Mawddach fymryn yn uwch na phentref Ganllwyd ond mae ffiniau'r ACA yn mynd ymlaen i lawr yr afon hyd at derfyn llanw afon Mawddach yn Llanelltyd. Mae nifer o isafonydd o'r ucheldir gwael yn bwydo i'r Afon Eden a llifant o ochrau dwyreiniol mynyddoedd y Rhinogydd. Mae dyfrffos Ardudwy yn mynd â'r dŵr mwyaf asidig o'r llednentydd dwyreiniol i Lyn Trawsfynydd. Defnyddir y dŵr hwn i wneud y mwyaf o'r dŵr sydd ar gael i gynhyrchu Pŵer Hydro Electrig gan

Bwerdy Trydan Maentwrog.

Caiff yr ardal lawiad cyfartalog trwm ac mae hynny wedi cyfrannu tuag at ddatblygiad cyforgorsydd, gorgorsydd, mignenni trawsnewidiol a chorsydd crynu. Mae dwy ardal o orgors wedi'u lleoli ym mhen draw'r dalgylch yn agos at y wahanfa ddŵr ac ar un adeg roeddynt yn rhan o gors llawer mwy ei maint ond erbyn hyn mae'r rhan fwyaf wedi'i foddi gan Lyn Trawsfynydd. Ceir mignenni trawsnewidiol a chorsydd crynu mewn mannau dyfrlawn ble y cânt faetholion o ardal y dalgylch gerllaw yn ogystal ag o'r glawiad. Fe'u lleolir o fewn y gwlypdir o amgylch yr ardaloedd o gyforgorsydd.

Mae strwythurau a swyddogaeth ecolegol y safle yn ddibynnol ar brosesau hydrolegol a geomorffolegol (yn aml cyfeirir atynt fel prosesau hydromorffolegol), ansawdd cynefinoedd y glannau a chysylltedd y cynefinoedd. Mae anifeiliaid sy'n hynod symudol, megis pysgod ymfudol a dyfrgwn hefyd yn cael eu heffeithio gan ffactorau sy'n gweithredu y tu allan i'r safle.

Yn yr afon ceir y boblogaeth olaf y gwyddys amdano o fisglod perlog sydd wedi goroesi yng Nghymru; maent wedi'u cyfyngu bron i gyd i un rhan o'r afon. Yn hanesyddol roedd y misglod yn llawer mwy gwasgarog o fewn y dalgylch. Mae'r misglod yn ddibynnol ar gynnal salmonidau am gyfnod byr o amser, ac mae larfa *glochidia*'r misglod ar eu tagellau ac felly mae llwyddiant y pysgod ymfudol a physgod sy'n claddu wyau yn y dalgylch yn hanfodol i'w goroesiad hirdymor. Mae eog yr Iwerydd hefyd yn rhywogaeth pysgod bwysig sy'n bridio yn nalgylch y Fawddach. Yn y dyfroedd araf ychydig i fyny'r afon oddi wrth Bont y Grible mae poblogaeth o lyriad-y dŵr arnofiol.

Nodweddion Cymhwyso

Cynefinoedd Atodiad 1 yn bresennol fel elfen gymhwyso ond nid yn brif reswm am ddewis y safle hwn:
7110 Cyforgorsydd actif *Nodwedd â blaenoriaeth

Rhywogaethau Atodiad 11 yw'r prif reswm am ddewis y safle hwn:
1029 *Misglod perlog* *Margaritifera margaritifera*
1831 *Llyriad-y-dŵr arnofiol* *Luroniumnatans*

Rhywogaethau Atodiad 1I yn bresennol fel elfen gymhwyso ond nid yn brif reswm am ddewis y safle hwn:
1106 *Eog yr Iwerydd* *Salmo salar*
1355 *Dyfrgi* *Lutra lutra*

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 1 SoDdGA: Cyrsiau Dŵr

Y weledigaeth ar gyfer cyrsiau dŵr

Mae statws ecolegol y cwrs dŵr yn un o'r prif benderfynyddion yng ngallu cynefinoedd yr ACA i gefnogi pob nodwedd ar lefelau poblogaeth sydd mor agos â phosib i lefelau naturiol fel sy'n cael ei benderfynu gan brosesau ecolegol a hydromorffolegol a nodweddion. Dylid cynnal neu adfer patrwm y llif, ansawdd y dŵr a'r cynefinoedd ffisegol mor agos â phosib i'r cyflwr naturiol er mwyn cefnogi cydlyniad strwythur yr ecosystem a'i swyddogaeth. Penderfynir ar Statws Cadwraeth Ffafriol (SCFf) yn rhannol gan allu'r cwrs dŵr i gefnogi'r rhywogaethau yr ystyrir eu bod yn arbennig, felly rhaid i'r nodwedd ACA perthnasol fod mewn SCFf er mwyn i nodwedd y cwrs dŵr fod â SCFf.

Gellir cynnal SCFf neu ei adfer i statws cadwraeth ffafriol pan fo'r holl amodau a ganlyn wedi'u bodloni ar gyfer y cwrs dŵr:

1. Rhaid i lif y dŵr a faint sydd ohono fod yn ddigonol i gefnogi nodweddion yr ACA. Bydd hyn yn cynnwys:

- Yn ystod cyfnod mudo pob rhywogaeth o bysgod ymfudol, na fydd eu llwybr i fyny'r afon i'r mannau claddu wyau yn cael ei rwystro gan echdynnu, arllwysiadau, gweithgareddau peirianneg neu echdynnu graean neu unrhyw beth arall a allai gael ardrawiad.
- Ni fydd cyfaint y dŵr a llif y dŵr mewn gwelyau misglod perlog, safleoedd dodwy wyau pysgod ac ardaloedd meithrin pysgod yn cael eu lleihau gan weithgareddau echdynnu dŵr, allyriadau neu weithgareddau peirianneg neu echdynnu graen i'r fath raddau fel bod y safleoedd hyn yn cael eu difrodi neu eu dinistrio.

2. Rhaid i ansawdd y dŵr fod yn ddigonol i gefnogi nodweddion yr ACA. Bydd hyn yn cynnwys:

- Lefelau maetholion, yn enwedig orthoffosffad, yn cael eu cytuno rhwng AA a Chyngor Cefn Gwlad Cymru ar gyfer y corff dŵr dan Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr yn Afon Eden – ACA Cors Goch Trawsfynydd a chymerir camau i gynnal lefelau maetholion o dan y lefelau hyn.
- Cytunir ar y lefelau solidau crog rhwng AA a Chyngor Cefn Gwald Cymru ar gyfer y corff dŵr dan Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr yn Afon Eden – ACA Cors Goch, Trawsfynydd. Cymerir camau gan gynnwys (ond heb yn gyfyngedig iddynt) rheoli'r dyddodion crog a gynhyrchir gan amaeth, coedwigaeth a gwaith peirianneg er mwyn cadw'r solidau crog o dan y lefelau hyn.

3. Cynhelir nifer y cynefinoedd ffisegol a maint yr is-haen. Dylai safleoedd bridio, silio a meithrin unrhyw nodweddion rhywogaethol sy'n wybyddus gael eu cynnal fel cynefinoedd addas ac eithrio pan fo prosesau naturiol yn peri iddynt newid. Ble bo'n bosib dylid addasu unrhyw ffactorau artiffisial sy'n cael ardrawiad ar allu pob nodwedd rywogaethol i feddiannu ei ardal crwydro naturiol yn llawn er mwyn caniatáu iddynt dramwyo, e.e. dyfrffosydd, silfeini pontydd ac ati.

4.2 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 2 ACA: *Llyriad-y-dŵr arnofiol Luroniumnatans* 1831)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 2

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Bydd poblogaethau Llyriad y dŵr arnofiol yn hyfyw yn y cyfan o'u hardal bresennol yn yr Afon Eden a byddant yn gallu cynnal eu hunain yn yr hirdymor. Ni fydd dosbarthiad presennol *L. natans* yn yr Afon Eden yn crebachu a rhaid i bob poblogaeth o'r *L. natans* fedru gwasgaru a chwblhau atgynhyrchiad rhywiol ac /neu atgynhyrchiad llystyfol yn llwyddiannus.
- Bydd digon o gynefin yn yr afon i gynnal poblogaethau presennol yr *L. Natans* o fewn eu dosbarthiad presennol ac ar gyfer ymlediad yn y dyfodol.

- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

4.3 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 3 ACA: Misglod perlog *Margaritifera margaritifera* (Cod:1029)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 3
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:
- Rhaid i boblogaeth y misglod perlog fod yn hyfyw yn y cyfan o'u dosbarthiad yn yr afon a rhaid iddynt fod yn hunangynhaliol ar sail hirdymor.
- Ni fydd dirywiad yn nifer, ystod oed, dosbarthiad neu faint y gwelyau misglod perlog a geir yn y boblogaeth.
- Bydd digon o gynefin o fewn dosbarthiad y gwelyau hyn i gynnal poblogaeth hyfyw.
- Bydd trosglwyddiad *glochidia* (larfae) y misglod perlog yn cael ei hyrwyddo gan boblogaeth helaeth a hunangynhaliol o Eog yr Iwerydd.
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

4.4 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 4: Eog yr Iwerydd *Salmo salar (Cod:* 1106)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 4
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:
- Rhaid i boblogaeth Eog yr Iwerydd fod yn hyfyw yn y cyfan o'i ddosbarthiad yn yr afon a rhaid i'r boblogaeth fod yn hunangynhaliol ar sail hirdymor.
- Ni fydd nifer neu amrediad oed y boblogaeth eog yn dirywio.
- Bydd digonedd o gynefinoedd er mwyn cynnal poblogaeth hyfyw.
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

4.5 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 5: Dyfrgi *Lutra lutra (Cod* 1355)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 5
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:
- Mae'r boblogaeth ddyfrgwn yn yr ACA yn sefydlog neu ar gynnydd yn yr hirdymor ac yn adlewyrchu gallu cynnal naturiol y cynefin o fewn yr ACA fel y penderfynir gan lefelau naturiol y cyflenwad ysglyfaeth ac ymddygiad tiriogaethol cysylltiedig.
- Ni fydd ardal naturiol y dyfrgwn yn yr ACA yn cael ei lleihau nac yn debygol o gael ei lleihau hyd y gellir ei ragweld. Golyga 'ardal naturiol' y mannau hynny sydd â'r posibilrwydd o fod yn addas ar gyfer ardal fridio ac/ neu sy'n darparu llwybrau rhwng ardaloedd bridio.
- Mae nifer o safleoedd bridio a rhai potensial wedi eu nodi yn rhannau uchaf Afon Eden (Lyles 2006). Gall maint y tiriogaethau bridio amrywio yn ddibynnol ar gyflenwad yr ysglyfaeth.
- Ni ddylai maint y boblogaeth gael ei chyfyngu gan argaeledd safleoedd bridio sydd wedi cael llonydd. Ble bônt yn annigonol, dylid eu creu drwy wella cynefinoedd a ble bo angen, dylid darparu gwaliau artiffisial. Ni fydd safleoedd bridio dyfrgwn yn cael eu haflonyddu fel

y bo'n cael effaith andwyol ar lwyddiant bridio. Ble bo'r angen, rheolir unrhyw aflonyddwch niweidiol posib. Dengys gwybodaeth o arolwg bod dyfrgwn wedi'u dosbarthu'n eang yn nalgylch y Fawddach.

- Hyrwyddir symudiad diogel a gwasgariad unigolion ar draws yr ACA gan ddarparu cynefinoedd glannau afon addas, tanffyrdd, silffoedd, ffensys ac ati ble bo'r angen ar bontydd ffyrdd a rhwystrau artiffisial eraill.
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

4.6 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 6 ACA: Cyforgorsydd actif (Cod: 7110)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 6

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Bydd lleoliad a dosbarthiad y cyforgorsydd a chefnennau a gwernos corsydd cysylltiedig yn cynyddu ar draul cymunedau llystyfiant llai dymunol.
- Bydd maint y cyforgorsydd a'r cefnennau, gwernos a gorgors gysylltiedig (gan gynnwys yr ardaloedd yr ystyrir yn anffafriol neu sydd ar hyn o bryd yn ddiraddedig) yn o leiaf 157ha. Seilir amcangyfrif yr arwynebedd hwn ar faint yr unedau rheoli ble lleolir y 'cromenni' mawn.
- Bydd y cyforgorsydd yn arddangos cylchfaoedd lled naturiol, yn amrywio o goronau'r gors a fwydir gan lawiad yn unig, i gefnennau ar osgo a pharthau gwernos gwlyb tuag at yr orgors gyfagos.
- Bydd nifer a dosbarthiad planhigion anghyffredin yn cael eu cynnal neu'n cynyddu.
- Mae digonedd o rywogaethau nodweddiadol o gymunedau llystyfiant a geir o fewn nodwedd ACA'r gyforgors.
- Bydd hygrededd hydrolegol pob un gors yn cael ei hadnewyddu a'i chynnal a rheolir datblygiad a llechfeddiant gan *Molinia caerulea*. Bydd strwythur y corsydd yn cael eu cynnal a'u hadnewyddu i gynnwys pyllau mawnog, pantiau, ponciau a cheudyllau fel nodweddion naturiol arwyneb y gors. Ni fydd ffosydd draenio artiffisial (moor grips) yn cael eu defnyddio fel traeniau gweithredol.
- Ni fydd rhywogaethau ymledol nad ydynt yn rhai cynhenid, megis coed conwydd, rhododendron, Llysiau'r Dial, Ffromlys Chwarennog a *Spirea* yn bresennol o fewn ffiniau'r ACA.
- Ni fydd unrhyw goed ar gael o fewn pob uned rheoli cyforgors weithredol.
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

Yn ogystal, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad cysylltiedig. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r amcan cadwraeth, ond nid yn rhywbeth sy'n ei ddisodli. Rhaid i asesiadau o'r cynlluniau a'r prosiectau fod yn seiliedig ar yr holl amcanion cadwraeth, nid dim ond y dangosyddion perfformiad. Gellir gweld y dangosyddion perfformiad yn y Cynllun Rheoli Craidd gan gynnwys Amcanion Cadwraeth i Afon Eden - Cors Goch, Trawsfynydd (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008).

Ffactorau Bregusrwydd

Mae'r misglod perlog a'r pysgod salmonid oll yn arbennig o sensitif i lygredd dŵr e.e. dip defaid, mewnbwn nitrad a gwaddod yn llifo i'r afon, a'r afon yn cael ei rheoli'n amhriodol. Mae angen rheoli'r pethau sy'n dod i mewn i'r dŵr ac sy'n effeithio ar gemeg y dŵr, a dylid rhoi ystyriaeth i anghenion y nodweddion hyn wrth reoli'r afon. Ymdrinnir â'r nodweddion gorgors drwy ddefnyddio dulliau pori a rheoli/peidiad llosgi, a wneir ar hyn o bryd drwy gyfrwng cytundebau cynllun amaeth-amgylcheddol (Tir Cymen/Tir Gofal). Mae'r glawiad trwm a'r ddaeareg/priddeg asidig yn golygu fod yr ardal hon yn sensitif i asideiddio.

ACA Afon Gwyrfai a Llyn Cwellyn

Trosolwg

Mae'r safle'n cynnwys afon Gwyrfai a Llyn Cwellyn. Llifa afon Gwyrfai o Lyn y Gader ger Rhyd Ddu gan basio drwy Llyn Cwellyn ar ei ffordd i'r môr yn y Foryd ym Mae Caernarfon. Mae hefyd yn cynnwys isafon i afon Gwyrfai, sef afon Treweunydd, a'r llyn bychan y mae'n llifo ohono ar lethrau'r Wyddfa. Caiff yr ACA ei ffinio hwnt ag yma gan gynefin torlannol gwlypdir lled-naturiol, ac mae'r rhan fwyaf ohono wedi'i leoli o fewn y SoDdGA.

Mae pwysigrwydd Llyn Cwellyn i gadwraeth yn cael ei gydnabod ers tro, ac mae'n enghraifft ragorol o lyn dwfn, prin o faetholion (uchafswm dyfnder o 37m, cyfartaledd dyfnder o 23m), a ffurfiwyd yn ystod yr Oes yr Iâ diwethaf. Mae ei ddyfroedd sy'n brin o faetholion yn cynnal amrediad o facroffytau nodweddiadol, gan gynnwys un o'r poblogaethau gorau o lyriad-y-dŵr arnofiol yn y DU.

Mae system afon Gwyrfai yn ei chyfanrwydd yn un sydd o ansawdd ecolegol eithriadol. Mae'r afon yn adnabyddus am ei phoblogaeth ragorol o eog, ac ystyrir mai hon yw un o'r afonydd gorau yn y Deyrnas Unedig am gynnal yr eog. Mae hefyd yn nodweddiadol am ei phoblogaeth o ddyfrgwn sy'n niferus yma oherwydd anian naturiol ei chynefinoedd torlannol a digonedd o orchudd trwchus sy'n cael llonydd. Yn ogystal â'r llyn, mae'r afon yn cynnal cymuned arwahanol o lyriad-y-dŵr arnofiol, ynghyd â chrafanc y dŵr *Ranunculus spp* a llystyfiant cysylltiedig eraill sy'n cynnwys casgliadau o bryoffytau sydd i'w cael mewn amrywiol rannau o'r afon.

Nodweddion Cymhwyso

Cynefinoedd Atodiad I sy'n brif reswm am ddewis y safle hwn:
3130 Merddyfroedd oligotroffig i fesotroffig gyda llystyfiant *Littorelletea uniflorae ac/neu Isoëto-Nanojuncetea*
3260 Cyrsiau dŵr ar lefelau gwastad a mynyddig gyda *Ranunculion fluitantis* a llystyfiant *Callitricho-Batrachion*

Cynefinoedd Atodiad II sy'n brif reswm am ddewis y safle hwn:
1106 Eog yr Iwerydd *Salmo salar*
1831 Llyriad-y-dŵr arnofiol *Luroniumnatans*

Rhywogaethau Atodiad II sy'n elfen gymhwyso ond nid yn brif reswm am ddewis y safle hwn:
1355 Dyfrgi *Lutra lutra*

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcan Cadwraeth ar gyfer cwrs y dŵr:

Mae statws ecolegol y cwrs dŵr yn brif benderfynydd gan y SCFf ar gyfer pob nodwedd. Ceir isod ddiffiniad o amcan cadwraeth gofynnol y cwrs dŵr.

- Dylid cynnal i'r eithaf gallu cynefinoedd yr ACA i gynnal pob nodwedd ar lefelau poblogaeth sydd mor agos â phosib i'r lefel naturiol, fel sy'n cael ei bennu gan brosesau a nodweddion ecolegol a hydromorffolegol heb eu haddasu, a dylid eu hadfer yn ôl yr angen;
- Dylai statws ecolegol yr amgylchedd dŵr fod yn ddigonol i gynnal poblogaeth sefydlog neu gynyddol pob nodwedd. Bydd hyn yn cynnwys elfennau o gyfaint ac ansawdd y dŵr, y cynefin ffisegol a chyfansoddiad a strwythur y gymuned. Rhagwelir y bydd y cyfyngiadau hyn yn cyd-fynd â'r safonau perthnasol a gytunwyd rhwng CCGC ac Asiantaeth yr Amgylchedd drwy gyfrwng y broses Adolygu Caniatâd;
- Dylid cynnal neu adfer patrwm y llif, ansawdd y dŵr a'r cynefinoedd ffisegol mor agos â phosib i'r cyflwr naturiol er mwyn cefnogi cydlyniad strwythur yr ecosystem a'i swyddogaeth yn ardal gyfan yr ACA;
- Dylai safleoedd bridio, silio a meithrin unrhyw nodweddion rhywogaethol sy'n wybyddus gael eu cynnal cyn belled ag y bo modd fel cynefinoedd addas ac eithrio pan fo prosesau naturiol yn peri iddynt newid;
- Ni fydd llif y dŵr, ansawdd y dŵr, ansawdd a chyfaint yr is-haen mewn safleoedd dodwy wyau i bysgod ac ardaloedd meithrin pysgod yn cael eu lleihau gan weithgareddau tynnu dŵr, allyriadau neu weithgareddau peirianneg neu echdynnu graean i'r fath raddau fel bod y safleoedd hyn yn cael eu difrodi neu eu dinistrio;
- Ni ddylid newid ffurf cynllun na phroffil yr afon. Dylid osgoi unrhyw addasiadau ffisegol sy'n peri effaith andwyol ar gyfanrwydd yr ACA, gan gynnwys, ond nid yn gyfyngedig i, waliau cynnal ar dorlannau afon llifwaddodol gweithredol sy'n defnyddio cerrig, concrid neu ddeunyddiau gwastraff, gweithgareddau echdynnu graean sy'n anghynaladwy, ychwanegu at ormodedd o waddodion mân neu ryddhau gwaddodion mân;
- Dylai nodweddion SoDdGA cynefin afon fod mewn cyflwr ffafriol;
- Ble bo'n bosib dylid addasu unrhyw ffactorau artiffisial sy'n cael ardrawiad ar allu pob nodwedd rywogaethol i feddiannu ei hamrediad naturiol yn llawn er mwyn caniatáu iddynt dramwyo, e.e. dyfrffosydd, silfeini pontydd, rhwystrau acwstig;

- Ni ddylid addasu ffactorau naturiol megis rhaeadrau, allai gyfyngu ar amrediad naturiol nodwedd rywogaethol neu ei gwasgariad rhwng poblogaethau naturiol unig;
- Yn ystod cyfnod mudo arferol pob rhywogaeth o bysgod ymfudol, na fydd eu llwybr i fyny'r afon i'r mannau claddu wyau yn cael ei rwystro gan weithgareddau tynnu dŵr;
- Bydd lefelau'r maetholion, yn enwedig ffosffad, yn cael eu cytuno rhwng AA a CCGC ar gyfer corff dŵr y Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr sydd yn ACA Afon Gwyrfai a Llyn Cwellyn a chymerir camau i gynnal lefelau maetholion o dan y lefelau hyn. Rhagwelir y bydd y cyfyngiadau hyn yn cyd-fynd â'r safonau perthnasol sydd i'w cytuno rhwng CCGC ac Asiantaeth yr Amgylchedd drwy gyfrwng y broses Adolygu Caniatâd;
- Bydd lefelau paramedrau ansawdd dŵr y gwyddys iddynt effeithio ar ddosbarthiad a chyflenwad nodweddion ACA yn cael eu cytuno rhwng AA a CCGC ar gyfer corff dŵr y Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr sydd yn ACA Afon Gwyrfai a Llyn Cwellyn a chymerir camau i gynnal lefelau maetholion o dan y lefelau hyn. Rhagwelir y bydd y cyfyngiadau hyn yn cyd-fynd â'r safonau perthnasol sydd i'w cytuno rhwng CCGC ac Asiantaeth yr Amgylchedd drwy gyfrwng y broses Adolygu Caniatâd;
- Bydd ffynonellau llygredd posib nad ymdrinnir â hwy yn yr Adolygiad Caniatâd, megis tir wedi'i halogi, gweithredoedd coedwigaeth a gwella cynefinoedd torlannol yn cael eu hystyried wrth asesu cynlluniau a phrosiectau;
- Bydd AA a CCGC yn cytuno ar lefelau'r solidau crog ar gyfer corff dŵr y Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr yn ACA Afon Gwyrfai a Llyn Cwellyn. Cymerir camau gan gynnwys (ond nid yn gyfyngedig i) rheolaeth o ddyddodion crog a gynhyrchir gan amaeth, coedwigaeth a gwaith peirianneg er mwyn cynnal y solidau crog o dan y lefelau hyn.

4.2 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 1: Merddyfroedd oligotroffig i fesotroffig gyda llystyfiant *Littorelletea uniflorae* ac/neu *Isoëto-Nanojuncetea* (Cod Cynefinoedd yr UE: 3130).

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 1

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Bod ansawdd dŵr y llyn o fewn y paramedrau sy'n addas i gynnal y fflora a'r ffawna nodweddiadol.
- Bod y llyn yn dangos dosbarthiad cylchfaoedd tyfiant nodweddiadol o'r glannau i'r dŵr dyfnach.
- Bod gan y llyn fflora macroffyt sy'n cynnwys nifer o'r rhywogaethau nodweddiadol fel *Littorella uniflora, Lobelia dortmanna, Isoetes lacustris, Luronium natans* a *Subularia aquatica,* ynghyd ag amrediad amrywiol o rai cysylltiedig gan gynnwys *Myriophorum alterniflorum, Callitriche hamulata, Nitella flexilis* a *Potamogeton berchtoldii*.
- Bod *nitella gracilis* a *Luronium natans* yn bresennol fel planhigion nodweddiadol.

4.3 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 2: Cyrsiau dŵr ar lefelau gwastad a mynyddig gyda *Ranunculion fluitantis* a llystyfiant *Callitricho-Batrachion* (Cod Cynefinoedd yr UE: 3130)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 2

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Rhaid diwallu'r amcan cadwraeth ar gyfer y cwrs dŵr, fel y'i diffinnir yn 4.1 uchod.
- Dylai graddau'r nodwedd hon o fewn ei hamrediad posib yn yr ACA hon fod yn sefydlog neu'n cynyddu.
- Dylai graddau'r is-gymunedau a gynrychiolir yn y nodwedd hon fod yn sefydlog neu'n cynyddu.
- Dylai cyflwr cadwraeth rhywogaethau nodweddiadol y nodwedd hon fod yn ffafriol.
- Bod yr holl ffactorau gwybyddus a rheoladwy sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth (efallai bod sawl ffactor yn anhysbys neu du hwnt i reolaeth ddynol).

4.4 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 3: Eog yr Iwerydd *Salmo salar* (Cod Rhywogaethau'r UE: 1106)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 3:
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:
- Rhaid diwallu'r amcan cadwraeth ar gyfer y cwrs dŵr, fel y'i diffinnir yn 4.1 uchod.
- Bod poblogaeth y nodwedd yn yr ACA yn sefydlog neu'n cynyddu yn y tymor hir.
- Nad yw amrediad naturiol y nodwedd yn yr ACA yn cael ei leihau nac yn debygol o gael ei leihau yn y dyfodol agos. Cyfeiria'r amrediad naturiol at y rhannau hynny lle mae prif gynefinoedd addas ar gyfer pob cyfnod o fywyd yn bodoli yn y tymor hir. Diffinnir cynefin addas mewn perthynas â bod mor agos â phosib i'r cyflwr naturiol.
- Bod afon Gwyrfai yn parhau i fod yn gynefin digon mawr i gynnal poblogaeth y nodwedd yn yr ACA yn yr hirdymor.

4.5 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 4: Llyriad-y-dŵr arnofiol *Luroniumnatans* (Cod: 1831)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 2
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:
- Rhaid diwallu'r amcan cadwraeth ar gyfer y cwrs dŵr, fel y'i diffinnir yn 4.1 uchod.
- Bod Llyn Cwellyn yn parhau i gefnogi casgliad ymylol o lyriad-y-dŵr arnofiol, yn ogystal â chasgliad dŵr dyfnach, gyda dosbarthiad cylchfaoedd tyfiant nodweddiadol o'r glannau i mewn i ddwy ardal o'r llyn.
- Bydd llyriad-y-dŵr arnofiol yn parhau i ffynnu yn afon Gwyrfai ac yn parhau i fodoli ym mhob rhan dethol.
- Bod yr holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

4.6 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 5: Dyfrgi Ewropeaidd *Lutra lutra*

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 5:
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:
- Mae'r boblogaeth ddyfrgwn yn yr ACA yn sefydlog neu ar gynnydd yn yr hirdymor ac yn adlewyrchu gallu cynnal naturiol y cynefin o fewn yr ACA, fel y pennir gan lefelau naturiol y cyflenwad ysglyfaeth ac ymddygiad tiriogaethol cysylltiedig.
- Ni fydd ardal naturiol y dyfrgi yn yr ACA yn cael ei lleihau nac yn debygol o gael ei lleihau hyd y gellir ei ragweld. Golyga 'ardal

naturiol' y mannau hynny fydd o bosib yn addas ar gyfer ardal fridio ac/neu yn darparu llwybrau rhwng ardaloedd bridio.

- Gall maint y tiriogaethau bridio amrywio yn ddibynnol ar gyflenwad yr ysglyfaeth.
- Ni ddylai maint y boblogaeth gael ei chyfyngu gan argaeledd safleoedd bridio sydd wedi cael llonydd. Os ydynt yn annigonol, dylid eu creu drwy wella cynefinoedd, a lle bo angen dylid darparu gwaliau artiffisial. Ni fydd safleoedd bridio dyfrgwn yn cael eu haflonyddu i'r graddau ei fod yn cael effaith andwyol ar lwyddiant bridio. Lle bo angen, rheolir unrhyw aflonyddwch niweidiol posib.
- Hyrwyddir symudiad diogel a gwasgariad unigolion ar draws yr ACA gan ddarparu cynefinoedd glannau afon, tanffyrdd, silffoedd, ffensys ac ati lle bo angen ar bontydd ffyrdd a rhwystrau artiffisial eraill.
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

Yn ogystal, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad cysylltiedig. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r amcan cadwraeth, ond nid yn rhywbeth sy'n ei ddisodli. Rhaid i asesiadau o'r cynlluniau a'r prosiectau fod yn seiliedig ar yr amcan cadwraeth yn ei gyfanrwydd, nid dim ond y dangosyddion perfformiad. Gellir gweld y dangosyddion perfformiad yn y Cynllun Rheoli Craidd gan gynnwys Amcanion Cadwraeth i ACA Corsydd Môn (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Ebrill 2008).

Ffactorau Bregusrwydd

Defnyddir y llyn fel cronfa ddŵr yfed crai. Mae'r system tynnu dŵr fel y mae ar hyn o bryd yn cyd-fynd â'i statws cadwraeth natur.

Mae ymchwiliadau diweddar wedi datgelu fod Llyn Cwellyn wedi asideiddio o 0.7 uned pH ers hanner olaf y bedwaredd ganrif ar bymtheg, oherwydd y cynnydd mewn allyriadau ocsidau sylffwr a nitrogen a'r dyddodiadau asidig yn dilyn hynny ar ffurf glaw asid. Mae rheoli'r bloc eang o blanhigfa gonwydd ar lannau Llyn Cwellyn yn ffactor pwysig i ddiogelu gwerth cadwraeth y llyn. Mae Cyngor Cefn Gwlad Cymru a'r Fenter Goedwigaeth wedi cytuno rhyngddynt ar gynllun rheoli. Mae trafodaethau negodi ar y gweill i ail-ddylunio'r blanhigfa a thynnu coed o ardaloedd sy'n amgylchynu llednentydd gan leihau unrhyw risg pellach o asideiddio.

Mae afon Gwyrfai yn debygol o fod yn fwyaf sensitif i effeithiau cronnus yn deillio o newidiadau bychain ar ei hyd, a gall y rhain effeithio ar ansawdd y dŵr a strwythur y cynefinoedd.

Arfordir Ynys Môn: ACA Morfa Heli

Trosolwg

Mae Ardal Cadwraeth Arbennig (ACA) Twyni Abermenai i Aberffraw yn rhan ddeheuol y Fenai yn Ynys Môn ac yng Ngwynedd, Cymru. Mae'n cynnwys tair prif ardal. Mae Tywyn Aberffraw yn system o dwyni tywod mawr calchaidd sy'n gymharol gyflawn tu ôl i'r traeth ac yn amgylchynu llyn bas. Mae Cwningar Niwbwrch yn system o dwyni tywod mawr sydd wedi'u gorchuddio'n rhannol â choed ac mae wedi'i lleoli rhwng aberoedd afon Cefni ac afon Braint gan gynnwys tafod graean Abermenai. Ar ochr ddeheuol y

Fenai, mae Morfa Dinlle yn dafod mawr unigol ac yn system twyni tywod.

Mae Ardal Cadwraeth Arbennig (ACA) Twyni Abermenai i Aberffraw wedi'i lleoli'n agos at ACA Morfa Heli Arfordir Ynys Môn ac mae'r ddwy ardal wedi'u hintegreiddio o ran eu swyddogaethau. Mae'n cynnwys aberoedd afon Ffraw (o fewn Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig Tywyn Aberffraw), afon Cefni ac afon Braint (o fewn Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig Cwningar Niwbwrch - Ynys Llanddwyn), ACA Glantraeth a ddewiswyd am ei phoblogaeth o fadfall gribog ac am ei bod yn gyfochrog ag ACA'r twyni tywod a SoDdGA Cwningar Niwbwrch - Ynys Llanddwyn. Mae ACA Y Fenai a Bae Conwy, a ddewiswyd am ei rîffs, baeau, traethellau llaid a thraethellau tywod, traethellau islanwol ac ogofau, wedi'i lleoli'n gyfagos i ACA Morfa Heli a SoDdGA Cwningar Niwbwrch - Ynys Llanddwyn.

Nodweddion Cymhwyso

Cynefinoedd Atodiad I sy'n brif reswm am ddewis y safle hwn:
1310 *Salicornia* a rhai blodau unflwydd eraill sy'n cytrefu llaid a thywod
1330 Dolydd arfor yr Iwerydd (*Glauco-Puccinellietalia maritimae*)

Cynefinoedd Atodiad I sy'n bresennol fel elfen gymhwyso, ond nid yn brif reswm am ddewis y safle hwn:
1130 Morydau
1140 Traethellau llaid a thywod nad ydynt yn cael eu gorchuddio gan ddŵr môr pan fo'r llanw'n isel

Amcanion Cadwraeth

4.11 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 11: Morydau

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 11
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Y caiff dosbarthiad a graddau'r *morydau*, a'r cynefinoedd y maent yn eu hamgylchynu, eu pennu'n bennaf gan strwythurau naturiol a phrosesau amgylcheddol;
- Y cynhelir y strwythurau cynefin naturiol sy'n angenrheidiol ar gyfer cynnal y morydau yn y tymor hir ynghyd â'r cynefinoedd y maent yn eu hamgylchynu a'u rhywogaethau nodweddiadol;
- Y caiff dosbarthiad maint gronynnau a strwythur gwaddodion y morydau, a'u hamrywiaeth, eu dosbarthiad a'u graddau naturiol eu pennu'n bennaf gan gyflenwadau gwaddodion naturiol a phrosesau cludo;
- Ni chaiff ansawdd strwythur cynefinoedd ei ddiraddio'n waeth o ganlyniad i weithred ddynol neu gan ddeunyddiau o darddiad anthropogenig;
- Y cynhelir y prosesau amgylcheddol naturiol sy'n angenrheidiol ar gyfer cynnal y morydau yn y tymor hir ynghyd â'r cynefinoedd

y maent yn eu hamgylchynu a'u rhywogaethau nodweddiadol;

- Y caiff cemeg dŵr a gwaddodion eu pennu'n bennaf gan brosesau hydrodynameg, hydrolegol a meteoroleg naturiol;
- Y caiff y system a'r graddiant halltedd yn y morydau eu pennu'n bennaf gan brosesau hydrodynameg, hydrolegol a meteoroleg naturiol;
- Y caiff y rhywogaethau nodweddiadol eu pennu'n bennaf gan ddeinameg poblogaeth gynhenid a phrosesau ecolegol;
- Bod cyfoeth, deinameg poblogaeth, cyflenwad, biomas, strwythurau poblogaeth, iechyd ffisiolegol, gallu i atgenhedlu, recriwtio, amrediad a symudedd y rhywogaethau'n cael eu cynnal;
- Y cynhelir rheolaeth y gweithgareddau neu weithrediadau sy'n debygol o ddiraddio dosbarthiad, strwythur, swyddogaethau neu boblogaethau rhywogaethau nodweddiadol y nodwedd yn briodol ar gyfer cynnal statws cadwraeth ffafriol a'i fod yn ddiogel yn yr hirdymor; *a*
- Bod y gwaith o reoli pysgodfeydd masnachol ar gyfer rhywogaethau nodweddiadol yn sicrhau bod y lefel o ymelwa o rywogaethau yn digwydd ar raddfa sy'n is nag uchafswm y cnwd cynaliadwy ac yn ddiogel yn yr hirdymor.

4.12 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 12: *Salicornia* a blodau unflwydd eraill sy'n cytrefu llaid a thywod

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 12

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod â statws cadwraeth ffafriol lle, yn amodol ar brosesau naturiol, gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Y caiff dosbarthiad a graddau'r *Salicornia* a blodau unflwydd eraill eu pennu'n bennaf gan strwythurau naturiol a phrosesau amgylcheddol;
- Y cynhelir y strwythurau cynefin naturiol sy'n angenrheidiol ar gyfer cynnal *Salicornia* a blodau unflwydd eraill yn y tymor hir ynghyd â chynnal eu rhywogaethau nodweddiadol;
- Y caiff dosbarthiad maint gronynnau a strwythur gwaddodion Salicornia a blodau unflwydd eraill, a'u hamrywiaeth, eu dosbarthiad a'u graddau naturiol eu pennu'n bennaf gan gyflenwadau gwaddodion naturiol a phrosesau cludo;
- Bod geomorffoleg y nodwedd Salicornia a blodau unflwydd eraill, a'i hamrywiaeth naturiol, ei dosbarthiad a'i graddau'n cael eu pennu'n bennaf gan y ddaeareg waelodol a phrosesau amgylcheddol naturiol;
- Y cynhelir y strwythurau cynefin naturiol sy'n angenrheidiol ar gyfer cynnal Salicornia a blodau unflwydd eraill yn y tymor hir ynghyd â chynnal eu rhywogaethau nodweddiadol;
- Bod y prosesau hydrograffeg a meteoroleg sy'n angenrheidiol ar gyfer cynnal y nodwedd Salicornia a blodau unflwydd eraill yn y tymor hir ynghyd â'u rhywogaethau nodweddiadol yn cael eu pennu'n bennaf gan brosesau amgylcheddol naturiol;
- Y caiff system a graddiant halltedd y nodwedd Salicornia a blodau unflwydd eraill eu pennu'n bennaf gan brosesau hydrodynameg, hydrolegol a meteoroleg naturiol;
- Bod y maetholion yn y golofn ddŵr a'r gwaddodion yn aros o fewn amrediadau nad ydynt yn niweidiol i gynnal cymunedau, dosbarthiad ac amrediad y Salicornia a blodau unflwydd eraill yn yr hirdymor;
- Bod yr halogyddion yn y golofn ddŵr a'r gwaddodion sy'n deillio o weithgarwch dynol yn aros yn is na'r lefelau sydd â'r potensial

i fod yn niweidiol i gynnal cymunedau, dosbarthiad ac amrediad y Salicornia a blodau unflwydd eraill yn yr hirdymor;

- Y caiff lefelau ocsigen toddedig yn y golofn ddŵr a gwaddodion eu pennu'n bennaf gan brosesau amgylcheddol naturiol;
- Bod cymunedau o rywogaethau nodweddiadol yn cynnal eu statws cadwraeth ar sail hirdymor fel cyfansoddion hyfyw o gynefinoedd y Salicornia a blodau unflwydd eraill;
- Bod y gwaith o reoli gweithgareddau neu weithrediadau sy'n debygol o ddiraddio dosbarthiad, graddau, strwythur, swyddogaeth neu gymunedau rhywogaethau nodweddiadol y nodwedd, yn briodol ar gyfer cynnal statws cadwraeth ffafriol ac yn ddiogel yn yr hirdymor.

4.13 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 13: Traethellau llaid a thywod nad ydynt yn cael eu gorchuddio gan ddŵr môr pan fo'r llanw'n isel

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 13

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Y caiff dosbarthiad a graddau'r *traethellau llaid* a *thywod*, a'r cynefinoedd y maent yn eu hamgylchynu, eu pennu'n bennaf gan strwythurau naturiol a phrosesau amgylcheddol;
- Y cynhelir y strwythurau cynefin naturiol sy'n angenrheidiol ar gyfer cynnal y *traethellau llaid* a *thywod* yn y tymor hir ynghyd â'r cynefinoedd y maent yn eu hamgylchynu a'u rhywogaethau nodweddiadol;
- Y caiff dosbarthiad maint gronynnau a strwythur gwaddodion y *traethellau llaid* a *thywod*, a'u hamrywiaeth, eu dosbarthiad a'u graddau naturiol eu pennu'n bennaf gan gyflenwadau gwaddodion naturiol a phrosesau cludo;
- Ni chaiff ansawdd strwythur cynefinoedd ei ddiraddio'n waeth o ganlyniad i weithred ddynol neu gan ddeunyddiau o darddiad anthropogenig;
- Y cynhelir y prosesau amgylcheddol naturiol sy'n angenrheidiol ar gyfer cynnal y *traethellau llaid* a *thywod* yn y tymor hir ynghyd â'r cynefinoedd y maent yn eu hamgylchynu a'u rhywogaethau nodweddiadol;
- Caiff cemeg dŵr a gwaddodion eu pennu'n bennaf gan brosesau hydrodynameg, hydrolegol a meteoroleg naturiol;
- Y caiff y system a'r graddiant halltedd yn y *traethellau llaid* a *thywod* eu pennu'n bennaf gan brosesau hydrodynameg, hydrolegol a meteoroleg naturiol;
- Y caiff y rhywogaethau nodweddiadol eu pennu'n bennaf gan ddeinameg poblogaeth gynhenid a phrosesau ecolegol;
- Bod cyfoeth, deinameg poblogaeth, cyflenwad, biomas, strwythurau poblogaeth, iechyd ffisiolegol, y gallu i atgenhedlu, recriwtio, amrediad a symudedd y rhywogaethau'n cael eu cynnal;
- Bod y gwaith o reoli gweithgareddau neu weithrediadau sy'n debygol o ddiraddio dosbarthiad, graddau, strwythur, swyddogaeth neu boblogaethau rhywogaethau nodweddiadol y nodwedd, yn briodol ar gyfer cynnal statws cadwraeth ffafriol ac yn ddiogel yn yr hirdymor;
- Bod y gwaith o reoli pysgodfeydd masnachol ar gyfer rhywogaethau nodweddiadol yn sicrhau bod y lefel o ymelwa o rywogaethau yn digwydd ar raddfa sy'n is nag uchafswm y cnwd cynaliadwy ac yn ddiogel yn yr hirdymor.

4.14 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 14: Dolydd arfor yr Iwerydd (ASM)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 14

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod â statws cadwraeth ffafriol lle, yn amodol ar brosesau naturiol, gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Y caiff dosbarthiad a graddau'r dolydd arfor eu pennu'n bennaf gan strwythurau naturiol a phrosesau amgylcheddol;
- Y cynhelir y strwythurau cynefin naturiol sy'n angenrheidiol ar gyfer cynnal y dolydd arfor yn y tymor hir ynghyd â chynnal eu rhywogaethau nodweddiadol;
- Y caiff dosbarthiad maint gronynnau a strwythur gwaddodion y dolydd arfor, a'u hamrywiaeth, eu dosbarthiad a'u graddau naturiol eu pennu'n bennaf gan gyflenwad gwaddodion naturiol a phrosesau cludo;
- Y caiff geomorffoleg y dolydd arfor a'u hamrywiaeth, eu dosbarthiad a'u graddau naturiol eu pennu'n bennaf gan y ddaeareg waelodol a phrosesau amgylcheddol naturiol;
- Bod y prosesau hydrograffeg a meteoroleg sy'n angenrheidiol ar gyfer cynnal y dolydd arfor yn y tymor hir ynghyd â'u rhywogaethau nodweddiadol yn cael eu pennu'n bennaf gan brosesau amgylcheddol naturiol;
- Y caiff y system a'r graddiant halltedd yn y dolydd arfor eu pennu'n bennaf gan brosesau hydrodynameg, hydrolegol a meteoroleg naturiol;
- Bod y maetholion yn y golofn ddŵr a'r gwaddodion yn aros o fewn amrediadau nad ydynt yn niweidiol i gynnal cymunedau, dosbarthiad ac amrediad y dolydd arfor yn yr hirdymor;
- Bod yr halogyddion yn y golofn ddŵr a'r gwaddodion sy'n deillio o weithgarwch dynol yn aros yn is na'r lefelau sydd â'r potensial i fod yn niweidiol i gynnal cymunedau, dosbarthiad ac amrediad y dolydd arfor yn yr hirdymor;
- Y caiff lefelau ocsigen toddedig yn y golofn ddŵr a gwaddodion eu pennu'n bennaf gan brosesau amgylcheddol naturiol;
- Y cynhelir dosbarthiad y morfa heli o'r parthau isel, canolig ac uwch a'u trosglwyddiad i ddŵr lystyfiant dŵr croyw a thiriogaethol;
- Bod cymunedau o rywogaethau nodweddiadol yn cynnal eu statws cadwraeth ar sail hirdymor fel cyfansoddion hyfyw o gynefinoedd y dolydd arfor;
- Bod cyfoeth, deinameg poblogaeth, cyflenwad, biomas, strwythurau poblogaeth, iechyd ffisiolegol, y gallu i atgenhedlu, recriwtio, amrediad a symudedd y rhywogaethau'n cael eu cynnal;
- Bod y gwaith o reoli gweithgareddau neu weithrediadau sy'n debygol o ddiraddio dosbarthiad, graddau, strwythur, swyddogaeth neu gymunedau rhywogaethau nodweddiadol y nodwedd, yn briodol ar gyfer cynnal statws cadwraeth ffafriol ac yn ddiogel yn yr hirdymor.

Yn ogystal, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad cysylltiedig. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r amcan cadwraeth, ond nid yn rhywbeth sy'n ei ddisodli. Rhaid i asesiadau o'r cynlluniau a'r prosiectau fod yn seiliedig ar yr holl amcanion cadwraeth, nid dim ond y dangosyddion perfformiad. Gellir cael y dangosyddion perfformiad yn y Cynllun Rheoli Craidd, gan gynnwys Amcanion Cadwraeth ar gyfer ACA'r Twyni o Abermenai i Aberffraw; ACAGlannau Môn: Cors Heli – Arfordir Môn: SoDdGA Cwningar Niwbwrch – Ynys Llanddwyn; SoDdGA Tywyn Aberffraw a SoDdGA Morfa Dinlle (Cyngor Cefn Gwlad Cymru,

Ebrill 2008).

Ffactorau Bregusrwydd

Mae addasiadau sylweddol i aber afon Cefni yn gynnar yn y bedwaredd ganrif ar bymtheg yn parhau i beri gwaddodion i gronni'n gyflym, gan alluogi i *Spartina anglica* ymledu i ymylon y dolydd arfor. Mae triniaeth chwynladdwr yn lleihau hyn ond mae datblygiad olynol y ddôl arfor dros y rhan fwyaf o ardal gyfredol y draethell laid yn anochel. Mae'n debygol hefyd y bydd *Spartina anglica* yn datblygu rhywfaint yn ardal aber yr afon Fraint.

Ardal Cadwraeth Arbennig Corsydd Môn

Trosolwg

Mae Corsydd Mon yn cynnwys cyfres o fasnau corsiog ar galchfaen dwyrain Mon. Mae nifer o'r safleoedd (Cors Goch, Cors y Farl, Cors Erddreiniog, a Chors Bodeilio) mewn hen lynnoedd basn sydd yn raddol wedi 'u llenwi gyda gwaddodion clai, pridd cleiog a mawn. Yn y safleoedd hyn ac eraill (Waun Eurad, Caeau Talwrn, Gwenfro - Rhos y Gad) mae hefyd fannau toreithiog o figenni llac lle mae ffynhonnau calchaidd yn dyfrio'r wyneb. Ar y safle mae rhai o'r enghreifftiau gorau yng Nghymru o gors llawn calch (cors alacalin a chors calchaidd) ynghyd â llynnoedd oligotroffig (dim maetholion), mannau o ddôl glaswellt y bwla (*Molinia caerulea*), rhostiroedd gwlyb a sych a mannau cysylltiedig o laswelltir niwtral a chalchaidd. Mae'r safleoedd yn cynnal sawl rhywogaeth, yn cynnwys malwen droellog Geyer, mursen las Penfro, brith y gors, y fadfall gribog fawr a'r dyfrgi. Mae'r safleoedd cyfansoddol mewn tirlun sy'n bennaf amaethyddol o ffermydd anifeiliaid ac anheddau bychain

Nodweddion Cymhwyso

Atodiad I cynefinoedd sy'n brif reswm dros ddewis y safle hwn:
3140 Dyfroedd oligo-mesotroffig caled gyda llystyfiant benthig Chara spp.
7210 Corsydd calchaidd gyda Cladium mariscus a rhywogaethau'r Caricion davallianae * Nodwedd â blaenoriaeth
7230 Corsydd alcalin

Atodiad I cynefinoedd sy'n bresennol fel nodwedd gymhwyso, ond nid yn brif reswm dros ddewis y safle hwn:
4010 Rhostiroedd gwlyb Gogledd yr Iwerydd gydag Erica tetralix
6410 Dolydd Molinia ar bridd calchaidd, mawnog neu lawn llaid cleiog (Molinion caeruleae)

Atodiad II rhywogaethau sy'n brif reswm dros ddewis y safle hwn:
1013 Malwen Droellog Geyer *Vertigo geyeri*

Atodiad II rhywogaethau'n bresennol fel nodwedd gymhwyso, ond nid yn brif reswm dros ddewis y safle hwn:
1044 Mursen las Penfro Coenagrion mercuriale
1065 Glöyn Byw Brith y Gors *Euphydryas (Eurodryas, Hypodryas) aurinia*

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 1: Corsydd calchaidd gyda *Cladium mariscus* a rhywogaeth *y Caricion davallianae (Côd Cynefinoedd yr UE 7120)*

Gweledigaeth ar gyfer nodwedd 1
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Mae cors galchaidd yn ymestyn dros 20% (93ha) o arwynebedd y safle.
- Gwasgarir cors galchog dros o leiaf bump o'r saith safle, yn cynnwys Cors Erddreiniog, Cors Bodeilio, Cors Goch, Gwenfro-Rhos y Gad a Chors Y Farl.
- Mae cors galchaidd yn arddangos ystod o gyflyrau amod (gweler isod) lle mae'r llymfrwynen fawr, *Cladium,* o fod yn ymddangos yn aml i fod yr amlycaf, gyda dim llai na 10% yn cael ei briodoli i'r ffaith nad oes rhywogaethau yng nghors *Cladium* a'r gweddill i un ai lystyfiant lle tyf *Cladium* gyda helygen Mair *Myrica gale*, y frwynen glymog *Juncus subnodulosus*, glaswellt y bwla *Molinia caerulea* a'r grug croesddail *Erica tetralix*, neu lystyfiant gyda llawer o'r elfennau uchod yn ogystal â ffeuen y gors *Menyanthes trifoliata,* pumnalen y gors *Potentilla palustris,* chwysigenwraidd *Utricularia vulgaris*, a'r hesgen fain *Carex lasiocarpa* a hesg bychain eraill.
- I raddau helaeth, nid oes rhywogaethau sy'n arwydd o draenio neu o newidiadau amaethyddol, megis y gawnen benwen *Holcus lanatus*, mieri *Rubus spp*., danadl poethion *Urtica dioica* yn y gors galchaidd.
- Nid yw glaswellt y bwla *Molinia caerulea* yn ymestyn dros fwy na 25% o'r llawr.
- Nid yw deilbridd yn ymestyn dros fwy na 20% o'r llawr mewn unrhyw leoliad.
- I raddau helaeth, nid oes prysgwydd megis helyg *Salix* a bedw *Betula* yn y gors galchaidd.
- *Nid oes Rhododendron spp*.
- Yn ystod y rhan fwyaf o'r gaeaf ceir dŵr wyneb yn sefyll neu'n dod i'r amlwg wrth sefyll ar y tir.
- Yng nghanol yr haf nid yw dŵr daear ond 15cm o'r wyneb.

- Mae pob llwybr dŵr (gwasgaredig, ar y wyneb a than y wyneb) (mewnlifiadau ac all-lifiadau) wedi ei adfer a/ neu'n glir (yn cynnwys llenwi, blocio, arallgyfeirio ac ail-greu ffosydd). Mae ansawdd y dŵr yn adlewyrchu gofynion y cynefin, megis yn doreth o galch ond dim maetholion
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.2 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 2: Cors alcalin

Gweledigaeth ar gyfer nodwedd 2

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod o statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Mae cors alcalin yn ymestyn dros o leiaf 17% o arwynebedd y safle.
- Ceir cors alcalin ar bob un o'r o'r saith safle cyfansoddol.
- Mae'r planhigion a ganlyn yn gyffredin yn y gors alcalin: y gorsfrwynen ddu *Schoenus nigricans*, mwsogl *Campyllium stellatum*, y llymfrwynen fawr *Cladium mariscus* (hyd at 1m o uchder), y frwynen glymog *Juncus subnodulosus*, helygen Mair *Myrica gale*, mwsogl *Drepanocladus revolvens,* chwysigenwraidd *Utricularia sp.,* toddyn cyffredin *Pinguicula vulgaris*,
- I raddau helaeth, nid oes rhywogaethau sy'n arwydd o ddraenio neu o newidiadau amaethyddol, megis y gawnen benwen *Holcus lanatus*, mieri *Rubus spp*., danadl poethion *Urtica dioica* yn y gors galchaidd.
- Nid yw glaswellt y bwla *Molinia caerulea* yn ymestyn dros fwy na 25% o'r llawr ac fe'i cyfyngir i fannau sychaf
- Tir caled yn cynnwys twffa yw oddeutu 10% o orchudd y llawr.
- Mae gwahaniaeth oedran a strwythur uchder i'w weld ar hyd y safle mewn Cors alcalin (nid yw twmpathau o laswellt wedi'u difrodi ac mae 20% yn borfa fer, 50% aeddfed – 30% rhwng y ddau yn cynnwys tir caled).
- I raddau helaeth, nid oes prysgwydd megis helyg *Salix* a bedw *Betula pubescens* yn y gors alcalin.
- Nid oes *Rhododendron spp*.
- Trwy gydol y flwyddyn rhwng twmpathau o laswellt ceir dŵr sy'n dod i'r amlwg wrth sefyll ar y tir neu ddŵr wyneb yn rhedeg.
- Dylai pob llwybr dŵr (gwasgaredig, ar y wyneb a than y wyneb) (mewnlifiadau ac all-lifiadau) gael ei adfer a/ neu fod yn glir (yn cynnwys llenwi, blocio, arallgyfeirio ac ail-greu ffosydd). Mae ansawdd y dŵr yn adlewyrchu gofynion y cynefin, megis toreth o galch ond dim maetholion).
- Mae ansawdd y dŵr yn briodol i anghenion y llystyfiant a'r rhywogaethau.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.3 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 3: Dyfroedd caled oligo-mesotroffig gyda llystyfiant benthig *Chara* spp

Y weledigaeth

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Nid yw dŵr agored yn fwy nag 1% o arwynebedd y safle.
- Mae llynnoedd naturiol dyfn yn parhau yn safleoedd cyfansoddol Cors Goch a Chors Erddreiniog

- Mae cyfansoddion macroffyt, fytoplancton, söoplancton ac ysglyfaethus yr ecosustem yn gweithio mewn cydbwysedd mewn amgylchedd dŵr clir lle:
- Mae rhywogaethau macroffyt nodweddiadol yn bresennol yn y cyrff dŵr, yn cynnwys gwelyau trwchus o rawn yr ebol (*Chara* spp), mewn mannau sy'n llai na 6m o ddyfnder.
- Nid oes rhywogaethau ymledol anfrodorol neu, os ydynt yno, prin iawn yw'r adegau hynny.
- Ceir pysgod brodorol leol (nad ydynt yn rhai bras).
- Nid oes dim pysgod bras.
- Mae ansawdd y dŵr o'r math sy'n cynnal pH 7-9 a Chyfanswm Ffosfforaidd blynyddol cymedrig<15µg/l.
- Mae'r dŵr yn glir drwy gydol y flwyddyn ac nid oes dim ffyniant algaidd.
- Mae dyddodion pridd cleiog yn yr holl lynnoedd.
- Ychydig iawn o waddod a ddaw o'r tu allan i'r llynnoedd.
- Mae llif y sustem dŵr naturiol (yr hyn sy'n llifo i mewn ac allan) yn glir.
- Cynhelir lefel dŵr briodol trwy gydol y flwyddyn, (newidiadau tymhorol 30cm).
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.4 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 4: Dolydd *Molinia* ar bridd calchaidd, mawnog neu lawn llaid cleiog (*Molinion caeruleae*)

Gweledigaeth ar gyfer nodwedd 4

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Mae dolydd Molinia yn ymestyn dros 2% o arwynebedd y safle.
- Gwasgarir dolydd Molinia dros bob un o'r saith safle cyfansoddol.
- Mae'r planhigion a ganlyn yn gyffredin yn nolydd Molinia: glaswellt y bwla *Molinia caerulea*; clafrllys gwreidd-dan *Succisa pratensis*; yr
- hesgen beniganddail *Carex panicea;* dant y pysgodyn mynyddig *Serratula tinctoria; y gribell goch Pedicularis sylvestris*, *Carex pulicaris* a C. *hostiana a* tegeiriannau rhuddgoch *Dactylorhiza* sp
- I raddau helaeth, nid yw'r babwyren *Juncus effusus a* rhywogaethau sy'n arwydd o ddraenio neu o newidiadau amaethyddol, megis rhygwellt parhaol *Lolium perenne* a'r feillionen wlanog *Trifolium repens* yn nolydd *Molinia*.
- Nid yw glaswellt y bwla *Molinia caerulea* yn ymestyn dros fwy na 50% o'r llawr.
- I raddau helaeth, nid oes prysgwydd megis helyg *Salix* a bedw *Betula* yn nolydd Molinia.
- Nid oes Rhododendron spp.
- Dylai deilbridd ymestyn dros hyd at 25% o orchudd y llawr.
- Bydd dŵr daear rhwng–10cm a –25cm dan lefel y ddaear am y rhan fwyaf o'r flwyddyn.
- Bydd llif y sustem dŵr naturiol (yr hyn sy'n llifo i mewn ac allan) yn glir.
- Dylai strwythur y glaswellt adlewyrchu gofynion nodwedd 9 (Brith y gors).
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.5 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 5: Rhostiroedd gwlyb gogledd yr Iwerydd gydag *Erica tetralix*

Y weledigaeth

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Mae rhostir gwlyb yn ymestyn dros 4%ha o'r safle.
- Mae'r planhigion a ganlyn yn gyffredin yn y rhostir gwlyb: grug *Calluna vulgaris*; Grug Croesddail *Erica tetralix yn ogystal â* mwsogl y gors *Sphagnum* spp. clafrllys gwreidd-dan *Succisa pratensis* a *Narthecium ossifragum*.
- Byddir yn cadw llygad ar rywogaethau cystadleuol sy'n arwydd o danbori, yn enwedig felly redyn *Pteridium aquilinum*, glaswellt y bwla *Molinia caerulea* ac eithin mân *Ulex gallii*
- Bydd 70% o rostir gwlyb yn rhostir gwlyb sydd mewn "cyflwr da" .
- Mae'r rhostir gwlyb yn cynnal poblogaethau hyfyw o grwynllys y gors yng Nghors Erddreiniog.
- Mae'r rhostir gwlyb yn cyfrannu at gynnal metaboblogaeth hyfyw o frith y gors.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.7 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 7: Vertigo geyeri

Y weledigaeth

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Mae *Vertigo geyeri* i'w gael yn aml mewn cynefin addas yng Nghors Erddreiniog ac Waun Eurad.
- Ceir mannau toreithiog o laswelltir corsiog (M13 / nodwedd 2) gyda lawntiau hesg/mwsogl 5- 15cm o uchder, yn cynnwys rhywogaethau megis *Carex viridula* subsp. *brachyrrhyncha*, *Pinguicula vulgaris, Briza media, Equisetum palustre, Juncus articulatus* a'r mwsoglau *Drepanocladus revolvens, Campylium stellatum,* gyda thwmpathau o laswellt *Schoenus nigricans yma ac acw sydd ddim uwch na* 80cm.
- Twmpathau o laswellt schoenus llawn dŵr sy'n is na 80cm yw'r pridd.

4.8 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 8: *Coenagrion mercuriale*

Y weledigaeth

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Mae maint y boblogaeth yn sefydlog neu'n cynyddu.
- Mae'r boblogaeth mewn o leiaf dair o'r unedau rheoli amlwg.
- Nid yw cyfanswm arwynebedd cynefin bridio da yn syrthio dan 1000m2.
- Bydd diferiadau a nentydd bas yn Nant Isaf yn glir, yn rhydd o lygredd ac yn cynnal niferoedd da o blanhigion dyfrdrig brodorol.

- Mae poblogaeth mursennod glas Penfro ar y safle (gan ganiatáu ar gyfer newidiadau blynyddol arferol) yn cael ei chynnal neu'n cynyddu.
- I raddau helaeth, nid oes rhywogaethau sy'n arwydd o ddraenio neu o newidiadau amaethyddol, megis y gawnen benwen *Holcus lanatus*, mieri *Rubus spp*., danadl poethion *Urtica dioica*.
- Mae gwahaniaeth oedran a strwythur uchder i'w weld ar hyd y safle mewn Cors Alcalin (nid yw twmpathau o laswellt wedi'u difrodi ac mae 20% yn borfa fer, 50% aeddfed – 30% rhwng y ddau yn cynnwys tir caled).
- I raddau helaeth, nid oes prysgwydd megis helyg *Salix* a bedw *Betula pubescens* yn y gors alcalin.
- Nid oes Rhododendron spp. yn y nodwedd.
- Rheolir pori priodol ar draws 100% o'r safle.
- Mae dŵr sefyll neu ddŵr rhedeg yno rhwng y twmpathau o laswellt trwy gydol y flwyddyn ac i'w weld dros 30% o'r man lle ceir twmpathau o laswellt.
- Dylai pob llwybr dŵr (gwasgaredig, ar y wyneb a than y wyneb) (yr hyn sy'n llifo i mewn ac allan) gael ei adfer a/ neu fod yn glir (yn cynnwys llenwi blocio, arallgyfeirio ac ail-greu ffosydd).
- Mae ansawdd y dŵr yn briodol i anghenion y llystyfiant a'r rhywogaethau.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau uchod dan reolaeth.

4.9 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 9: *Euphydryas (Eurodryas, Hypodryas) aurinia*

Y weledigaeth

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Mae'r safle'n cynnal metaboblogaeth Brith y gors.
- Mae'r boblogaeth yn hyfyw yn y tymor hir, (gan gydnabod y newidiadau eithafol i boblogaeth y rhywogaeth).
- Mae cynefinoedd ar y safle yn y cyflwr gorau posib i gynnal y metaboblogaeth.
- Mae o leiaf 6% (oddeutu 30ha) o arwynebedd y safle yn laswelltir corsiog neu'n rhostir gwlyb sy'n addas ar gyfer cynnal brith y gors. Mae'r clafrllys gwreidd-dan *Succisa pratensis* yno hefyd gyda gorchudd isel o brysgwydd yn unig.
- Mae o leiaf 40% o'r 30ha hwn yn gynefin da i frith y gors fridio, gyda glaswellt y bwla *Molinia caerulea* yr amlycaf yma, gyda *S. pratensis* yn doreithiog ledled y safle a llystyfiant i uchder o 10-20cm dros y gaeaf.
- Mae cynefinoedd da brith y gors wedi'u gwasgaru dros sawl uned rheoli.
- Bydd cynefinoedd oddi-ar-y-safle sy'n gweithio fel cerrig camu neu goridorau rhwng rhaniadau'r Ardal Cadwraeth Arbennig yn cael eu cynnal ar gyfer dibenion mudo, gwasgaru, chwilota a chyfnewid genetig.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau uchod dan reolaeth.

At hyn, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad ynghlwm wrtho. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan

o'r Amcan Cadwraeth, yn hytrach na bod yn rhywbeth i'w ddisodli. Rhaid i waith asesu cynlluniau a phrosiectau fod wedi'u seilio ar y cyfan o'r Amcanion Cadwraeth, nid ar y dangosyddion perfformiad yn unig. Mae'r dangosyddion perfformiad i'w gweld yn y Cynllun Rheoli Craidd yn cynnwys Amcanion Cadwraeth ar gyfer Ardal Cadwraeth Arbennig Afon Gwyrfrai a Llyn Cwellyn (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Ebrill 2008).

Bygythiadau

Mae gwaith a wnaed yn y gorffennol o ddraenio a chynnal a chadw lefelau dŵr sydd wedi'u gostwng mewn rhannau o'r safle yn parhau i ddifrodi rhai o gymunedau'r corsydd. Ceisir mynd ar ôl cytundebau rheoli a chaffaeliadau i geisio datrys hyn ac mae Asiantaeth yr Amgylchedd wrthi'n paratoi cynllun rheoli lefel dŵr.

Mae rhoi'r gorau i bori traddodiadol ac arferion torri rhedyn a mawn mewn rhai ardaloedd yn arwain at newid olynol mewn llystyfiant. Mae cytundebau rheoli neu reolaeth uniongyrchol gan asiantaethau cadwraethol (Cyngor Cefn Gwlad Cymru ac Ymddiriedolaeth Natur Gogledd Cymru) yn ceisio adfer y gwaith o bori gwartheg neu ferlod a thorri prysgwydd a rhedyn ac, mewn rhai achosion, o bosib torri mawn, er mwyn arafu newid olynol.

Mae llygru cyflenwadau dŵr, yn enwedig felly nitrad a ffosffat sy'n rhedeg oddi ar dir amaethyddol, yn bygwth y safle gydag ewtroffeiddio. Mae gwaith yn mynd rhaddgo i roi sylw i'r broblem hon ar hyn o bryd. Gall nitrad a gludir yn yr aer fod yn fygythiad tymor hir.

Mae cynlluniau rheoli yn cael eu llunio ar gyfer rhannau Cronfa Natur Genedlaethol y safle hwn.

Ardal Cadwraeth Arbennig Berwyn a Mynyddoedd de Clwyd

Trosolwg

Safle mawr (27,132 ha) ar dir uchel yw Ardal Cadwraeth Berwyn a Mynyddoedd de Clwyd, yr ardal fwyaf o orgors a rhostir sych Ewropeaidd yng Nghymru. Mae'n cynnwys tri safle ar wahân, SoDdGA Berwyn, SoDdGA Gweundir Llandegla a SoDdGA Minera a Mynyddoedd Rhiwabon a Llantysilio. Mae'r holl safleoedd hyn yn gymysgedd o rostiroedd sych a llystyfiant o orgors yn bennaf gyda llecynnau o fignenni trawsnewid a llystyfiant o gorsydd crynedig i'w gweld yn frithwaith cywrain, fel arfer ar greigiau asidig a, chyda'i gilydd, mae modd eu disgrifio fel rhostir ar dir uchel.

Mae'r Berwyn yn cynnal yr ehangder helaethaf o led orgors yng Nghymru. Gorfignen math NVC M19 *Calluna vulgaris–Eriophorum vaginatum* sydd amlycaf yn llystyfiant y gorgors, gyda chreiglus *Empetrum nigrum ac* yn aml iawn llawr o fwsogl helaeth sy'n perthyn i'r genus *hypnum*. Yn y gymuned hon ceir Mwyaren y Berwyn *Rubus chamaemorus* yn agos i fan mwyaf deheuol ei gwasgariad yn

Ynysoedd Prydain. Ar fawn dyfnach, ceir llecynnau llai o fignen M18 *Erica tetralix–Sphagnum papillosum*, gyda phatrwm amlwg ar wyneb rhai o'r llecynnau hyn. Dengys llystyfiant y fignen newidiadau i rostir corblanhigion lle mai grug yw'r planhigyn amlycaf yno.

O Gymru i gyd, yn y Berwyn y mae'r llecynnau mwyaf o rostiroedd sych Ewropeaidd ar dir uchel. Mae'r rhostir sych yn nodweddiadol o leoliad mwy dwyreiniol ac o hinsawdd llai cefnforol y Berwyn na thiroedd uchel, eraill, pwysig Cymru ac mae'n cynnwys, yn bennaf, rostir NVC math H12 *Calluna vulgaris–Vaccinium myrtillus*, gyda chreiglus *Empetrum nigrum* i'w weld yn aml a llus cochion *Vaccinium vitis-idaea* o bryd i'w gilydd. Mathau eraill o lystyfiant ar y rhostir yw mannau o rostir *Vaccinium myrtillus– Deschampsia flexuosa H18* ac, mewn rhai llecynnau tamp o rostir, *Calluna vulgaris–Vaccinium myrtillus–Sphagnum capillifolium H21*. *Mae'r rhostiroedd* olaf hyn mewn sefyllfa ganolraddol rhwng y rhostiroedd sychach *a*'r gorfignen ac maent yn cynnal planhigion achlysurol y gaineirian bach *Listera cordata*.

Y Berwyn yw'r tir uchel pwysicaf yng Nghymru ar gyfer adar sy'n nythu. Mae'n cynnal ystod eang o rywogaethau yn cynnwys niferoedd sy'n rhyngwladol arwyddocaol, sef y bod tinwyn *Circus cyaneus*, y cudyll bach *Falco columbarius*, yr hebog tramor *peregrinus* a'r cudyll coch *Milvus milvus*. At hyn, mae'n cynnal cyfran sylweddol o boblogaeth Cymru o rywogaethau eraill yn cynnwys y dylluan glustiog *Asio flammeus*, y cwtiad aur *Pluvialis apricaria*, cochiad y grug *Lagopus lagopus* a'r ceiliog du *Tetrao tetrix*.

Mae'r cymunedau o lystyfiant calchaidd y mae'r safle'n wybyddus amdano i'w gweld ar ran o SoDdGA Minera a Mynyddoedd Rhiwabon a Llantysilio. Yn yr ardal hon mae calchfaen brig carbonifferaidd ar y llethr a adwaenir fel Creigiau Eglwyseg, gyda'i chlogwyni, sgri a phorfeydd amlwg. Mae'r sgrïau calchaidd yn yr ardal hon yn cynnal nifer o rywogaethau prin, megis rhedynen y calchfaen *Gymnocarpium robertianum*, gyda'r llethrau neu'r clogwyni creigiog yn cynnal marchredynen y calchfaen *Dryopteris submontana*, rhedyn o bafin calchfaen sy'n genedlaethol brin a sgri yn ymyl ddeheuol ei wasgariad yn Rhiwabon. Yng Nghreigiau Eglwyseg ceir poblogaethau o'r gerddinen endemig (*Sorbus anglica)* a'r Heboglys Cymreig *(Heiracium cambricum)*.

Mae'r glaswelltiroedd calchaidd i'w gweld hefyd ym mhen gogledd-ddwyreiniol SoDdGA Minera a Mynyddoedd Rhiwabon a Llantysilio. Yn yr ardal hon mae nifer o fathau o laswellt calchaidd, asid tir uchel a niwtral dros graig asidig a chalchaidd, ynghyd â rhedyn a phrysgwydd. Yma hefyd yw'r unig le yng Nghymru y ceir yr hesgen *Carex muricata* ssp. m*uricata* sydd mewn perygl dirfawr.

Mae cytrefi o'r cliradain Gymreig *Synanthedon scoliaeformis* i'w gweld mewn sawl lleoliad, a hwn y'r cryfaf o dair poblogaeth yn unig yng Nghymru.

Nodweddion Cymhwyso

Atodiad I cynefinoedd sy'n brif rheswm dros ddewis y safle hwn:
4030 Rhostiroedd sych Ewropeaidd

7130 Gorgorsydd * Nodwedd blaenoriaeth

Atodiad I cynefinoedd sy'n bresennol fel nodwedd gymhwyso, ond nid yn brif reswm dros ddewis y safle hwn:
6210 Glaswelltiroedd sych lled naturiol a nodweddion tir prysg: ar bridd calchaidd (Festuco-Brometalia)
7140 Mignenni Trawsnewid a chorsydd crynedig
8120 Sgrïau calchaidd a chalsgistiau'r lefelau mynyddig i lefelau alpaidd (Thlaspietea rotundifolii)
8210Llethrau creigiog calchaidd gyda llystyfiant yn tyfu mewn agenau a holltau

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 1: Gorgorsydd * Nodwedd â Blaenoriaeth (Côd Cynefinoedd yr UE: 7130)

Y weledigaeth
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:
- Ni fydd fawr o ostyngiad mewn gorgors, rhaid i'r cynefin fod yn sefydlog neu'n cynyddu.
- Difinnir gorgors sych ar gefnau sy'n taflu dŵr fel mannau lle mai'r grug (yn nodweddiadol *Calluna*) sydd amlycaf, gydag *Erica tetralix*, sy'n amlwg yn israddol. Bydd *Empetrum nigrum*, *Vaccinium vitis-idaea* a/neu *V. myrtilus* i'w weld yno'n fynych iawn. *Eriophorum vaginatum* yn nodweddiadol gyson ond weithiau dim ond yn isel – mae gweiriau eraill sy'n perthyn i deulu'r *Poaceae* yn nodweddiadol brin. Er bod *Vaccinium oxycoccus yn* ymestyn dros y carped brÿoffat trwchus, mae elfennau eraill o donnen 'wlyb', megis *Narthecium* a *Drosera* yn nodweddiadol brin. Roedd mwsoglau sy'n perthyn i'r genws *hypnum* (yn nodweddiadol *Hypnum jutlandicum* a *Pleurozium schreberi*), math amlycaf o'r brÿoffat, a *Sphagna* ar ffurf *Sphagnum capillifolium* yn aml iawn ar y safle.
- Ceir cydbwysedd gwell rhwng planhigion sy'n perthyn i deulu'r grug *(Ericaceae)* a phlanhigion sy'n perthyn i deulu'r gweiriau *(Poaceae)* mewn gorgors wlyb ar wastadir a mannau bylchog. Fel arfer, mae *Eriophorum vaginatum* yn tyfu'n uwch i fyny na phe byddai mewn amgylchiadau sychach ac mae *E. angustifolium* yn gyson. Mae gwahanol fathau o *Molinia caerulea a Trichophorum cespitosum* yn amrywiol, a hynny'n unol â sustem ddŵr a dulliau rheoli'r gorffennol. Mae mathau bychain, megis *Vaccinium oxycoccus*, *Narthecium* a *Drosera* yno, fel sy'n nodweddiadol. Gall mwsoglau'r genws *hypnum* a *Sphagnum capillifolium* barhau i fod yn brif elfen y brÿoffat ond, yn aml iawn, cânt eu gweld gyda rhywogaethau y Sphagnum sect. Sphagnum.
- Dylai bob man lle ceir gorgors fod â lefel trwythiad uchel yn union dan wyneb y ddaear y rhan fwyaf o'r flwyddyn, a hynny'n gyson gyda mawn yn cael ei ffurfio'n barhaus.
- Mewn mannau lle ceir tonnen wlyb yn benodol, dylai'r llystyfiant ddatblygu neu fod â phatrwm afreolaidd gyda bryncynnau sychach a phantiau gwlypach.
- Rhaid cynnal ansawdd y gorgors (o ran strwythur a swyddogaeth ecolegol)
- Dylid adfer mannau sydd a chynefinoedd wedi'u gwasgaru fel gorgors a mawn noeth diraddedig, neu sydd wedi'u newid, i gyflwr mwy cynaliadwy trwy annog llystyfiant o gorgors nodweddiadol i dyfu a chau ffosydd traenio

- Ni fyddir yn annog llosgi gorgors gan ei fod yn arafu datblygiad bryncynnau a phantiau yn ogystal â datblygiad Sphagna mwy sensitif.
- Ni ddylid bod traeniau na ffosydd draenio'n draenio'r mawn.
- Ni ddylid bod tystiolaeth o ddifrod yn sgíl, er enghraifft, traenio neu losgi.
- Rhaid i unrhyw rywogaeth nodweddiadol fod â statws cadwraethol ffafriol hefyd, fel a ddiffinnir isod.
- Ni ddylai planhigion anfrodorol fod yno.
- Ni ddylid bod gostyngiad yn ystod nac yn nhoreth planhigion rhywogaethau nodweddiadol a llystyfiant.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.2 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 2:
rhostiroedd sych Ewropeaidd (Côd Cynefinoedd yr UE: 4030)

Gweledigaeth ar gyfer nodwedd 2

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Ni fydd fawr o ostyngiad mewn rhostir sych, rhaid i'r cynefin fod yn sefydlog ac yn cynyddu
- Mae'r rhostiroedd sych Ewropeaidd yn cynnwys, yn bennaf, rostir NVC *Calluna vulgaris–Vaccinium myrtillus* math H12, gydag *Empetrum nigrum* yn aml a llus cochion *Vaccinium vitis-idaea* o bryd i'w gilydd. Mathau eraill o lystyfiant ar y rhostiroedd yw mannau o rostir *Vaccinium myrtillus– Deschampsia flexuosa* H18 ac, mewn rhai mannau, lecynnau tamp o rostir *Calluna vulgaris–Vaccinium myrtillus–Sphagnum capillifolium* H21. Mae'r rhostiroedd olaf hyn mewn sefyllfa ganolradd rhwng y rhostiroedd sychach a chorfignen ac maent yn cynnal planhigion achlysurol y gaineirian bach *Listera cordata*.
- Rhaid cynnal ei ansawdd (o ran strwythur a swyddogaeth ecolegol).
- Dylid cadw mannau o lystyfiant grug a, lle bo'n bosib, eu gadael i ailsefydlu ar fannau sydd wedi'u newid neu eu diraddio yn sgìl gwaith gwella amaethyddol, neu drwy ddulliau rheoli amhriodol.
- Dylai'r grug a phrysgwydd eraill ar rostiroedd sych fod o wahanol oedran a strwythur.
- Bydd gwaith rheoli'n sicrhau y bydd y grug o amrywiol oedran - o'r cyfnod arloesi, tyfu, aeddfedrwyd ac yna ddirywio, gydag o leiaf 10% wedi'i neilltuo ar gyfer dim gwaith rheoli fel bod y grug yn cael ei adael i ddatblygu hyd at aeddfedrwydd.
- Ni fyddir yn rheoli mewn cynefinoedd sensitif.
- Bydd rhyw gymaint o ddatblygiadau prysgwydd brodorol yn dderbyniol gyda hyd at orchudd o 10% gyda thrwch uwch, a hyd at 20% mewn e.e.parthau rheoli'r ceiliog du.
- Ni ddylai grug a phlanhigion eraill ymddangos fel pe bai pori wedi dal eu datblygiad yn ôl.
- Dylid bod mannau o rug hir yn gynefin nythu i adar sy'n nythu ar y ddaear megis ceiliog y mynydd, y cudyll bach, y bod tinwyn, a mannau o rug is ac ifancach, a llaciau gwlyb lle gall adar fwydo ar egin grug a chreaduriaid di-asgwrn-cefn.
- Ni ddylai planhigion anfrodorol fod yno.
- Rhaid i unrhyw rywogaeth nodweddiadol fod â statws cadwraethol ffafriol.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth

4.3 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 3: Glaswelltiroedd sych lled naturiol a nodweddion tir prysg: ar bridd calchaidd (Festuco-Brometalia) **(Côd Cynefinoedd yr UE: 6210)**

Gweledigaeth ar gyfer nodwedd 3

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Dylid cynnal y cyfan o'r glaswelltir calchaidd a niwtral neu ei gynyddu ar draul rhedyn, prysgwydd a glaswelltiroedd eraill gwell. Nid yw gostyngiad mewn maint yn dderbyniol.
- Mae gwahanol flodau ar laswelltir calchaidd. Ar dir isel dylai'r glaswelltir calchaidd fod yn gyfoethog o ran rhywogaethau calchgar megis *Carlina vulgare*, *Briza media* a *Sanguisorba minor*. Dylai rhywogaethau lleol prin, megis *Gymnadenia conopsea* a *Blackstonia perfoliata* hefyd fod yno. Ar dir uwch, mae mwy o rywogaethau asid mewn glaswellt calchaidd. Ynghyd â rhywogaeth y dangosyddion nodweddiadol mewn glaswelltir calchaidd, gwelir yn rheolaidd rywogaethau sy'n hoffi asid megis *Agrostis tenuis* a *Potentilla erecta*. Yn y glaswellt, gwelir yn rheolaidd wellt meinddail a pherlysiau fel *Briza media*, *Carlina vulgaris* a *Thymus polytrichus* er, oherwydd bod y safle ar dir uchel, gallai perlysiau eraill sy'n fwy nodweddiadol o fod yn hoffi asid, megis grug, fod yn gyffredin, megis *Galium saxatile* a *Campanula rotundifolia*. Er cael ei ddiffino fel glaswelltir, bydd mwy na hanner o'r hyn sy'n gorchuddio'r ddaear yn llysieuol.
- Yn y glaswelltir calchog bydd amrywiaeth helaeth o blanhigion gyda glaswelltir calchog yn cynnwys y rhai hynny sy'n nodweddiadol o bridd tenau sy'n doreth o galch.
- Yr un pryd ag y byddir yn pori ar lefel sy'n caniatáu i blanhigion flodeuo a hadu, byddir yn rhwystro coed a phrysgrwydd rhag ymledu.
- Dim ond mewn llecynnau ar y cyrion y bydd rhedyn i'w weld.
- Yn y glaswellt mae eginblanhigion coed a phrysgwydd, a gwair cryf neu wair sy'n ffurfio twmpathau megis *Dactylis glomerata*, a *Deschampsia cespitosa* yn anghyffredin neu'n isel ar y ddaear. Ar y llaw arall, mae chwyn a rhywogaethau sy'n amaethyddol ffafriol megis *Lolium perenne*, *Urtica dioica*, *Cirsium arvensis* a *C. vulgare* yn brin neu hyd yn oed yn absennol.
- Ni ddylai rhywogaethau sydd wedi'u cyflwyno fod yno a dylid cymryd camau i'w rheoli os sefydlir rhywogaethau o'r math.
- Mae lefelau uchel o bori yn arwain at bridd yn erydu ar rannau serth y sgarp, sy'n diraddio rhai mannau. Fodd bynnag, dylid bod digon o bori i agor llecynnau bychain dros dro o dir caled yn y glaswellt fydd yn wely hadau i'r planhigion fasgwlaidd ac yn gynefin addas i'r brÿoffytau bychain, macro-gennau a phlanhigion fasgiwlaidd byr-hoedlog sy'n arbennig o nodweddiadol o laswelltir calchog ar y llethrau mwy serth ac agored.
- Ar bridd dwfn i'r de o'r chwarel mae glaswelltir asid yn datblygu ac, mewn mannau, mae'n frithwaith o gynefinoedd gyda'r glaswelltir calchaidd. Ar y priddoedd hyn dylid rheoli eithin a rhedyn rhag ymledu.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.4 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 4: Mignenni trawsnewid a chorsydd crynedig (Côd Cynefinoedd yr UE: 7140)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 4

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Ni fydd fawr o ostyngiad mewn mignenni trawsnewid a chorsydd crynedig, rhaid i'r cynefin fod yn sefydlog ac yn cynyddu.
- Wedi'u nodweddu gan ystod o hesg sy'n tyfu'n isel dros garped helaeth o fwsog corsiog *Sphagnum* ynghyd â mwsoglau a brwyn ac ychydig o berlysiau wedi'u gwasgaru.
- Mae lefel y trwythiad uwchlaw wyneb y pridd, yn creu carpedi arnofiol nodweddiadol o lystyfiant.
- Yn aml iawn, mae gan y llystyfiant gymysgedd agos o rywogaethau sy'n cael eu hystyried yn rhai sy'n hoffi asid ac eraill sy'n cael eu hystyried yn rhai sy'n hoffi calch.
- Ni ddylid bod ffosydd na sianelau draenio yn draenio'r fignen.
- Ni fydd llosgi na phori'n bygwth cynefin y fignen drawsnewid.
- Nid oes fawr ddim dŵr sy'n gyfoethog mewn maetholion yn dod o ffosydd a thir cyfagos.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.5 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 5: Sgrïau calchaidd a chalsgistau'r lefelau mynyddig i'r lefelau alpaidd (*Thlaspietea rotundifolii*) (Côd Cynefinoedd yr UE: 8120)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 5

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Ni fydd fawr o ostyngiad mewn cynefin, rhaid i'r cynefin fod yn sefydlog ond oherwydd ei natur mae'n anhebygol y bydd cynydd mewn maint.
- Disgrifir y nodwedd fel un sy'n hafan i rywogaethau arloesi sensitif yn cynnwys y dduegredynen a brÿoffytau sy'n medru cytrefu'r sgri, gan fod creigleoedd a shilffoedd y creigiau'n hafan rhag pori a rhew.
- Mae fflora'r nodwedd hon yn adlewyrchu natur cyfoethog y creigiau o ran calch, yn cynnwys calchfaen, sgistau calchaidd a'r creigiau igneaidd mwy sylfaenol megis sarff-faen a basalt.
- Mae'r sgri'n bwysig ar gyfe y fflora sy'n doreth o redyn ac yn hafan i nifer o rywogaethau prin.
- Bydd pori ysgafn yn rhwystro olyniaeth i brysgwydd ac yn lleihau i'r eithaf ar rywogaethau megis yr onnen a'r gollen sy'n cytrefu ac, yr un pryd, ni fydd yn niweidio'r nodwedd trwy orbori.
- Ni fydd pobl yn tarfu fawr ddim ar y sgri a bydd y llethrau a waddodwyd yn parhau i hel darnau bach o sgri.
- Ni fydd y llystyfiant yn wir adlewyrchiad o'r nodwedd hon oni fydd ar sgri sefydlog ar lethrau llai serth lle gall y llystyfiant ymgasglu.
- Dylid cynnal y gwahanol rywogaethau ym mhob un o'r cymunedau uchod.
- Ni fydd y maint yn gostwng oherwydd gweithgaredd dynol annymunol megis coedwigaeth, chwarelydda, dringo na gwaith peirianneg.
- Dylid cyfyngu'r defnydd a wneir o chwynladdwyr, megis Asulox i reoli lledaeniad brwyn, i fannau lle na fyddant yn cael effaith andwyol ar y nodwedd.
- Rhywogaethau brodorol yn unig ddylai fod yno.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.6 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 6: Llethrau creigiog calchaidd gyda llystyfiant sy'n tyfu mewn agennau a holltau (Côd Cynefinoedd yr UE: 8210)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 6

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Ni fydd fawr o ostyngiad mewn cynefin, rhaid i'r cynefin fod yn sefydlog ond oherwydd ei natur mae'n anhebygol y bydd cynydd mewn maint.
- Bydd y llystyfiant yn cynnwys planhigion sy'n tyfu mewn agennau a holltau ar wyneb creigiau. Pennir math y planhigion sy'n datblygu yno yn ôl faint o galch sydd yn wyneb y graig.
- Rhedyn megis *Asplenium ruta-muraria a* pherlysiau bychain megis *Thymus praecox* a *Hieracium spp* yw'r llystyfiant sy'n tyfu yn yr agennau a'r holltau. Oherwydd nad oes modd i anifeiliaid sy'n pori gael at greigiau, mae eu silffoedd yn hafan i sawl planhigyn fasgiwlaidd sy'n sensitif i bori, yn cynnwys nifer o rywogaethau lleol a phrin.
- Dylai brÿoffytau a chen fod yn hawlio'r agennau ond fe'i gwelir hefyd ar wynebau creigiau agored lle nad oes planhigion fasgiwlaidd eraill. Cydnebydd bod silffoedd creigiau yn rhan o'r nodwedd ar y safle oherwydd y topograffi grisiog trawiadol.
- Dylai ymylon glaswelltog fod yn hafan i amrywiaeth o flodau a chynnal rhywogaethau sy'n perthyn i'r nodwedd megis *Campanula rotundifolia, Centaurea nigra a Dryopteris spp*.
- Dylid cynnal y gwahanol rywogaethau ym mhob un o'r cymunedau uchod.
- Rhywogaethau brodorol yn unig ddylai fod yno.
- Ni fydd llystyfiant sy'n tyfu mewn agennau a holltau a llystyfiant ar ymylon glaswelltog yn arddangos arwyddion o orbori.
- Ni fydd gostyngiadau mewn maint yn sgìl gweithgareddau annymunol megis chwarelydda.
- Gall gwaith cloddio ar raddfa fechan gynyddu diddordeb yn y safle trwy amlygu mwy ohono ond byddai'n cael effaith andwyol ar lethrau'r clogfeini a'r sgri sydd dan fygythiad mawr.
- Dylid cyfyngu'r defnydd a wneir o chwynladdwyr, megis Asulox i reoli lledaeniad brwyn, i fannau lle na fyddant yn cael effaith andwyol ar y nodwedd.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

At hyn, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad ynghlwm wrtho. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r Amcan Cadwraeth, yn hytrach na bod yn rhywbeth i'w ddisodli. Rhaid i waith asesu cynlluniau a phrosiectau fod wedi'u seilio ar y cyfan o'r Amcanion Cadwraeth, nid ar y dangosyddion perfformiad yn unig. Mae'r dangosyddion perfformiad i'w gweld yn y Cynllun Rheoli Craidd yn cynnwys Amcanion Cadwraeth ar gyfer Ardal Cadwraeth Arbennig y Berwyn a Mynyddoedd De Clwyd ac Ardal Gwarchod Arbennig y Berwyn (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008).

Bygythiadau

Mae'r gorgors, rhostiroedd, corsydd a glaswelltiroedd wedi'u bygwth gan ddatblygiad amaethyddol amhriodol yn cynnwys draenio, ailhadu, defnyddio gwrtaith, llosgi, creu traciau a mabwysiadu trefn bori niweidiol. Mae rhai mannau o laswelltir a rhostir hefyd yn cael eu bygwth gan frwyn yn ymledu.

Llwyddir i roi sylw i'r problemau hyn trwy gytundebau rheoli gyda pherchenogion a deiliaid a thrwy gyd-gytundebau gyda'r cynllun Tir Gofal.

Gall twristiaid lleol a difrod gan gerbydau hamdden greu problemau erydu. Rhoddir sylw i hyn trwy reoli ymwelwyr a chael wardeiniaid ar y safle yn ogystal â thrwy waith rheoli positif o ailgyflwyno llystyfiant i fannau sydd wedi erydu.

ACA Cadair Idris

Trosolwg

Mae'r safle i'r de o Ddolgellau ac mae o ddiddordeb arbennig oherwydd ei ddaeareg creigwely ordofigaidd / igneaidd, biolegol a'i nodweddion geomorffoleg Pleistosenaidd / Cwaternaidd.

Cynhelir Ardal Cadwraeth Arbennig (ACA) Cadair Idris gan safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA) Cadair Idris. Mae'r coetiroedd ar ymyl gogleddol y SoDdGA yn rhan o ACA Coedydd Derw a Safleoedd Ystlumod Meirion ac nid ydynt yn cael eu diogelu gan y cynllun hwn.

Mae'r safle'n cynnwys mynydd Cadair Idris a'r llethrau is sy'n frithwaith o goetir llydanddail, dolydd gwlyb, glaswelltir a chynefinoedd ar dir uchel. Mae hi'n ardal hynod drawiadol gyda llu o gynefinoedd a rhywogaethau o bwys cenedlaethol a rhyngwladol.

Oherwydd ystod eang yr amodau ffisegol, ceir ystod helaeth o fathau o gynefinoedd. Yn eu plith mae corblanhigion y rhostir, glaswelltir mynyddig, cymunedau sy'n doreth o berlysiau a rhedyn, gorfignen, cymunedau sy'n cael eu dyfrio gan y glaw a dŵr sy'n rhedeg lawr y llethrau, cynefin o egin y gwanwyn, dŵr agored a choetir derw. Y rhai mwyaf cyffredin yw glaswelltiroedd asid lle mai *Nardus stricta* a *Festuca ovina* sydd amlycaf a rhostiroedd sych asidig lle mai *Calluna vulgaris* sydd amlycaf. Yng nghyd-destyn y SoDdGA, mae'r safle hefyd o ddiddordeb arbennig am ei gasgliad o greaduriaid di-asgwrn-cefn mynyddig, planhigion, cenau a brÿoffytau uwch. Mae naw planhigyn o ddiddordeb arbennig yn eu rhinwedd, yn union fel y mae'r plufwsogl main gwyrdd *Hamatocaulis vernicosus* (nodwedd yr ACA), a rhywogaeth sydd ar ben eithaf ystod y cen. Hefyd o ddiddordeb arbennig mae poblogaethau o'r glöyn byw brith y gors, Cliradain Gymreig a'r ystlum bedol leiaf.

Mae yn ACA Cadair Idris bum llyn oligotroffig megis Llyn y Gadair, Llyn Gafr, Llyn Arran, Llyn Cyri, a Llyn Cau.

Mae Gwarchodfa Natur Genedlaethol Cadair Idris yn ardal o oddeutu 450 hectar yng nghanol y safle, yn cynnwys Cwm Cau a Phenygadair. Mae Cyngor Cefn Gwlad Cymru hefyd yn berchen ar goetir cymysg ger y warchodfa natur yn Ystradlyn ac ar oddeutu 81ha o warchodfa heb ei datgelu ar lethrau gogleddol is y safle yn Nhanygader.

Heb amheuaeth, Cadair Idris sy'n dennu pobl i gerdded yn ne Eryri. Ymwelodd 168,000 o bobl â'r Warchodfa Natur Genedlaethol yn 2007.

Nodweddion Cymhwyso

Atodiad I cynefinoedd sy'n brif rheswm dros ddewis y safle hwn:
3130 Dyfroedd sefyll oligotroffig i fesotroffig gyda llystyfiant y Littorelletea uniflorae a/neu yr Isoëto-Nanojuncetea
8110 Sgri silicaidd lefelau mynyddig i lefelau o eira (Androsacetalia alpinae a Galeopsietalia ladani)
8210 Llethrau creigiog calchaidd gyda llystyfiant sy'n tyfu mewn agenau a holltau
8220 Llethrau creigiog silicaidd gyda llystyfiant sy'n tyfu mewn agenau a holltau

Atodiad I cynefinoedd sy'n bresennol fel nodwedd gymhwyso, ond nid yn brif reswm dros ddewis y safle hwn:
4010 Rhostiroedd gwlyb Gogledd yr Iwerydd gydag Erica tetralix
4030 Rhostiroedd sych Ewropeaidd
6410 Dolydd Molinia ar bridd calchaidd, mawnog neu lawn llaid cleiog (Molinion caeruleae)
6430 Cymunedau ymylol perlysiau tal hydroffilaidd y gwastadeddau a lefelau mynyddig i lefelau Alpaidd
7130 Corgorsydd * Nodwedd â blaenoriaeth
7230 Corsydd alcalin
91A0 Hen Goedwigoedd Derw di-goes gyda'r dderwen fytholwyrdd a Blechnum yn Ynysoedd Prydain

Atodiad II rhywogaethau'n bresennol fel nodwedd gymhwyso, ond nid yn brif reswm dros ddewis y safle hwn
1065 Glöyn Byw Brith y Gors *Euphydryas* (*Eurodryas*, *Hypodryas*) *aurinia*
1393 Plufwsogl main gwyrdd *Drepanocladus* (*Hamatocaulis*) *vernicosus*

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcanion Cadwraeth ar gyfer nodwedd ACA llyn dŵr clir /croyw: Dŵr sefyll oligotroffig i fesotroffig gyda llystyfiant y Littorelletea uniflorae* a/neu yr *Isoëto-Nanojuncetea (EU 3130)

Gweledigaeth ar gyfer Nodwedd llynnoedd dŵr clir

Y weledigaeth ar gyfer nodweddion ACA llynnoedd (dŵr clir) oligotroffig i fesotroffig yw bod ganddynt statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- 1 Rhaid cynnal y cyfan o'r llynnoedd dŵr clir fel a nodir ar y Map, yn cynnwys dŵr agored / cors a basn llynnoedd sydd i'w gweld ar ffotograffau a dynnir o'r awyr. Dylid, hefyd, gynnal y dalgylchoedd yn eu cyflwr cyfredol o leiaf.
- 2 Bydd lleoliad y llynnoedd dŵr clir fel a welir ar y Map a chyfeirir atynt yn ôl eu henwau (y Gadair, Gafr, Arran, Cyri, Cau).
- 3 Bydd rhywogaethau nodweddiadol y llystyfiant, fel a restrir, ac sy'n cynnwys nodwedd llynnoedd dŵr clir yr ACA, yn gyffredin.

Nodweddir y llystyfiant gan lystyfiant bythol, byr, amffibiaidd. Beistonnell merllyn *Littorella uniflora*, bidoglys y dŵr *Lobelia dortmanna* a gwair merllyn *Isoetes* spp. yw'r llystyfiant diffiniol. Ar Gadair Idris mae'r rhywogaethau hyn yn tyfu gyda dyfrllys y gors *Potamogeton polygonifolius*, brwynen oddfog *Juncus bulbosus*, myrdd-ddail bob yn ail *Myriophyllum alterniflorum,* rhawn yr ebol *Nitella flexilis* a'r cleddyflys culddail *Sparganium angustifolium*.
- 4 Nid oes rhywogaethau ymledol ac anfrodorol.
- 5Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.2 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd: Sgri silicaidd lefelau mynyddig i lefelau o eira (Androsacetalia alpinae a Galeopsietalia ladani) (Côd Cynefinoedd yr UE: 8110)

Gweledigaeth ar gyfer sgri silicaidd

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Dylid cynnal y cyfan o'r sgri.
- Dylai llystyfiant y sgri fod wedi'i wneud yn bennaf o un ai rywogaethau dymunol (*Cryptogramma crispa*, *Oreopteris limbosperma, a Hymenophyllum wilsonii)* neu o gymunedau eraill lle ceir, yn bennaf, gen neu brÿoffat ac sy'n nodweddiadol o sgri symudol.
- Dylai'r sgri fod yn symudol ac yn agored ac yn rhydd o rywogaethau o frwyn, coed a phrysgwydd megis y fedwen *Betula* a'r gerddinen.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.3 Amcanion Cadwraeth ar gyfer: Nodwedd; Llethrau creigiog calchaidd gyda llystyfiant sy'n tyfu mewn agenau a holltau (llystyfiant casmoffytig) (Côd Cynefinoedd yr UE: 8210); Nodwedd; Llethrau creigiog silicaidd gyda llystyfiant sy'n tyfu mewn agenau a holltau (llystyfiant casmoffytig) (Côd Cynefinoedd yr UE: 8220); a Nodwedd: Cymunedau perlysiau tal hydroffilaidd ymylon gwastadeddau a lefelau mynyddig i lefelau Alpaidd) (Côd Cynefinoedd yr UE: 6430)

Gweledigaeth ar gyfer perlysiau tal a llystyfiant casmoffytig calcaidd a silicaidd

Y weledigaeth ar gyfer y nodweddion hyn yw iddynt fod o statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

▪Dylai'r cyfan o'r silff perlysiau tal a llystyfiant casmoffytig fod yn sefydlog neu'n cynyddu.
▪Dylai'r silffoedd perlysiau tal a llystyfiant casmoffytig fod yn cynnwys yn bennaf y rhywogaethau nodweddiadol a dymunol a restrir yn y tabl isod.
▪Nid oes rhywogaethau anfrodorol yno neu maent yn brin.
▪Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.4 Amcanion Cadwraeth ar gyfer rhostiroedd sych Ewropeaidd (UE 4030) a rhostir gwlyb Gogledd yr Iwerydd gyda nodweddion ACA *Erica tetralix* (UE 4010)

Y weledigaeth ar gyfer nodweddion ACA y rhostir
Y weledigaeth ar gyfer nodweddion ACA y rhostir yw iddynt fod o statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:
▪1 Rhaid o leiaf gynnal y cyfan o'r rhostir sych, oddeutu 1451 ha. Dylid rheoli'r mannau anffafriol o rostir sych a glaswelltir asid y mae modd eu hadfer, a hynny dan raglen adfer. Dylai'r rhostir sych gynyddu ar draul y llystyfiant llai dymunol megis glaswelltir asid. Dylid o leiaf gynnal y cyfan o'r rhostir gwlyb, oddeutu 239 ha. Dylai'r rhostir gwlyb gynyddu'n gyffredinol ar draul llystyfiant llai dymunol. Efallai bod modd adfer rhai mannau o rostir sych sy'n orgors wedi'i diraddio, i'r cynefin hwnnw â blaenoriaeth ar yr amod nad oes gwir golled o rostir sych yn yr ACA.
▪2 O leiaf bydd gwasgariad y rhostir sych a gwlyb yn cael ei fapio yn Gray(2003) & Averis (2000) a bydd, os yn bosib, yn cynyddu wrth iddo gael ei adfer mewn mannau ychwanegol.
▪3 Bydd y rhywogaethau sy'n nodweddiadol o'r llystfiant sy'n cynnwys y rhostir sych a'r rhostir gwlyb i'w gweld yn aml ac yn doreithiog.
▪4 Bydd toreth a gwasgariad planhigion anghyffredin (gweler Tabl 2) yn cael eu cynnal neu'n cynyddu.
▪5 Dylid cynnal ac adfer strwythur y rhostir er mwyn dangos ail-greu naturiol trwy haenu a hadu a sicrhau bod y gwahanol lystyfiant yn naturiol wahanol (cyfeirier hefyd at 3 a 4 uchod). Yn ymarferol, bydd rhai llecynnau ar eu hennill o fod yn dalach gyda grug aeddfed iawn (e.e. NVC H 21) gydag eraill, yn cynnwys rhostir gwlyb, ar eu hennill o gael strwythur canolig i fyr, yn llai na 30cm o uchder. Ni fydd arwyddion o orbori, yn cynnwys arferion twf 'wedi'i ddal yn ôl'', 'tocwaith' na 'drymffyn' yn amlwg.
▪6 Ni fydd rhywogaethau ymledol ac anfrodorol megis conifferau, rhododendron, cwlwm Japan a ffromlys chwarennog yno.
▪7 Yn gyffredinol, ni fydd coed ar wyneb y rhostir – ar y mwyaf ychydig o goed yma ac acw gyda dwysedd o ddim mwy na dwy yr hectar. Mae parthau trawsnewid o goetir i rostir yn eithriadau lle gall coed fod yn fwy trwchus ac yna newid yn raddol i fod yn rhostir agored. Dylai cyfyngiadau ar gyfer parthau trawsnewid coetiroedd gael eu pennu ar sail uned neu is-uned.
▪8 Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth

4.5 Amcan Cadwraeth ar gyfer nodwedd ACA: Gorgors (UE 7130)

Gweledigaeth ar gyfer nodwedd gorgors yr ACA
Y weledigaeth ar gyfer nodwedd gorgors â blaenoriaeth yr ACA yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a

ganlyn:

- Mae'r cyfan o'r gorgors yn sefydlog gyda chyfanswm o oddeutu 200 ha o orgors NVC ac oddeutu 73ha o lystyfiant ar fawn tyfn (Gray 2003), neu'n cynyddu. Ystyrir o hyd bod llystyfiant sydd wedi'i fapio fel NVC M20, neu nad oes modd ei adnabod fel gorgors, yn anffafriol. Mae ardal y gorgors yn cynyddu ar draul y llystyfiant llai dymunol neu os yw rhostir gwlyb yn cael ei adfer i orgors, mae tir cymesur yn cael ei ennill fel rhostir gwlyb.
- Mae lleoliad a gwasgariad y gorgors yn cynyddu ar draul y llystyfiant llai dymunol.
- Bydd rhywogaethau nodweddiadol y llystyfiant, fel a restrir, ac sy'n cynnwys nodwedd llynnoedd dŵr clir yr ACA, yn gyffredin.
- Caiff strwythur y gorgors ei gynnal a'i adfer i gynnwys pyllau yn y corsydd, panylau, brynciau a phantiau fel nodwedd naturiol o wyneb y gors. Nid oes ffosydd draenio na thraeniau gweundirol artiffisial yn gweithredu fel draeniau. Ni ddylid bod mannau o fawn wedi erydu.
- Nid oes rhywogaethau ymledol nad ydynt yn rhai brodorol megis conifferau, rhododendron, cwlwm Japan a ffromlys chwarennog yn yr ACA ac mewn cylchfa ragod ar gyfer rhywogaethau penodol.
- Nid oes coed yn y gorgors.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth

4.6 Amcan Cadwraeth ar gyfer nodweddion ACA y coetir: "Hen Goed Derw di-goes gyda'r dderwen fytholwyrdd a choetiroedd Blechnum"

Y weledigaeth ar gyfer nodweddion ACA y coetir

Y weledigaeth ar gyfer nodweddion ACA y coetir yw bod ganddynt statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Bydd y cyfan o'r coetir, yn cynnwys canopi'r coetir a'r prysgwydd, llennyrch y coetiroedd a rhostir sych cysylltiedig, brwyn a glaswelltir, ac sydd oddeutu 73ha, yn sefydlog neu'n cynyddu.
- Bydd lleoliad nodwedd ACA y coetir o leiaf fel a nodir ar Fap 1 yn y Cynllun Rheoli Craidd (Cyngor Cefn Gwlad Cymru,
- Ionawr 2012; tud. 39). Mae'r coetir a ddiogelir gan y nodwedd hon yn goetir heb ffin glir megis ar Dir Stent (uned 9) a dylid ei annog i ymledu i fyny'r llethr i Ddôl y Cae.
- Ni fydd canran canopi'r coed yn y coetir yn llai na'r hyn yw ar hyn o bryd (ac eithrio mewn trychinebau naturiol).
- Mae'r canopi a'r prysgwydd yn cynnwys rhywogaethau cynhenid lleol, fel a nodir yn Nhabl 2 Cynllun Rheoli Craidd (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Ionawr 2012; tud. 40). (Mae llai o goed derw a mwy o goed bedw mewn rhai mannau o nodwedd yr ACA hon).
- Bydd digon o goed a phrysgwydd brodorol lleol yn aildyfu'n naturiol i gynnal canopi coed y coetir a'r prysgwydd, trwy lenwi bylchau, ymuno darnau o goetiroedd a gadael i goed ifainc gryfhau, ac annog strwythur oedran amrywiol.
- Bydd rhywogaethau nodweddiadol gorchudd y ddaear sy'n nodwedd ACA y coetir, yn gyffredin, gweler Tabl 2. Mae'n bwysig nad yw'r llystyfiant yn rhy drwchus a bras a dim uwch na 40cm ac nad yw rhywogaethau megis mieri, eiddew a chelyn ifanc yn hawlio'r lle. Gallai cyfyngiadau gael eu gosod ar sail uned neu gydran. Dylai planhigion is nodweddiadol yn cynnwys rhywogaethau cefnforol (cyfeirier at Dabl 1 isod am restr fynegol) barhau i fod yn doreithiog a chael eu cynnal. Mae'n wybyddus bod Dôl y cae yn hafan i frÿoffytau cefnforol o ddiddordeb.
- Bydd toreth a gwasgariad mwsoglau, llysiau'r afu, cenau a rhedyn anghyffredin yn cael eu cynnal neu'n cynyddu.

- Bydd nifer ddiffiniedig o goed aeddfed fesul hectar, dan ganopi'r coed ar sail uned. Fel arweiniad, mae ganddynt ddeiamedr o oddeutu 60cm a mwy ar gyfer coed derw ac ynn a / neu ar gyfer coed sydd ag arwyddion o ddirywiad a thyllau ac ati.
- Bydd coed marw yno a byddant yn gymysgedd o goed wedi syrthio (o leiaf 1 yr hectar), canghennau wedi'u torri, canghennau marw ar goed byw, a choed marw'n sefyll (o leiaf 1 yr hectar). Eithaf isel yw nifer y coed marw oherwydd bod yn y coetiroedd, yn gyffredinol, strwythur o goed yr un oed ac nad oes coed aeddfed yno.   Mae rhai o'r planhigion is yn arbenigwyr ar goed marw ond yn y coetiroedd hyn nid oes, fel arfer, gasgliad o greaduriaid di-asgwrn-cefn a welir mewn rhannau eraill o'r DG.
- Nid oes rhywogaethau ymledol frodorol, megis rhododendron, y llarwydden, y sycamorwydden, y ffawydden, coed llydanddail a chonifferau addurnol yno. <1%?
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.7 Amcan Cadwraeth ar gyfer Dolydd *Molinia* ar bridd calchaidd, mawnog neu lawn llaid cleiog (*Molinion caeruleae*) (Côd Cynefin yr UE: 6410)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd ACA glaswelltiroedd y *Molinia*

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Dylai'r cyfan o diroedd pori'r *Molinia* fod yn sefydlog neu'n cynyddu. Dylai glaswelltiroedd uchel y *Molinia* a'u glaswelltiroedd isel fod ar Dir Stent.
- Ar diroedd pori'r *Molinia* mae rhywogaethau nodweddiadol (rhestr mynegol –tabl 1 uchod).
- Bydd rhywogaethau prin / anghyffredin yn ffynnu.
- Ni fydd rhywogaethau sy'n arwydd o newidiadau amaethyddol, megis rhygwellt parhaol *Lolium perenne* a'r feillionen wlanog *Trifolium repens* yn nhiroedd pori'r *Molinia*.
- Ychydig iawn o dir caled sydd yno.
- Nid yw'r llystyfiant yn drwchus ac wedi tyfu drosodd.
- Ni fydd coed a phrysgwydd megis yr onnen *Salix* a'r fedwen *Betula* yn nhiroedd pori *Molinia* ychwaith.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.8 Amcan Cadwraeth ar gyfer: Corsydd Alcalin (Côd Cynefinoedd yr UE: 7230)

Gweledigaeth ar gyfer corsydd alcalin

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Dylai'r cyfan o lystyfiant y gors alcalin fod yn sefydlog neu'n cynyddu.
- Y rhywogaethau dymunol a restrir yn y tabl sy'n tyfu'n bennaf yn y corsydd alcalin.
- Ychydig iawn o *Molinia caerulea a rhedyn* sydd i'w weld / yn gorchuddio'r corsydd alcalin.
- Nid oes coed a phrysgwydd megis yr onnen *Salix* a'r fedwen *Betula* yno.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4. Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 12: plufwsogl main gwyrdd *Drepanocladus* (*Hamatocaulis) vernicosus* (Côd Rhywogaethau'r UE: 1393)

Gweledigaeth ar gyfer Hamatocaulis vernicosus

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod o statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Mae poblogaeth yr *Hamatocaulis vernicosus* yn sefydlog neu'n cynyddu.
- Dylai'r cynefinoedd sy'n cynnal yr *Hamatocaulis vernicosus*, fod mewn cyflwr da.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.10 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd: Brith y Gors *Euphydryas, (Eurodryas, Hypodryas) aurinia* (Côd Rhywogaethau'r UE 1065)

Gweledigaeth ar gyfer Brith y Gors

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Dylai metaboblogaeth Brith y Gors fod yn sefydlog neu'n cynyddu.
- Dylai'r glaswelltiroedd corsiog sy'n cynnal Brith y Gors fod mewn cyflwr da ar gyfer Brithoedd y Gors. Glaswelltir corsiog, rhostir gwlyb a thyfiant niwtral yw cynefin bridio Brith y Gors yn ACA a SoDdGA Cadair Idris. Fodd bynnag, glaswelltiroedd corsiog yr M25 *Molinia caerulea- Potentilla erecta,* dôl gorsiog yr M24 *Molinia carulea- Cirsium dissectum* a mignen M26 *Molinia caerulea- Crepis paludosa* yw'r prif gynefin. M24 ac M26 yw cynefin Atodiad II dolydd y *Molinia.*
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

At hyn, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad ynghlwm wrtho. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r Amcan Cadwraeth, yn hytrach na bod yn rhywbeth i'w ddisodli. Rhaid i waith asesu cynlluniau a phrosiectau fod wedi'u seilio ar y cyfan o'r Amcanion Cadwraeth, nid ar y dangosyddion perfformiad yn unig. Mae'r dangosyddion perfformiad i'w gweld yn y Cynllun Rheoli Craidd yn cynnwys Amcanion Cadwraeth ar gyfer Ardal Cadwraeth Arbennig Cadair Idris (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Ionawr 2012).

Bygythiadau

Mae'r ardal yn hynod boblogaidd i gerdded ynddi gyda niferoedd mawr yr ymwelwyr yn achosi niwed i'r llystyfiant. Fodd bynnag, mae'r broblem hon yn cael sylw Partneriaeth Llwybrau Tiroedd Uchel Eryri (CCGC/APCE/YG). Bu dipyn go lew o bori a llosgi mewn rhai mannau ar y gweundir ac mae hyn wedi arwain at gynydd mewn glaswelltir. Fodd bynnag mae CCGC yn trafod cytundebau rheoli gyda pherchenogion ar y safle er mwyn gostwng lefelau pori i lefel briodol ac i gyfyngu ar y grug a losgir. Rheolir rhan y Warchodfa Natur Genedlaethol o'r safle yn unol â chynllun rheoli CCGC ond mae dan anfantais gan mai nid CCGC sy'n berchen ar yr hawliau pori.

Oherwydd ei bod yn glawio'n aml yma mae'r safle mewn perygl o gael ei asideiddio.

ACA Bae Cemlyn

Trosolwg

Mae AGA Ynys Feurig, Bae Cemlyn ac Ynysoedd y Moelrhoniaid ar arfordir gogleddol a gorllewinol Ynys Môn, Gogledd-orllewin Cymru. Mae tair ardal wahanol yn yr AGA . Mae Ynys Feurig ar arfordir gorllewinol Môn ger maes awyr y Fali gyda Bae Cemlyn, sydd hefyd yn ACA, ar afordir y gogledd tua 20 km i ffwrdd. Mae Ynysoedd y Moelrhoniaid 3 km oddi ar Drwyn Carmel i'r gogledd o Fôn (gweler Ffigwr 1).

Cyfres o ynysoedd isel yn ymestyn oddeutu 1km i'r môr o draeth tywodlyd yw Ynys Feurig. Ychydig iawn o lystyfiant sydd yno ac eithrio ar yr ynysoedd allanol ac uchaf. Ym Mae Cemlyn mae traeth graeanog yn far rhwng lagŵn llanwol a'r traeth agored. Mae'r cynefinoedd graeanog, ynghyd â'r morfa sy'n datblygu o gwmpas y lagŵn a'r pyllau lled hallt ymhellach i mewn i'r tir yn gyfuniad anarferol o gynefinoedd. Grŵp o ynysoedd gyda thyfiant gwasgaredig, 17 ha mewn maint, yw Ynysoedd y Moelrhoniaid. Cânt eu gwarchod gan gerrynt cryf ond maent yn nannedd gwyntoedd cryf o'r gorllewin a'r gogledd.

Mae safle'r AGA o bwysigrwydd i bedair rhywogaeth o'r wennol sy'n nythu. Caiff y tair ardal eu trin fel un safle oherwydd bod adar yn symud o un ardal i'r llall yn rheolaidd.

Mae safle'r ACA yn bwysig am ei lagŵn a rhywogaethau cysylltiedig a'r gefnen raeanog a'i lystyfiant.

Mannau eraill o bwysigrwydd i safleoedd yr AGA a'r ACA yw mannau o brysgwydd, glaswelltir corsiog, glaswelltir arfordirol, morfeydd, ffosydd, mannau rhynglanwol, clogwyni arforol a'u shilffoedd a'u holltau cysylltiedig.

Nodweddion Cymhwyso

Atodiad I cynefinoedd sy'n brif rheswm dros ddewis y safle hwn:
1150 Lagynau arfordirol * Nodwedd â blaenoriaeth

Atodiad I cynefinoedd sy'n bresennol fel nodwedd gymhwyso, ond nid yn brif reswm dros ddewis y safle hwn:
1220 Llystyfiant parhaol ar lannau caregog

Amcanion Cadwraeth

4.2 Amcanion Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 5: Lagŵn Arfordirol a Nodwedd 9: Y Dyfrllys Troellog *Ruppia cirrhosa*

Gweledigaeth ar gyfer Nodweddion 5 a 9

Y weledigaeth ar gyfer y nodweddion hyn yw bod ganddynt statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn::

- Nid yw mannau'n cael eu colli ac eithrio oherwydd prosesau naturiol.
- Mae'r planhigion a'r anifeiliaid arbenigol yn y lagŵn yn aros.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.3 Amcanion Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 6: Llystyfiant Parhaol ar Lannau Caregog

Gweledigaeth ar gyfer Nodwedd 6

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Cynhelir y cyfan o lystyfiant y glannau graeanog oni chaiff ei altro gan ddigwyddiadau naturiol (e.e. storm).
- Cynhelir mathau nodweddiadol o rywogaethau o lystyfiant ar lannau graeanog .
- Nid oes rhywogaethau estron ymledol (e.g. *Fallopia japonica*).
- Mae gwaith rheoli gweithgareddau neu weithredu sy'n debygol o niweidio neu ddiraddio deinameg y boblogaeth, ystod naturiol a chynefin y nodwedd yn briodol ar gyfer cynnal statws cadwraeth ffafriol ac mae'n ddiogel yn y tymor hir.

At hyn, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad ynghlwm wrtho. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r Amcan Cadwraeth, yn hytrach na bod yn rhywbeth i'w ddisodli. Rhaid i waith asesu cynlluniau a phrosiectau fod wedi'u seilio ar y cyfan o'r Amcanion Cadwraeth, nid ar y dangosyddion perfformiad yn unig. Mae'r dangosyddion perfformiad i'w gweld yn y Cynllun Rheoli Craidd yn cynnwys Amcanion Cadwraeth ar gyfer AGA Ynys Feurig, Bae Cemlyn ac Ynysoedd y Moelrhoniaid, ACA Bae Cemlyn, SODdGA Ynys Feurig, SoDdGA Ynysoedd y Moelrhoniaid a SoDdGA Bae Cemlyn (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008).

Bygythiadau

Yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol sy'n berchen ar y safle a chaiff ei reoli gan Ymddiriedolaeth Natur Gogledd Cymru ar gyfer y wennol sy'n nythu yno. Mae'n AGA ddynodedig. Rheolir amodau'r lagynau gan lifddorau sy'n pennu pa mor hallt ydynt. Rheolir mynediad y cyhoedd i'r gefnen raenog yn ystod y tymor nythu.

ACA Coedydd Aber

Trosolwg

Mae Coedydd Aber yn ymestyn 4 km ar hyd ymylon serth dyffrynoedd Afon Rhaeadr Fawr ac Afon Anafon, sydd union i'r de o bentref Abergwyngregyn.

Mae'r ACA yn 346.2 hectar ac yn gyfochrog gydag ardaloedd y SoDdGA (ac eithrio uned 7 sydd yn SoDdGA yn unig). Mae Gwarchodfa Natur Genedlaethol Coedydd Aber yn ymestyn am oddeutu 169 hectar o ardal yr ACA. Mae'r safle rhwng 50 metr (yn y Bont Newydd) a 540 metr (yn Marian Rhaeadr Fawr) uwchlaw lefel y môr.

Mae Coedydd Aber o ddiddordeb arbennig am eu nodweddion botanegol, adaregol ac entomolegol. Mae'r safle'n cynnal amrywiaeth liwgar o goed llydanddail brodorol o bwysigrwydd rhyngwladol gan gynnwys fforestydd llifwaddol gyda'r wernen, a'r onnen a hen goed derw di-goes, sy'n creu codiad naturiol – trawsnewid cynefin dibynnol o fod yn arfordir i fod yn fynydd agored. Mae'r parthau trawsnewid yn cynnwys llecynnau o gymysgedd o goed derw, ynn, gwern a bedw. Mae modd dosbarthu rhai o'r rhain fel hen iawn, prysgwydd y ddraenwen wen, clogwyni a glaswelltir asidig a rhostir isfynyddig. Mae'r cen sy'n tyfu ar goed y mae cymunedau'r coetiroedd yn eu cynnal hefyd o bwysigrwydd rhyngwladol. Mae'r trawsnewid o goetir i lystyfiant mynydd hefyd yn cael ei adlewyrchu yn yr amrywiaeth o gasgliadau o rywogaethau adar mewn coetiroedd, trwy ffrydlif afonydd, ymyl coetiroedd, ffriddoedd a rhostir i gasgliadau o rywogaethau agored. Afon Rhaeadr Fawr yw un o'r afonydd mwyaf serth ym Mhrydain y tu allan i'r Alban ac mae o bwys cenedlaethol fel enghraifft o'r math hwn o afon.

Nodweddion Cymhwyso

Atodiad I cynefinoedd sy'n brif rheswm dros ddewis y safle hwn:
91A0 Hen Goedydd Derw di-goes gyda'r dderwen fytholwyrdd a Blechnum yn Ynysoedd Prydain

Atodiad I cynefinoedd sy'n bresennol fel nodwedd gymhwyso, ond nid yn brif reswm dros ddewis y safle hwn:
91E0 Fforestydd Llifwaddol gydag Alnus glutinosa a Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)
* Nodwedd â blaenoriaeth

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 1: Hen Goedydd Derw di-goes gyda'r dderwen fytholwyrdd a Blechnum yn Ynysoedd Prydain (Côd Cynefinoedd yr UE: 91A0)

Gweledigaeth ar gyfer nodwedd 1
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:
- Cynhelir y coetir cyn belled â phosib gan brosesau naturiol.
- Mae lleoliad bylchau neu lennyrch agored yn amrywio gydag amser.
- Mae coed a phrysgwydd yn gynhenid leol ac nid yw na'r ffawydden na chonifferau'n hawlio'r un man yn y canopi nac yn yr isdyfiant.
- Mae'r coed a'r prysgwydd yno o wahanol oedran a maint.
- Mae eginblanhigion coed yn doreithiog drwy'r holl safle ac mewn llennyrch agored maent yn datblygu'n goed ifainc hyfyw.
- Mae haenau yn y caeau ac ar y ddaear yn glytwaith o wahanol lystyfiant sy'n nodweddiadol o amodau lleithder a phridd lleol.
- Mae toreth o goed marw ac sydd yn marw (gyda thyllau a cheudodau, colofnau pydredd, canghennau wedi'u torri oddi ar y coed a rhai yn pydru), gyda rhywogaethau cysylltiedig sy'n dibynnu ar goed marw.
- Mae lefelau lleithder yn ddigon uchel i'r rhedyn, mwsoglau a llysiau'r afu fod yno.
- Mae'r coetir yn parhau i gynnal poblogaethau o adar a mamaliaid.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.2 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 2: Fforestydd Llifwaddol gydag *Alnus glutinosa* a *Fraxinus excelsior* (*Alno – Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (Côd Cynefinoedd yr UE: 91E0)

Gweledigaeth ar gyfer nodwedd 2
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:
- Cynhelir y coetir cyn belled â phosib gan brosesau naturiol.
- Rhywogaethau llydanddail brodorol a lleol yw'r coed a'r prysgwydd gyda gwern yr amlycaf yn y canopi.
- Bydd yr haen o brysgwydd prin yn cynnwys gwasgariad o gyll, helyg a cherddin.
- Bydd eginblanhigion yn eithaf prin trwy'r holl safle gydag ychydlg yn unig o eginblanhigion brodorol o goed nad ydynt yn hunanbrysgoedio ac yn datblygu'n goed ifainc.
- Bydd y rhan fwyaf o'r aildyfu yn dod o waelod y gwern trwy hunanbrysgoedio**.**
- Bydd toreth o goed marw ac sydd yn marw (gyda thyllau a cheudodau, colofnau pydredd, canghennau wedi'i torri oddi ar y coed a rhai'n pydru. Bydd coed marw, yn sefyll ac wedi syrthio, yn cael eu cadw fel cynefinoedd i rywogaethau eraill.
- Rhoddir blaenoriaeth i hen goed yn ystod gwaith rheoli coedwriaeth gan eu bod yn cynnal amrywiaeth eang o rywogaethau, yn cynnwys cenau. Bydd rhywogaethau cen hen goedwigoedd i'w gweld trwy'r holl safle, yn enwedig felly ar goed sydd wedi'u goleuo'n dda o amgylch ymylon y coetiroedd a llennyrch.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth

At hyn, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad ynghlwm wrtho. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r Amcan Cadwraeth, yn hytrach na bod yn rhywbeth i'w ddisodli. Rhaid i waith asesu cynlluniau a phrosiectau fod wedi'u seilio ar y

cyfan o'r Amcanion Cadwraeth, nid ar y dangosyddion perfformiad yn unig. Mae'r dangosyddion perfformiad i'w gweld yn y Cynllun Rheoli Craidd yn cynnwys Amcanion Cadwraeth ar gyfer ACA Coedydd Aber (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Chwefror 2008).

Bygythiadau

Mae'r safle'n cynnwys Gwarchodfa Natur Genedlaethol Coedydd Aber gydag estyniadau sy'n cynnwys man ychwanegol o goed llydanddail yn bennaf ar lethrau uwchben y gwastadedd arfordirol ac ar hyd dyffryn cyfagos i'r dwyrain. Mae cynefin y coetiroedd yn eithaf cryf ond mae lle i'w wella trwy gael gwared â choed coniffer a rhywogaethau ymledol eraill. Yn ddiweddar, llofnodwyd cytundeb Tir Gofal ynghylch rhan o'r safle, sydd yn y Warchodfa Natur. Mae'n rhaid wrth gyfraniad y Fenter Goedwigaeth er mwyn sicrhau rheolaeth gadwraeth well, a bod y coetir sydd wedi'i adfer yn ymdoddi'n well ar y llethrau uchel uwchlaw dyffryn Aber ac er mwyn sicrhau y cynhelir cyflwr y Warchodfa.

ACA Cors Fochno

Trosolwg

Mae tir mawnog Cors Fochno ar ymyl deheuol Afon Dyfi, yng ngorlifdir yr aber. Mae'n nodwedd brin a thrawiadol ar y tirlun a chaiff ei ystyried y 'locus typicus' o ran cyforfignenni aberol yn y DG. Er ei fod yn llai oherwydd traenio ac adfer tir, mae gweddill yr ehangder yn Borth yn un o'r cyforgorsydd mwyaf sy'n tyfu yn nhiroedd isel Prydain ac mae i'w gyfrif am oddeutu 4% (200ha) o adnoddau Prydain o gyforfignenni heb eu torri.

Mae Cors Fochno yn safle o bwysigrwydd daearegol, cenedlaethol sy'n cynnwys archif mawn 7m o ddyfnder, wedi'i ddatblygu'n barhaus dros 5000 o flynyddoedd ac sy'n storio gwybodaeth am lefel y môr, hinsawdd a newidiadau amgylcheddol eraill. Mae hyn, ynghyd â'r ffaith bod y safle yn un o lond dwrn yn unig yn y DG sy'n cael eu hystyried yn dir mawnog gogleddol gweithredol, yn gwneud y safle'n werthfawr ar gyfer ymchwil, yn arbennig felly, ymchwil i newid hinsawdd. Yn y gors, hefyd, mae gweddillion archeolegol o bwys yn cynnwys yr esiampl orau o drac pren canoloesol y gwyddys amdano yng Nghymru.

Nodweddion Cymhwyso

Atodiad I cynefinoedd sy'n brif reswm dros ddewis y safle hwn:
7110 Cyforgorsydd gweithredol * Nodwedd â blaenoriaeth
7120 Cyforgorsydd wedi'u diraddio ac sy'n dal i fedru aildyfu'n naturiol

Atodiad I cynefinoedd sy'n bresennol fel nodwedd gymhwyso, ond nid yn brif reswm dros ddewis y safle hwn:

7150 Panylau ar bridd mawnog y Rhynchosporion

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcanion Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 1: Cyforgorsydd gweithredol (Côd Cynefinoedd yr UE: 7110), yn cynnwys nodwedd 3 (Panylau ar bridd mawnog y *Rhyncosporion*)

Gweledigaeth ar gyfer nodwedd 1 (a 3)

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Math NVC M18 o gyforfignen *Sphagnum papillosum-Erica tetralix* a M2 pyllau *Sphagnum cuspidatum* fydd yn > 95% o'r gors 'sylfaenol' (h.y. heb ei thorri)
- Bydd lefel gorchudd mwsoglau'r corsydd nodweddiadol (S*phagnum* species) yn ddigon uchel (>25%) i ddangos bod mawn yn tyfu'n iach yno .
- Bydd patrwm o fryncynau a phantiau ar draws canol cromen y gors.
- Bydd mwy o chwys yr haul *Drosera anglica* yn y pantiau (i.e. *Rhyncosporion* depressions) fel arfer a byddant yn tyfu neu'n cynnal eu maint.
- Bydd y rhywogaethau a ganlyn yn gyffredin yn y gyforgors weithredol: *Sphagnum capillifolium, S. papillosum* a *S. magellanicum*, cors rhosmari *Andromeda polifolia* a'r gorsfrwynen wen *Rhyncospora alba*.
- Bydd gan y corsydd mwsogl prin sy'n creu bryncynnau *Sphagnum austinii* a *S. fuscum* boblogaethau sefydlog neu rai sy'n cynyddu.
- I bob pwrpas, ni fydd glaswellt y bwla *Molinia caerulea* yn y cyforfignen weithredol
- I bob pwrpas, ni fydd rhywogaethau prysgwydd megis helyg *Salix* a bedw *Betula* yno ychwaith.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth

4.2 Amcanion Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 2: Cyforgorsydd wedi'u diraddio ac sy'n dal i fedru aildyfu'n naturiol (Côd Cynefinoedd yr UE: 7120)

Gweledigaeth ar gyfer Nodwedd 2

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Caiff 80% o adnodd y gyforgors sydd wedi'i diraddio ei adfer i gyforgors weithredol, gyda'r gweddill yn hydrolegol gyson â chors weithredol.
- Bydd llystyfiant sy'n cyfateb i Ddosbarthiad Llystyfiant Cenedlaethol (NVC) cymunedau'r gyforfignen, mathau M2 a/neu M18, yn sefydlog neu'n cynyddu mewn maint ac yn berthynol i'r hyn sydd wedi'i fapio yn 2003.
- Bydd gan fannau / llecynnau o lystyfiant M18 20% yn fwy o fwsogl corsydd yn orchudd ac ni fydd rhywogaethau coed a rhododendron yno, neu byddant yn brin.

- Bydd gan lystyfiant lled naturiol arall nad yw'n dod o goetir, yn cynnwys corsydd gwael, corsydd lled hallt a siglenni, rywogaethau coed na fydd ddim mwy na'r hyn oeddynt yn 2003.
- Bydd poblogaethau rhywogaethau planhigion sy'n nodweddiadol o ymylon a thrawsnewidiadau mignenni, yn cynnwys y freuwydden, y gorsfrwynen ddu, y gorsfrwynen rudd, yr hesgen rafunog fwyaf, y tegeirian llydanwyrdd leiaf, pumnalen y gors, rhedynen gyfrdwy a llysiau'r afu, yn sefydlog neu'n cynyddu.
- Ni fydd rhywogaethau sy'n anoddefgar o waith draenio a rwystrir, megis brwyn a'r rhan fwyaf o rywogaethau glaswellt, yn ogystal â rhywogaethau ymledol megis rhododendron, ar y safle neu, os ydynt yno, byddant yn brin.

At hyn, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad ynghlwm wrtho. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r Amcan Cadwraeth, yn hytrach na bod yn rhywbeth i'w ddisodli. Rhaid i waith asesu cynlluniau a phrosiectau fod wedi'u seilio ar y cyfan o'r Amcanion Cadwraeth, nid ar y dangosyddion perfformiad yn unig. Mae'r dangosyddion perfformiad i'w gweld yn y Cynllun Rheoli Craidd yn cynnwys Amcanion Cadwraeth ar gyfer ACA Cors Fochno (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Chwefror 2011).

Bygythiadau

Mae gwaith draenio, addasiadau amaethyddol, torri mawn a thanau'r gorffennol oll wedi cael effaith ar ansawdd a maint y gyforfignen a chynefinoedd mignenni trawsnewidiol hallt.

Caiff cyfran sylweddol o'r gors sydd wedi'i diraddio ei warchod rhag ymosodiad gan ddŵr môr gan strwythurau artiffisial ac, felly, mae perygl iddi orlifo. Rhaid wrth asesiad manwl ar gyfer y posibilrwydd o adfer newidiadau i ba mor hallt yw'r gors.

Mae'r perygl oedd yn wynebu'r gors gyfan wedi lleihau'n sylweddol dros y degawdau diwethaf oherwydd caffael tir a dynodiadau, a hynny i'r fath raddau bod 'parth rhagod' eang o fignen sydd wedi'i haddasu bellach dan reolaeth cadwraeth. Cynnal a chadw draeniau ar hyd yr ymylon yw'r prif fygythiad i adferiad llwyddiannus. Mae CCGC yn rhoi sylw i'r broblem hon trwy gysylltu gydag Asiantaeth yr Amgylchedd a chyfrannu i gynllun rheoli lefel y dŵr.

Wrth gadw llygad ar sustem ddŵr a llystyfiant y fignen, ceir ymateb cadarnhaol i waith cau ffosydd a ddechreuodd yn 1981. Rhoddir sylw i waith adfer pellach, fel a nodir yn y cynllun rheoli.

ACA Corsydd Eifionydd

Trosolwg

Mae pedwar Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig gwahanol yn perthyn i ACA Corsydd Eifionydd; SoDdGA Cors Graeanog, SoDdGA/GNG Cors Gyfelog, SoDdGA Cors Llanllyfni a SoDdGA Cors y Wlad. Mae'r safleoedd rhwng y tir isel a'r tir uchel rhwng Eryri a

Phen Llŷn a chyda'i gilydd maent yn ymestyn dros 144 ha. Rhyngddynt dylant gynnal tair nodwedd o bwysigrwydd rhyngwladol megis cors drawsnewidiol a chors grynedig, Brith y Gors a plufwsogl main gwyrdd. Dylai'r safleoedd, hefyd, gynnal ystod o gynefinoedd tiroedd gwlyb eraill yn cynnwys cynefinoedd glaswelltiroedd corsiog, corsydd calchaidd, tonenni, coetiroedd gwlyb a siglenni.

Nodweddion Cymhwyso

Atodiad I cynefinoedd sy'n brif reswm dros ddewis y safle hwn:
7140 Corsydd trawsnewid a chorsydd crynedig

Atodiad II rhywogaethau sy'n bresennol fel nodwedd gymhwyso ond nid yn brif reswm dros ddewis y safle hwn:
1065 Brith y Gors *Euphydryas* (*Eurodryas*, *Hypodryas*) *aurinia*
1393 Plufwsogl main gwyrdd *Drepanocladus* (*Hamatocaulis*) *vernicosus*

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcanion Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 1: Corsydd Trawsnewid a Chorsydd Crynedig (Côd Cynefinoedd yr UE: 7140)

Gweledigaeth ar gyfer nodwedd 1
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Mignen drawsnewid a chors grynedig fydd y cynefin amlycaf yng Ngors Gyfelog a Chors Graeanog.
- Dylai brithwaith o gynefinoedd corsydd calchaidd, tonenni, glaswelltir corsiog a siglenni orchuddio o leiaf 80% o'r ddau safle. Dylai'r cynefin fod o ansawdd da, cynnal nifer o blanhigion prin a than fygythiad. Dylai hefyd fod yn gynefin ar gyfer ystod eang o adar, pryfaid ac ymlusgiaid.
- Yn ystod rhan sychaf y flwyddyn dylai'r rhan fwyaf o'r safle fod â dŵr ar y wyneb neu uwchlaw iddo a phan fyddir yn cerdded ar y safle, mae'r cors yn crynu. Dylai'r gors grynedig hon gynnal cynefinoedd tir gwlyb gyda rhywogaethau nodweddiadol megis grug croesddail, llafn y bladur, chwys yr haul, mwsoglau'r gors (*Sphagnum* spp.) a phlu'r gweunydd.
- Dylai'r safle gynnal poblogaethau iach o blanhigion prin, megis y chwisigenddail canolig, yr hesgen lydanddail, cyfrdwy, gwlithlys hirgrynddail ynghyd â phoblogaethau pryfaid prin. Dylid bod cynefin ar gyfer brith y gors. Dylai'r clafrllys gwreidd-dan glas fod yn gyffredin ar y safle gan mai hwn yw planhigyn bwyd lindys brith y gors.
- Ni ddylai coetir gwlyb orchuddio mwy na 30% o Gors Gyfelog a 10% o Gors Graeanog ac ni ddylid bod rhododendron yno. Mae'r coetir amrywiol hwn wedi datblygu dros nifer o flynyddoedd ac mae'n cynnal nifer fawr o gen a mwsogl. Dylai'r coetir barhau i gynnal nifer o wahanol goed a medru cynnal y cen a'r mwsogl.
- Bydd gwartheg a merlod yn pori rhyw gymaint ar bob rhan o'r safle y mae modd cael ati yn ystod y gwanwyn hwyr a dechrau'r

haf.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.2 Amcanion Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 2: Plufwsogl main gwyrdd *Dreplanocladus* (*Hamatocaulis*) *vernicosus. (Côd Rhywogaethau'r UE:* 1393)

Gweledigaeth ar gyfer nodwedd 4.2

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Dylai'r llystyfiant yng Nghors Gyfelog a Chors Llanllyfni sy'n tyfu'n isel barhau i gynnal poblogaeth iach o blufwsogl main gwyrdd. Dylai gwaith rheoli sicrhau bod y boblogaeth yn parhau'n sefydlog a rhoi'r cyfle iddi ymestyn.
- Ar Gors Gyfelog, caiff *H. vernicosus* ei gyfyngu i laciau a nentydd niwtral neu fymryn yn sylfaenol gyda llystyfiant agored o fwsoglau brown, hesg, planhigion cymysg y borfa a *Sphagnum* spp.
- Mae angen cynnal y llystyfiant agored trwy bori'n ysgafn yn ystod y tymor gyda lefel trwythiad uchel ac amodau'r ddaear yn wlyb trwy gydol y flwyddyn, a chyda lefel y trwythiad ar y wyneb neu'n agos iddo.
- Mae tanbori'n fygythiad sylweddol i isboblogaethau'r *H. vernicosus* ar y ddau safle gan y gallai arwain at frwyn, planhigion porfa, hesg a phrysgwydd yn ymledu ac yn gorchuddio mwy o'r safle. Pan dyfodd y llystyfiant yn fwy trwchus, ffurfiodd yr *H. vernicosus* isboblogaethau bychain o goesau bach tenau yma ac acw. Mae merlod yn pori ar y safle yn yr haf ac mae hyn yn cynnal y gwair byr agored y mae'r mwsogl mor hoff ohono.
- Mae cael llawer o faetholion yn y dŵr hefyd yn risg bosib ar y ddau safle. Dylid cymryd camau i wahardd neu gyfyngu ar faetholion cymaint â phosib.
- Mae rhai perlysiau, glaswelltoedd a hesg yn tyfu'n agos at ei gilydd. Mae'r un gofynion cynefin gan y planhigion hyn â sydd gan y mwsogl; yn eu plith mae Blaen y Gwayw Lleiaf, y Frwynen Flodeufain, Glaswellt y Bwla, yr Hesgen Seraidd, yr Hesgen beniganddail, Clafrllys gwreidd-dan, y Cycyllog Lleiaf, Pys ceirw mwyaf , Ffeuen y Gors, Briwydd y Gors, y Swp-hesgen, y Gorsfrwynen rudd, yr Hesgen Felen, Maeswellt y cŵn a'r Chwein-hesgen.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.3 Amcan Gadwraeth ar gyfer Nodwedd 2: Glöyn Byw Brith y Gors *Euphydryas aurinia* (Côd Rhywogaethau'r UE: 1065).

Gweledigaeth ar gyfer nodwedd 4.3

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Er mwyn sicrhau hyn, dylai o leiaf 80% o SoDdGA Cors y Wlad fod yn gynefin sy'n addas i Frith y Gors h.y. Llystyfiant brwynog (porfa rhos). Dylai'r cynefin fod o ansawdd dda (glaswelltir gyda thwmpathau o laswellt 10 – 20cm o uchder) gyda thoreth o glafrllys gwreidd-dan, planhigyn bwyd lyndys Brith y Gors.

- Mae'r ACA yn cynnal poblogaeth o Frith y Gors sydd o bwys rhyngwladol. Er bod niferoedd y glöynnod byw aeddfed a larfâu yn amrywio'n flynyddol mewn ymateb i wenynen barasitig a'r tywydd, mae'r boblogaeth yn gryf, yn wydn, ac yn hyfyw yn y tymor hir.
- Yn ystod blynyddoedd brig, bydd ymwelydd sy'n cerdded trwy'r safle ar ddiwrnod braf o haf yn gweld nifer o löynnod byw aeddfed. Yn ystod y blynyddoedd hyn, bydd y lindys, yn bwydo gyda'i gilydd mewn gweoedd sidan ar eu bwyd, y clafrllys gwreidd-dan, yn doreithiog trwy'r unedau hynny sy'n cynnal y glöyn byw.
- Mae poblogaeth yr ACA yn cyfrannu at fetaboblogaeth brith y gors Eifionnydd ac mae'n greiddiol i'r boblogaeth honno. Mae'r metaboblogaeth yn cynnwys poblogaeth yr ACA yn ogystal â phoblogaethau sy'n bridio ar dir y tu allan i'r ACA.
- Mae'r boblogaeth yn bridio mewn pedair uned, lle mae'n rhywogaeth allweddol, yn gyrru gwaith rheoli pob uned.
- Bydd rhosedi o glafrllys gwreidd-dan yn hynod niferus ac yn gyffredin trwy rannau o'r unedau hyn, yn cynnal brith y gors (yn enwedig SoDdGA Cors y Wlad), yn tyfu ymhlith glaswellt, hesg a pherlysiau yn eu blodau gyda thwmpathau o laswellt y bwla a brwyn yma ac acw, yn mochel y lindys mewn tywydd gwlyb.
- Mae gwrychoedd trwchus, yn gymysgfa o'r ddraenen wen, y gollen, y gerddinen a rhywogaethau brodorol leol eraill yn tyfu o amgylch y tu mewn i'r ffiniau a'r tu allan iddynt ac yn rhoi cysgod hanfodol i'r glöynnod byw aeddfed sy'n bridio yn ystod tywydd gwael. Fel arall, tirlun agored iawn ydyw gydag ychydig iawn o gysgod.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth

At hyn, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad ynghlwm wrtho. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r Amcan Cadwraeth, yn hytrach na bod yn rhywbeth i'w ddisodli. Rhaid i waith asesu cynlluniau a phrosiectau fod wedi'u seilio ar y cyfan o'r Amcanion Cadwraeth, nid ar y dangosyddion perfformiad yn unig. Mae'r dangosyddion perfformiad i'w gweld yn y Cynllun Rheoli Craidd yn cynnwys Amcanion Cadwraeth ar gyfer ACA Corsydd Eifionydd yn cynnwys: SoDdGA Cors Graeanog; SODdGA /GNG Cors Gyfelog; SoDdGA Cors Llanllyfni; a SoDdGA Cors y Wlad (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Ebrill 2008).

Bygythiadau

Mae'r safle dan un prif fygythiad – prysgwydd yn ymledu ar y safle oherwydd nad oes pori, sy'n adlewyrchiad o natur gorsiog y tir a'i fod yn anodd cael ato. Mae draenio a llygredd yn fygythiadau ychwanegol.

ACA Glan-traeth

Trosolwg

Mae ACA Glan-traeth i'r de-ddwyrain o bentref Niwbwrch ac yn rhan o Gwningar Niwbwrch / Ynys Llanddwyn er iddi gael ei gwahanu gan ffordd yr A4080.

Roedd y pyllau bas yng Nglan-traeth, a grëwyd trwy gloddio tywod, yn cynnal un o boblogaethau bridio mwyaf y madfall ddŵr gribog *Triturus cristatus*. Ar adeg cyhoeddi'r SoDdGA, cyfriwyd dros 500 o anifeiliaid yn ystod arolwg yng ngolau ffagl. Byddai union gyfanswm y boblogaeth wedi bod yn sylweddol fwy. Mae'r pyllau, hefyd, yn safle bridio ar gyfer niferoedd sylweddol o fadfallod palfaidd *T helveticus*, y llyffant *Rana temporaria* a'r broga *Bufo bufo*.

Mae tiroedd cyfagos yn cynnwys glaswelltir twynog a borir ac a ddatblygwyd mewn hen fannau gwaith tywod, a chefnen dywod i'r de-ddwyrain nad yw anifeiliaid domestig yn pori arni. Ceir mannau hefyd o ddeunydd sydd wedi'i adael ac y mae glaswellt bellach wedi tyfu drosto a chreu gaeafle gwerthfawr. Mae'r rhain yn fannau chwilota gaeaf pwysig ar gyfer amffibiaid aeddfed ac yn rhan hanfodol o gynefin y rhywogaethau hyn.

Mae eiddilwellt cynnar *Mibora minima*, rhywbeth prin ym Mhrydain (wedi'i gyfyngu i ychydig o fannau ym Môn a Phenrhyn Gŵyr), i'w weld yn y glaswelltir twynog a borir, yn enwedig felly ger ymyl mannau tywod noeth neu sydd wedi erydu. Gwelir tormaen gwyn *Saxifraga granulata*, sydd yn anghyffredin yng Ngwynedd, yn y glaswelltir tra bo'r marchrawn amrywiol *Equisetum variegatum* a'r coedwyrdd crynddail *Pyrola rotundifolia* mewn pantiau tamp.

Nodweddion Cymwyso

Atodiad II rhywogaethau sy'n brif reswm dros ddewis y safle hwn:
1166 Y Fadfall Ddŵr Gribog *Triturus cristatus*

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcan Gadwraeth ar gyfer Nodwedd 1: *Triturus cristatus* (Côd Rhywogaethau'r UE: 1166)

Gweledigaeth ar gyfer nodwedd 1:
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Bydd poblogaeth fridio hyfyw o'r fadfall ddŵr gribog ar y safle.
- Bydd digon o byllau arddangos/bridio i'w gweld ar y safle.
- Bydd larfâu y fadfall ddŵr gribog i'w gweld yn y rhan fwyaf o byllau bridio.
- Yn ystod misoedd arferol yr haf bydd dŵr sefyll yn y rhan fwyaf o byllau arddangos/bridio ar y safle.
- O bryd i'w gilydd bydd y pyllau bridio'n sychu allan erbyn canol yr haf (cyfnodau >5 mlynedd).
- Bydd digon o blanhigion dŵr brodorol (macroffytau) ar gyfer dodwy wyau a digon o fannau mewn gwaelod pwll gwag i arddangos madfallod.

- Ni fydd llystyfiant o amgylch y pyllau'n rhoi cysgod trwm wrth byllau arddangos/bridio.
- Ni fydd ffyniant algaidd a disgleirdeb ar wyneb pyllau arddangos/bridio.
- Ni fydd fawr ddim pysgod, os o gwbl, mewn pyllau arddangos/bridio sy'n cynnal madfallod cribog.
- Niferoedd bychain yn unig o adar hela fydd ar y pyllau.
- Bydd cynefin tirol o amgylch pyllau bridio'n cynnwys mannau i fadfallod gael hafan, mannau chwilota, gaeafleoedd a choridorau a fydd o gymorth i symud yn ôl ac ymlaen i SoDdGA Cwningar Niwbwrch - Ynys Llanddwyn (at ddibenion mudo, gwasgaru, chwilota a chyfnewid genetig).
- Ni fydd gwaith peirianneg ffordd megis potiau gyli yn arwain at golli nifer arwyddocaol o fadfallod dŵr cribog.
- Ni fydd rhywogaethau dyfrdrig, anfrodorol yno, neu os bydd rhai yno, dim ond nawr ac yn y man.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth

At hyn, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad ynghlwm wrtho. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r Amcan Cadwraeth, yn hytrach na bod yn rhywbeth i'w ddisodli. Rhaid i waith asesu cynlluniau a phrosiectau fod wedi'u seilio ar y cyfan o'r Amcanion Cadwraeth, nid ar y dangosyddion perfformiad yn unig. Mae'r dangosyddion perfformiad i'w gweld yn y Cynllun Rheoli Craidd yn cynnwys Amcanion Cadwraeth ar gyfer Ardal Cadwraeth Arbennig (ACA) a Safle o Ddiddordeg Gwyddonol Arbennig (SoDdGA) Glan-Traeth (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008).

Bygythiadau

Gallai gostwng lefel y trwythiad wrth i goed helaeth yng Nghoedwig Niwbwrch aeddfedu, o bosib, gael effaith ar barhad pyllau bas, sy'n bwysig fel safleoedd bridio madfallod. Byddid yn rhoi sylw i reoli neu greu pyllau ar y safle os ceid effaith andwyol ar y cynefin bridio ac os bydd gwaith monitro niferoedd y madfallod yn dangos bod eu poblogaeth yn gostwng. Mae'r boblogaeth nesaf o fadfallod dŵr cribog y gwyddys amdani 2 km i'r de-orllewin.

ACA Glynllifon

Trosolwg

Mae yn ACA Glynllifon glwydi mamolaeth yn unedau rheoli 16 (Plasdy Glynllifon), 32 (Melin y Cim) a 36 (Pen y Bont), a dwy glwyd / dau fan gaeafgysgu yn unedau rheoli 16 (Plasdy Glynllifon) (a ddefnyddir fel clwyd gaeafgysgu a mamolaeth) a 37 (mwynglawdd gopr simdde'r dylluan), hen weithfeydd mwyngloddio yn Nyffryn Nantlle . At hyn, mae cynefinoedd o amgylch y clwydi hyn wedi'u cynnwys; nant gyda choed bob ochr iddi yn cysylltu unedau rheoli 32 a 36 (Melin-y-Cim a Phen y Bont), coetir mawr o amgylch uned 16 (Plasdy Glynllifon) a man bychan o ochr bryn uned 37 o amgylch mwynglawdd Simdde'r dylluan (Wilkinson, 2006).

Cesglir data'n rheolaidd ar nifer yr ystlumod sy'n defnyddio'r clwydi hyn. Ddwywaith y flwyddyn, yn dilyn protocol safonol monitro'r ystlym

bedol leiaf yn y tair clwyd famolaeth, cyfrir faint o ystlumod sy'n gadael. At hyn, gosodir cofnodydd data yn uned rheoli 16 (Plasdy Glynllifon). Mae hwn yn cofnodi nifer yr ystlumod sy'n gadael y glwyd ac yn dychwelyd iddi trwy gydol y flwyddyn. Caiff y data ei lawrlwytho a'i ddadansoddi gan Peter Andrews (Andrews, 2002, 2004a a 2004b).

Fodd bynnag, ychydig iawn o ddata sydd ar gyfer uned reoli 37 (mwynglawdd gopr simdde'r dylluan), ac mae'n rhaid cynnal arolwg pellach i sefydlu sut a phryd y bydd yr ystlumod hyn yn defnyddio'r mwyngloddiau hyn (Wilkinson, 2006).

Er bod rhyw gymaint o gynefin y tu mewn i ffin yr ACA, mae'r ystlumod yn defnyddio ardal ehangach ar gyfer bwydo a symud a gwyddys hefyd am glwydi cysylltiedig y tu allan i ffin yr ACA. Rhaid rhoi sylw i'r holl agweddau hyn wrth bennu statws cadwraeth poblogaeth yr ystlumod pedol lleiaf. Gwnaed gwaith tracio gyda radio i geisio nodi ardaloedd bwydo a llinellau hedfan a ddefnyddir. Cafodd y gwaith ei gomisiynu'n bennaf i bennu effeithiau posib cynllun ffordd yr A487. Mae angen dadansoddi'r data i bennu a oes mannau allweddol o gynefin, llwybrau hedfan neu glwydi y mae'n rhaid eu cynnal yn y tirlun er mwyn cynnal y boblogaeth ystlumod hon. Rhaid wrth ragor o waith ymchwil i bennu sut y mae Cyngor Cefn Gwlad Cymru'n asesu staws cadwraeth y rhywogaeth symudol hon (Wilkinson, 2006).

Nodweddion cymhwyso

Atodiad II rhywogaethau sy'n brif reswm dros ddewis y safle hwn:
1303 Yr Ystlum Bedol Leiaf *Rhinolophus hipposideros*

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcan Gadwraeth ar gyfer nodwedd 1: Yr Ystlum Bedol Leiaf *Rhinolophus hipposideros* (Côd Cynefinoedd yr UE 1303).

Gweledigaeth ar gyfer nodwedd 1

- Ni fydd ystod naturiol yr ystlum bedol leiaf yn cael ei ostwng, nac yn debygol o gael ei ostwng yn y dyfodol rhagweladwy.
- Mae digon o gynefin i gynnal poblogaeth yr ystlum bedol leiaf yn y tymor hir.
- Bydd yr ystlumod pedol leiaf a'u cywion yn parhau i fod yn y tair clwyd mamolaeth yn flynyddol: Plasdy Glynllifon (Uned 16); Melin y Cim (Uned 32); a Phen y Bont (Uned 36).
- Bydd digon o gynefin addas o amgylch y clwydi hyn i gynnal yr ystlumod, yn cynnwys rhwydweithiau parhaus o goetir conifferaidd llydanddail yn rhoi cysgod, llinellau o goed a choedwrych yn cysylltu'r gwahanol fathau o glwydi gyda mannau o laswelltir yn llawn pryfaid a dŵr agored.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

At hyn, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad ynghlwm wrtho. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r Amcan Cadwraeth, yn hytrach na bod yn rhywbeth i'w ddisodli. Rhaid i waith asesu cynlluniau a phrosiectau fod wedi'u seilio ar y cyfan o'r Amcanion Cadwraeth, nid ar y dangosyddion perfformiad yn unig. Mae'r dangosyddion perfformiad i'w gweld yn y Cynllun Rheoli Craidd yn cynnwys Amcanion Cadwraeth ar gyfer ACA Glynllifon (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008).

Bygythiadau

Mae'r safle'n cynnwys y glwyd a mannau bwydo cyfagos a ddefnyddir gan yr ystlumod. Mae'r adeilad y mae'r gwlyd ynddo ar werth ac mae gwaith rheoli tir y stad gan gynnwys y coetiroedd yn cael ei adolygu. Mae cynllun gwella ffordd a gafwyd yn ddiweddar ac sydd wedi tarfu ar lwybr hedfan allweddol allan o'r stad, a methu ymgorffori camau lleddfu digonol i'r ystlumod, hefyd yn dangos y pwysau ar y safle. Mae gan berchenogion yr adeilad clwydo gytundeb rheoli ond nid yw'n ymestyn i'r mannau bwydo, sy'n cael eu heithrio ar hyn o bryd o'r SoDdGA a'r ACA. Mae rhyw gymaint o sgôp ar gyfer gwella rheolaeth y safle yn ei gyfanrwydd ar gyfer yr ystlumod, trwy gytundeb rheoli, cynlluniau amaethyddol-amgylcheddol a mentrau partneriaeth eraill.

ACA Pen y Gogarth

Trosolwg

Mae Pen y Gogarth o ddiddordeb arbennig am ei nodweddion daearegol, botanegol, entomolegol, adaregol a gwyddor môr. Mae'r trwyn calchfaen hwn, sy'n codi mewn nifer o haenau i gopa gwastad ar 207 metr, yn cynnwys clogwyni môr a thraethau clogfaenog, ac mae'n ymestyn am bron i wyth cilometr ar hyd arfordir Gogledd Cymru, gan wahanu Bae Conwy a Bae Llandudno. Ar yr ochrau gogleddol a dwyreiniol, mae clogwyni serth yn disgyn yn syth i'r môr. Ar yr ochrau deheuol, nid yw'r llethrau mor serth ac mae ganddynt gyfres o haenau isel o glogwyni calch yn syrthio'n llethrau clog-glai meddal a chlogwyni ar ochrau'r de-orllewin. Lle nad yw'r pridd yn dod o greigwely'r galchfaen, mae tystiolaeth bod y pridd dyfnach yn dod o dywod a gludwyd gan y gwynt (marianbridd) o'r oes perirewlifol.

Nodweddion Cymhwyso

Atodiad I cynefinoedd sy'n brif reswm dros ddewis y safle hwn:
4030 Rhostir sych Ewropeaidd
6210 Glaswelltiroedd sych lled naturiol a nodweddion tir prysg: ar bridd calchaidd (Festuco-Brometalia)

Atodiad I cynefinoedd sy'n bresennol fel nodwedd gymhwyso, ond nid yn brif reswm dros ddewis y safle hwn:

1230 Clogwyni môr arfordiroedd yr Iwerydd a'r Baltig

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcan Gadwraeth ar gyfer Nodwedd 1: Rhostir Sych Ewropeaidd (4030)

Gweledigaeth ar gyfer rhostir sych

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Mae'r rhostir sych ar dros 25% o arwynebedd y safle.
- Rhoddir cyfle i'r rhostir sych ymestyn ar draul brwyn ac eithin ond nid ar draul y glaswelltir lled naturiol.
- Mae'r rhostir sych, yn ogystal â grug, grug lledlwyd ac eithin mân yn hawlio'r safle.
- Mae o leiaf 33% o'r rhostir sych yn gyfoethog o rywogaethau, yn cynnwys y planhigion a ganlyn: rhosyn y graig, crogedyf, peiswellt y waun, hesgen oleulas, bwtsiasen y gog, teim gwyllt, a'r feillionen hopysaidd.
- Ceir cyfnodau o arloesi a thyfu llystyfiant rhostir.
- Cedwir llygad ar rywogaethau cystadleuol sy'n arwydd o ddiffyg rheoli, brwyn *Pteridium aquilinum*, eithin *Ulex europaeus* a rhywogaethau prysgwydd a choed.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.2 Amcan Gadwraeth ar gyfer Nodwedd 2: Glaswelltiroedd sych lled naturiol a nodweddion tir prysg: ar bridd calchaidd (*Festuco – Brometalia*) (6210)

Gweledigaeth ar gyfer glaswelltiroedd lled naturiol

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Mae'r tiroedd sych lled naturiol yn ymestyn dros 35% o arwynebedd y safle.
- Rhoddir cyfle i'r tiroedd sych lled naturiol ymestyn ar draul brwyn ac eithin ond nid ar draul rhostir sych.
- Mae'r glaswelltiroedd sych lled naturiol yn gymysgedd o rywogaethau o berlysiau glaswellt a hesg nodweddiadol sy'n cynnwys, y cor-rosyn lledlwyd, rhosyn y graig, gwyddlwyn cyffredin, teim gwyllt, crogedyf, y feillionen hopysaidd, peiswellt y waun, brigwellt cribog, glaswellt crynedig, ceirchwellt culddail, yr hesgen oleulas a'r hesgen gynnar.
- Mae cenau sy'n byw yn y ddaear, mwsoglau blaenffrwythol a chraig a phridd caled i'w gweld yn y glaswelltir byr agored.
- Mae rhywogaethau sy'n arwydd o welliant amaethyddol a/neu sathru yn brin neu'n absennol.
- Mae rhywogaethau coed a phrysgwydd brodorol a brwyn yn brin neu'n absennol.
- Nid oes rhywogaethau ymledol anfrodorol megis y Cotoneaster sy'n tyfu'n isel ac yn creu carped**.**
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.3 Amcan Gadwraeth ar gyfer Nodwedd 3: Clogwyni môr â llystyfiant arfordiroedd yr Iwerydd a'r Baltig (1230)

Gweledigaeth ar gyfer Clogwyni môr â llystyfiant

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd yw iddi fod o statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Ni fydd clogwyni'r môr a'u glaswelltir arforol byr cysylltiedig ar ddim mwy na 5% o'r safle, ac eithrio os bydd y clogwyni'n dymchwel mewn trychineb naturio.l
- Bydd llystyfiant sy'n tyfu ar y clogwyni ac mewn agenau yn tyfu'n naturiol ar rannau addas o'r clogwyni trwy'r holl safle.
- Bydd y llystyfiant yn cynnwys planhigion brodorol megis cawl y môr *Brassica oleracea*.
- Ni fyddir yn annog planhigion dringo megis eiddew *Hedera helix* a'r triaglog goch anfrodorol *Centranthus ruber* i ledaenu.
- Peiswellt talsyth a rhywogaethau nodweddiadol megis clustog Fair a llyriad corn y carw fydd yn hawlio'r glaswelltir arforol byr
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

At hyn, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad ynghlwm wrtho. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r Amcan Cadwraeth, yn hytrach na bod yn rhywbeth i'w ddisodli. Rhaid i waith asesu cynlluniau a phrosiectau fod wedi'u seilio ar y cyfan o'r Amcanion Cadwraeth, nid ar y dangosyddion perfformiad yn unig. Mae'r dangosyddion perfformiad i'w gweld yn y Cynllun Rheoli Craidd yn cynnwys Amcanion Cadwraeth ar gyfer ACA Pen Y Gogarth (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008).

Bygythiadau

Mae llawer o bori ar gopa gwastad Pen y Gogarth a'i lethrau ac mae hyn yn creu glaswellt byr. Ar y llethrau mwyaf serth, ceir mannau sy'n cael eu tanbori oherwydd ei bod yn anodd i anifeiliaid gael yno. Mae prysgwydd brodorol ac estron yn ymledu yn y mannau hyn. Mae cynllun rheoli y cytunodd Cyngor Cefn Gwlad Cymru a'r awdurdod lleol iddo yn rhoi sylw i'r problemau hyn.

Mae pwysau gweithgareddau hamdden yn aruthrol ar Ben y Gogarth gan ei fod ond cam a naid o Landudno, canolfan dwristiaeth fawr. Rheolir y safle fel Parc Gwledig a Gwarchodfa Natur Leol gan yr awdurdod lleol mewn cydweithrediad agos â Chyngor Cefn Gwlad Cymru. Cytunwyd ar gynllun rheoli ar y cyd a gweithredir arno. Dylai hwn sicrhau y cynhelir y nodweddion arbennig.

ACA Arfordir Ynys Cybi

Trosolwg

Glannau Ynys Cybi (Ynys Lawd)

Mae'r safle hwn o ddiddordeb arbennig am ei nodweddion daearegol a biolegol, yn cynnwys rhostir a glaswelltir arfordirol, clogwyni

arfordirol a'u shilffoedd, ei gasgliadau o blanhigion fasgiwlaidd ac adar, creaduriaid di-asgwrn-cefn a'i ddaeareg cadarn. Mae'r safle ar gornel gogledd-orllewin Ynys Cybi ac mae'n cynnwys y pwynt mwyaf gorllewinol ym Môn. Mae Caergybi union i'r dwyrain.

Tre Wilmot

Ardal fawr o rostir isel, asidig yw hon yn gorchuddio cyfres o gribau creigiog a phantiau rhyngddynt, sy'n arwain at ystod o lystyfiant rhostirol. Caiff y rhostir ar y cribau, sydd wedi'i ddraenio'n dda, ei hawlio gan honos *Calluna vulgaris* ac eithin mân *Ulex gallii*, gyda serennyn y gwanwyn *Scilla verna* ac ar gerrig brig, gwelir briweg y cerrig *Sedum anglicum*.

Mae'r mannau isel yn cynnal rhostir gwlyb neu dir mawnog, gyda rhywogaethau megis grug croesddail *Erica tetralix*, glaswellt y bwla *Molinia caerulea*, plu'r gweunydd *Eriophorum angustifolium* a chorhelyg *Salix repens*. Mae poblogaeth fawr iawn crwynllys y gors *Gentiana pneumonanthe* o ddiddordeb penodol ac mewn mannau lle ceir dŵr agored bychan, belenllys *Pilularia globulifera.* Mae'r ddwy rywogaeth hon wedi dirywio yn sylweddol dros y wlad i gyd gyda'u cynefinoedd yn cael eu hadfer fesul tipyn. Mae Crafanc-y-frân dridarn *Ranunculus tripartitus* i'w weld yma hefyd.

Glannau Rhoscolyn

Yn ymestyn ar hyd arfordir gorllewinol Ynys Cybi, Ynys Môn am oddeutu 6.5 km (o Borthygaran i Draeth Lydan) a thros arwynebedd o 157 ha, mae SoDdGA Glannau Rhoscolyn yn ardal sy'n gyfoethog o ran nodweddion biolegol a daearegol. Mae'r safle hwn wedi'i ddewis am ei nodweddion botanegol, adaregol a daearegol ac mae iddo ddiddordeb gwyddor môr sylweddol.

Nodweddion Cymhwyso

Atodiad I cynefinoedd sy'n brif reswm dros ddewis y safle hwn:
1230 Clogwyni môr â llystyfiant arfordiroedd yr Iwerydd a'r Baltig
4030 Rhostiroedd sych Ewropeaidd

Atodiad I cynefinoedd sy'n bresennol fel nodwedd gymhwyso, ond nid yn brif reswm dros ddewis y safle hwn:
4010 Rhostiroedd Gwlyb Gogledd yr Iwerydd gydag Erica tetralix

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcanion Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 1: Clogwyni môr â llystyfiant arfordiroedd yr Iwerydd a'r Baltig (yn cynnwys llystyfiant ar

glogwyni ac mewn agenau, glaswelltir arfordirol a rhostir arfordirol)-yn cynnwys: Nodwedd 9: Y tusw aur *Teloschistes flavicans*; Nodwedd 10: Chweinllys Ynys Cybi *Tephroseris integrifolia ssp maritime;* Nodwedd 11: Carrai flewynnog *Heterodermia leucolmelos*; a Nodwedd 12: *Cladonia peziziformis*

Gweledigaeth ar gyfer nodwedd 1

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Mae llystyfiant ar y clogwyni ac mewn agenau a glaswelltir arfordirol a rhostir arfordirol i'w gweld trwy'r safle mewn mannau priodol a phennir eu maint a'u parthau cymharol gan dopograffi, pa mor agored ydynt, pori a digwyddiadau naturiol stocasatig (e.e. stormydd).
- Ymhlith y llystyfiant ar y clogwyni mae planhigion brodorol, megis troellig arfor *Spergularia rupicola* Lafant y Môr *(Limonium britannicum, L procerum, L. binervosum)* a corn-carw'r môr *Crithmum maritimum*.
- Nid yw planhigion anfrodorol megis ffigsen Hottentot *Carpobrotus edulis neu'r* llysiau gwlithog porffor *Disphyma crassifolium* o ddewis yno neu o leiaf nid ydynt yn ymestyn o'u huchder 2000.
- Mae'r glaswelltir ar silffoedd uwch ar y clogwyni arfordirol ac ar ben y clogwyn.
- Mae'r planhigion a ganlyn yn gyffredin yn y glaswelltir arfordirol hwn: peiswellt talsyth *Festuca rubra*, clustog Fair *Armeria maritima;* serennyn y gwanwyn *Scilla verna* a bara can y defaid *Plantago maritima.*
- Mae rhostir arfordirol mewn mannau i mewn i'r tir o'r glaswelltir.
- Mae'r planhigion a ganlyn yn gyffredin yn y rhostir arfordirol: grug *Calluna vulgaris*; grug lledlwyd *Erica cinerea* eithin mân *Ulex gallii, clustog Fair Armeria maritima*, bara can y defain *Plantago maritima*, llwynhidydd corn y carw *Plantago coronopus* neu Serennyn y gwanwyn *Scilla verna.*
- I bob pwrpas, nid oes rhywogaethau cystadleuol sy'n arwydd o danbori, yn enwedig felly frwyn *Pteridium aquilinum* ac eithin *Ulex europaeus* a rhywogaethau glaswellt sy'n arwydd o welliant, yn cynnwys maeswellt gwyn *Agrostis stolonifera,* troed y ceiliog *Dactylus glomerata,* rhygwellt parhaol *Lolium perenne* a'r gawnen benwen *Holcus lanatus* ar y rhostir.
- Bydd poblogaethau cynaliadwy o'r planhigion sy'n rhan o'r gymysgedd o blanhigion prin clogwyni môr yr Iwerydd i'w gweld yno, yn benodol, chweinllys Ynys Cybi *Tephroseris integrifolia*, Lafant y môr *(Limonium britannicum, L. procerum, L. binervosum),* y tusw aur *Teloschistes flavicans* a *Heterodermia leucomelos.*
- Bydd yr holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn, yn cynnwys dwysedd y pori a llosgi, dan reolaeth.

4. **Amcanion Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 2. Rhostiroedd gwlyb Gogledd yr Iwerydd gydag Erica tetralix yn cynnwys pelenllys *Pilularia globulifera*, Crafanc-y-frân Dridarn *Ranunculus tripartitus*, crwynllys y gors *Gentiana pneumonanthe*, Criciedyn hirgorn y gors *Metrioptera brachyptera*.**

Gweledigaeth ar gyfer nodwedd 2

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Nid yw rhostir gwlyb yn gorchuddio dim mwy na'r hyn sy'n cael ei fapio ar hyn o bryd (*i'w bennu*).
- Mae'r planhigion a ganlyn yn gyffredin yn y rhostir gwlyb: grug *Calluna vulgaris*; grug croesddail *Erica tetralix, Sphagnum* spp. Clafrllys gwreidd-dan *Succisa pratensis* a *Narthecium ossifragum*.
- Cedwir llygad ar rywogaethau cystadleuol sy'n arwydd o danbori, yn enwedig felly frwyn *Pteridium aquilinum*, glaswellt y bwla *Molinia caerulea* ac eithin mân *Ulex gallii*.
- Bydd 70% o rostir gwlyb yn rhostir gwlyb mewn 'cyflwr da'.
- Mae'r rhostir gwlyb yn cynnal poblogaethau (blodeuol) crwynllys y gors, Crafanc-y-frân dridarn**,** a'r belenllys.
- Mae'r rhostir gwlyb yn cynnal poblogaeth hyfyw Criciedyn hirgorn y gors.
- Mae'r rhostir gwlyb yn rhoi cynhaliaeth bosib i fetaboblogaeth brith y gors.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.3 Amcanion Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 3: Rhostiroedd sych Ewropeaidd yn cynnwys Nodwedd 8 cor-rosyn rhuddfannog *Tuberaria guttata*, Nodwedd 12 y cen *cladonia peziziformis*, Nodwedd 13 merywen *Juniperus communis*, Nodwedd 14 Llindro *Cuscuta epithymum* a Nodwedd 15 glesyn serennog *Plebejus argus*.

Y Weledigaeth

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Nid yw rhostir sych yn gorchuddio dim mwy na'r hyn sy'n cael ei fapio ar hyn o bryd (*i'w bennu*).
- Mae'r planhigion a ganlyn yn gyffredin yn y rhostir gwlyb: grug *Calluna vulgaris*; grug lledlwyd *Erica cinerea, eithin mân Ulex gallii*.
- Cedwir llygad ar rywogaethau cystadleuol sy'n arwydd o danbori, yn enwedig felly frwyn *Pteridium aquilinum*, glaswellt y bwla *Molinia caerulea* ac eithin mân *Ulex gallii*.
- Bydd 70% o rostir sych yn rhostir sych mewn 'cyflwr da'.
- Mae'r rhostir sych yn rhoi toreth o fwyd y mae modd cael ato i'r frân goesgoch sy'n nythu.
- Mae'r rhostir sych yn cynnal poblogaethau (blodeuol) y Llindro.
- Mae'r cor-rosyn rhuddfannog i'w weld mewn o leiaf bum lle (ar hyn o bryd yn Ynys Lawd, gogledd Porth Dafarch, Porth y Garan, llwybr Pant yr Hyman, rhostir Pant yr Hyman) gydag o leiaf 200 o blanhigion yr un.
- Mae'r ferywen i'w gweld mewn o leiaf dri lle yn gwneud cyfanswm o 50 o blanhigion.
- Mae'r rhostir sych yn cynnal poblogaeth hyfyw glesyn serennog.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

At hyn, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad ynghlwm wrtho. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r Amcan Cadwraeth, yn hytrach na bod yn rhywbeth i'w ddisodli. Rhaid i waith asesu cynlluniau a phrosiectau fod wedi'u seilio ar y cyfan o'r Amcanion Cadwraeth, nid ar y dangosyddion perfformiad yn unig. Mae'r dangosyddion perfformiad i'w gweld yn y Cynllun Rheoli Craidd yn cynnwys Amcanion Cadwraeth ar gyfer ACA Glannau Ynys Cybi ac AGA Glannau Ynys Cybi (Cyngor Cefn Gwlad

Cymru, Ebrill 2008).

Bygythiadau

Mae pwysau yn sgîl datblygiadau hamdden yn parhau'n fygythiad a rhaid rheoli'n gyson bwysau ymwelwyr er mwyn atal y pridd rhag erydu ac unrhyw darfu ar fywyd gwyllt. Mae yno ganiatâd i gloddio mwynau ar dir y mae'r awdurdod lleol yn ei ddal, er nad oes dim yn cael ei wneud yno ar hyn o bryd. At hyn, mae pwysau am ragor o ddatblygiadau telegyfathrebu.

Gall planhigion egsotig (e.e. *Disphyma crassifolium*) sy'n ymledu o gytrefi gerllaw greu problemau yn y dyfydol gyda chymunedau'r clogwyni, a chedwir llygad ar y sefyllfa.

Rhaid tarfu'n rheolaidd ar lystyfiant olynol ar fannau ymhell o ben y clogwyn trwy bori, dorri neu losgi er mwyn ail-greu rheolaeth draddodiadol. Rheolir llawer o'r ardal gan y Gymdeithas Frenhinol er Gwarchod Adar yn unol â chynllun rheoli neu drwy dirfeddianwyr preifat dan gytundebau rheoli CCGC neu gytundebau AAS.

ACA Corsydd Llŷn

Trosolwg

Mae ACA Corsydd Llŷn yn cynnwys cadwyn o bedwar safle sy'n doreth o galch ac sy'n ymestyn dros ganol Penrhyn Llŷn yng ngogledd-orllewin Cymru. Cors Geirch yw'r safle fwyaf ac mae'r tri safle arall Cors Hirdre, Rhyllech Uchaf ac Aber Geirch ar dair uned hydrotopograffegol wahanol.

Oherwydd y ddaeareg sy'n cynnal yr ardal, mae'r ffynonellau a'r mannau sy'n gollwng dŵr yn gyfoethog o ran calch. Mae corsydd a llaciau o'r math sy'n llawn calch yn hynod brin yng Nghymru a'r DG. Cors alcalin yw'r cynefin nodweddiadol penodol a geir dan yr amgylchiadau hyn ac mae'n ymddangos fel cymunedau sy'n cael eu dyfrio gan y glaw a chan ddŵr sy'n rhedeg lawr llethrau ac y cyfeirir atynt fel mignenni NVC math M13 *Schoenus nigricans* – *Juncus subnodulosus* ynghyd â mignen M9 *Carex rostrata* – *Calliergon cuspidatum*/*giganteum* mewn mannau lle ceir llai o law nac mewn mannau eraill. Ceir llecynnau hefyd gydag elfennau o'r ddwy gymuned. Ceir llawer o nodweddion y gors alcalin yn y safle hwn o fewn matrics o lystyfiant tir mawnog a newidiwyd gan ddyn, ac i'w gweld yno'n amlwg mae helygain Mair *Myrica gale*, glaswellt y bwla *Molinia caerulea*, y frwynen glymog *Juncus subnodulosus* a'r rhedyn *Phragmites australis.* Mae'r llymfrwynen *Cladium mariscus* hefyd yn amlwg iawn yma. Ymhlith nodweddion blodeuol, eithriadol y gors alcalin yng Nghorsydd Llŷn mae'r genedlaethol brin plu'r gweunydd *Eriophorum gracile* yn yr unig fan y mae'n tyfu yng Ngogledd Cymru, poblogaethau sylweddol tegeirian y gors culddail *Dactylorhiza traunsteineri*, brial y gors *Parnassia palustris* a'r hesgen rafunog leiaf *Carex diandra*.

Mae'r ACA hefyd yn cynnal creaduriaid di-asgwrn-cefn prin, yn cynnwys y falwen droellog, pry llofrudd a gweddill brith y gors. Mae malwen droellog Desmoulin *Vertigo moulinsiana* ar Warchodfa Natur Genedlaethol Cors Geirch mewn mannau lle ceir y llymfrwynen fwyaf *Cladium mariscus* mewn cors galchaidd, a dyma'r unig fan y gwyddys am rhywogaeth yng Nghymru.

Nodweddion Cymhwyso

Atodiad I cynefinoedd sy'n brif reswm dros ddewis y safle hwn:
7230 Corsydd alcalin

Atodiad I cynefinoedd sy'n bresennol fel nodwedd gymhwyso, ond nid yn brif reswm dros ddewis y safle hwn:
7210 Corsydd calchaidd gyda Cladium mariscus a rhywogaethau'r Caricion davallianae * Nodwedd â blaenoriaeth

Atodiad II rhywogaethau sy'n brif reswm dros ddewis y safle hwn:
1016 Malwen Droellog Desmoulin *Vertigo moulinsiana*

Atodiad II rhywogaethau sy'n bresennol fel nodwedd gymhwyso ond nid yn brif reswm dros ddewis y safle hwn:
1013 Malwen droellog Geyer *Vertigo geyeri*

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcanion Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 1: Cors alcalin (Côd Cynefinoedd yr UE 7230)

Gweledigaeth ar gyfer nodwedd 1
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Mae cors alcalin yn ymestyn dros o leiaf 7.1% o arwynebedd yr ACA (h.y. 20.14ha) ac mae mewn mannau sydd â'r potensial o gynnal y cynefin hwn.
- Ceir cors alcalin ar bob un o'r pedwar safle cyfansoddol.
- Mae'r planhigion a ganlyn yn gyffredin yn y gors alcalin: *Schoenus nigricans*, plufwsogl melyn serennog *Campyllium stellatum*, y llymfrwynen fawr *Cladium mariscus* (hyd at 1m o uchder), brwynen glymog *Juncus subnodulosus*, helygen Mair *Myrica gale*, mwsogl *Drepanocladus revolvens, chwysigenwraidd Utricularia sp.,* toddyn cyffredin *Pinguicula vulgaris*,
- Nid oes fawr ddim o rywogaethau sy'n arwydd o draenio neu o newidiadau amaethyddol, megis y gawnen benwen *Holcus lanatus*, mieri *Rubus spp*., danadl poethion *Urtica dioica* yn y gors alcalin.
- Nid yw glaswellt y bwla *Molinia caerulea* yn ymestyn dros fwy na 25% o'r llawr ac fe'i cyfyngir i fannau sychaf.

- Ni ddylai tir caled fod yn ddim mwy na 5% o'r llawr (efallai 10% ar enghreifftiau gwlypaf y gors alcalin).
- Mae gwahaniaeth oedran a strwythur uchder i'w weld ar hyd y safle mewn Cors Alcalin(nid yw twmpathau o laswellt wedi'u difrodi ac mae 20% yn borfa byr, 50% aeddfed – 30% rhwng y ddau yn cynnwys tir caled).
- Nid oes fawr ddim prysgwydd megis helyg *Salix* a bedw *Betula pubescens* yn y gors alcalin.
- Nid oes rhywogaethau ymledol anfrodoro.l
- Rheolir pori priodol ar 100% o'r safle.
- Mae dŵr sy'n sefyll neu ddŵr sy'n rhedeg yno rhwng y twmpathau o laswellt trwy gydol y flwyddyn ac mae i'w weld dros 30% o'r man lle ceir twmpathau o laswellt.
- Dylai pob llwybr dŵr (gwasgaredig, ar y wyneb a than y wyneb) (yr hyn sy'n llifo i mewn ac allan) gael ei adfer a/neu fod yn glir (yn cynnwys llenwi blocio, arallgyfeirio ac ail-greu ffosydd).
- Mae ansawdd y dŵr yn briodol i anghenion y llystyfiant a'r rhywogaethau – sef cyfoeth o galch ond dim llawer o faetholion.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.2 Amcanion Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 2: Corsydd calchaidd gyda *Cladium mariscus* a rhywogaethau'r Caricion davallianae (Côd Cynefinoedd yr UE 7210)

Gweledigaeth ar gyfer nodwedd 2

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Mae cors galchaidd yn ymestyn dros o leiaf 3.8% (10.78ha) o Gors Geirch.
- Mae'r planhigion a ganlyn yn gyffredin yn y gors galchaidd: y llymfrwynen fwyaf *Cladium mariscus, brwynen glymog Juncus subnodulosus, helygen Mair Myrica gale*; ffeuen y gors *Menyanthes trifoliate* pumnalen y gors *Potentilla palustris,* chwysigenwraidd *Utricularia vulgaris* a'r hesgen fain *Carex lasiocarpa*.
- Nid oes fawr ddim o rywogaethau sy'n arwydd o draenio neu o newidiadau amaethyddol, megis y gawnen benwen *Holcus lanatus*, mieri *Rubus spp*., danadl poethion *Urtica dioica* yn y gors galchaidd.
- Nid yw glaswellt y bwla *Molinia caerulea* yn ymestyn dros fwy na 25% o'r llawr.
- Mae gwahaniaeth oedran a strwythur uchder i'w weld ar hyd y safle mewn cors galchaidd (20% yn borfa fer), nid oes llecynnau pur o un oed a strwythur, *Cladium mariscus,* yn ymestyn dros 50% o arwynebedd y nodwedd.
- Nid oes fawr ddim prysgwydd megis helyg *Salix* a bedw *Betula pubescens* yn y gors galchaidd.
- Nid oes rhywogaethau ymledol anfrodorol.
- Mae dŵr sefyll yno'r rhan fwyaf o'r gaeaf.
- Mae dŵr daear o fewn 15cm i'r wyneb yng nghanol yr haf.
- Mae pob llwybr dŵr (gwasgaredig, ar y wyneb a than y wyneb) (yr hyn sy'n llifo i mewn ac allan) wedi ei adfer a/ neu'n glir (yn cynnwys llenwi, blocio, arallgyfeirio ac ail-greu ffosydd).
- Mae ansawdd y dŵr yn briodol i anghenion y llystyfiant a'r rhywogaethau – sef cyfoeth o galch ond dim llawer o faetholion.

- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4. Amcanion Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 3: Malwen droellog Desmoulin *Vertigo moulinsiana* (Côd Rhywogaethau'r UE 1016)

Gweledigaeth ar gyfer nodwedd 3

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Mae *Vertigo moulinsiana* yn fynych mewn cynefin addas yn SoDdGA Cors Geirch.
- Nid yw llystyfiant yn fwy na 70cm ar gyfartaledd pan gaiff ei fesur ym mis Awst.
- Mae'r hesgen braff dywysennog a'r hesgen ganolig-dywysennog, yr hesgen rafunnog fwyaf a'r hesgen rafunnog leiaf, y llymfrwynen, y cleddlys canghennog a'r gellesgen felen yn arwydd o amodau ffafriol, yn union fel y *Phragmites* a'r *Phalaris* prin.
- Pan fo lefelau lleithder y tir rhwng tamp a gwlyb iawn caiff unrhyw godiad sylweddol yn lefel y dŵr ei atal i'r graddau bo planhigion dyfrdrig (e.e. Berwr y dŵr *Rorippa nasturtium-aquaticum*, a dyfrforonen sypflodeuog *Apium nodiflorum),* yn dod i fod y planhigion amlycaf.
- Pori ysgafn neu gylchdro neu dim pori.
- Dim cynnydd mewn gorchudd.
- Osgoi pori trwm a sathru ar fanciau.
- Atal unrhyw ostyngiad yn ansawdd y dŵr sy'n arwain at ewtroffeiddio a newidiadau mewn statws maetholion.
- Dim cynnydd mewn perlysiau trwchus (yn enwedig felly ddanadl poethion *Urtica dioica*, ysgallen *Cirsium* spp., erwain *Filipendula ulmaria*, yr helyglys pêr *Epilobium hirsutum* ac alan mawr *Petasites* spp.) gydag uchder llystyfiant yn cynyddu.

4.2 Amcanion Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 4: Malwen Droellog *Geyer* Vertigo geyeri (Côd Rhywogaethau'r UE 101)

Gweledigaeth ar gyfer nodwedd 4

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Mae *Vertigo geyeri* yn fynych mewn cynefin addas yng Nghors Geirch.
- Ceir nifer fawr o fannau o laswelltir corsiog (M13 / nodwedd 2) gyda hesgen/mwsogl 5- 15cm o uchder yn cynnwys rhywogaethau megis *Carex viridula subsp*. *brachyrrhyncha,* mwsoglau *Drepanocladus revolvens, Campylium stellatum*, *Pinguicula vulgaris, Briza media, Equisetum palustre, Juncus articulatus* ynghyd â thwmpathau o *Schoenus nigricans* yn ddim mwy nag 80cm o uchder.
- Mae'r tir sy'n cynnal cynefinoedd addas yn llawn dŵr a cheir llif gwanwyn gyda rhwydwaith o ddiferion dendritig.
- Pori ysgafn cynefin addas gyda merlod a/neu wartheg.

At hyn, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad ynghlwm wrtho. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r Amcan Cadwraeth, yn hytrach na bod yn rhywbeth i'w ddisodli. Rhaid i waith asesu cynlluniau a phrosiectau fod wedi'u seilio ar y cyfan o'r Amcanion Cadwraeth, nid ar y dangosyddion perfformiad yn unig. Mae'r dangosyddion perfformiad i'w gweld yn y Cynllun Rheoli Craidd yn cynnwys Amcanion Cadwraeth ar gyfer ACA Corsydd Llŷn (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Ebrill 2008).

Bygythiadau

Mae'r safle dan bwysau amaethyddol (e.e. Cynnal ffosydd, defnyddio gwrtaith, esgeulustra). At hyn, mae posib i ansawdd dŵr y safle ddirywio oherwydd gweithgareddau amaethyddol (e.e. Biswail). Mae prysgwydd sy'n lledu yn broblem sydd wrthi'n cael ei rheoli.

CCGC sydd yn berchen ar y safle (GNG Cors Geirch) ac yn ei reoli a gall, felly, reoli'r gweithgareddau hyn os oes adnoddau ar gael. At hyn, mae cytundebau rheoli yn eu lle dros rannau eraill o'r safle sy'n rhoi sylw i'r materion ynghylch amaethyddiaeth ac ansawdd dŵr. Fodd bynnag, nid oes cytundeb na pherchenogaeth warchodol ar oddeutu traean o'r safle.

Penrhyn Llŷn a'r Sarnau

Trosolwg

Mae ACA Pen Llŷn a'r Sarnau yn cynnwys aradaloedd o fôr, arfordir ac aber sy'n cynnal ystod eang o o wahanol gynefinoedd a bywyd gwyllt arforol. Mae natur gwely'r môr a'r arfordir ac ystod yr amodau amgylcheddol yn amrywio ar draws yr ACA. Mae gwahaniaethau ym math y graig a'r gwaddod, ansawdd, symudiadau gwaddod, bod yn wyneb cerhyntau llanwol a thonnau, clirder y dŵr a pha mor hallt ydyw, ynghyd â rhyngweithio biolegol a'r gadwyn fwyd wedi creu ystod o gynefinoedd a chymunedau cysylltiedig o blanhigion arforol a rhywogaethau anifeiliaid, gyda rhai ohonynt yn unigryw yng Nghymru. Mae ACA Pen Llŷn a'r Sarnau yn safle amlddiddordeb sydd wedi'i ddewis oherwydd bod yno naw math o gynefin arforol a bywyd gwyllt cysylltiedig (Gorchymyn Cynefinoedd Atodiad I mathau o gynefinoedd) a thair rhywogaeth o famaliaid (Gorchymyn Cynefinoedd Atodiad II mathau o rhywogaethau)

Nodweddion Cymhwyso

Atodiad I cynefinoedd sy'n brif reswm dros ddewis y safle hwn:
1110 Banciau tywod sydd wedi'u gorchuddio fymryn gan ddŵr y môr trwy'r amser

1130 Aberoedd
1150 Lagynau arfordidrol * Nodwedd â blaenoriaeth
1160 Cilfachau a baeau mawr bas
1170 Riffiau

Atodiad I cynefinoedd sy'n bresennol fel nodwedd gymhwyso, ond nid yn brif reswm dros ddewis y safle hwn:
1140 Gwastadeddau llaid a thywod nad ydynt wedi'u gorchuddio gan ddŵr y môr ar lanw isel
1310 Salicornia a phlanhigion blynyddol eraill sy'n cytrefi mewn llaid a thywod
1330 Morfeydd yr Iwerydd (Glauco-Puccinellietalia maritimae)
8330 Ogofâu môr sydd dan ddŵr neu'n rhannol dan ddŵr

Atodiad II rhywogaethau sy'n bresennol fel nodwedd gymhwyso ond nid yn brif reswm dros ddewis y safle hwn:
1349 Y dolffin trwynbwl *Tursiops truncatus*
1355 Y dyfrgi *Lutra lutra*
1364 Y morlo llwyd *Halichoerus grypus*

Amcanion Cadwraeth

Y weledigaeth ar gyfer ACA Pen Llŷn a'r Sarnau yw amgylchedd arforol ac arfordirol o ansawdd uchel sy'n iach, cynhyrchiol ac yn fiolegol amrywiol, yn cynnal cymunedau ac ecosustemau gwydn, arforol. Bydd cynefin arbennig a nodweddion rhywogaethau'r ACA yn cael eu cynnal a, lle bo raid, yn cael eu hadfer fel eu bod yn medru cynnal eu hunain yn y tymor hir fel rhan o ecosustemau sy'n gweithio'n naturiol Ni fydd amrywiaeth cynefinoedd y bywyd gwyllt a'r rhywogaethau yn yr ACA yn cael eu diraddio.

Bydd y cymeriadau a'r prosesau ffisegol, amrywiol yng ngwahanol rannau'r ACA yn gweithredu heb fawr ddim ymyrraeth. Mae hyn yn cynnwys prosesau naturiol y llanwau, y tonnau a'r cerhyntau a phrosesau cysylltiedig gwaddod yn erydu ac yn cael ei adael. Bydd ansawdd dŵr yn yr ACA yn cael ei gynnal neu ei adfer i lefel y mae'n rhaid ei chael i gynnal y nodweddion mewn cyflwr da ar gyfer y dyfodol rhagweladwy. Mae iechyd ac ansawdd nodweddion y deuddeg ACA yn rhyngberthynol a byddant hefyd yn dibynnu ar gyflwr cynefinoedd arforol eraill yn y safle nad ydynt yn nodweddion ACA, yn ogystal â chydrannau swyddogaethol yr ecosustem arforol.

Dylai rîff yr ACA barhau i gynnwys amrywiaeth fawr o gynefinoedd a'u cymunedau biolegol cysylltiedig – ar y lan a than y dŵr. Dylai gwahanol elfennau cynefin y rîff barhau heb golli maint sylweddol, a dylai ansawdd y cymunedau bywyd gwyllt y maent yn eu cynnal gael ei chynnal neu ei gwella. Mae'r rhannau hyn yn cynnwys rîff a ffurfiwyd o fathau gwahanol o bridd caled ar draws y safle (gwely'r

môr, clogfeini, cerrig crynion, a thir cymysg), riffiau biogenig a rîff garbonad. Bydd gwaith rheoli priodol yn sicrhau'r posibilrwydd o ymestyn cymunedau'r rîff fiogenig ar y lan a than y dŵr.

Dylai'r nodwedd bae mawr bas (Bae Tremadog) barhau i gynnwys amrywiaeth o waddod ansawdd uchel a chynefinoedd o bridd caled a'u cymunedau biolegol cysylltiedig. Bydd nodweddion arbennig y bae yn cael eu cynnal, yn cynnwys gwaddod islanwol sy'n gyfoeth o rywogaethau amrywiol yn dod i fod y cynefin amlycaf yn y bae. Dylai'r gwaddod islanwol gynnwys brithwaith o wahanol fathau o waddod yn cynnwys ardaloedd helaeth o ro lleidiog, tywod mân a lleidiog a llaid. Ar y lan, bydd disgwyl i gyflwr y gwahanol fathau o gynefinoedd a'u cymunedau cysylltiedig gael eu cynnal neu eu gwella dan ddulliau rheoi priodol. Bydd y cynefinoedd rhynglanwol yn cynnwys gro lleidiog a thywodlyd, gwaddod cymysg a glannau meini, creigwelyau, tywod a cherrig mân. Cynhelir a diogelir gallu'r bae i gynhyrchu'n fiolegol naturiol a'i allu i weithredu fel meithrinfa ar gyfer pysgod a physgod cregyn. Dylai gwaith rheoli priodol ddiogelu'r posibilrwydd o ymestyn cymunedau'r rîff fiogenig a'r morwellt sy'n rhannau o nodwedd y bae.

Dylai banciau tywod islanwol yr ACA barhau i gynnwys cynefinoedd gwaddodion symudol neu hynod symudol a'u cymunedau cysylltiedig . Bydd strwythur cyffredinol, nodweddion gwaddodion a chymunedau biolegol banciau tywod y 'Tripods', 'Bastram Shoal' a 'Devil's Ridge' yn adlewyrchu pa mor agored ydynt i wyntoedd cryfaf y de-orllewin a llif cryf y llanwau. Bydd nodweddion gwaddodion a chymunedau biolegol y banciau tywod 'four fathom' yn adlewyrchu amodau sydd yn llai agored i wynt a cherrynt llanwol. Bydd cyflenwadau o waddod a phrosesau hydrodynamig sy'n ffurfio banciau tywod yn parhau heb unrhyw ymyrraeth a bydd cyflwr y cymunedau biolegol yn y gwaddod ac arno, ynghyd â rhywogaethau symudol sy'n gysylltiedig â'r banciau tywod, yn cael eu cynnal neu eu gwella dan ddulliau rheoi priodol.

Bydd tri aber yr ACA yn parhau'n aberoedd bas a ffurfiwyd gan fariau, sy'n sychu ac yn cynnal brithwaith o gynefinoedd a bywyd gwyllt cysylltiedig sy'n adlewyrchu'r trawsnewid o fod yn gynefinoedd aberol i fod yn gynefinoedd tirol**.** Bydd yr aberoedd yn cynnal morfeydd o ansawdd da sy'n trawsnewid i fod yn gynefinoedd eraill megis cerrig mân, twyni tywod, mignen fawnog, cors hallt a dŵr croyw, corslwyn, tonnen a choetir**.** Bydd gwaddodion yr aber yn parhau i gynnwys cyfran uchel o waddod tywodlyd i leidiog a bydd math y gwaddod a chymunedau biolegol sy'n gysylltiedig â nhw yn adlewyrchu graddiant o fod yn fwy agored ac amodau hallt yng ngheg pob aber i gymunedau dan fwy o ddylanwad dŵr croyw sy'n rhoi cysgod wrth iddynt symud at y tir. Pennir strwythur a nodweddion pob aber gan brosesau geomorffolegol a biolegol na therfir arnynt, gan gynnwys cludo, erydu a chrynhoi gwaddod a dylanwqd digwyddiadau yn sgìl llifogydd a thrwy reoli'r ardal gyfagos yn briodol. Bydd cyfyngiadau artiffisial ar ffurf yr aberoedd a'r modd y maent yn gweithredu yn cael eu lleihau i'r eithaf er mwyn sicrhau y bydd cynefinoedd yr aber yno ac yn hyfyw yn y tymor hir; cynefinoedd a gweithrediadau gorlifdiroedd yn cael eu hadfer a gwydnwch yr ecosustem i newid hinsawdd yn cael ei wella. Bydd yr aberoedd yn parhau i fod yn feithrinfeydd pysgod ac yn cynnal poblogaethau pwysig o bysgod ac adar sy'n mudo a rhywogaethau allweddol eraill megis y dyfrgi.

Bydd lagŵn arfordirol y Morfa Gwyllt yn parhau i fod yn ei leoliad cyfredol ac ni fydd yn colli ei allu i fod yn lagŵn dŵr hallt arbenigol.

Bydd rhywogaethau lagynau arbenigol yn parhau yno yn boblogaethau hyfyw ynghyd ag ystod o rywogaethau arforol eraill sy'n bennaf nodweddiadol o gynefin gwaddodol y basn lagŵn. Byddai disgwyl i effaith negyddol gweithgareddau dynol yn tarfu ar y lagŵn ostwng trwy ddulliau rheoli priodol ac, felly, yn gwella gallu'r Morfa Gwyllt i barhau a gweithredu fel lagŵn arfordirol.

Dylai nodwedd y gwastadeddau llaid a thywod barhau i gynnwys rhesi o gynefinoedd gwaddod a'u cymunedau biolegol cysylltiedig, yn amrywio o dywod agored a chymhedrol agored ar arfordiroedd agored i fod yn agored i dywod a mwd cysgodol mewn amodau aberol. Bydd enghreifftiau cyfan o rannu ardaloedd o gymunedau o waddod agored neu gymhedrol agored yn parhau. Byddai disgwyl i ansawdd cymunedau y gwastadeddau llaid a thywod rhynglanwol gael ei chynnal neu ei gwella. Mae'n bosib y byddai adfer sustemau aberoedd sy'n gweithio'n fwy naturiol yn gwella hyfywdra ac ansawdd tymor hir y gwastadeddau llaid a thywod rhynglanwol mewn amodau aberol.

Mae'r safle'n cadw ei drefn gyflawn o *lystyfiant morfa,* o lystyfiant arloesi, megis llyrlys, trwodd i forfa uwch. Byddai amrywiaeth y cymunedau'n parhau a bydd eu hansawdd yn cael ei chynnal neu ei gwella. Bydd hyfywdra ac ansawdd nodweddion y morfa'n cael eu gwella trwy reoli'r aberoedd fydd yn adfer sustemau fydd yn gweithredu'n fwy naturiol.

Bydd yr ogofâu môr yn parhau i gynnwys ogofâu rhynglanwol ac islanwol, holltau ac agenau a thwnnelau ym mhridd creigwely'r ACA. Bydd y cyfan o'r ogofâu ac amrywiaeth ac ansawdd y cymunedau biolegol y maent yn hafan iddynt yn cael eu cynnal neu eu gwella. Bydd nifer o'r ogofâu (rhynglanwol ac islanwol) yn parhau i gynnal mannau sydd wedi'u datblygu'n dda o ogofâu. Bydd ogofâu'r ACA yn parhau i fod yn lle bridio i'r morlo llwyd ac yn lle o ansawdd uchel y mae'n hawdd cael ato.

Bydd yr ACA yn parhau i fod yn fan arforol, cynhyrchiol a chefnogol i'r morloi llwyd. Bydd y morloi llwyd sy'n dod i'r ACA yn rhan bwysig o boblogaeth fwy o forloi llwyd yn ne-orllewin y DG. Bydd y morlo llwyd yn parhau i fod yn helaeth yn yr ACA, yn bennaf felly yn yr arfordir a'r môr agored. Bydd yn medru cael at ysglyfaeth, a chael digon ohono, a hefyd gynefinoedd angenrheidiol o ansawdd da, yn cynnwys mannau iddo lusgo i fyny 'r traeth iddynt a geni – mannau lle na cheir fawr o ymyrraeth. Bydd ansawdd a gwasgariad y safleoedd llusgo a bridio'r morlo llwyd yn y safle yn cael eu cynnal neu eu gwella trwy ddulliau rheoli priodol.

Bydd yr ACA yn parhau i fod yn fan arforol, cynhyrchiol a chefnogol i'r *dolffin trwynbwl*. Bydd y dolffin trwynbwl yn parhau'n helaeth yn nyfroedd yr ACA a bydd y rhai sy'n dod i'r ACA yn adlewyrchu poblogaeth iach yn cynnwys dolffiniaid gwrywaidd a benywaidd – yn oedolion ac yn epil. Bydd y dolffiniaid trwynbwl yn yr ACA yn rhan bwysig o boblogaeth fwy o'r rhywogaeth hon sydd ym Mae Ceredigion ac yn y môr ehangach o gwmpas Cymru a gogledd-ddwyrain yr Iwerydd. Bydd yr anifeiliaid sy'n defnyddio'r ACA mewn iechyd ffisiolegol da. Bydd y dolffin trwynbwl yn medru cael at ysglyfaeth, a chael digon ohono, a hefyd gynefinoedd angenrheidiol o ansawdd da, lle na therfir fawr ddim arnynt. Bydd ansawdd a gwasgariad y cynefinoedd angenrheidiol (megis ar gyfer bwydo, magu, ymlacio a theithio) yn cael eu cynnal neu eu gwella trwy ddulliau rheoi priodol.

Bydd y dyfrgi'n parhau i fod yn eang yn yr ACA mewwn mannau o arfordir agored ac yn yr aberoedd. Bydd y dyfrgi'n medru cael at ysglyfaeth, a chael digon ohono, a hefyd gynefinoedd angenrheidiol o ansawdd da, yn cynnwys dŵr croyw a safleoedd ymlacio a bridio distaw fel bod modd i'r boblogaeth ffynnu. Bydd gwasgariad, canolfannau bridio a safleoedd bridio gwirioneddol / posib y dyfrgi yn y safle ac mewn dalgylchoedd eraill yn cael eu cynnal neu eu gwella trwy ddulliau rheoi priodol.

Bydd ansawdd tirluniol a gwerth cadwraeth yr ardal yn parhau i fod yn uchel. Mae ACA Pen Llŷn a'r Sarnau a'i bywyd gwyllt arbennig yn gwella gwerthoedd economaidd a chymdeithasol yr ardal trwy greu amgylchedd o ansawdd uchel i bysgodfeydd, gweithgareddau allanol, ecodwristiaeth, astudiaethau gwyddonol ac addysgol a rhoi mwynhad tawel i bobl leol ac ymwelwyr. Bydd cyfraniad cadarnhaol yr ACA i ansawdd naturiol, cymdeithasol ac economaidd yr ardal yn cael ei gydnabod a'i hyrwyddo trwy waith rheoli priodol ar y môr a'r tir fydd yn sicrhau y bydd gweithgareddau a'r defnydd cynaliadwy a wneir o'r safle yn mynd law yn llaw â'i gilydd.

Bygythiadau

Mae'r awdurdodau perthnasol ar gyfer y safle wedi paratoi cynllun rheoli a chynllun gweithredu fydd yn rhoi sylw i faterion rheoli sy'n ymwneud â riffiau ac aberoedd. Mae disgwyl i nodweddion ychwanegol y safle gael eu cynnwys yn y cynlluniau erbyn 2004.

Gallai gwaith adeiladu e.e. lithrfeydd, morgloddiau a marinâu/ harbwrs darfu ar gynefinoedd yr aberoedd, gwastadeddau llaid a thywod rhynglanwol a riffiau ac ar brosesau ffisegol hanfodol cynnal y cynefinoedd hyn. Mae'r awdurdodau cynllunio a chyrff statudol eraill yn ymgynghori gyda CCGC ynghylch datblygiadau o'r fath. Mae yno ofyn cynyddol am gyfleusterau ychwanegol a/neu uwchraddio cyfleusterau sydd eisoes yno, a bydd raid i GCGC weithio gyda'r awdurdodau perthnasol eraill i asesu goblygiadau y math hyn o ddatblygiadau arfaethedig ar nodweddion yr ACA. Mae riffiau penodol dan fygythiad dulliau pysgota penodol yn tarfu arnynt, yn enwedig felly ddulliau megis offer pysgota gwaelod trwm. Bydd CCGC yn cysylltu gyda'r Pwyllgor Pysgodfeydd Môr perthnasol i nodi ffyrdd o leihau i'r eithaf ar yr effaith ar y cynefinoedd, yn ogystal â chadw llygad ar lefelau pysgota o'r math. Bydd raid asesu effeithiau posib offer pysgota gwaelod trwm ar y banc tywod islanwol a'r cilfchau bach a'r baeau.

Mae posibilrwydd y bydd gwaith drilio am olew a nwy yn mynd rhagddo yn y dyfodol ym Mae Ceredigion ac ym Môr Iwerddon yn ogystal â'r posibiliadau o ddatblygiadau pŵer gwynt ar y môr. Mae CCGC yn trafod yr effeithiau posib hyn gyda'r Adran Masnach a Diwydiant a ffyrdd posib o'u lleihau i'r eithaf.

Mae llawer o'r bywyd gwyllt arforol yn yr ACA yn sensitif i lygredd gan olew. Mae datblygu llwyfannau olew a chael cychod yn mynd yn ôl ac ymlaen ar Fôr Iwerddon, o bosib yn cyfrannu at y llygredd hwn. Mae CCGC yn gweithio gyda'r cwmnïau olew hyn a chyda sefydliadau statudol eraill fel bod camau diogel digonol yn eu lle i geisio atal digwyddiadau o lygredd. At hyn, mae CCGC yn aelod o Grŵp Amgylcheddol Sefydlog Gogledd Cymru sy'n paratoi cynllun wrth gefn rhanbarthol i gynorthwyo yn y gwaith o gyd-drefnu ymateb i geisio lleihau i'r eithaf ar effeithiau amgylcheddol pe ceid llygredd.

ACA Llyn Dinam

Trosolwg

Mae Llynnau y Fali yn gyfres o lynnoedd a chynefinoedd cysylltiedig ger Awyrlu Brenhinol y Fali yng ngorllewin Môn gyda dalgylchoedd bychain iawn. Mae Llyn Penrhyn yn 43 ha (Allot et al 1994) a Llyn Dinam yw'r mwyaf gogleddol o'r llynnoedd a'r un y mae dyn yn cael yr effaith leiaf arno. Nodweddion pwysig y safle yw cynefinoedd dŵr sefyll a'r planhigion dyfrdrig a geir ynddo, siglen gyrs, rhedyn y gors ac adar sy'n nythu ac yn treulio'r gaeaf yno. Mae cynefinoedd eraill, megis glaswelltir heb ei wella, ffosydd a llystyfiant creigiog i gyd yn cyfrannu at y nodweddion.

Mae'r gwahanol gynefinoedd sy'n cynnal ystod eang o rywogaethau eraill yn cynnwys un ar ddeg o rywogaethau gwas y neidr a mursen y môr, yn cynnwys y gwas neidr blewog (*Brachytron pratense)* a mursen las amrywiol (*Coenagrion pulchelum)* a chwilod y dŵr (*Gyrinus* spp.) yn cynnwys y *G. suffriana* prin a'r genedlaethol brin *G. paykulli.* Mae'r rhain, hefyd,yn rhan allweddol o ddiddordeb arbennig y safle. Cofnodwyd adar y bwn yn nythu yma ddiwethaf yng nghanol yr 1980au ac maent yn parhau i dreulio'r gaeaf yno.

Nodweddion Cymhwyso

Atodiad I cynefinoedd sy'n brif reswm dros ddewis y safle hwn:
3150 Llynnoedd ewtroffig naturiol gyda llystyfiant math Magnopotamion neu Hydrocharition

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 1: Llynnoedd ewtroffig naturiol gyda llystyfiant math *Magnopotamion neu Hydrocharition* (yn cynnwys nodweddion SoDdGA: Dŵr sefyll – Dŵr sefyll ac ewtroffig – marl/alcalinedd uchel)

Gweledigaeth ar agyfer nodwedd 1
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:
- Nid oes colli ardal ac eithrio'r hyn sy'n digwydd yn naturiol (olyniaeth).
- Mae'r planhigion dyfrdrig yn nodweddiadol o'r planhigion sydd i'w cael yn y math hwn o lyn o ran cyfansoddiad a strwythur.
- Nid yw planhigion sy'n arwydd o lefelau uchel iawn o faetholion a/neu ormodedd o laid yn hawlio'r safle.
- Nid yw planhigion dŵr ymledol anfrodorol yn bygwth trechu'r fflora brodorol.
- Nid yw ffawna ymledol anfrodorol yn bygwth y fflora a/neu'r ffawna brodoro.l
- Mae adar a restrir fel nodweddion SoDdGA yn parhau i fod yn bresennol - m1% o boblogaethau'r DG.
- Mae lefelau maeth, pH ac ocsigen toddedig yn nodweddiadol ar gyfer llyn o'r math hwn ac nid oes gormodedd o syanobacteria neu

algâu gwyrdd yn tyfu yno.

- Mae gwerthoedd cloroffyl yn isel ac yn ddigonol fel bod modd cadarnhau Llyn Dinam a Llyn Penrhyn yn "Dda' neu'n well ar gyfer 'llyn bas alcalinedd uchel' gan ddefnyddio dulliau dosbarthu Gorchymyn Fframwaith Dŵr. http://www.wfduk.org/management_info/News/UKCLASSPUB/
- Cynhelir y siglen ymylol a llystyfiant y fignen.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

At hyn, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad ynghlwm wrtho. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r Amcan Cadwraeth, yn hytrach na bod yn rhywbeth i'w ddisodli. Rhaid i waith asesu cynlluniau a phrosiectau fod wedi'u seilio ar y cyfan o'r Amcanion Cadwraeth, nid ar y dangosyddion perfformiad yn unig. Mae'r dangosyddion perfformiad i'w gweld yn y Cynllun Rheoli Craidd yn cynnwys Amcanion Cadwraeth ar gyfer Ardal Cadwraeth Arbennig Llyn Dinam a Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig Llynnau Y Fali (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008).

Bygythiadau

Rheolir 75% o'r safle gan y Gymdeithasol Frenhinol er Gwarchod Adar ac mae rhan arall dan gynllun AAS. Ni wyddys pwy sydd yn berchen ar 25% o'r llyn. Ceir mân fygythiadau yn sgìl gwastraff domestig yn cael ei daflu o dai cyfagos. Cafodd gwaith gwella'r corslwyn ei gynnal ar gyfer adar y bwn oedd yn chwilota yn 1998.

ACA Coedydd Meirionnydd a Safleoedd Ystlumod Meirionnydd

Trosolwg

Mae Coedydd a Safleoedd Ystlumod Meirionnydd yn gyfres o goetiroedd sy'n ymestyn o Ddolgellau yn y de i Eryri yn y gogledd..

Dosbarthir y rhan fwyaf o'r ACA fel math y coetir a adwaenir fel "Hen goedydd di-goes gyda derwen fythol a *Blechnum yn Ynysoedd Prydain*", sy'n cynnwys oddeutu 84% o'r ACA a hwn yw'r math amlycaf o goetiroedd yn y rhan fwyaf o safleoedd. Nodwedd allweddol o bwys Ewropeaidd yw cymunedau cyfoethog brÿoffytau'r Iwerydd sydd, fel arfer, wedi datblygu'n dda iawn yn y math Atodiad I hwn. Mae'r rhain yn cynnwys nifer o rywogaethau prin, megis y *Campylopus setifolius, Sematophyllum demissum, Adelanthus decipiens, Leptocyphus cuneifolius* a *Plagiochila atlantica*. Nodwedd allweddol arall o ACA Coedydd a Safleoedd Ystlumod Meirionnydd yw fflora'r cen sydd yn hynod gyfoethog ac yn cynnwys nifer o rywogaethau prin megis, *Micarea xanthonica, Parmelinopsis horrescens, Phyllopsora rosei, Micarea stipitata* a *Tyothallia biformigera*. Yn aml iawn, mae'r coetir hwn yn batrwm amrywiol o fathau coetirol, yn cynnwys Cynefinoedd Atodiad I, "Coetir corsiog", "Fforestydd llifwaddodol gydag *Alnus glutinosa* a *Fraxinus excelsior*" a fforestydd o lethrau, sgrïau a hafnau "*Tilio-Acerion*" sydd i'w gweld mewn mannau bychain ac sy'n arwyddocaol mewn ychydig o'r SoDdGA / unedau cyfansoddol yn unig. Mae'r trawsnewidiadau rhwng y mathau gwahanol o goetir yn bwysig o ran cynnal y strwythur a

swyddogaeth math y cynefin ac maent yn amrywio ledled y DG.

Nodweddir y rhostir gan doreth o *Calluna vulgaris*, *Ulex gallii* ac *Erica cinerea* yn tyfu ar bridd asidig, tenau a gwael. Mae yno nifer o fannau bychain o rug sych yma ac acw trwy'r coetir. Nid yw'r grug wedi'i fesur ond mae'r tri man mwyaf o rug sych, gyda'i gilydd, yn 1% o arwynebedd yr ACA.

Mae'r nodwedd "Cyrsiau dŵr o lefelau gwastadedd i fynyddig gyda'r llystyfiant *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion*" i'w weld yn Afon Glaslyn, yn SoDdGA Glaslyn ac, ar hyn o bryd, y tu allan i'r ACA ond y tu mewn i estyniad arfaethedig i'r ACA.

Mae gan yr ystlum bedol leiaf dros 20 o glwydi y gwyddys amdanynt yn yr ACA ac mae'n chwilota'n helaeth yn ei choetiroedd, ei chynefinoedd cysylltiedig ac yn y cefn gwlad o amgylch y safle. Mae nifer o glwydi mamolaeth mewn gwahanol fathau o adeiladau a strwythurau, a safleoedd gaeafgwsg, yn enwedig felly mewn mwyngloddiau. Ceir mathau eraill o glwydi, megis nos, trawsnewid, mannau paru a safleoedd heidio. Gwyddys fawr ddim am y rhain.

Nodweddion Cymhwyso

Atodiad I cynefinoedd sy'n brif reswm dros ddewis y safle hwn:
91A0 Hen goedydd di-goes gyda'r dderwen fytholwyrdd a Blechnum yn Ynysoedd Prydain
91E0 Fforestydd llifwaddol gydag Alnus glutinosa a Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)
* Nodwedd â blaenoriaeth

Atodiad I cynefinoedd sy'n bresennol fel nodwedd gymhwyso, ond nid yn brif reswm dros ddewis y safle hwn:
3260 Cyrsiau dŵr o lefelau gwastadedd i fynyddig gyda llystyfiant Ranunculion fluitantis a Callitricho-Batrachion
4010 Rhostir gwlyb Gogledd yr Iwerydd gydag Erica tetralix
4030 Rhostir sych Ewropeaidd
9180 Fforestydd Tilio-Acerion o lethrau, sgrïau a hafnau * Nodwedd â blaenoriaeth
91D0 Coetir corsiog * Nodwedd â blaenoriaeth

Atodiad II rhywogaethau sy'n bresennol fel nodwedd gymhwyso ond nid yn brif reswm dros ddewis y safle hwn:
1303 Yr Ystlum bedol leiaf *Rhinolophus hipposideros*

Amcanion Cadwraeth

4.1Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodweddion ACA: Coetiroedd, yn cynnwys y canlynol: hen goetiroedd di-goes gyda'r dderwen fytholwyrdd a Blechnum (NVC : W17, W11, W10); Coetir corsiog (NVC : W4c); Fforestydd *Tilio-Acerion* o lethrau, sgrïau a hafnau (NVC : W8 and W9); a Fforestydd llifwaddol gydag *Alnus glutinosa* a *Fraxinus excelsior* (NVC : W5, W6 and W7)

Y Weledigaeth

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd coetir yr ACA yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Bydd y cyfan o'r coetir, yn cynnwys canopi'r coed a phrysgwydd y coetir, y llennyrch a'r grug sych, rhedyn a glaswelltir cysylltiedig yn cael ei gynnal fel a nodir ar fapiau, cyfanswm o oddeutu 1826 ha.
- Dangosir lleoliad gwahanol nodweddion coetir yr ACA, fel a restrir yn y teitl uchod, yn Atodiad 2 (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Ebrill 2008). Mae gwasgariad cymunedau'r coetiroedd hyn yn adlewyrchiad yn bennaf o dopograffi pridd, daeareg ac ansawdd ac mae'n anhebygol o newid.
- Ni fydd canran canopi'r coed yn y coetir ar gyfer y cyfan o'r ACA yn llai na 80%. 87% sy'n cael ei orchuddio ar hyn o bryd (ac eithrio pan fo trychinebau naturiol). Bydd gan rhai unedau orchudd is sydd yn dderbyniol ar yr amod bod hyn yn cyd-fynd â diogelu'r cynefin, y nodweddion a'r diddordeb arbennig.
- Yn y gorchudd a'r prysgwydd mae rhywogaethau brodorol lleol; gweler Tabl 2 (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Ebrill 2008; tud. 11) am y rhywogaethau perthnasol ar gyfer pob nodwedd coetir yr ACA.
- Bydd digon o goed a phrysgwydd brodorol, lleol yn aildyfu'n naturiol er mwyn cynnal canopi a haen prysgwydd y coetir, trwy lenwi bylchau a chaniatáu i goed bychain dyfu ac annog strwythur oedran amrywiol.
- Bydd rhywogaeth nodweddiadol gorchudd y ddaear ym mhob nodwedd coetir yr ACA yn gyffredin, gweler Tabl 2. Mae'n bwysig i ran fwyaf o goetir yr ACA nad yw'r llystyfiant yn mynd yn drwchus ac yn gordyfu mwy na 40cm a/neu'n cael eu trechu gan rywogaethau megis mieri, eiddew a chelyn ifanc. Efallai y cyfyngir yn ôl unedau neu gydrannau.
- Bydd toreth a gwasgariad mwsoglau, llysiau'r afu a chenau cyffredin a nodweddiadol (Iwerydd, is-Iwerydd, gorllewinol, cefnforol) (a ffwng llysnafeddog) yn cael eu cynnal neu'n cynyddu.
- Bydd toreth a gwasgariad mwsoglau, llysiau'r afu a chenau anghyffredin a nodweddiadol a ffwng llysnafeddog, yn cael eu cynnal neu'n cynyddu
- Bydd pum coeden aeddfed fesul hectar yn cael eu gwasgaru dan ganopi presennol y coed neu ar y parcdir, hynny yw coed o oddeutu 60cm a mwy o ddiamedr ar y dderwen a'r onnen a/neu ar goed gydag arwyddion o ddirywio, tyllau ac ati. Yn y tymor hwy, erbyn 2060, dylid bod un hen goeden yr hectar, hynny yw coed o oddeutu 100cm a mwy o ddiamedr ar y dderwen a'r onnen a 75cm ar y fedwen.
- Bydd mwy na 30 metr ciwbig o goed marw yr hectar trwy'r safle a bydd yn gymysgedd o goed wedi syrthio (o leiaf un yr hectar), canghennau wedi torri, canghennau marw ar goed byw a choed marw'n sefyll (o leiaf un yr hectar). Ychydig o goed marw sydd yno ar hyn o bryd oherwydd bod oedran y coed yn y coetiroedd yn eithaf tebyg ac nid oes coed aeddfed na choed marw oherwydd rheolaeth goedwriaethol y gorffennol. Mae rhai o blanhigion is yn arbenigwyr ar goed marw ond nid yw'r creaduriaid di-asgwrn-cefn prin hyn sydd i'w cael yng ngweddill y DG i'w cael yn y coetiroedd hyn.
- Ni cheir rhywogaethau ymledol, anfrodorol, megis rhododendron, Canclwm Japan a Ffromlys chwarennog.

▪Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.2 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodweddion: Ystlumod pedol lleiaf *Rhionolphus hipposideros*

Y weledigaeth

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

▪1 Dylid cynnal maint presennol poblogaeth yr ystlumod pedol lleiaf a, lle bo'n bosib, ei hannog i dyfu. Gweler Tabl 7 am grynodebau o niferoedd a gyfrifwyd mewn safleoedd clwydo cofnodedig a mapiau yn Atodiad 4, sy'n dangos lleoliadau'r clwydi. Gan y bu cynnydd yn niferoedd yr ystlum bedol leiaf yng Nghymru, mae'n rhesymol disgwyl i'w phoblogaeth yng Ngwynedd dyfu.

▪2 Mae digon o glwydi bridio (adeiladau, strwythurau a choed) a chlwydi gaeafgysgu (mwyngloddiau ac adeiladau) o ansawdd priodol. Dylid hefyd gynnal y mathau eraill o glwydi megis, nos, trawsnewid, mannau paru a safleoedd heidio, wrth i'n gwybodaeth am y clwydi, sydd yn aml yn arwyddocaol, wella.

▪3 Mae'r cynefin chwilota neu fwydo yn yr ACA a'r cefn gwlad o amgylch y safle, yn cynnwys glaswelltir a rhai gerddi, o ansawdd, maint a chyswllt priodol ar draws yr ystod.

▪4 Mae ystod y boblogaeth yn yr ACA/yng Ngwynedd yn sefydlog neu'n cynyddu.

▪5 Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.3 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd: Rhostiroedd sych Ewropeaidd

Y weledigaeth

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd coetir yr ACA yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

▪1 Bydd y cyfan o'r rhostir sych, oddeutu 21 ha, yn cael ei gynnal.

▪2 Bydd gwasgariad y rhostir sych o leiaf yn cael ei ddangos ar fap yn Atodiad 2 Cyngor Cefn Gwlad Cymru 2008;

▪3 Bydd rhywogaethau nodweddiadol ac anghyffredin y cymunedau llysieuol, sy'n cynnwys y grug sych, i'w gweld yn aml ac yn doreithiog.

▪4 Dylid cynnal ac adfer strwythur y grug, i ddangos ei fod yn aildyfu'n naturiol trwy haenu a hadu, ac i sicrhau bod y cymunedau'r llystyfiant yn naturiol wahanol (cyfeirer hefyd at 3 uchod).

▪5 Ni cheir rhywogaethau ymledol anfrodorol, megis conifferau, rhododendron, Canclwm Japan a Ffromlys chwarennog.

▪6 Yn gyffredinol, ni fydd coed ar y rhostir ac ar y mwyaf, ychydig yma ac acw a dim mwy na dwy yr hectar. Mae parthau trawsnewid o goetir i rostir yn eithriad i'r rheol hyn lle gall coed fod yn fwy trwchus ac yn graddio i fod yn rhostir agored. Dylid gosod cyfyngiadau ar gyfer parthau trawsnewid fesul uned neu isuned.

▪7 Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.4 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd ACA: cyrsiau dŵr lefelau gwastadir i fynyddig gyda llystyfiant *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion*

Y weledigaeth

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd coetir yr ACA yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Dylai maint yr afonydd addas lle ceir y llystyfiant *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion* fod yn sefydlog, fel a nodir ar fap yn Atodiad 2.
- Dylai gwasgariad presennol (anhysbys) y llystyfiant *Ranunculion fluitantis* a'r *Callitricho-Batrachion* fod yn sefydlog neu'n cynyddu.
- Mae'n bosib y bydd rhywogaeth crafanc y dŵr yn amlwg yn yr afon gyda llystyfiant arnofiol, fel arfer *Ranunculus fluitans,* (ond nid yw'r rhywogaeth hon yn cael ei chofnodi ym Meirionnydd). *Callitriche stagnalis* a brŷoffytau.
- Ni ddylai rhywogaethau sy'n arwydd o gyflwr anffafriol ar gyfer y nodwedd hon e.e. Algâu edefynnog ac sy'n gysylltiedig gydag ewtroffeiddio a rhywogaethau ymledol anfrodorol fod yn y safle, neu dylant fod dan drothwy derbyniol, sy'n arwydd o statws ecolegol uchel yn yr ACA. Caiff y nodwedd hon ystyriaeth bellach dan ffactorau.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

At hyn, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad ynghlwm wrtho. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r Amcan Cadwraeth, yn hytrach na bod yn rhywbeth i'w ddisodli. Rhaid i waith asesu cynlluniau a phrosiectau fod wedi'u seilio ar y cyfan o'r Amcanion Cadwraeth, nid ar y dangosyddion perfformiad yn unig. Mae'r dangosyddion perfformiad i'w gweld yn y Cynllun Rheoli Craidd yn cynnwys Amcanion Cadwraeth ar gyfer Coedydd a Safleoedd Ystlumod Meirionnydd (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Ebrill 2008).

Bygythiadau

Er mwyn rheoli nodweddion allweddol y coetiroedd hyn h.y. Brŷoffyt yr Iwerydd a chenau, rhaid pori llystyfiant y ddaear yn ysgafn, gan ddefaid yn pori fel arfer. Rhaid cydbwyso hyn yn erbyn y gofynion i adael i goed aildyfu'n naturiol. Yn y Gwarchodfeydd Natur Cenedlaethol, caiff mannau eu ffensio fel bo modd cael sustemau pridd sy'n amrywio o ddim pridd o gwbl i bori eithaf trwm o bryd i'w gilydd. Mae mwsoglau a llysiau'r afu sydd mewn ceunentydd lle ceir gweithgareddau hamdden megis cerdded ceunentydd a chanŵio eithafol, yn cael eu bygwth oherwydd gorddefnydd. Mae Côd Ymddygiad yn cael ei lunio, wedi'i gyfuno gyda chyfyngiadau ar ddefnydd. Ceir cynlluniau rheoli CCGC ar gyfer y mannau a ddatganwyd yn Warchodfeydd Naturiol Cenedlaethol. Mewn mannau eraill, ceir cytundebau rheoli Adran 15 gyda thirfeddianwyr a meddianwyr lle gweithredwyd ar sustemau pori priodol

Rhaid rheoli'n ofalus eifr gwyllt sydd ar rai o'r safleoedd er mwyn atal rhisgl coed ifainc ac eginblanhigion rhag cael eu stripio a'u difrodii yn sgîl pori. Mae CCGC yn monitro'r haid ar draws yr ACA yn flynyddol ac yn gweithredu ar gamau rheoli pan fo niferoedd yn mynd yn uwch na'r hyn a bennwyd. Oherwydd natur hynod asidig y pridd yn y coetiroedd, mae perygl iddynt gael eu hasideiddio. Yn y gorffenol, mae'r rhostir wedi'i fygwth gan goedwigaeth a llosgi/pori amhriodol. Mae'r materion hyn yn cael sylw trwy gynlluniau amaethyddol-amgylcheddol (Tir Cymen/Tir Gofal) a Chytundebau Rheoli Adran 15.

Mae poblogaethau'r ystlum bedol leiaf ar eu mwyaf bregus yn eu clwydi haf a gaeaf. Mae gostyngiad yn nifer y pryfaid sy'n ysglyfaeth iddi hefyd yn cael effaith arni oherwydd newidiadau mewn arferion amaethyddol a defnyddio plaladdwyr. Caiff clwydi eu gwarchod yn amlach na dim trwy'r sustem gynllunio, trwy ymgorffori gofynion ystlumod yn y cynlluniau yn gynnar yn y broses gynllunio. At hyn, mae nifer o glwydi ym mynedfeydd mwyngloddiau wedi'u grilio fel na therfir ar yr ystlumod sy'n gaeafgysgu.

ACA Y Fenai a Bae Conwy

Trosolwg

Mae'r amodau ffisiograffig unigryw a geir yn ACA y Fenai a Bae Conwy yn gwneud hwn yn safle anarferol sydd, ers tro, wedi'i gydnabod yn bwysig i fywyd gwyllt y môr. Mae'r amrywiaeth mewn amodau ffisegol ac amgylcheddol trwy'r safle, yn cynnwys math o graig a gwaddod, ansawdd, clirder y dŵr a'r ffaith bod y safle yn agored i gerhyntau llanwol a symudiadau tonnau, yn esgor ar ystod eang o gynefinoedd a chymunedau arforol cysylltiedig. Mae nifer o'r cymunedau hyn yn anarferol yng Nghymru. Mae continwwm amodau ffisegol ac amgylcheddol a chymunedau arforol cysylltiedig, o gulfor y Fenai gyda'i llanwau a'i thonnau gwyllt i Fae Conwy a'i ddyfroedd tawelach a Phen y Gogarth a Thrwyn y Fuwch sy'n gymhedrol agored i'r tonnau, o ddiddordeb penodol. Mae ACA y Fenai a Bae Conwy yn safle amlddiddordeb sydd wedi'i ddewis oherwydd bod yno bum math o gynefin arforol a bywyd gwyllt cysylltiedig (Gorchymyn Cynefinoedd Atodiad I mathau o gynefinoedd).

Nodweddion Cymhwyso

Atodiad I cynefinoedd sy'n brif reswm dros ddewis y safle hwn:
1110 Banciau tywod sydd wedi'u gorchuddio fymryn gan ddŵr y môr trwy'r adeg
1140 Gwastadeddau llaid a thywod nad ydynt yn cael eu gorchuddio gan ddŵr y môr ar lanw isel
1170 Riffiau

Atodiad I cynefinoedd sy'n bresennol fel nodwedd gymhwyso, ond nid yn brif reswm dros ddewis y safle hwn:
1160 Gwastadeddau llaid a baeau mawr bas
8330 Ogofâu môr sydd dan y dŵr neu'n rhannol dan y dŵr

Amcanion Cadwraeth

Y weledigaeth tymor hir ar gyfer Ardal Cadwraeth Arbennig (ACA) y Fenai a Bae Conwy yw iddi fod yn yn ardal arforol iach, gynhyrchiol a biolegol amrywiol, yn cynnal ecosustemau a chymunedau arforol gwydn.

Dylai cynefinoedd a chymunedau gwastadeddau llaid a thywod rhynglanwol barhau i gynnwys rhesi o gynefinoedd gwaddod a'u cymunedau biolegol cysylltiedig, yn amrywio o dywod sy'n agored i'r tonnau, trwodd i laid cysgodol a gro lleidiog wedi'i ysgubo gan y llanw. Mewn sawl ardal, megis Traeth Lafan ac o amgylch Aber Conwy, bydd y nodwedd yn cynnwys brithwaith deinamig o fathau o waddod, gyda chymunedau cysylltiedig, tra bo disgwyl i waddodion rhyngwlanol eraill, megis mannau cysgodol yn y Fenai gael sefydlogrwydd tymhorol a gofodol.

Byddai disgwyl i ansawdd cymunedau gwastadeddau llaid a thywod rhynglanwol, y mae gweithgareddau megis cloddio am abwyd a defnyddio cerbydau ar y traeth yn cael effaith arnynt, wella a dod yn fwy amrywiol trwy ddulliau rheoli priodol. Wrth i ansawdd y dŵr yn yr ardal wella, mae disgwyl i welyau corwellt y gamlas *Zostera noltei* ymestyn eu hamrediad a'u gwasgariad yn y safle. Mae disgwyl i gynefinoedd a chymunedau eraill yn y nodwedd hon un ai gynnal eu cyflwr neu wella. Tra bo pysgodfeydd y cerrig gleision yn parhau i weithredu ym mhen dwyreiniol a gorllewinol y Fenai, yn ogystal ag yn Aber Conwy, bydd gwastadeddau llaid a thywod rhynglanwol yn yr ardal hon yn parhau yno ond ar eu newydd wedd. Ar hyn o bryd nid oes gofyn adfer y mannau hyn o wastadeddau llaid a thywod.

Dylai'r rîff barhau i gynnwys amrywiaeth o gynefinoedd gwaddod a phridd a'u cymunedau biolegol cysylltiedig, a hynny ar wahanol fathau o bridd caled trwy'r safle. Mae mathau o briddoedd yn amrywio o gynefinoedd calchfaen a chlai i ardaloedd o bridd caled isarforol wedi'u hysgubo gan y llanw, yn cynnwys clogfeini a chreigwelyau. Mae disgwyl i ansawdd rhai nodweddion o glogfeini rhynglanwol wella a dod yn fwy amrywiol trwy ddulliau rheoli priodol. Mae disgwyl i fannau eraill yn y nodwedd hon un ai gynnal eu cyflwr neu wella.

Dylai nodwedd y banciau tywod islanwol barhau i gynnwys cynefinoedd o waddodion symudol neu hynod symudol a'u cymunedau cysylltiedig. Ar y rhan isaf un o'r traeth yng ngorllewin y Fenai a Bae Conwy, mae disgwyl rhyw ynni rhwng nodweddion y banciau tywod islanwol a'r gwastadeddau llaid a thywod rhynglanwol, gan ddibynnu ar yr amodau ffisegol cryfaf. At hyn, mae disgwyl i fanciau tywod ym Mae Conwy a Thraeth Coch barhau i fod yn rhan o batrwm amrywiol, deinamig o waddodion arfordirol, isarforol bas yn y ddau fae ac mae'n bosib y byddant yn amrywio yn unol â'r amodau ffisegol cryfaf.

Dylai nodwedd y bae mawr bas gynnwys amrywiaeth o gynefinoedd gwaddodion a phridd caled a'u cymunedau biolegol cysylltiedig, gydag ystod eang o amodau ffisegol, o amodau lle ceir cysgod gan y tonnau a lle bydd y llanw yn ysgubo ym mhen dwyreiniol y Fenai trwodd i amodau lle mae'r safle'n fwy agored i donnau a'r arfordir ei hun yn fwy agored ym mae Conwy. Dylai'r gwaddodion islanwol yn yr amfae gynnwys brithwaith deinamig o fathau o waddod, gyda chymunedau cysylltiedig a allai arddangos amrywiaeth tymhorol a gofodol sylweddol, dan ddylanwad yr amodau ffisegol cryfaf. Mae disgwyl i fannau tywodlyd yn llawn llaid yn Nhraeth Coch a Bae Conwy barhau, tra bo disgwyl i'r bae mawr bas barhau i fod yn fan bwydo a bridio i amrywiaeth o bysgod. Mae disgwyl i gynefinoedd a chymunedau penodol yn y bae mawr bas (mae nifer ohonynt yn rhan o nodweddion cynefinoedd eraill) wella o ran ansawdd a dod yn fwy amrywiol dan ddulliau rheoi priodol. Mae disgwyl i fannau eraill yn y nodwedd hon un ai gynnal eu cyflwr neu wella.

Dylai ogofâu y môr barhau i gynnwys ogofâu rhynglanwol ac islanwol, hafnau, holltau a thwnnelau yn y pridd calchfaen o amgylch Pen y Gogarth a Thrwyn y Fuwch ac arfordir gogledd-ddwyrain Môn.
Mae iechyd ac ansawdd y pum nodwedd o gynefin yr ACA yn rhyngberthynol a gallant hefyd ddibynnu ar gyflwr cynefinoedd arforol eraill yn y safle nad oes iddynt nodweddion,yn ogystal ag elfennau strwythurol a swyddogaethol yr ecosustem arforol.
Mae'r Fenai a Bae Conwy yn cynnal economi arfordirol bywiog, gydag amrywiaeth o weithgareddau masnachol a hamdden yn dibynnu ar yr ardal. Yn eu tro, mae nifer o'r rhain yn dibynnu ar iechyd ac ansawdd tymor hir yr amgylchedd arforol.

Bygythiadau

Gall adeiladu e.e. llithrfeydd, morgloddiau a marinâu/harbwrs darfu ar gynefinoedd Ewropeaidd a phrosesau ffisegol sy'n hanfodol i gynnal y cynefinoedd hyn. Mae awdurdodau cynllunio lleol a chyrff statudol eraill yn ymgynghori gyda CCGC ynghylch datblygiadau o'r fath.

Er bod lefel y pysgota masnachol (ac eithrio pysgod cregyn) yn eithaf isel, byddir yn treillio mewn rhai mannau. Bydd raid asesu effaith bosib offer pysgota gwaelod trwm ar gynefinoedd y banc tywod islanwol a'r draethell a'r bae bas. Mae nifer eithaf helaeth o gerrig gleision yn cael eu casglu ym mhen dwyreiniol y Fenai a bydd CCGC yn gweithio gyda'r diwydiant pysgota a rheoleiddiwr y pysgodfeydd lleol (Pwyllgor Pysgodfeydd Môr Gogledd a Gogledd-orllewin Cymru) er mwyn asesu effeithiau posib y bysgodfa hon ar nodweddion yr ACA.

Mae yna nifer o angorfeydd cychod yn y Fenai a galwad am fwy o gyfleusterau (angorfeydd a marinâu) ar gyfer mwy o gychod. Bydd raid i CCGC weithio gyda'r awdurdodau perthnasol i asesu goblygiadau'r holl ddatblygiadau arfaethedig o'r math hwn ar nodweddion yr ACA.

Mae'n bosib bod taflu deunydd a garthiwyd yn cyfrannu at dyrfedd cynyddol, sy'n cael effaith ar wasgariad a chyfansoddiad y cymunedau algaidd islanwol. Mae angen asesiad priodol o arwyddocâd y gweithgareddau y bwriedir eu cynnal yn y dyfodol.

Mae llawer o'r bywyd gwyllt arforol yn yr ACA yn sensitif i lygredd gan olew. Mae datblygu llwyfannau olew a chael cychod yn mynd yn ôl ac ymlaen ar Fôr Iwerddon o bosib yn cyfrannu at y llygredd hwn. Mae CCGC yn gweithio gyda'r cwmnïau olew hyn a chyda sefydliadau statudol eraill fel bod camau diogel, digonol yn eu lle i geisio atal digwyddiadau o lygredd. At hyn, mae CCGC yn aelod o Grŵp Amgylcheddol Sefydlog Gogledd Cymru sy'n paratoi cynllun wrth gefn rhanbarthol i gynorthwyo yn y gwaith o gyd-drefnu ymateb i geisio lleihau i'r eithaf ar effeithiau amgylcheddol pe ceid llygredd.

ACA Migneint - Arenig - Dduallt

Trosolwg

Safle mawr ar dir uchel yw Migneint-Arenig-Dduallt ac sy'n ymestyn rhwng Ysbyty Ifan a Phenmachno yn y gogledd i Rydymain yn y de ac o Drawsfynydd yn y gorllewin i union i'r dwyrain o Lyn Celyn. Mae'n amrywio mewn uchder o 300 m i 712 m. Yn y rhan ogleddol mae gwastadedd uchel o dir mawnog yn ganolog ar Figneint, yn ymestyn i Domen y Mur yn y gorllewin ac i Gwm Hesgyn yn y dwyrain, gyda mannau uwch megis Arenig Fach o amgylch yr ymyl. Gwastadedd uchel wedi'i amgylchynu gan dir uwch sydd i'r rhan ddeheuol ac sydd hefydi'r de o Afon Lliw. Mynydd Dduallt yw'r tir sydd amlycaf yma. Mae'r rhan ganolog i'r de o Gwm Prysor a Llyn Celyn ac yn cynnwys Moel Llyfnant a Moel y Slates yn ogystal â chrib mynyddig yr Arenig Fawr – sef rhan uchaf yr holl safle.

Nodweddion Cymhwyso

Atodiad I cynefinoedd sy'n brif reswm dros ddewis y safle hwn:
4030 Rhostiroedd sych Ewropeaidd
7130 Corgorsydd * Nodwedd â blaenoriaeth

Atodiad I cynefinoedd sy'n bresennol fel nodwedd gymhwyso, ond nid yn brif reswm dros ddewis y safle hwn:
3130 Dyfroedd sefyll oligotroffig i fesotroffig gyda llystyfiant Littorelletea uniflorae a/neu y Isoëto-Nanojuncetea
3160 Llynnoedd a phyllau dystroffig naturiol
4010Rhostiroedd gwlyb Gogledd yr Iwerydd gyda gErica tetralix
91A0 Hen goedydd di-goes gyda'r dderwen fytholwyrdd a Blechnum yn Ynysoedd Prydain

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcan Cadwraeth ar gyfer nodwedd yr ACA: Corgors (UE 7130)

Gweledigaeth ar gyfer Nodwedd 1
Y weledigaeth ar gyfer nodwedd â blaenoriaeth corgors yr ACA yw bod ganddi statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Bydd y cyfan o'r gorgors, yn cynnwys y mannau hynny y credir sy'n anffafriol neu wedi'u diraddio, yn cael ei gynnal yn ôl yr arwynebedd oedd yno pan gafodd ei ddynodi, cyfanswm o oddeutu 8100 ha. Ystyrir bod llystyfiant wedi'i fapio yn NVC M20, oddeutu 1700 ha ar hyn o bryd, wastad yn anffafriol. Mae ardal nodwedd y gorgors yn ymestyn i fannau lle mae'r gors, sy'n cynnwys rhostir gwlyb a glaswelltir asid, wedi'i newid yn sylweddol.
- Mae lleoliad a gwasgariad y gorgors yn cynyddu ar draul y llystyfiant llai dymunol.
- Caiff yr ardaloedd sydd wedi'u diraddio a'r gors sy'n anffafriol ar hyn o bryd eu rheoli dan raglen adfer fel bod arwynebedd a

gwasgariad y gorgors ffafriol yn cynyddu.

- Mae rhywogaethau nodweddiadol y cymunedau llystyfiant ac sy'n cynnwys nodwedd gorgors yr ACA yno'n aml.
- Cynhelir neu cynyddir toreth a gwasgariad planhigion angyffredin.
- Caiff strwythur y gorgors ei gynnal a'i adfer i gynnwys pyllau yn y corsydd, panylau, bryncynnau a phantiau fel nodwedd naturiol o wyneb y gors. Nid oes sianelau na ffosydd draenio arrtiffisial yno fel draeniau gweithredol. Dylai erydiad y mawn fod dan reolaeth ac wedi'i gyfyngu i sustemau erydu gwastadeddau sydd yn amlwg wedi hen ennill eu plwyf.
- Ni cheir rhywogaethau ymledol anfrodorol, megis conifferau, rhododendron, Canclwm Japan, Ffromlys chwarennog ac erwain helygddail *(Spiraea)* yn yr ACA ac mewn ardal ragod ar gyfer rhywogaethau penodol.
- Nid oes yr un goeden yn y gorgors.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.2 Amcan Cadwraeth ar gyfer nodweddion ACA Rhostiroedd sych Ewropeaidd (UE 4030) a rhostir gwlyb Gogledd yr Iwerydd gydag *Erica tetralix* (UE 4010)

Gweledigaeth ar gyfer nodwedd 2

Y weledigaeth ar gyfer nodweddion rhostir yr ACA yw bod ganddynt statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Bydd y cyfan o'r rhostir sych, yn cynnwys yr ardaloedd hynny sydd wedi'u diraddio (oddeutu 26000ha), o leiaf yn cael eu cynnal fel y maent pan gânt eu dynodi. Dylid rheoli'r mannau sydd wedi'u diraddio a mannau anffafriol o rostir sych eu hadfer dan raglen adfer. Dylai'r rhostir sych gynyddu ar draul y llystyfiant llai dymunol megis glaswelltir asid. Dylid o leiaf gynnal y cyfan o'r rhostir gwlyb, yn cynnwys yr ardaloedd hynny sydd wedi'u diraddio (oddeutu 400 ha) fel y maent ar y pryd pan gânt eu dynodi. Dylai'r rhostir gwlyb gynyddu'n gyffredinol ar draul llystyfiant llai dymunol. Efallai bod modd adfer rhai mannau o rostir gwlyb, sy'n orgors wedi'i diraddio, i'r cynefin â blaenoriaeth ar yr amod nad oes gwir golled o rostir gwlyb yn yr ACA .
- Bydd gwasgariad y rhostir sych a gwlyb o leiaf fel y'i gwelir ar Fapiau 1-4 (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008) a bydd, o ddewis, yn cynyddu wrth iddo gael ei adfer mewn mannau ychwanegol.
- Bydd y rhywogaethau sy'n nodweddiadol o'r llystfiant sy'n cynnwys y rhostir sych a'r rhostir gwlyb, yn aml ac yn doreithiog. Gweler Tabl 1.
- Bydd toreth a gwasgariad planhigin anghyffredin (gweler Tabl 2) yn cael eu cynnal neu'n cynyddu.
- Dylid cynnal ac adfer strwythur y grug, i ddangos ei fod yn aildyfu'n naturiol trwy haenu a hadu, ac i sicrhau bod y cymunedau llystyfiant cydrannol yn naturiol wahanol (cyfeirer hefyd at 3 a 4 uchod). Yn ymarferol, bydd rhai llecynnau ar eu hennill o fod yn dalach gyda grug aeddfed iawn (e.e. NVC H 21). ac eraill, yn cynnwys rhostir gwlyb, ar eu hennill o gael strwythur canolig i fyr, llai na 30cm o uchder. Ni fydd arwyddion o orbori, yn cynnwys arferion twf 'wedi'i ddal yn ôl'' 'tocwaith' neu 'drymffyn' yn amlwg.
- Ni fydd rhywogaethau ymledol anfrodorol, megis conifferau, rhododendron, Canclwm Japan, Ffromlys chwarennog ac aerwain helygddail *(Spiraea)* yn yr ACA.
- Yn gyffredinol, ni fydd coed ar y rhostir ac, ar y mwyaf, ychydig yma ac acw a dim mwy na dwy yr hectar. Mae parthau trawsnewid o goetir i rostir yn eithriad i'r rheol hyn lle gall coed fod yn fwy trwchus ac yn graddio i fod yn rhostir agored. Dylid

gosod cyfyngiadau ar gyfer parthau trawsnewid fesul uned neu isuned.

- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.3 Amcanion Cadwraeth ar gyfer nodwedd ACA y llyn. Dyfroedd sefyll oligotroffig i fesotroffig gyda llystyfiant y *Littorelletea uniflorae* a/neu y *Isoëto-Nanojuncetea* (UE 3130) ac ar gyfer llynnoedd a phyllau dystroffig naturiol (Côd UE 3160)

Gweledigaeth ar gyfer Nodwedd 3

Y weledigaeth ar gyfer nodweddion llynnoedd oligotroffig i fesotroffig (dŵr clir) a dystroffig (mawnog) yr ACA yw bod ganddynt statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Bydd y cyfan o'r llynnoedd dŵr clir a mawnog yn cael ei gynnal fel a nodir ar fapiau 1 – 4 (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008), oddeutu x ha o ddŵr agored / cors a basn llyn gerllaw, fel a welir ar luniau a dynnwyd o'r awyr . Yn y bôn, mae cyflwr y llyn wedi'i gysylltu i gyflwr y dalgylch felly dylid cynnal cyflwr presennol y dalgylchoedd (yn cynnwys gorchudd llystyfiant, draenio a rheolaeth briodol h.y. dim gorbori a llosgi).
- Bydd lleoliad y llynnoedd dŵr clir a mawnog fel a nodir ar fapiau 1-4 (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008) ac fel y cyfeirir atynt wrth eu henw yn y tabl 'Nodweddion ACA: Llynnoedd - Oligotroffig neu Ddystroffig' (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008: tud. 21).
- Bydd rhywogaethau nodweddiadol y cymunedau llystyfiant fel a restrir isod, ac yn cynnwys nodwedd llynnoedd dŵr clir yr ACA, yn gyffredin.

  Nodweddir y gymuned llystyfiant gan lystyfiant parhaol, byr, amffibiaidd, gyda beistonell merllyn *Littorella uniflora* yn cael ei ystyried y rhan ddiffiniol. Yn aml, tyf y rhywogaeth hon gyda bidoglys y dŵr *Lobelia dortmanna*, dyfrllys y gors *Potamogeton polygonifolius*, gwair merllyn *Isoetes lacustris*, brwynen oddfog *Juncus bulbosus*, myrdd-ddail blodau bob yn ail *Myriophyllum alterniflorum a* chleddyflys arnofiol *Sparganium angustifolium*. Ar y Figneint-Arenig-Dduallt ceir yr holl rywogaethau uchod, ynghyd â'r lili ddŵr felen *Nuphar lutea*, y lili ddŵr wen *Nymphaea alba*, rhawn ebol hyblyg *Nitella flexilis*, y chwysigenddail lleiaf *Utricularia minor* a'r genedlaethol brin rhawn ebol main *Nitella gracilis*.

  Mae llynnoedd mawnog yn hynod asidig ac nid oes ynddynt faetholion planhigion. Mae cynnwys yr asid hwmig yn eu dŵr yn uchel ac, fel arfer, mae lliw brown tywyll iddo oherwydd ei fod wedi bod yn agored i fawn. Mae'r rhan fwyaf o enghreifftiau yn fychan (llai na 5 ha mewn maint), bas ac yn cynnwys rhyw gymaint o fflora a ffawna, gyda *Sphagnum*, cleddyflys culddail a lilis y dŵr. Nid oes rhywogaethau yn y pyllau'n naturiol ac yn aml iawn nid oes glannau. Llystyfiant ymylol yw'r nodwedd honno o'r cynefin lle ceir y pyllau.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

4.4 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd coetir yr ACA : Hen goedydd di-goes gyda'r dderwen fytholwyrdd a Choetir Blechnum

Gwledigaeth ar gyfer Nodwedd 4

Y weledigaeth ar gyfer nodweddion coetirol yr ACA yw bod ganddynt statws cadwraeth ffafriol, lle bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Bydd y cyfan o'r coetir, yn cynnwys canopi'r coed a phrysgwydd y coetir, y llennyrch a'r grug sych, rhedyn a glaswelltir cysylltiedig yn cael ei gynnal fel a nodir ar y map, yn yr atodiad - o 67 ha yn ogystal â mannau o oddeutu13ha (heb ei fapio), yn rhoi cyfanswm o oddeutu 80 ha. Ar hyn o bryd, mae coed llydanddail a phrysgwydd yn gorchuddio oddeutu 0.4% o'r safle (a rhedyn dros 2% (oddeutu 450 ha).
- Bydd lleoliad nodwedd coetir yr ACA fel y'i gwelir ar Fapiau yn Atodiad 1. Mae'r coetiroedd yn cynnwys Coed Dôl- Fudr (SH 831318), Coed Gordderw (SH838336), Coed Maen y Menyn (SH 848354) a Choed Boch-y-Rhaeadr (SH 843398).
- Ni fydd canran canopi'r coed yn y coetir (gweler mapiau 1-40) yn llai nag 85% (ac eithrio pan fo trychinebau naturiol).
- Yn y gorchudd a'r prysgwydd mae rhywogaethau brodorol lleol, fel a nodir yn nhabl 2, sy'n nodweddiadol o'r coed tir uchel hyn, lle mae coed bedw'n amlycach na choed derw o'u cymharu ag enghreifftiau o nodwedd hon yr ACA sydd ar dir isel.
- Bydd digon o goed a phrysgwydd brodorol, lleol yn aildyfu'n naturiol er mwyn cynnal canopi a haen prysgwydd y coetir, trwy lenwi bylchau a chaniatáu i goed bychain dyfu ac annog strwythur oedran amrywiol.
- Bydd rhywogaethau nodweddiadol o orchudd llawr y coetir yn gyffredin, gweler Tabl 3.
- Mae'n bwysig i ran fwyaf o goetir yr ACA nad yw'r llystyfiant yn mynd yn drwchus ac yn gordyfu mwy na 40cm a/neu'n cael ei drechu gan rywogaethau megis mieri, eiddew a chelyn ifanc. Efallai y cyfyngir yn ôl unedau neu elfennau. Dylai planhigion nodweddiadol is yn cynnwys rhywogaethau cefnforol (cyfeirer at Dabl 2 isod am restr mynegiannol lle ceir cofnodion y gwyddys amdanynt eu ticio) barhau i fod yn doreithiog a/neu i gael eu cynnal.
- Bydd toreth a gwasgariad mwsoglau, llysiau'r afu a chenau anghyffredin a nodweddiadol yn cael eu cynnal neu'n cynyddu.
- Bydd nifer ddiffiniedig o goed aeddfed fesul hectar dan ganopi'r coed presennol, a hynny yn ôl unedau. Bydd angen diffinio hyn wrth y diamedr ar gyfer y coed ar dir uchel lle mae diamedr coed tebyg yn is i lawr oddeutu 60cm a throsodd ar goed derw ac ynn a/neu ar goed sydd ag arwyddion o ddirywiad, tyllau ac ati.
- Bydd coed marw ar y safle a byddant yn gymysgedd o goed wedi syrthio (o leiaf un yr hectar), canghennau wedi torri, canghennau marw ar goed byw a choed marw'n sefyll (o leiaf un yr hectar). Ychydig o goed marw sydd yno ar hyn o bryd oherwydd bod oedran y coed yn y coetiroedd yn eithaf tebyg ac nid oes coed aeddfed na choed marw yno. Mae rhai o blanhigion is yn arbenigwyr ar goed marw ond nid yw'r creaduriaid di-asgwrn-cefn prin hyn sydd i'w cael yng ngweddill y DG yn y coetiroedd hyn.
- Ni cheir rhywogaethau ymledol anfrodorol, megis rhododendron, Canclwm Japan a Ffromlys chwarennog.
- Mae'r holl ffactorau sy'n cael effaith ar gyflawni'r amodau hyn dan reolaeth.

At hyn, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad ynghlwm wrtho. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r Amcan Cadwraeth, yn hytrach na bod yn rhywbeth i'w ddisodli. Rhaid i waith asesu cynlluniau a phrosiectau fod wedi'u seilio ar y cyfan o'r Amcanion Cadwraeth, nid ar y dangosyddion perfformiad yn unig. Mae'r dangosyddion perfformiad i'w gweld yn y Cynllun Rheoli Craidd yn cynnwys Amcanion Cadwraeth ar gyfer ACA/AGA Migneint-Arenig-Dduallt (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008).

Bygythiadau

Dulliau pori/llosgi/draenio amhriodol yw'r prif fygythiadau i nodweddion llystyfiant y safle hwn o ac, o'r herwydd, caiff y gorgors a'r rhostir eu diraddio. Mae gwaith coedwigaeth ar fignenni a rhostiroedd hefyd wedi bod yn broblem yn y gorffennol. Rhoddir sylw i'r problemau hyn trwy nifer o gytundebau
cynlluniau amaethyddol-amgylcheddol (Tir Cymen/Tir Gofal) a sawl cytundeb Adran15. At hyn, mae prosiect ar y cyd rhwng y Gymdeithas Frenhinol er Gwarchod Adar/ y Fenter Goedwigaeth/ Ceiliog Du y CCGC wedi bod o gymorth i adfer y gorgors a'r rhostir mewn rhai mannau yr oedd conifferau wedi'u plannu yno cynt.

Mae nodweddion llystyfiant a'r llynnoedd mewn perygl o gael eu hasideiddio oherwydd llygredd atmosfferig, a wneir yn waeth oherwydd y glaw cyson a gaiff y safle, a'i ddaeareg / priddeg. Mae calchio'r dalgylch gyda dulliau artiffisial hefyd yn fygythiad ychwanegol.

Yn y gorffennol, mae gwaith chwarelyddol wedi cael effaith sylweddol ar y safle hwn gan arwain at ddinistro cynefinoedd.

ACA Morfa Harlech a Morfa Dyffryn

Trosolwg

Mae ACA Morfa Harlech a Morfa Dyffryn yn cynnwys dwy system twyni tywod – Morfa Harlech i’r gogledd a Morfa Dyffryn i’r de. Mae Morfa Harlech yn system dwyni sy’n cronni’n gyflym, ac yn casglu tywod o’r arfordir i’r de, gan gynnwys y system dwyni yn Morfa Dyffryn sy’n erydu.

Bydd yr amrywiol gymunedau twyni tywod yn ehangu drwy brosesau naturiol ar draul twyni eraill. Gallai hyn effeithio ar faint nodweddion unigol yr ACA, fodd bynnag, mae prosesau deinamig y twyni tywod ynghyd â’u cymunedau llystyfiant cysylltiedig yn nodwedd werthfawr o systemau twyni’r arfordir. Y broblem fwyaf bosib yw’r twyni’n sefydlogi, a thrwy hynny o bosib colli cymunedau llystyfiant arloesol i gymunedau twyni tywod sefydlog.

Mae system twyni tywod Morfa Harlech yn cronni ac mae o bwysigrwydd mawr am ei nodweddion olyniaethol cynnar, yn cynnwys ei thwyni symudol a’i thwyni embryonig. Mae’r ardal o dwyni sydd i ffwrdd o’r traeth yn sefydlog iawn, gydag ychydig iawn o dywod noeth.

Mae’r llaciau twyni yn Morfa Harlech yn amrywio o laciau sychach sy’n ymdoddi i laswelltiroedd twyni sefydlog i laciau gwlyb iawn sy’n cael llifogydd yn aml ac yn cynnal cymunedau o lystyfiant yn debyg i’r hyn a geir mewn corsydd.

Er bod *Petalophyllum ralfsii* wedi’i gofnodi yn Morfa Harlech, mae’r diffyg llaciau ifanc yn y system hon yn golygu nad oes llawer o’r rhywogaeth hon yma.

Mae Morfa Dyffryn yn system sy'n erydu, ac mae'n hynod o symudol. Mae cyfran uchel o'r safle wedi'i wneud o dywod noeth. Mae twyni symudol yn ymestyn o'r lan hyd at ffiniau'r system dwyni tua'r tir, a cheir llaciau twyni helaeth rhyngddynt. Mae'r llystyfiant yn y llaciau yn amrywio o gynefinoedd arloesol llaciau newydd, cymunedau olynol llaciau ifanc sy'n cynnal mwyafrif y boblogaeth *Petalophyllum ralfsii*, i laciau twyni aeddfed sy'n gyfoeth o rywogaethau.

Nodweddion Cymhwyso

Cynefinoedd Atodiad I sy'n brif reswm am ddewis y safle hwn:
2110 Twyni embryonig symudol
2120 Twyni symudol ar hyd y draethlin gydag *Ammophilia arenaria* ('twyni gwyn')
2170 Twyni gyda *Salix repens*, isrywogaeth *argentea* (*Salicion arenariae*)
2190 Llaciau twyni llaith

Cynefinoedd Atodiad II sy'n brif reswm am ddewis y safle hwn:
1395 Petalys *Petalophyllum ralfsii*

Amcanion cadwraeth

4.1 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 1: Twyni symudol embryonig (Cod Cynefin UE: 2110)

Y Weledigaeth ar gyfer Nodwedd 1
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:
- Mae'r twyni symudol embryonig yn eu cyfanrwydd, gan gynnwys yr ardaloedd hynny yr ystyrir eu bod yn anffafriol neu'n israddedig ar hyn o bryd, yn cael eu cynnal yn yr ardal oedd yn bodoli pan y'u dynodwyd.
- Dylai'r llystyfiant ar y draethlin a'r twyni embryonig fod wedi'i wneud o rywogaethau nodweddiadol a restrir yn nhabl 5 (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008: pp. 13).
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

4.2 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 2: Twyni symudol ar hyd y draethlin gydag *Ammophila arenaria* (Cod Cynefin UE: 2120)

Y Weledigaeth ar gyfer Nodwedd 2
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:
- Mae'r twyni symudol yn eu cyfanrwydd, gan gynnwys yr ardaloedd hynny yr ystyrir eu bod yn anffafriol neu'n israddedig ar hyn o bryd, yn cael eu cynnal yn yr ardal oedd yn bodoli pan y'u dynodwyd; tua 18.9ha yn Morfa Harlech, ar hyd crib y twyni tua'r môr

a thua'r tir yn unedau 1, 3, 4 a 5 ac o leiaf 82ha o dwyni symudol yn Morfa Dyffryn, a ddylai fod wedi'u dosbarthu drwy unedau 28, 27, 26, 24 a 23.

- Dylai'r llystyfiant ar y twyni symudol fod yn cynnwys rhywogaethau megis y rheini a restrir yn nhabl 8 (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008: pp. 19).
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

Llaciau Twyni Llaith (Cod Cynefin UE 2190): Nodwedd 3 Twyni gyda *Salix repens* (Cod Cynefin UE 2170): Nodwedd 4 Llaciau twyni yn cynnwys y cymunedau a ganlyn o'r Dosbarthiad Llystyfiant Cenedlaethol (NVC): SD13, SD14, SD15, SD16 a SD17.

Y Weledigaeth ar gyfer Nodweddion 3 a 4

Y weledigaeth ar gyfer y nodweddion hyn yw iddynt fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Mae'r holl laciau twyni llaith a'r twyni gyda *Salix repens*, gan gynnwys yr ardaloedd hynny yr ystyrir eu bod yn anffafriol neu'n israddedig ar hyn o bryd, yn cael eu cynnal yn yr ardal oedd yn bodoli pan y'u dynodwyd; tua 65.1 ha yn Morfa Harlech a 43.6 ha yn Morfa Dyffryn.
- Dylai holl gyfnodau olyniaethol llystyfiant y llaciau twyni fod yn bresennol yn Morfa Dyffryn.
- Dylai'r llystyfiant ar y llaciau twyni llaith fod yn cynnwys rhywogaethau nodweddiadol a dymunol megis y rheini a amlinellir yn y tabl isod.
- Dylai'r llystyfiant ar y llaciau fod yn rhydd o brysg, a dylai'r glaswellt fod yn gymharol fyr.
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 5: Petalys *Petalophyllum ralfsii* (Cod Cynefin UE 1395)

Y Weledigaeth ar gyfer Nodwedd 5

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Bydd poblogaeth y *Petalophyllum* yn aros yn sefydlog neu'n cynyddu.
- Dylai'r rhywogaeth *Petalophyllum* fod yn bresennol yn Morfa Harlech a dylai fod wedi'i dosbarthu ar draws rhan ogleddol system twyni tywod Morfa Dyffryn (Unedau 26 a 28).
- Dylai'r dilyniant o laciau twyni ifanc sy'n cynnal y *Petalophyllum* fod mewn cyflwr da, fel y diffinnir yn yr amcan cadwraeth ar gyfer nodweddion 3 a 4 uchod.
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

Yn ogystal, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad cysylltiedig. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r amcan cadwraeth, ond nid yn rhywbeth sy'n ei ddisodli. Rhaid i asesiadau o'r cynlluniau a'r prosiectau fod yn seiliedig ar yr holl amcanion cadwraeth, nid dim ond y dangosyddion perfformiad. Gellir gweld y dangosyddion perfformiad yn y Cynllun Rheoli Craidd ynghyd ag Amcanion Cadwraeth ar gyfer **Ardal Cadwraeth Arbennig Morfa Harlech a Morfa Dyffryn** (Cyngor Cefn Gwlad

Cymru, Mawrth 2008).

Ffactorau bregusrwydd

Mae'r traethau cyfagos i'r ddwy system dwyni yn gaeth i bwysau mawr gan weithgareddau hamdden, yn enwedig yn ystod misoedd yr haf. Caiff pwyntiau mynediad drwy'r twyni eu rheoli'n llym i gyfyngu ar weithgareddau dynol sy'n ansefydlogi'r twyni. Mae Morfa Dyffryn yn arbennig o fregus gan ei fod yn symudol iawn, a'r cyflenwad allanol o dywod iddo yn gyfyngedig. Mae rhannau o'r ddau dwyn yn cael eu rheoli fel Gwarchodfeydd Natur Cenedlaethol ers diwedd yr 1950au (Morfa Harlech) a dechrau'r 1960au (Morfa Dyffryn).

ACA Preseli

Trosolwg

Mae SoDdGA eang Mynydd Preseli a thiroedd comin llai SoDdGA Waun Fawr, Waun Isaf a Gors Fawr yn sylfaen i ACA Preseli. Mae Mynydd Preseli a Gors Fawr wedi'u cysylltu'n ffisegol, tra bod Waun Isaf a Waun Fawr yn adrannau ar wahân yn yr ACA. Yn ogystal â nodweddion yr ACA, mae'r ddau SoDdGA yn cynnwys nifer o rywogaethau a nodweddion cynefin nad ydynt yn gwneud y safle'n gymwys dan y Gyfarwyddeb Cynefinoedd.

Nodweddion Cymhwyso

Cynefinoedd Atodiad I sy'n bresennol fel nodwedd gymhwyso, ond nid yn brif reswm dros ddewis y safle hwn:
4010 Rhostiroedd gwlyb Gogledd yr Iwerydd gydag *Erica tetralix*
4030 Rhostiroedd sych Ewropeaidd
7150 Pantiau ar is-haenau mawn y *Rhynchosporion*
7230 Corsydd alcalinaidd

Cynefinoedd Atodiad II sy'n brif reswm am ddewis y safle hwn:
1044 Mursen y de *Coenagrion mercuriale*
1065 Glöyn byw brith y gors *Euphydryas (Eurodryas, Hypodryas) aurinia*
1393 Mwsogl pluog main gwyrdd *Drepanocladus* (*Hamatocaulis*) *vernicosus*

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 1: Mursen y De *Coenagrion mercuriale*

Y Weledigaeth ar gyfer Mursen y De

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Bydd dwysedd yr oedolion gwryw, wrth eu samplo, yn o leiaf 1 gwryw i bob 10 metr sgwâr o gynefin bridio.
- Bydd yna o leiaf 3,500 metr sgwâr o gynefin bridio.
- Bydd yr holl ffactorau sy'n effeithio ar y nodwedd o dan reolaeth.

4.2 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 2: Glöyn byw Brith y Gors *Euphydryas aurinia*

Y weledigaeth ar gyfer glöyn byw Brith y Gors

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:
Bydd poblogaeth iach o'r glöyn byw brith y gors yn bresennol yn yr ACA ac o'i hamgylch. Bydd digon o gynefin sydd mewn cyflwr da i gynnal nifer o boblogaethau dilys o'r glöyn byw, sy'n ddibynnol yma ar laswelltir corslyd a thir gwlyb, gyda thwmpathau o laswellt y gweunydd a digonedd o brif blanhigyn bwyd y lindysyn, sef tamaid y cythraul. Bydd y gwair yn amrywio mewn uchder fel bod yn ardaloedd 'lawnt' byrion i'r lindys gael golau haul, ac ardaloedd o dwmpathau talach i roi lloches iddynt.

Ar gyfer y ddwy meta-boblogaeth sy'n bresennol yn yr ACA:

- Dylai fod yna o leiaf 200 gwe larfa fesul hectar o Gynefin Cyflwr Da.
- Dylai fod yna o leiaf 50ha o Gynefin Addas ar yr ACA, neu o fewn radiws o 2km o'i hamgylch.
- Dylai o leiaf 10ha o'r cynefin addas hwn fod yn Gynefin Cyflwr Da.
- Rhaid i'r holl ffactorau sy'n effeithio ar y nodwedd fod o dan reolaeth.

4.3 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 3: Mwsogl pluog main gwyrdd *Hamatocaulis vernicosus*

Y Weledigaeth ar gyfer Mwsogl Pluog Main Gwyrdd

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:
Mae mwsogl pluog main gwyrdd yn nodwedd gymhwyso yn yr ACA, ond canfuwyd ei fod i'w weld yn amlach, a bod mwy ohono yn ACA Preseli ac yn wir mewn nifer o safleoedd eraill yng Nghymru nag a feddyliwyd o'r blaen. Yn wyneb hyn, penderfynwyd trin y nodwedd fel rhan o'r nodwedd SoDdGA mwsogl anghyffredin ar ddaear damp.

4.4 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 4: Corsydd alcalinaidd

Y Weledigaeth ar gyfer Corsydd Alcalinaidd

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:
Bydd corsydd alcalinaidd yn bresennol mewn rhannau ar draws y safle, ac yn arddangos amrediad o rywogaethau planhigion a phryfaid sy'n nodweddiadol o'r cynefin, gan gynnwys mursen y de. Bydd y tiroedd gwlyb sy'n cynnal y cynefin penodol hwn yn

cynnwys llystyfiant byr, agored sy'n llawn mwsogl, hesg a phlanhigion sy'n nodweddiadol o amodau llai asidig.

- Bydd corsydd alcalinaidd yn bresennol mewn wyth o'r 10 ardal binc a welir ar y map atodol (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008)
- Bydd rhywogaethau sy'n nodweddiadol o dir gwlyb, megis Menyanthes trifoliata, Triglochin palustre, Anagallis tenella, Pedicularis palustris a Pinguicula vulgaris yn bresennol.
- Ni fydd llawer o rywogaethau prysg yno, megis yr helygen *Salix* a'r fedwen *Betula*.

4.5 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 5: Pantiau ar is-haenau mawn y Rhynchosporion

Y Weledigaeth ar gyfer Pantiau ar is-haenau mawn y Rhynchosporion

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:
Mae pantiau ar is-haenau mawn yn fath o gynefin sydd fel arfer yn digwydd mewn mosaigau cymhleth gyda chynefinoedd rhostir a thir gwlyb. Bydd y llystyfiant yn agored, ac yn cynnwys digonedd o rywogaethau megis yr hesgen bigwen *Rhynchospora alba*, mwsogl y gors *Sphagnum auriculatum*, cnwpfwsogl y gors *Lycopodiella inundata*, a gwlith yr haul *Drosera rotundifolia*. Nid yw maint y cynefin hwn ar y safle wedi'i ddiffinio'n glir eto, ond credir ei fod yn ffurfio tua 1-2% o arwynebedd y safle cyfan.

- Bydd pantiau ar is-haenau mawn y Rhynchosporion i'w gweld ar tua 1-2% o'r ACA, a byddant yn bresennol mewn o leiaf dwy uned reoli (unedau 2 a 3 ar hyn o bryd).
- Bydd y planhigion a ganlyn yn gyffredin: yr hesgen bigwen *Rhynchospora alba*, mwsogl y gors *Sphagnum denticulatum*, gwlith yr haul *Drosera rotundifolia,* ac mewn safleoedd sy'n fwy basig, mwsogl brown megis *Drepanocladus revolvens* a *Scorpidium scorpioides*.
- Bydd y llystyfiant yn yr ardaloedd hyn fel arfer yn agored iawn, a bydd rhywogaethau cystadleuol sy'n arwydd o ddiffyg pori, megis glaswellt y gweunydd *Molinia caerulea*, yn cael eu rheoli.
- Ni fydd fawr ddim o rywogaethau prysg yno, megis yr helygen *Salix* a'r fedwen *Betula*.

4.6 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 6: 4030 Rhostiroedd sych Ewropeaidd

Y Weledigaeth ar gyfer Rhostiroedd Sych

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Bydd rhostir sych yn gorchuddio o leiaf 11%2 o SoDdGA Mynydd Preseli ac yn arddangos amrediad o rywogaethau planhigion, pryfaid ac adar sy'n nodweddiadol o'r cynefin.
- Bydd y planhigion a ganlyn yn gyffredin yn y rhostir sych: grug *Calluna vulgaris*; grug clochog *Erica cinerea* ac eithin y mynydd *Ulex gallii*
- Bydd rhywogaethau cystadleuol sy'n arwydd o ddiffyg pori, megis rhedyn *Pteridium aquilinum*, glaswellt y gweunydd *Molinia caerulea* ac eithin y mynydd *Ulex gallii* yn cael eu rheoli.

4.7 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 7: 4010 Rhostiroedd gwlyb Gogledd yr Iwerydd gydag *Erica tetralix*

Y Weledigaeth ar gyfer Rhostiroedd Gwlyb

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

Bydd rhostir gwlyb yn gorchuddio o leiaf 11%3 o'r safle ac yn arddangos amrediad o rywogaethau planhigion sy'n nodweddiadol o'r cynefin. Bydd y rhan fwyaf o'r rhostir gwlyb yn cynnwys cymysgedd o dwmpathau o laswellt y gweunydd, a wahenir gan ddarnau wedi'u pori'n dda ac sy'n llawn clwbfrwyn y mawn, mwsogl y gors a grug megis y grug deilgroes. Dylai cyfran o'r cynefin hefyd gynnwys ystod o hesg byr a phlanhigion blodeuol, megis gwlith yr haul.

- Bydd y planhigion a ganlyn yn gyffredin yn y rhostir gwlyb: grug *Calluna vulgaris*; grug deilgroes *Erica tetralix*; glaswellt y gweunydd *Molinia caerulea;* llafn y bladur *Narthecium ossifragum*; hesg byrion, rhywogaethau *Carex*; mwsogl yn cynnwys rhywogaethau *Sphagnum* mwsogl y gors; tamaid y cythraul *scabious Succisa pratensis*.
- Bydd rhywogaethau cystadleuol sy'n arwydd o ddiffyg pori, yn enwedig Glaswellt y Gweunydd *Molinia caerulea* ac Eithin y Mynydd *Ulex gallii* yn cael eu rheoli.
- Ni fydd llawer o redyn a rhywogaethau prysg, megis yr helygen *Salix* a'r fedwen *Betula*, yn y rhostir gwlyb.

Yn ogystal, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad cysylltiedig. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r amcan cadwraeth, ond nid yn rhywbeth sy'n ei ddisodli. Rhaid i asesiadau o'r cynlluniau a'r prosiectau fod yn seiliedig ar yr holl amcanion cadwraeth, nid dim ond y dangosyddion perfformiad. Gellir gweld y dangosyddion perfformiad yn y Cynllun Rheoli Craidd gan gynnwys Amcanion Cadwraeth ar gyfer ACA (Ardal Cadwraeth Arbennig) Preseli (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008).

Ffactorau bregusrwydd

Mae'r *Coenagrion mercuriale* angen llystyfiant rhostir gwlyb agored sydd wedi'i bori'n dda, ynghyd â llystyfiant mignen gyda nentydd neu ffrydiau bychain. Mae'r *Drepanocladus vernicosus* angen llethrau corslyd lle mae dŵr ffynnon yn llifo iddynt, a lle mae'r llystyfiant yn tyfu'n weddol isel. Felly mae'r ddwy rywogaeth yn sensitif i lefelau amhriodol o bori, neu i ddim pori o gwbl. Mae parhad y cynllun presennol ar gyfer pori cymedrol i uchel yn ystod yr haf yn hanfodol, ond mae'n anodd dylanwadu arno oherwydd statws tir comin y safle, a'r nifer uchel o hawliau cofrestredig. Mae'r trawstrefa presennol yn y gaeaf i ardal Castell Martin darpar ACA Arfordir Calchfaen De-orllewin Cymru yn rhan hanfodol o gynllun bugeilio'r ucheldir hwn.

Mae asideiddio ar y safle uwchdir hwn yn fygythiad, ac mae monitro atmosfferig yn digwydd mewn GNG gerllaw. Mae'n hanfodol monitro cemeg y dŵr a maint y boblogaeth *Coenagrion mercuriale*. Eir i'r afael â'r materion hyn mewn cynllun rheoli, sydd wrthi'n cael ei baratoi.

ACA Rhinog

Trosolwg

Mae'r Rhinogydd wedi'u cerfio o raean Cambrian caled, asidig cromen Harlech, ac mae'r topograffi'n arw gyda llynnoedd gwasgaredig ar yr ucheldir, llethrau â chreigiau anferth arnynt, clogwyni a brigiadau.

Mae lleoliad daearyddol y safle yn golygu bod y môr yn dylanwadu ar yr hinsawdd, gan arwain at lawiad uchel, tymereddau cymedrol a lleithder uchel yn gyffredinol. Y prif lystyfiant yno yw'r grug *Calluna vulgaris*, sy'n tyfu ar briddoedd tenau, gwael ac asidig. Mae pori a llosgi dros y 60 mlynedd diwethaf wedi bod yn eithaf cyfyngedig, felly mae'r grug yn ddwfn ac yn aeddfed. Mae hyn, ynghyd â'r amodau hinsoddol mwyaf, wedi arwain at fflora cyfoethog o blanhigion *bryophyte* a rhedyn ar y ddaear. Mae'r safle hwn yn unigryw yng Nghymru fel enghraifft o gynefin *Calluna* o'r fath sydd heb ei addasu.

Ar lethrau cysgodol, mae'r safle'n cynnwys beth yr ystyrir yw'r datblygiad gorau o'r gymuned grug isalpaidd *Calluna vulgaris-Vaccinium myrtillus-Sphagnum capillifolium* y tu allan i'r Alban; mae'r gymuned hon yn ffurfio rhan o nodwedd rhostir sych yr ACA hwn. Mae mathau NVC eraill a welir yma yn cynnwys grug *Calluna vulgaris-Ulex gallii*, grug *Calluna vulgaris-Erica cinerea* a grug *Calluna vulgaris-Vaccinium myrtillus*. Mae cerlannau eang wedi galluogi gorgorsydd, rhostir gwlyb a chorsydd dyffryn i ddatblygu yma. Yn wahanol i nifer o ardaloedd uwchdir, mae yma dal weddillion da o goetir cynhenid sy'n cynnal planhigion is a rhedyn cefnforol.

Mae diddordeb y cyhoedd yn y safle wedi'i gyfyngu i heicio ac ychydig o wersylla. Fodd bynnag, o'i gymharu â rhanbarthau mynyddig eraill yng ngogledd Cymru, mae'r diddordeb cyhoeddus yn isel dros ben.

Mae ACA Rhinog yn cynnwys SoDdGA Rhinog, ac mae'n gorchuddio pob man heblaw'r prif adrannau coetir yn y SoDdGA. Mae'r rhannau hyn yn ffurfio rhan o ACA Coedydd Derw Meirionnydd, ac nid ymdrinnir â'r rhain yn y cynllun hwn. Cafodd y Warchodfa Natur Genedlaethol, y mae CCGC yn berchen arni ac yn ei rheoli, ac sy'n ffurfio rhan o'r safle, ei dynodi'n Warchodfa Fiogenetig yn 1992.

Nodweddion Cymhwyso

Cynefinoedd Atodiad I sy'n brif reswm am ddewis y safle hwn:
4030 Rhostiroedd sych Ewropeaidd
91A0 Hen goedydd derw â mes digoes gydag *Ilex* a *Blechnum* yn Ynysoedd Prydain

Cynefinoedd Atodiad I sy'n bresennol fel nodwedd gymhwyso, ond nid yn brif reswm am ddewis y safle hwn:

3130 Dyfroedd llonydd oligotroffig i fesotroffig gyda llystyfiant *Littorelletea uniflorae* ac/neu *Isoëto-Nanojuncetea*
4010 Rhostiroedd gwlyb Gogledd yr Iwerydd gydag *Erica tetralix*
4060 Rhostiroedd Alpaidd a Boreal
7130 Gorgorsydd * Nodwedd flaenoriaeth
7150 Pantiau ar is-haenau mawn y *Rhynchosporion*

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcanion Cadwraeth ar gyfer Rhostiroedd sych Ewropeaidd (UE 4030) a rhostiroedd gwlyb Gogledd yr Iwerydd gyda nodweddion ACA Erica tetralix (UE 4010)

Y Weledigaeth
Y weledigaeth ar gyfer nodweddion ACA y rhostiroedd hyn yw iddynt fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- 1 Bydd holl ardal y rhostir sych, sy'n tua 1419 ha, yn cael ei chynnal a'i chadw. Dylai'r ardal o rostir sych gynyddu ar draul cymunedau o lystyfiant llai dymunol megis glaswelltir asid, pan fo hynny'n briodol. Bydd holl ardal y rhostir gwlyb, sy'n tua 324ha, yn cael ei chynnal a'i chadw. Dylai'r ardal o rostir gwlyb gynyddu ar y cyfan ar draul cymunedau o lystyfiant llai dymunol. Gellir adfer rhai ardaloedd o'r rhostir gwlyb sydd bellach yn orgorsydd israddedig i'r cynefin blaenoriaeth hwnnw, cyn belled â bod cynnydd net o rostir gwlyb yn yr ACA.
- 2 Bydd y rhostir sych a gwlyb wedi'u dosbarthu i'r un graddau ag y maent ar hyn o bryd o leiaf, ac yn well byth yn cynyddu wrth i'r rhostir gael ei adfer mewn ardaloedd ychwanegol.
- 3 Bydd digonedd o rywogaethau nodweddiadol ac anghyffredin y cymunedau llystyfiant ar y rhostir sych a gwlyb, gan gynnwys planhigion is, i'w gweld ym mhob man. Dylai'r llys yr afu *Gymnocolia acutiloba,* sy'n genedlaethol brin, barhau i ffynnu yn ei leoliadau presennol yn y rhostir creigiog llaith.
- 4 Dylai strwythur y rhostir fod yn cael ei gynnal a'i adfer, i ddangos aildyfu naturiol drwy haenu a hadu, ac i sicrhau bod y gwahanol gymunedau llystyfiant yn amrywio'n naturiol (gweler cyfeiriad at 3 uchod hefyd). Bydd rhosydd gwlyb yn aml yn elwa o gael strwythur canolig i fyr, llai na 30cm o uchder. Ni fydd arwyddion o orbori, gan gynnwys twf 'wedi'i atal, twf 'wedi'i docio' neu dwf ar ffurf 'ffon' yn bresennol.
- 5 Ni fydd rhywogaethau ymledol nad ydynt yn rhai cynhenid, megis coed conwydd, rhododendron, Llysiau'r Dial, Ffromlys Chwarennog ac erwain helygddail (*Spirea)* yn bresennol.
- 6 Bydd arwyneb y rhostir ar y cyfan yn rhydd o goed, ac ar y mwyaf dim ond dwy goeden yr hectar fydd yno. Yr eithriad i'r rheol hon yw parthau sy'n trawsnewid o goetir i rostir, lle gall y coed fod yn fwy trwchus wrth iddynt ymdoddi i rostir agored. Dylid gosod terfynau ar gyfer parthau trawsnewid coetir ar sail uned neu is-uned.
- 7 Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

4.2 Amcan Cadwraeth ar gyfer y Nodwedd ACA coetir: Hen goedwigoedd derw â mes digoes gyda Choetir *Ilex* a Blechnum"

Y Weledigaeth

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd ACA coetir yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Bydd holl ardal y goedwig, gan gynnwys canopi a phrysg y coetir, llennyrch coedwig a rhostir sych, rhedyn a glaswelltir cysylltiedig yn cael ei chynnal a'i chadw fel y mae ar hyn o bryd, sef dipyn dros 42 ha. Mae'r nodwedd coetir yn fras mewn pump 'parth' cysylltiedig i'r gorllewin a'r de-orllewin o Lyn Cwm Bychan.
- Bydd lleoliad y nodwedd ACA coetir fel y mae ar hyn o bryd. Mae'r rhan fwyaf o'r coetir yn SoDdGA Rhinog heb ei gynnwys yn ACA Rhinog, ac wedi'i gynnwys yn ACA Coedwigoedd Derw a Safleoedd Ystlumod Meirionnydd (cyfeiriwch at y cynllun ACA hwnnw). Y coetir sy'n rhan o'r nodwedd hon yw'r coetir lle, yn gyffredinol, nad oes ffin glir rhwng y rhostir, y gors, y glaswelltir asid a'r rhedyn. Yn wir, mae'r trawsnewid ymysg y cynefinoedd hyn i goetir yn ddiddorol ynddo'i hun, ond yn gwneud mesur maint y goedwig yn anodd iawn.
- Bydd y canran y mae canopi'r coed yn ei orchuddio yn ardal y goedwig yn aros fel y mae ar hyn o bryd, neu'n cynyddu (ac eithrio digwyddiadau catastroffig naturiol).
- Mae'r haenau canopi a phrysg yn cynnwys rhywogaethau cynhenid lleol, fel y dengys Tabl 2 (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Ebrill 2008: pp.19), sy'n nodweddiadol o'r coetir ucheldir hwn, lle tueddir i gael llai o goed derw a mwy o goed bedw nag yn ardaloedd iseldir y nodwedd ACA hon.
- Bydd coed a phrysglwyn cynhenid lleol yn aildyfu'n naturiol i raddau digonol er mwyn cynnal haen canopi'r goedwig a'r prysglwyn, drwy lenwi bylchau, uno darnau o goetir, gadael i goed ifanc dyfu ac annog oedrannau amrywiol.
- Bydd rhywogaethau'r nodwedd ACA coetir a geir fel arfer ar haen y ddaear yn rhywogaethau cyffredin, gweler Tabl 2 (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Ebrill 2008: pp.19). Mae'n bwysig nad yw'r llystyfiant yn mynd yn rhy doreithiog ac yn gordyfu i uchder dros 40cm, ac/neu'n cael ei lethu gan rywogaethau megis mieri, eiddew a chelyn ifanc. Gellir gosod terfynau ar sail uned neu adran. Dylai planhigion nodweddiadol is, gan gynnwys rhywogaethau cefnforol (cyfeiriwch at Dabl 1 isod am restr ddangosol (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Ebrill 2008: pp.18/19)) barhau i dyfu'n drwchus a chael eu cynnal.
- Bydd nifer a dosbarthiad mwsogl anghyffredin, llys yr afu, cennau a rhedyn yn aros fel y maent neu'n cynyddu.
- Bydd nifer diffiniedig o goed aeddfed fesul hectar oddi mewn i'r canopi coed presennol, ar sail uned. Bydd angen diffinio hyn yn ôl diamedr ar gyfer y sefyllfa ar yr ucheldir, lle mae diamedr coed cymharol ar uchder is yn tua 60cm, ac ar gyfer coed derw ac ynn ac/neu goed sy'n dangos arwyddion o bydredd, tyllau ac ati.
- Bydd pren marw yn bresennol ac yn cynnwys cymysgedd o goed wedi disgyn (lleiafswm o 1 fesul hectar), canghennau wedi torri, canghennau marw ar goed byw, a choed marw sydd dal yn sefyll (lleiafswm o 1 fesul hectar). Mae lefelau pren marw ar hyn o bryd yn gymharol isel oherwydd bod gan y coedwigoedd, yn gyffredinol, strwythur oedran cyfartal, heb lawer o goed aeddfed. Mae rhai planhigion is yn ffynnu ar goed marw, ond nid yw'r coedwigoedd hyn yn dueddol o gael y casgliadau prin o anifeiliaid di-asgwrn-cefn ar goed marw, fel y ceir mewn rhannau eraill o'r DU.
- Ni fydd rhywogaethau ymledol nad ydynt yn rhai cynhenid yn bresennol, megis coed conwydd a rhododendron, coed castan pêr, Llysiau'r Dial a Ffromlys Chwarennog.

- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

4.3 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd ACA: Gorgors (UE 7130)

Y Weledigaeth

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd flaenoriaeth hon, sef ACA Gorgors, yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Mae cyfanswm yr ardal orgors, sy'n tua 231 ha, yn cael ei gynnal.
- Mae lleoliad a dosbarthiad yr orgors yn cael eu cynnal.
- Mae yma ddigonedd o rywogaethau nodweddiadol y cymunedau llystyfiant a geir yn nodwedd ACA'r orgors. Mae swmp yr orgors wedi'i wneud o gors *Trichophorum- Eriophorum* (M17), gydag ardaloedd mwy lleol o gors *Calluna – Eriophorum* (M19). Gweler Tabl 1.
- Caiff nifer a dosbarthiad planhigion anghyffredin, sy'n aml yn arwydd o ansawdd da, eu cynnal neu eu cynyddu.
- Caiff strwythur yr orgors ei chynnal a'i hadnewyddu pan fo hynny'n briodol i gynnwys pyllau mawnog, pantiau, ponciau a cheudyllau fel nodweddion naturiol arwyneb y gors. Ni fydd ffosydd draenio artiffisial neu *moor grips* yn cael eu defnyddio fel draeniau gweithredol. Ni ddylai fod yna ardaloedd mawr lle mae'r mawn wedi erydu.
- Ni fydd rhywogaethau ymledol nad ydynt yn rhai cynhenid megis coed conwydd, rhododendron, Llysiau'r Dial, Ffromlys Chwarennog ac erwain helygddail *Spirea* yn bresennol yn yr ACA ac mewn ardal 'byffer' i rywogaethau penodol.
- Bydd yr orgors yn rhydd o unrhyw goed.
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

4.4 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd: Rhostiroedd Alpaidd ac Isalpaidd (Cod Cynefin UE: 4060)

Y Weledigaeth ar gyfer rhostiroedd alpaidd

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Caiff maint y rhostir alpaidd ac isalpaidd (sydd ar hyn o bryd yn 5.1 ha o NVC H14 ac o bosib llai na 1 ha o U10a – heb ei fesur) ei gynnal i fod mor fawr â phosib fel ei fod yn gorchuddio'r holl ardal sy'n addas iddo ddatblygu arni. Mae'n annhebygol y bydd maint y rhostir yn cynyddu'n fawr yma gan fod y rhan fwyaf o'r ardaloedd addas eisoes yn NVC H14.
- Bydd lleoliad ac amrediad y rhostiroedd alpaidd ac isalpaidd yn cynnwys copaon Rhinog Fawr, Rhinog Fach a darnau unigol o amgylch Craig Wion ynghyd ag Y Llethr, sydd ar hyn o bryd yn cynnal rhannau bychain o rostir mwsogl (U10a) ar laswelltir asidig NVC U4e.
- Cyfansoddiad llystyfiant: Bydd y planhigion nodweddiadol a ganlyn yn gyffredin yn rhostir NVC H14: *Calluna vulgaris, Vaccinium myrtillus, V.vitis-idaea, Empetrum nigrum, Racomitrium lanuginosum, Hypnum jutlandicum, Cladonia* sps. Mae gan y gymuned NVC hon hefyd ffurf lai mwsoglyd ar y Rhinog, ac ystyrir mai dyma'r ffurf fwyaf cyffredin o'r rhostir mynyddig hwn yng Nghymru. Cnwpfwsogl, hesg a glaswellt mynyddig nodweddiadol. Mae rhostir mwsogl NVC U10a yma ar y Llethr bron yn "garped di-dor o

Racomitrium lanuginosum wedi'i ddotio â phlanhigion bychain megis *Salix herbacea, Vaccinium myrtillus, V.vitisidaea, Carex bigelowii* a *Diphasiastrum alpinum"* (Averis 2004). Bydd cnwpfwsogl, hesg a glaswellt mynyddig nodweddiadol hefyd yn bresennol.

- Nid yw rhywogaethau nad ydynt yn rhai cynhenid yn bresennol.
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

4.5 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd: Pantiau ar is-haenau mawn y *Rhynchosporion* (Cod Cynefin UE: 7150)

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd: "Pantiau ar is-haenau mawn"

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yn Rhiniog yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Graddfa: Bod y nodwedd yn meddiannu'r holl ardal sy'n addas ar gyfer ei datblygu mewn mosaig cymhleth o fignenni, rhostir gwlyb a phyllau mawnog. Yn ôl arolwg rhannol yn 2007, credir bod y nodwedd hon ar hyn o bryd yn gorchuddio oddeutu 1 ha.
- Lleoliad:
- Cyfansoddiad llystyfiant: Bydd y planhigion canlynol yn gyffredin yn y "pantiau ar is-haenau mawn y *Rhynchosporion*": *Rhyncospora alba, Sphagnum papillosum*, *Molinia caerulea, Narthecium ossifragum, Drosera rotundifolia, Eriophorum angustifolium.* Bod matiau eang o fwsoglau *Sphagum* hefyd yn bresennol yn lleol, a bod *Menyanthes trifoliata* a *Carex echinata* hefyd yn gyffredin iawn. Bod prysglwyni bach yn brin, ac eithrio *Myrica gale*. Ni fydd unrhyw fathau nad ydynt yn gynhenid yn bresennol.
- Bod mathau anghyffredin yn parhau i fod yn bresennol gan gynnwys *Sphagnum magellanicum*, *Drosera intermedia* a chlwp-fwsogl y gors (*Lycopodiella inundata*) sy'n brin yn genedlaethol.
- Bod yr holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

4.6 Amcan Cadwraeth ar gyfer llyn sy'n nodwedd ACA: *Merddyfroedd oligroffig i fesotroffig gyda llystyfiant* Littorelletea uniflorae *ac/neu* Isoëto-Nanojuncetea *(UE 3130).*

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd: Llynnoedd dŵr clir

Y weledigaeth ar gyfer llynnoedd oligroffig i fesotroffig (dŵr clir) sy'n nodwedd ACA yw bod yr holl amodau a ganlyn yn cael eu diwallu:

- Bod cyfanswm maint y llynnoedd dŵr clir yn cael ei gynnal, bod rhyw x ha o ddŵr agored/cors a basnau afonydd cyfagos yn weladwy mewn ffotograffau o'r awyr. Dylai'r dalgylchoedd hefyd gael eu cadw yn eu cyflyrau presennol o leiaf.
- Lleoliad y llynnoedd dŵr clir
- Bod rhywogaethau nodweddiadol y cymunedau llystyfiant (sydd wedi'u rhestru fel a ganlyn) sy'n cynnwys nodwedd ACA o Lynnoedd dŵr clir yn gyffredin.

  Nodweddir cymuned llystyfiant drwy lystyfiant parhaol amffibiaidd byr, gyda'r beistonnell *Littorella uniflora* a'r gwair merllyn bychan *Isoetes spp.* yn cael eu hystyried fel yr elfennau diffiniol. Yn aml, mae'r rhywogaethau hyn ar Rhiniog yn tyfu'n gysylltiedig â bidoglys y dŵr, *Lobelia*

dortmanna, mynawydlys dyfrdig, *Subularia aquatica*, dyfrllys y gors, *Potamogeton polygonifolius*, brwynen oddfog, *Juncus bulbosus*, llafrwynen nofadwy, *Eleogiton fluitans,* myrdd-ddail eiledol, *Myriophyllum alterniflorum* a'r cleddyflys nofadwy, *Sparganium angustifolium,* y dyfrllys bychan, *Potamogeton berchtoldii* a'r chwysigenwraidd, *Utricularia spp.*
- Bod yr holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

4.7 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd: *Luronium natans* / Llyriad nofiadwy

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd: Llyriad nofadwy
Rhaid diwallu'r amcan cadwraeth ar gyfer y nodwedd llynnoedd Oligroffig, fel y'i diffinnir yn amcan cadwraeth rhif 4.6. Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:
- Na fydd maint a dosbarthiad o *L. natans* presennol o Lyn Cwm Bychan yn crebachu. Bod poblogaethau *L. natans* yn rhan 1 a 2 o'r llyn yn hyfyw a byddant yn gallu cynnal eu hunain ar sail tymor hir. Rhaid i'r *L.natans* allu cwblhau atgynhyrchiad rhywiol a /neu llystyfol yn llwyddiannus.
- Bod digon o gynefin yn y llyn i gynnal poblogaethau presennol o *L. Natans* o fewn eu dosbarthiad presennol ac ar gyfer ymlediad yn y dyfodol.
- Bod yr holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

Yn ogystal, mae pob Amcan Cadwraeth â nifer o ddangosyddion perfformiad cysylltiedig. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r amcan cadwraeth, nid yn rhywbeth sydd yn ei ddisodli. Rhaid i asesiadau o'r cynlluniau a'r prosiectau fod yn seiliedig ar yr holl amcanion cadwraeth nid dim ond y dangosyddion perfformiad. Gellir gweld y dangosyddion perfformiad yn y Cynllun Rheoli Craidd gan gynnwys Amcanion Cadwraeth i ACA (Ardal Cadwraeth Arbennig) Rhiniog (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Ebrill 2008).

Ffactorau Bregusrwydd

Mae'r ardal yn boblogaidd gyda cherddwyr, ond oherwydd y tir garw, mae pwysau oddi wrth weithgareddau hamdden wedi'i gyfyngu i hawliau tramwy a meysydd parcio cyhoeddus, gydag effaith fechan ar y nodweddion arbennig.

Mae'r glawiad trwm a'r ddaeareg/priddeg asidaidd helaeth yn golygu fod yr ardal yma, yn enwedig ei chyrsiau dŵr a'r llynnoedd, yn agored i niwed asideiddio. Mae'r rhostir cefnforol sy'n gyfoeth o gen a bryoffytau yn agored i gael eu llosgi a chael eu niweidio gan orbori. Y polisi cyffredinol cyfredol yw parhau â'r lefelau isel traddodiadol o bori gan ddefaid/geifr gwyllt ac annog pobl i beidio â llosgi.

Yn yr ardaloedd coedwigol, mae'r llystyfiant yn gofyn am reolaeth ofalus drwy drin y tir pori er mwyn cyflawni lefelau priodol o oleuni a lleithder ar gyfer y casgliadau sy'n gyfoethog eithriadol o gen a bryoffytau, ac y gwneir hynny trwy sicrhau bod y coetiroedd yn cael eu hadfywio'n briodol. Ymdrinnir â'r materion hyn drwy ddefnyddio cynlluniau amaeth-amgylcheddol (Tir Cymen/Tir Gofal) a chytundebau rheoli A15.

Mae rhan GNG o'r safle yn cael ei rheoli yn unol â chynllun rheoli CCGC.

ACA Afon Dyfrdwy a Llyn Tegid

Trosolwg

Mae tarddiad yr Afon Dyfrdwy ym Mharc Cenedlaethol Eryri, ac mae ei dalgylch yn cynnwys ystod eang o dirweddau o'r mynyddoedd uchel o amgylch y Bala, i ddyffrynnoedd coediog serth ger Llangollen, i wastadeddau amaethyddol cyfoethog Sir Gaer a gogledd Swydd Amwythig a gwastadeddau llaid eang yr aber.

Cafodd cwrs a thopograffi'r Afon Dyfrdwy a'i hisafonydd eu dylanwadu'n gryf a'u haddasu yn ystod yr Oes Ia ddiwethaf. Mae daeareg waelodol Afon Dyfrdwy yn amrywio o sialau anhydraidd Cambriaidd ac Ordofigaidd yn y gorllewin, i gerrig brig calchfaen Silwraidd i Garbonifferaidd yn Llangollen, ac i Fesurau Glo a chlai clogfaen trwchus yn gorchuddio tywodfeini Triasig yng ngwaelod dyffryn Dyfrdwy.

Mae'r safle'n ymestyn o ben gorllewinol pellaf Llyn Tegid ac yn mynd â'r llyn cyfan a'i lannau i'w arllwysfa yn yr Afon Dyfrdwy. Yna, aiff â'i afon a'i glannau i lawr yr afon ble mae'n ymuno â SoDdGA Aber Dyfrdwy. Mae nifer o isafonydd yr afon Dyfrdwy hefyd yn cael eu cynnwys yma, sef Ceiriog, Meloch, Tryweryn a Mynach. Yn ei rhannau uchaf cyflymaf, mae'r Afon Dyfrdwy yn llifo drwy ddyffryn eang ger Corwen, a Bro ysblennydd Llangollen cyn mynd i wastadedd Sir Gaer yn Erbistog ble mae'n ymdroelli tua'r gogledd drwy wastadedd Sir Gaer i Gaer. Mae'r afon yn bennaf nodweddiadol Aberol o dan Cored Caer. Fodd bynnag, ceir dylanwad llanwol cyn belled i lawr yr afon â Rhedynfre, gan fod llanwau uchel yn mynd dros uchder y gored yn rheolaidd. Yn ei dyfroedd arafach ac aeddfetach mae gorlifdir gydag ystumiau, ystumllynnoedd a nodweddion tirweddol eraill a ffurfiwyd gan yr afon yn nodweddiadol o'r afon.

Mae Llyn Tegid, Tryweryn a'r Afon Dyfrdwy yn ffurfio rhan o System Reoli Afon Dyfrdwy. Rheolir llif y dŵr gan Asiantaeth yr Amgylchedd Cymru (AAC), a hynny'n bennaf er mwyn lleihau llifogydd ac i gludo dŵr i bwyntiau echdynnu i lawr yr afon. Dywed mai'r Afon Dyfrdwy yw'r afon mwyaf rheoleiddiedig yn Ewrop oherwydd cymaint yw'r lefel o reolaeth. Fodd bynnag, dim ond traean o'r dŵr sy'n cyrraedd Caer sy'n cael ei reoli gan AAC (Mae hyn yn seiliedig ar gyfartaledd; mae'r dosbarthiad yn amrywio yn dibynnu ar gyflyrau a gofynion gweithredol). Afon Tryweryn yw'r unig isafon sy'n cael ei rheoli o ran yr isafonydd yn yr ACA a'r SoDdGA.

Mae rhannau o Afonydd Dyfrdwy a Cheiriog yng Nghymru a Lloegr. Felly, maent wedi cael eu dynodi fel dau SoDdGA ar wahân – SoDdGA Afon Dyfrdwy yng Nghymru a SoDdGA Afon Dyfrdwy yn Lloegr. Fodd bynnag, mae'r nodweddion sy'n rhoi statws SoDdGA i safle, pysgod ymfudol yn benodol, yn dibynnu ar ecosystem yr afon gyfan.

Nodweddion Cymhwyso

Cynefinoedd Atodiad 1 yw'r prif reswm am ddewis y safle hwn:
3260 Cyrsiau dŵr ar lefelau gwastad a mynyddig gyda *Ranunculion fluitantis* a llystyfiant *Callitricho-Batrachion*

Cynefinoedd Atodiad II sy'n brif reswm am ddewis y safle hwn:
1106 Eog yr Iwerydd *Salmo salar*
1831 Llyriad nofadwy *Luronium natans*

Rhywogaethau Atodiad II yw'r elfen gymhwyso ond nid y prif reswm am ddewis y safle hwn:
1095 Lamprai'r môr *Petromyzon marinus*
1096 Lamprai'r nant *Lampetra planeri*
1099 Lamprai'r afon *Lampetra fluviatilis*
1163 Brithyll y don *Cottus gobio*
1355 Dyfrgi *Lutra lutra*

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcan Cadwraeth ar gyfer cyrsiau dŵr (Afonydd):

Y weledigaeth ar gyfer Cwrs Dŵr
Y weledigaeth ar gyfer cwrs y dŵr yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Dylai cyflwr ecolegol yr amgylchedd dŵr fod yn ddigonol i gynnal poblogaeth sefydlog neu gynyddol pob nodwedd. Bydd hyn yn cynnwys elfennau o ansawdd y dŵr a faint ohono sydd ar gael, cyfansoddiad a strwythur cynefinoedd a chymunedau ffisegol (Rhagwelir y bydd y cyfyngiadau hyn yn cytuno gyda'r safonau perthnasol a ddefnyddir yn y broses Adolygu Caniatâd).
- Na fydd unrhyw ddirywiad yn ansawdd y dŵr ar wahân i'r hyn a gynhyrchir dros dro gan yr amrywiadau naturiol yn llif y dŵr neu gan amrywiadau a wnaed gan ddyn sy'n digwydd o ganlyniad i weithredu trefn reoli llif yr Afon Dyfrdwy o fewn ei baramedrau gweithredu arferol.
- Dylai trefn llif yr Afon Dyfrdwy aros o fewn 10% o'r 'gwir lif diweddar' fel y'i disgrifiwyd gan Bethune (2006).
- Na ddylid addasu ffurf cynllun nac amlinell yr afon. Bydd addasiadau ffisegol yn cael effaith andwyol ar gyfanrwydd yr ACA yn cael eu hosgoi.
- Ble bo'n bosib dylid addasu unrhyw ffactorau artiffisial sy'n cael ardrawiad ar allu pob nodwedd i feddiannu ei amrediad posib er mwyn caniatáu iddynt dramwyo, e.e. dyfrffosydd, silfeini pontydd, neu ffurfiau eraill o wahanfuriau.
- Na ddylid addasu ffactorau naturiol sy'n cyfyngu megis rhaeadrau, allai gyfyngu amrediad naturiol nodwedd neu ei wasgariad rhwng poblogaethau naturiol unig.
- Cytunir ar yr amcanion llif ar gyfer pwyntiau asesu yn Strategaeth Rheoli Echdynnu Dalgylch Dyfrdwy rhwng AA a CCGC fel bo'r angen.
- Bod lefelau'r maetholion, yn enwedig ffosffad, yn cael eu cytuno rhwng AA a CCGC ar gyfer pob Cyfarwyddeb Fframwaith Dŵr y corff

dŵr yn ACA Afon Dyfrdwy a Llyn Tegid, a chymerir camau i gynnal lefelau maetholion o dan y lefelau hyn (Rhagwelir y bydd y cyfyngiadau hyn yn cytuno gyda'r gofynion a ddefnyddir yn y broses Adolygu Caniatâd).

- Bod lefelau paramedrau ansawdd y dŵr, yn ogystal â'r rhai a ystyrir yn faetholion ac yn cynnwys lefelau o solidau crog, allai effeithio ar ddosbarthiad a chyflenwad o nodweddion ACA yn cael eu cytuno rhwng AA a CCGC ar gyfer pob Cyfarwyddeb Fframwaith Dŵr y corff dŵr yn ACA Afon Dyfrdwy a Llyn Tegid, a chymerir camau i gynnal lefelau maetholion o dan y lefelau hyn (Rhagwelir y bydd y cyfyngiadau hyn yn cytuno gyda'r gofynion a ddefnyddir yn y broses Adolygu Caniatâd).
- Bod ffynonellau posib o lygredd, o gyfoethogi maetholion a/neu solidau crog nad ymdrinnir â hwy yn yr Adolygiad Caniatâd (ond na chyfyngir iddynt) megis llygredd tryledol neu aflonyddwch i waddodion yn cael eu hystyried wrth asesu cynlluniau a phrosiectau.

4.2 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 1: Cyrsiau dŵr ar lefelau gwastad a mynyddig gyda *Ranunculion fluitantis* a llystyfiant *Callitricho-Batrachion* (Cod Cynefin *UE*: 3260)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 1

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Rhaid diwallu'r amcan cadwraeth ar gyfer cwrs y dŵr, fel y'i diffinnir yn 4.1 uchod.
- Dylai graddfa'r nodwedd hon o fewn ei amrediad posib yn yr ACA hon fod yn sefydlog neu gynyddol.
- Dylai graddfa'r is-gymunedau a gynrychiolir o fewn y nodwedd hon fod yn sefydlog neu gynyddol.
- Dylai cyflwr cadwraeth rhywogaethau nodweddiadol y nodwedd hon fod yn ffafriol.
- Mae'r holl ffactorau gwybyddus a rheoladwy sy'n effeithio ar gyflawni'r cyflyrau hyn dan reolaeth (efallai bod sawl ffactor yn anhysbys neu tu hwnt i reolaeth dynol).

4.3 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 2: Eog yr Iwerydd *Salmo salar* (Cod Rhywogaeth UE : *1106*)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 2

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Rhaid diwallu'r paramedrau a ddiffinnir yn y weledigaeth ar gyfer cwrs y dŵr, fel y'i diffinnir yn 4.1.
- Bod poblogaethau nodweddion ACA yn sefydlog neu'n cynyddu yn y tymor hir.
- Na fydd amrediad naturiol y nodweddion yn yr ACA yn cael ei leihau nac yn debygol o gael ei leihau yn y dyfodol rhagweladwy.
- Na fydd unrhyw leihad yn arwynebedd nac ansawdd y cynefin ar gyfer poblogaethau nodweddion yn yr ACA ar sail tymor hir.
- Bod yr holl ffactorau gwybyddus a rheoladwy sy'n effeithio ar gyflawni'r cyflyrau hyn dan reolaeth (efallai bod sawl ffactor yn anhysbys neu tu hwnt i reolaeth dynol).

4.4 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 3: *Luronium natans* / Llyriad nofadwy

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 3

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Na fydd maint a dosbarthiad *L. natans* presennol yn crebachu a bydd y poblogaethau yn hyfyw yn y cyfan o'u dosbarthiad presennol a byddant yn gallu cynnal eu hunain ar sail tymor hir. Rhaid i bob poblogaeth *L. natans* allu cwblhau atgynhyrchiad rhywiol a/neu llystyfol yn llwyddiannus.
- Bod digon o gynefin yn y llyn i gynnal poblogaethau presennol o *L. Natans* o fewn eu dosbarthiad presennol ac ar gyfer ymlediad yn y dyfodol.
- Bod yr holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

4.5 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodweddion 4, 5 a 6: Lamprai'r môr *Petromyzon marinus* (Cod Rhywogaeth UE: 1095); Lamprai'r nant *Lampetra planeri* (Cod Rhywogaeth UE: *1096*); a Lamprai'r afon *Lampetra fluviatilis* (Cod Rhywogaeth UE: *1099*)

Y weledigaeth ar gyfer nodweddion 4, 5 a 6

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Rhaid diwallu'r paramedrau a ddiffinnir yn y weledigaeth ar gyfer cwrs y dŵr, fel y'i diffinnir yn 4.1.
- Bod poblogaethau nodweddion ACA yn sefydlog neu'n cynyddu yn y tymor hir.
- Na fydd amrediad naturiol y nodweddion yn yr ACA yn cael ei leihau nac yn debygol o gael ei leihau yn y dyfodol rhagweladwy.
- Na fydd unrhyw leihad yn arwynebedd nac ansawdd y cynefin ar gyfer poblogaethau nodweddion yn yr ACA ar sail tymor hir.
- Bod yr holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

4.6 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 7: Brithyll y don *Cottus gobio* (Cod Rhywogaeth UE: *1163*).

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 7

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Rhaid diwallu'r paramedrau a ddiffinnir yn y weledigaeth ar gyfer cwrs y dŵr, fel y'i diffinnir yn 4.1.
- Bydd poblogaethau nodweddion ACA yn sefydlog neu'n cynyddu yn y tymor hir.
- Ni fydd amrediad naturiol y nodweddion yn yr ACA yn cael ei leihau nac yn debygol o gael ei leihau yn y dyfodol rhagweladwy.
- Ni fydd unrhyw leihad yn arwynebedd nac ansawdd y cynefin ar gyfer poblogaethau nodweddion yn yr ACA ar sail tymor hir.
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

4.7 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 8: Y dyfrgi Ewropeaidd *Lutra lutra* (Cod Rhywogaeth UE: 1355)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 8

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Rhaid diwallu'r paramedrau a ddiffinnir yn y weledigaeth ar gyfer cwrs y dŵr, fel y'i diffinnir yn 4.1 uchod.
- Bod poblogaeth dyfrgwn yr ACA yn sefydlog neu'n cynyddu dros dymor hir, o fewn yr ACA ac yn ei dalgylch.

- Na fydd unrhyw safleoedd bridio a gorffwys dyfrgwn yn cael eu colli ac eithrio'r rhai a gollir drwy ffyrdd naturiol (megis prosesau naturiol sy'n digwydd yn yr afon) o fewn yr ACA neu'i dalgylch.
- Na fydd y nifer o safleoedd gorffwys posib o fewn yr ACA yn ffactor gyfyngol sy'n cyfyngu maint neu raddfa poblogaeth y dyfrgwn.
- Na ddylai unrhyw leihad fod mewn bio-màs pysgod o fewn yr ACA neu ei isafonydd ac eithrio'r hyn sydd i'w briodoli i amrywiadau naturiol.
- Na ddylid colli unrhyw gynefin amffibiaidd sy'n debygol o ddarparu ffynhonnell o ysglyfaeth i aelodau o boblogaeth dyfrgwn yr ACA.
- Nad yw amrediad naturiol y dyfrgwn o fewn yr ACA na'i dalgylch yn cael ei leihau nac yn debygol o gael ei leihau yn y dyfodol rhagweladwy.
- Dylid cynnal pob llwybr mynediad neu wasgaru, sy'n wybyddus neu'n bosib, yn y dalgylch ar gyfer dyfrgwn a allai gael eu hystyried yn rhan o boblogaeth yr ACA fel na amherir ar eu swyddogaeth, ynghyd ag ymgorffori mesurau neu nodweddion sydd eu hangen er mwyn osgoi aflonyddwch.
- Cynhelir cynefinoedd oddi ar y safle sy'n debygol o weithredu fel 'cerrig sarn' yn y dalgylch ar gyfer aelodau o boblogaeth dyfrgwn yr ACA er dibenion mudo, gwasgaru, porthiant a chyfnewid genetig.
- Rhaid i bob strwythur a adeiladwyd yn ACA y boblogaeth o ddyfrgwn, neu sy'n debygol o gael eu defnyddio gan ddyfrgwn, ymgorffori mesurau effeithiol i hwyluso symudiad a gwasgariad diogel o ddyfrgwn.
- Bod yr holl ffactorau gwybyddus a rheoladwy sy'n effeithio ar gyflawni'r cyflyrau hyn dan reolaeth (efallai bod sawl ffactor yn anhysbys neu tu hwnt i reolaeth dynol).

Yn ogystal, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad cysylltiedig. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r amcan cadwraeth, ond nid yn rhywbeth sy'n ei ddisodli. Rhaid i asesiadau o'r cynlluniau a'r prosiectau fod yn seiliedig ar yr holl amcanion cadwraeth, nid dim ond y dangosyddion perfformiad. Gellir gweld y dangosyddion perfformiad yn y Cynllun Rheoli Craidd gan gynnwys Amcanion Cadwraeth i Afon Dyfrdwy a Llyn Tegid/ACA Afon Dyfrdwy a Llyn Tegid (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008).

Ffactorau Bregusrwydd

Mae'r cynefinoedd a'r rhywogaethau, y dynodwyd y safle ar eu cyfer, yn ddibynnol ar gynnal ansawdd dŵr da a chyflyrau llif addas. Mae rhywogaethau pysgod angen cynefinoedd addas yn y nant a llwybrau mudo dirwystr. Mae dyfrgwn hefyd angen cynefinoedd gwyllt addas er mwyn darparu lloches a phoblogaethau digonol o fathau o ysglyfaeth.

Caiff y safle a'i nodweddion eu bygwth gan arferion sy'n cael effaith andwyol ar ansawdd, maint a phatrwm llif y dŵr. Yn benodol, gall y canlynol fygwth ecosystemau afonydd: rheoliadau llif amhriodol; gormod o echdynnu (er dibenion diwydiannol, amaethyddol a domestig); bygythiadau i ansawdd dŵr drwy lygredd uniongyrchol a thryledol; ewtroffigedd a siltio. Dirywiad cynefinoedd y glannau oherwydd gwaith peirianyddol, arferion amaethyddol a gall rhywogaethau ymledol o blanhigion gael effaith andwyol yn ogystal. Caiff poblogaeth eog yr Iwerydd ei fygwth oherwydd ymelwad gormodol y pysgodfeydd môr mawr, aberol ac adloniadol. Yn ogystal, gallai cyflwyno rhywogaethau nad ydynt yn frodorol, fygwth rhywogaethau pysgod a phlanhigion.

Ymdrinnir â'r materion hyn gan amrywiaeth o gyrff statudol sydd mewn sefyllfa i oresgyn y bygythiadau hyn drwy bwerau rheoliadol a phartneriaethau gyda thirfeddianwyr, diwydiannau ac unrhyw barti arall sydd â diddordeb.

ACA Clogwyni Pen Llŷn

Trosolwg

Mae ACA Clogwyni Pen Llŷn yn rhan fawr o arfordir Pen Llŷn, yn ffinio â Môr Iwerddon ac yn gwbl agored i'r gwyntoedd cryfion a systemau'r tywydd. O angenrheidrwydd mae ei gynefinoedd yn cael eu dylanwadu gan ei leoliad, daeareg a'r hinsawdd ac mae'r ardal arfordirol yn cefnogi rhai o'r enghreifftiau gorau sy'n bodoli o'r rhostiroedd arfordirol ac arforol a glaswelltir yn Llŷn. Mae'r safle wedi cael ei ddynodi fel ACA oherwydd cynefin rhyngwladol bwysig 'Clogwyni gyda Llystyfiant Arfordir yr Iwerydd a'r Arfordiroedd Baltig'. Mae'r nodwedd hon yn cynnwys amrediad o gynefinoedd, gyda nifer ohonynt yn cael eu cynrychioli ar y safle hwn, gan gynnwys clogwyni caled a meddal, rhostir arforol ac arfordirol, cymunedau o laswelltir arforol a theroffytau arforol. Ar hyn o bryd, ni chynhwysir rhostir sych fel rhan o'r nodwedd ACA hon, ond bwriedir cynnwys y cynefin hwn fel nodwedd ACA yn y dyfodol gan mai rhostir sych yw canran helaeth o'r safle hwn a'r ffaith ei fod yn nodwedd elfennol o SoDdGA. Mae SoDdGA Ynys Enlli yn cefnogi'r ardaloedd mwyaf o laswelltir arforol a rhostir arforol o fewn Clogwyni Pen Llŷn. Ceir enghreifftiau da o rostiroedd sych ac arfordirol ar y tir mawr yn Mynydd Mawr, Mynydd Anelog, Mynydd Cilan a Mynydd Penarfynydd. Mae rhannau o Glogwyni Pen Llŷn hefyd yn ACA oherwydd ei boblogaeth o frain coesgoch ac adar drycin Manaw. Mae gan SoDdGA chwe elfen ac mae gan rai ohonynt nodweddion sy'n cynnwys planhigion prin, cen ac anifeiliaid di-asgwrn-cefn. Mae yna berthynas gymhleth rhwng diddordeb y cynefin, yr anifeiliaid di-asgwrn-cefn, yr adar a chen ar y safle.

Nodweddion Cymhwyso

Cynefinoedd Atodiad I sy'n brif reswm am ddewis y safle hwn:
1230 Clogwyni gyda llystyfiant Arfordir yr Iwerydd a'r Arfordiroedd Baltig

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 1: Clogwyni gyda llystyfiant Arfordir yr Iwerydd a'r Arfordiroedd Baltig (rhostiroedd H7 *Calluna vulgaris-verna*, rhostiroedd H8d *Calluna vulgaris-Ulex galli*, is-gymuned *Scilla verna*, MC8 *Festuca rubra–Armeria maritima*, MC9 *Festuca rubra–Holcus lanatus* a chymunedau o laswelltir arforol MC10 *Festuca rubra–Plantago spp*, glaswelltir arfordirol a chlogwyni a llethrau arforol).

***Y weledigaeth ar gyfer Nodwedd 1:* Rhostiroedd arfordirol/rhostiroedd sych ac arforol/Clogwyni Môr yr Iwerydd.**
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Bod ehangder y rhostiroedd arfordirol ac arforol yn sefydlog neu'n cynyddu.

- Bod o leiaf dau fath gwahanol o gymunedau Dosbarthiad Llystyfiant Cenedlaethol (NVC) o rostir arfordirol neu arforol yn bresennol ac maent yn cefnogi amrediad o rywogaethau o blanhigion nodweddiadol.
- Bod yr ardaloedd o rostiroedd yn ffurfio mosaig gyda glaswelltir arforol â lleiniau o ddaear gwag – nid yw'r rhostir yn gorchuddio pob rhan.
- Bod planhigion rhostir arloesol yn bresennol.
- Bod pori'n digwydd yn flynyddol ar lefel sy'n atal datblygiad o lastir uchel ond ni chaiff grug a blodau eu hatal rhag tyfu. Bod uchder isel y glastir mewn cynefinoedd o laswelltir a strwythur agored ac amrywiol mewn rhostiroedd yn cael eu cynnal mewn cynefinoedd ar ben clogwyni ar gyfer brain coesgoch sy'n magu, heb achosi dirywiad yn maint neu ansawdd y glaswelltir neu'r rhostiroedd.
- Bod rhostiroedd arfordirol yn cynnwys llystyfiant gyda *Ulex gallii* yn bresennol ac o leiaf 30% o orchudd grugaidd, *Calluna vulgaris* fel arfer, gydag o leiaf un dangosydd arforol yn bresennol megis *Armeria maritima*, *Plantago maritima*, *Plantago coronopus* neu *Scilla verna*.
- Bod poblogaethau iach planhigion masgwlaidd prin yn bresennol (yn cynnwys y cor-rosyn rhuddfannog, *Tuburaria guttata* ysgubau ymledol *Cytisus scoparius subsp*, *maritimus,* lafant y môr ar y creigiau *Limonium britannicum subsp. pharense,* cordafod y neidr, *Ophioglossum azoricum,* meillionen y Gorllewin*, Trifolium occidentale* a'r llymfrwynen *Juncus acutus*).
- Bod poblogaethau iach o rywogaethau o blanhigion anfasgwlaidd prin yn bresennol, gan gynnwys ystod o fwsoglau a mathau o lysiau'r afu gyda dosbarthiad Ewropeaidd cyfyngedig, y cen sy'n byw yn y pridd, y cen rhuban blewog *Heterodermia leucomela* a'r cen eurwallt *Teloschistes flavicans.*
- Dylai rhywogaethau sy'n nodweddiadol o safle neu gyflyrau nad ydynt yn cael eu rheoli fod yn absennol gan mwyaf, megis grug Ewropeaidd, *Ulex europeaus,* rhedyn *Pteridium aquilinum,* bysedd y cŵn *Digitalis purpurea*, mathau o lysiau'r gingroen *Senecio sp,* deilen dafol *Rumex obtusifolius* a'r danadl *Urtica dioica.*
- Dylai rhywogaethau o laswellt, sy'n gwella fel arfer, fod yn absennol gan mwyaf, megis maeswellt gwyn *Agrostis stolonifera,* troed y ceiliog *Dactylus glomerata,* rhygwellt parhaol *Lolium perenne*a'r gawnen benwen *Holcus lanatus.*
- Ceir cofnod o rywogaethau pwysig cysylltiedig, megis brain coesgoch sy'n magu (ar y tir mawr ac Ynys Enlli) ac adar drycin Manaw sy'n nythu (ar Ynys Enlli) mewn ardaloedd arfordirol neu arforol.
- Bod yr holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r cyflyrau hyn, gan gynnwys dwysedd pori a llosgi, dan reolaeth.

Yn ogystal, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad cysylltiedig. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r amcan cadwraeth, ond nid yn rhywbeth sy'n ei ddisodli. Rhaid i asesiadau o'r cynlluniau a'r prosiectau fod yn seiliedig ar yr holl amcanion cadwraeth, nid dim ond y dangosyddion perfformiad. Gellir gweld y dangosyddion perfformiad yn y Cynllun Rheoli Craidd gan gynnwys Amcanion Cadwraeth i AGA Clogwyni Pen Llŷn (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Ebrill 2008).

Ffactorau Bregusrwydd

Mae'r safle'n gymharol gadarn yn ffisegol er bod cynefinoedd y clogwyni caled a meddal yn y blynyddoedd diwethaf wedi arddangos yn glir eu bod yn sensitif i weithgarwch dynol . Mae rheolaeth amaethyddol amhriodol, sy'n cynnwys dim digon o bori, gorbori ac aflonyddu ffisegol ar gynefin, yn parhau i fod yn broblem, ac ymdrinnir â hyn mewn ambell ran o'r safle drwy Gytundebau Rheoli.

ACA Eryri

Trosolwg

Mae Eryri yn cynnwys tri masif ucheldir gaiff eu gwahanu gan ffyrdd, y Carneddau, y Glyderau a'r Wyddfa. Mae'r tri yn gartref i nifer o nodweddion SSI biolegol a daearegol ac i nodweddion ACA. Rhennir y tri masif yn barseli neu adrannau o dir ac mae'r mwyafrif mewn perchnogaeth breifat, gyda rhai yn dir comin a rhai ym mherchnogaeth sefydliadau fel yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol a chwmnïau pŵer.

Nodweddion Cymhwyso

Cynefinoedd Atodiad 1 yw'r prif reswm am ddewis y safle hwn:

3130 Merddyfroedd oligotroffig i mesotroffig gyda llystyfiant *Littorelletea uniflorae* a/neu *Isoëto-Nanojuncetea*
6150 Glaswelltir silicaidd alpaidd a boreal
6430 Cymunedau blodau tal hydroffilaidd ar gyrion gwastadeddau a'r mynydd i lefelau alpaidd
8110 Sgri silicaidd y mynydd i lefelau eira (*Androsacetalia alpinae* a *Galeopsietalia ladani*)
8210 Llethrau creigiog calchaidd gyda llystyfiant casmoffitig
8220 Llethrau creigiog silicaidd gyda llystyfiant casmoffitig

Cynefinoedd Atodiad 1 yw'r elfen gymhwyso ond nid y prif reswm am ddewis y safle hwn:

4010 Rhostiroedd gwlyb Gogledd yr Iwerydd gyda *Erica tetralix*
4030 Rhostiroedd Ewropeaidd sych
4060 Rhostiroedd Alpaidd a Boreal
6170 Glaswelltir Calchaidd Alpaidd ac isalpaidd
6230 Glaswelltir *Nardus* llawn rhywogaethau ar is-haenau silicaidd mewn ardaloedd mynyddig (ac ardaloedd isfynyddig ar gyfandir Ewrop) *Nodwedd Flaenoriaeth
7130 Gorgorsydd *Nodwedd Flaenoriaeth
7150 Pantiau ar is-haenau mawn y *Rhynchosporion*
7220 Ffynhonnau caregaidd gyda ffurfiad twffa (*Cratoneurion)* *Nodwedd Flaenoriaeth
7230 Ffeniau alcain
7240 Ffurfiannau Alpaidd arloesol o'r *Caricion bicoloris-atrofuscae* *Nodwedd Flaenoriaeth
91A0 Hen goedydd derw digoes gyda *Ilex* a *Blechnum* yn Ynysoedd Prydain

Cynefinoedd Atodiad 11 yw'r prif reswm am ddewis y safle hwn:

1393 Mwsogl pluog main gwyrdd *Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus*

1831 Llyriad nofadwy *Luronium natans*

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 1: Glaswelltir silicaidd alpaidd a boreal (Cod Cynefin UE: 6150)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 1

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

• Dylai copaon uchel y Carneddau (Carnedd Dafydd, Pen yr Ole Wen, Carnedd Llewelyn, Garnedd Uchaf, Yr Aryg, Foel Grach, Llwytmor, Drosgl, Foel Fras, Pen Llythrig y Wrach a Phen yr Helgi Ddu) y Glyderau (Y Garn, Glyder Fach, Glyder Fawr, Elidir Fach, Carnedd y Ffiliast a Mynydd Perfedd), gefnogi llystyfiant rhostir ar y copaon sydd ddim yn dangos arwyddion o newid trwm drwy bori a/neu sathru trwm.

• Ni ddylid colli mwy o rostir copa ar Yr Wyddfa. Dylid cadw maint y cynefin yng Nghrib y Ddysgl a'r Garnedd Uchaf fel y mae fel isafswm absoliwt ac ni dylid colli unrhyw ansawdd.

• Dylai'r llystyfiant gael ei ddominyddu gan rywogaethau sy'n nodweddiadol o rywogaethau rhostir copa fel *Racomitrium lanuginosum* (Mwsogl gwlanog), *Carex bigelowii* (Hesg anystwyth), prysglwyni isel oherwydd amgylchiadau'r tir uchel fel *Vaccinium myrtillus* (Llus) a *Salix herbacea* Helygen Leiaf, cen a bryoffytau'r mynydd.

• Ni ddylai gweiriau fod yn gyfran sylweddol o'r llystyfiant.

• Dylai'r cynefin raddoli i rostir mynydd ar ei lefel isaf.

• Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar allu cynnal yr amodau hyn dan reolaeth.

Cred y Cyngor Cefn Gwlad y dylid anelu i gwrdd â'r weledigaeth hon gan fod y cynefin o werth cadwraeth mor uchel ar ffin ddeheuol y DG. Er hynny, gweledigaeth tymor hir yw hyn ac ar hyn o bryd nid oes gennym fodd i reoli'r holl ffactorau sy'n effeithio ar y nodwedd. Fodd bynnag, dengys ymchwil pe byddem yn gallu rheoli effaith y pori yna dylai'r cynefin ymateb. Felly, mae eithrio anifeiliaid sy'n pori o'r rhostir mwyaf diraddedig yn flaenoriaeth ym Mhen yr Ole Wen – ardal Carnedd Dafydd. Nid yw hi'n bosib darogan yn union pa ansawdd y gellir ei gael gan fod y cynefin yn awr mewn cyflwr gwael iawn a'i fod efallai yn cael ei effeithio i ryw raddau gan lygredd atmosfferig, ond byddai unrhyw welliant i'r cynefin yma yn gostwng erydu pellach a cholli llystyfiant. Ni fedrwn wneud casgliadau cywir o un copa i'r llall gan fod yr effeithiau arnynt yn wahanol.

Yn y tymor byr, dylem ddisgwyl gweld cynnydd yn nhyfiant *Racomitrium* a phrysglwyni bach gyda gostyngiad yn nhyfiant gweiriau, yn enwedig math Agrostis, gan fod maetholion yn trwytholchi o'r cynefin a dim byd yn cael ei roi yn eu lle.

4.2 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 2: Rhostiroedd Alpaidd a Boreal (Cod UE 4060) (Mynydd a Rhos)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 2

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Dylai cynefin rhostir alpaidd a boreal gynnwys ardaloedd sylweddol o ACA Eryri ar uchder h.y. o tua 600m i fyny, er y gall hyn ymestyn yn is na hyn yn benodol mewn ardaloedd agored. Dylai raddoli i rostir copa ar y copaon a'r cribau uchel ac i rostir sych yn y pen isaf.
- Dylai'r llystyfiant gael ei ddominyddu gan brysglwyni bach, y caiff eu tyfiant ei lesteirio gan yr amodau uchel fel Llus coch (*Vaccinium vitis idea*), Llus (*Vaccinium myrtillus)* a Chreiglys y mynydd *Empetrum hermaphroditum*), Grug cyffredin (*Calluna vulgaris*) ac mewn rhai mannau Merywen goraidd fynyddig (*Juniperus communis* ssp. *nana*.) Dylai rhywogaethau mynyddig eraill fel Mwsogl gwlanog (*Racomitrium lanuginosum*) a bryoffytau mynydd a chen fod yn bresennol.
- Er y bydd rhai gweiriau, yn enwedig Peisgwellt y defaid, yn bresennol ni ddylai fod gormod ohonynt.
- Yn y tymor hir rydym yn disgwyl i'r cynefin presennol gael ei gadw a gwella ei ansawdd yn y lleoliadau presennol gan hefyd ymestyn i ardaloedd addas eraill ble mae'r cynefin yn bodoli ar hyn o bryd mewn cyflwr diraddedig.
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar y gallu i gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

Er bod llawer o'r cynefin wedi ei drosglwyddo yn laswelltir dros nifer o flynyddoedd, mae dal ardaloedd da ohono, yn benodol ar Lliwedd ar fasif yr Wyddfa ac o dan gopaon Carnedd Dafydd a Pen yr Ole Wen ar fasif y Carneddau. Mae hefyd cynefin o ansawdd da ar y Glyderau fel yn Esgair Felen. Mewn mannau eraill mae'n dameidiog iawn ac nid oes unrhyw gylchfaoedd clir wedi eu dosbarthu rhwng rhostir mynydd diraddedig a'r rhostir sych sydd ym mhobman.
Rydym yn disgwyl gweld dirywiad yn y gweiriau, yn enwedig mathau *Agrostis* fel mae'r maetholion yn trwytholchi a dim yn mynd yn eu lle gyda chynnydd mewn *Racomitrium* a phrysglwyni bach.

4.3 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 3: Cymunedau blodau tal hydroffilaidd ar gyrion gwastadedd a'r mynydd i lefelau alpaidd (Cod Cynefin UE: 6430)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 3

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Rhaid i ardal silff y blodau tal fod yn sefydlog neu yn cynyddu yn y tymor hir. Ni fydd unrhyw golled llystyfiant silff blodau tal a bydd y nodwedd yn digwydd yn yr holl unedau rheoli ble mae'n digwydd ar hyn o bryd
- Bydd llystyfiant silff blodau tal yn datblygu ar silffoedd ac ar laswelltir calchaidd llaith o dan glogwyni ble fo'r potensial yn bodoli, ond mae ehangu ar hyn o bryd yn cael ei atal gan bori.
- Bydd llystyfiant blodau tal yn cynnwys nifer o fathau o flodau fel Mantell Fair *Alchemilla spp.,* Erwain *Filipendula vulgaris,* Cronnell *Trollius europaeus,* Pabi Cymreig *Meconopsis cambrica,* Tamaid y cythraul *Succisa pratensis,* Llygad Llo Mawr *Leucanthemum vulgare* Llysiau'r Angel *Angelica sylvestris,* Pren y Ddanoedd *Sedum rosea,* Yr Arianllys Lleiaf *Thalictrum minus* a Triaglog Gyffredin *Valeriana officinalis.*
- Ni fydd y planhigion blodeuog yn cael eu pori a byddant yn gallu aeddfedu a rhyddhau hadau.

4.4 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 4: Llethrau creigiog calchaidd gyda llystyfiant casmoffitig (Cod Cynefin UE: 8210)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 4

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Rhaid i'r nodwedd fod yn sefydlog neu gynyddu yn y tymor hir. Ni fydd unrhyw golled llystyfiant calchaidd casmoffitig a bydd yn parhau yn yr holl unedau rheoli ble mae'n digwydd ar hyn o bryd
- Rhaid i'r nodwedd yma barhau i gefnogi ystod o boblogaethau planhigion alpaidd arctig.
- Ni fydd y planhigion yn cael eu pori a byddant yn gallu aeddfedu a rhyddhau hadau, neu bydd planhigion di-flodau yn atgynhyrchu drwy egin neu fodd llystyfiannol.
- Ni fydd y nodwedd yma yn cael ei atal gan rywogaethau planhigion ymledol nad ydynt yn gynhenid.

4.5 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 5: Glaswelltiroedd calchaidd alpaidd ac isalpaidd (Cod Cynefin UE: 6170)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 5

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

• Dylai'r cynefin yma barhau yn ei leoliadau presennol er fe allai fod peth newid yn ei faint.

• Dylai'r nodwedd barhau i gefnogi'r planhigion nodweddiadol gan gynnwys rhywogaethau planhigion alpaidd arctig.

• Dylai'r unig golledion derbyniol o'r cynefin yma fod oherwydd olyniaeth i gymunedau mynydd gwerthfawr arall fel llystyfiant blodau tal ar silff.

4.6 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 6: Llethrau creigiog silicaidd gyda llystyfiant casmoffitig (Cod Cynefin UE: 8220)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 6

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Dylai'r cynefin yma gefnogi ystod o bryoffytau a rhedynau mewn agennau addas ar greigiau asid.
- Ni ddylai'r nodwedd gael ei niweidio gan bori.
- Dylai fod yn eang ar agennau creigiau asid llaith addas ar bob masif.

4.7 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 7: Sgri silicaidd o lefelau mynyddig i lefelau eira (Cod Cynefin UE: 8110)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 7

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Bydd gan y sgri symudol naturiol ar bob masif lystyfiant agored ar neu ymysg y clogfeini gyda *Cryptogramma crispa, Deschampsia flexuosa, Festuca ovina, Galium saxatile, Huperzia selago* a fflora bryoffytau eang ac amrywiol. Ni fydd ymyrraeth gormodol i'r nodwedd

o ganlyniad i weithgareddau gan bobl neu anifeiliaid.

4.8 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 8: Merddyfroedd oligroffig i mesotroffig gyda llystyfiant *Littorelletea uniflorae* a/neu *Isoëto-Nanojuncetea* (Cod Cynefin UE: 3130)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 8

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Mae gan bob un o'r llynnoedd fflora macroffyt sy'n cynnwys rhai o'r rhywogaethau nodweddiadol fel *Littorella uniflora, Lobelia dortmanna, Isoetes lacustris, Myriophorum alterniflorum, Juncus bulbosus,* rhywogaethau *Potamogeton* a *Subularia aquatic*.
- Ceidw'r llynnoedd, sydd heb gael eu cronni i'w defnyddio fel cronfeydd dŵr, eu proffil naturiol.
- Mae'r holl lynnoedd yn dangos dosbarthiad cylchfaoedd tyfiant nodweddiadol o'r glannau i'r dŵr dyfnach.
- Mae ansawdd y dŵr ymhob llyn o fewn y paramedrau sy'n addas i gefnogi'r fflora a'r fawna nodweddiadol.

4.9 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 9: Rhostiroedd gwlyb Gogledd yr Iwerydd gydag *Erica tetralix* Cod Cynefin UE: 4010

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 9

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Rhaid i'r nodwedd fod yn sefydlog neu gynyddu yn y tymor hir.
- Yn nodweddiadol bydd y cynefin yn cynnwys *Erica tetralix* a *Calluna vulgaris* a mwsoglau ar is-haenau mawnaidd gwlyb gydag ystod o blanhigion bach blodeuol fel Llafn y Bladur *Narthecium ossifragum,* Llysiau'r Groes *Polygala serpyllifolia*, Tafod y Gors *Pinguicula vulgaris,* hesg bach a Chwys yr Haul *Drosera rotundifolia*.

4.10 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 10: Rhostir Ewropeaidd Sych (Cod Cynefin UE: 4030)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 10

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Rhaid i'r nodwedd fod yn sefydlog neu gynyddu yn y tymor hir.
- Caiff y cynefin ei ddominyddu gan o leiaf ddau fath o brysglwynni bychain, fel arfer Grug *Calluna vulgaris* a Llus *Vaccinium mytillus*, ond weithiau gall Eithin mân *Ulex gallii* neu Greiglus *Empetrum nigrum* fod yn amlwg.
- Bydd ystod oed cymysg i'r rhostir ar raddfa briodol sy'n cynnwys clwstwr o brysglwyni bach ifanc a chryf, clystyrau aeddfed ble mae grug yn mynd yn henaidd a'r holl ystodau oed rhyngddynt. Ni fydd prysglwyni'r rhostir yn arddangos ffurfiau sydd yn nodweddiadol o orbori.
- Ni fydd arwyddion llosgi aml na dychwelyd i laswelltir.
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

4.11 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 11: Gorgorsydd (Cod Cynefin UE: 7130)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 11

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Dylai graddfa'r cynefin fod tua 1342 ha (fel yr hysbyswyd ar ffurflen wybodaeth N2K).
- Er hynny, mae'r ffigwr yn cynnwys swm sylweddol o gorgors sydd wedi diraddio. Ar hyn o bryd nid ydym yn gwybod faint o hyn y gellid ei adfer yn gynefin gorgors o ansawdd da.
- Bydd gorgors o ansawdd da yn cynnal mathau nodweddiadol e.e. *Sphagnum* spp., oligotroffig, Plu'r Gweunydd *Eriophourm spp*, Grug *Calluna vulgaris*, Clychau'r Grug *Erica cinerea*, Creiglus *Empetrum nigrum*, Llus coch *Vaccinium vitis-idaea*, a Llygaeron *Vaccinium oxycoccus*.
- Ni fydd y cynefin cyfan yn dangos unrhyw arwyddion diraddio o ganlyniad i orbori, draenio neu losgi fel disbyddu prysglwyni bach a sphagna gyda mwy o orchudd glaswellt.
- Ni fydd y cynefin sydd wedi ei ddiraddio yn dangos unrhyw arwyddion diweddar o ddiraddio pellach o ganlyniad i orbori, draenio neu losgi.
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

4.12 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 12: Pantiau ar is-haenau mawn y Rhynchosporion (Cod Cynefin UE: 7150)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 12

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Nid yw'r graddfa wedi ei fesur yn llawn gan fod natur y cynefin ar raddfa fach ac yn dameidiog o fewn brithwaith gorgors a rhostir gwlyb. Er hynny, dylai'r graddau fod o leiaf yr hyn sydd wedi ei fapio.
- Bydd y cynefin a nodweddir gan Hesgen Bigwen *Rhynchospora alba* yn cynnal ystod o fathau o blanhigion fel Gwlyddyn Mair y gors *Anagallis tenella*, Grug *Calluna vulgaris*, Chwys yr haul *Drosera rotundifolia*, Grug deilgroes *Erica tetralix*, Plu'r gweunydd *Eriophorum angustifolium,* Eurinllys y gors *Hypericum elodes,* Gwellt y gweunydd *Molinia caerulea*, Llafn y bladur *Narthecium ossifragum*, Dyfrllys y gors *Potamogeton polygonifolius*, Sphagnum spp., a hesg byr,
- Ni fydd unrhyw arwyddion o bori gormodol fydd yn golygu ardaloedd mawr o fawn moel ac efallai gorchudd sylweddol o frwyn *Juncus spp.*
- Byddai draenio neu losgi yn niweidio'r cynefin yma ac ni ddylid caniatáu yr un o'r ddau weithgaredd ble gallai'r cynefin yma efallai gael ei effeithio.
- Yng Nghwmffynnon, ac mewn ardaloedd bychain eraill ar y Glyderau, mae'r cynefin yn cynnal y math anghyffredin sef Cnwpfwsogl y gors *Lycopodiella inundata.* Yma byddem yn disgwyl gweld clytiau bach o fawn moel sy'n cefnogi'r rhywogaeth. Mae llawer o'r ardaloedd yma efallai wedi eu hachosi drwy ruthr dŵr grymus yn hytrach na chan anifeiliaid yn pori.

4.13 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 13: Glaswelltir Nardus llawn rhywogaethau ar is-haenau siliciadd mewn ardaloedd mynyddig (Cod Cynefin UE: 6230)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 13

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Bydd y maint yn o leiaf 10 hectar o'r cynefin i gynnwys 5 ha ar y llethrau uwchben Llyn Llydaw.
- Bydd y glaswelltir yn cynnal ystod o fathau o blanhigion fel Clychau'r Eos *Campanula rotundifolia,* Effros *Euphrasia spp.* Tamaid y cythraul *Succisa pratensis,* Teim Gwyllt, *Thymus polytrichus,* Rhwyddlwyn meddygol *Veronica officinalis,* Hesg cynnar *Carex caryophyllea,* Hesg y chwain *Carex pulicaris,* Hesg llwydlas *Carex panicea,* Mantell Fair *Alchemila glabr.*
- Ni fydd unrhyw orchudd sylweddol o rywogaethau ymledol. Mae Helyglys gorweddol, *Epilobium brunnescens* yn blanhigyn diethr sydd wedi hen sefydlu ar y safle ac fe gaiff ei dderbyn ar hyn o bryd gan nad yw hi'n ymddangos ei fod yn effeithio yn wael ar y nodwedd. (Ar hyn o bryd nid oes gan CCGC wybodaeth am unrhyw fodd o'i leihau neu cael gwared ohono).

4.14 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 14: Hen goedydd derw digoes gydag Ilex a Blechnum (Cod Cynefin UE: 91A0)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 14

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Mae'r graddau yn cynyddu.
- Mae'r coetir yn cynnwys coed cynhenid lleol sy'n ffurfio canopi gan gynnwys: *Quercus petraea, Betula pubescens, B. pendula, Fraxinus excelsior* a *Sorbus aucuparia.*
- Mae patrwm oedran cymysg yn y coetir.
- Mae adfywio yn digwydd a gall hadau digonol dyfu i fod yn goed ifanc ac yn y pendraw yn goed canopi.
- Nid oes unrhyw rywogaethau dieithr sylweddol.

4.15 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 15: Ffynhonnau caregaidd gyda ffurfiad twffa (Cratoneuron) (Cod Cynefin UE: 7220)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 15

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Nid yw'r nodwedd yma yn Eryri yn ffurfio twffa ond dylai arddangos gorchudd o fwsoglau sy'n dominyddu fel *Cratoneuron communatum, Philonotis fontana* a *Bryum pseudotriquetrum* gyda phlanhigion nodweddiadol aml fel *Montia fontana, Chrysosplenium oppositifolium* a *Saxifraga stellaris.* Nid oes unrhyw gynnydd sylweddol mewn gorchudd glaswellt na brwyn.
- Mae graddau llystyfiant y gwanwyn yn bennaf yn cael ei benderfynu gan ffactorau naturiol, yn bennaf hydroleg. Gallai gostyngiad yn y graddau fod yn ymateb i sathru a thresmasiad gan mathau o frwyn a gweiriau oherwydd cyfoethogi maetholion.

4.16 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 16: Ffeniau alcain (Cod Cynefin UE: 7230)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 16

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Mae'r cynefin yn cynnwys tyfiant a ddylanwadir gan beth cyfoethogiad sail, ble mae mwsoglau brown (fel *Scorpidium scorpioides*, *Cratoneuron commutatum* a *Drepanocladus revolvens)* yn bresennol. Mae mathau hesg bach fel *Carex viridula, C. panicea, C. dioica C. pulicaris* ac *Eriophorum spp* yn bresennol ac fel arfer hefyd *Pinguicula vulgaris.*

4.17 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 17: Ffurfiannau Alpaidd arloesol o'r Caricion bicolorisatrofuscae (Cod Cynefin UE: 7240

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 17

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Mae'r nodwedd yn cynnwys tyfiant cyfoethog ei sail gaiff ei lifolchi yn gyson gan ddŵr oer.
- Dylai'r cynefin fod â gorchudd bryoffytau uchel gan gynnal alpinau arctig fel *Saxifraga oppositifolia*, *S. stellaris* a *Thalictrum alpinum*. Dylai *Juncus triglumis* fod yn bresennol a hesg fel *Carex viridula.*
- Ni ddylai fod unrhyw fathau nad ydynt yn gynhenid.
- Dylai'r planhigion blodeuol fedru blodeuo a chreu hadau heb amhariad oherwydd pori.

4.18 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 18: *Llyriad nofadwy Luronium natans* (Cod Cynefin UE: 1831)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 18

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Mae lleiafswm *Luronium natans* yn tyfu yn Llyn Cwmffynnon.

4.19 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 19: Mwsogl pluog main gwyrdd *Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus* (Cod Cynefin UE: 1393)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 19

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Mae'r mwsogl yn bresennol yn nhir gwlyb A a B yng Nghwm Afon Llafar.
- Dylai'r llystyfiant cysylltiedig gael ei ddominyddu gan frwyn a hesg gyda <20% o dyfiant brwyn.
- Dylai fod llai na 10% o ddaear noeth wedi ei aflonyddu o fewn y tir gwlyb.

Yn ogystal, mae pob Amcan Cadwraeth â nifer o ddangosyddion perfformiad cysylltiedig. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r amcan cadwraeth, nid yn rhywbeth sydd yn ei le. Rhaid i asesiadau o'r cynlluniau a'r prosiectau fod yn seiliedig ar yr holl amcanion cadwraeth nid dim ond y dangosyddion perfformiad. Gellir gweld y dangosyddion perfformiad yn y Cynllun Rheoli Craidd gan gynnwys Amcanion Cadwraeth i **ACA Eryri** (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008).

Ffactorau bregusrwydd

Caiff yr ardal ei phori yn helaeth gan ddefaid. Mewn nifer o ardaloedd mae gorbori ecolegol yn digwydd gyda rhywogaethau ericaceous yn cael eu llethu gyda rhywogaeth gwair yn dominyddu ac mae cymunedau mynydd fel rhostir mwsogl yn cael eu newid a'u lleihau o ran arwynebedd. Mae datrys y broblem yn gymhleth oherwydd fod bugeilio traddodiadol wedi newid, newidiadau eraill mewn rheoli da byw yn yr ardaloedd mynyddig agored hyn ynghyd ag economeg ffermio ucheldir. Mae Cyngor Cefn Gwlad Cymru yn weithredol yn mynd i'r afael â hyn drwy drafod cytundebau rheoli.

Defnyddiwyd Eryri, sy'n cynnwys y copaon uchaf yng Nghymru, ers amser i ddringo creigiau a cherdded mynyddoedd. Mae'n amodol i bwysau mawr o safbwynt hamdden a ble fo rhain wedi eu crynhoi, yn arbennig ar lwybrau ac ardaloedd y copa, mae problemau erydu garw, er gwaethaf rheolaeth. Er hynny, yn anaml y bydd y rhain yn ardaro ar nodweddion arbennig yr ardal. Mae gwaith adfer gan Barc Cenedlaethol Eryri, Yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol a CCGC yn mynd i'r afael â'r broblem yma.

Mae'r glawiad trwm a'r ddaeareg/priddeg asidaidd helaeth yn golygu fod yr ardal yma, yn enwedig ei chyrsiau dŵr a'r llynnoedd, yn agored i niwed asideiddio.

Mae rhannau o'r safle (Cwm Crafnant, Cwm Idwal a'r Wyddfa) yn cael eu rheoli fel Gwarchodfeydd Natur Cenedlaethol ac yn cael eu cynnwys yng nghynlluniau rheolaeth CCGC.

Ardaloedd Gwarchodaeth Arbennig (AGA)

AGA Arfordir Aberdaron ac Ynys Enlli

Trosolwg

Saif y safle ym mhen de-orllewinol eithaf Penrhyn Llŷn gyda Môr Iwerddon bron yn ei amgylchynu ac mae'n agored i'r gwyntoedd cyffredin a systemau'r tywydd. O angenrheidrwydd mae ei gynefinoedd yn cael eu dylanwadu gan ei leoliad, ei ddaeareg a'i hinsawdd ac mae'r ardal arfordirol yn cefnogi rhai o'r enghreifftiau gorau sy'n bodoli o'r rhostiroedd arfordirol a morol a glaswelltir yn Llŷn, tra fo ardaloedd mwy mewndirol yn cefnogi ardaloedd amaethyddol wedi eu gwella. Mae'r safle yn cynnwys tair ynys, Ynys Enlli a dwy ynys fach a elwir yn Ynysoedd y Gwylanod. Dynodwyd y safle yn AGA oherwydd ei ddiddordeb adaryddol ac mae'n arbennig o bwysig oherwydd ei boblogaethau magu y Frân Goesgoch ac Adar Drycin Manaw.

Bu'r ardal yn gadarnle i'r Frân Goesgoch ers amser ac mae dros 14 pâr yn nythu yn rheolaidd yma. Mae'r Frân Goesgoch yn ffynnu yn yr ardal sy'n cynnal 5% o boblogaeth y DU oherwydd amrywiaeth y cynefinoedd tywarch byr a chynefinoedd bwydo pridd tenau a safleoedd magu sydd ar gael – gyda chlogwyni'r môr a'r ogofâu yn darparu safleoedd magu tra fod clogwyni, rhostir, glaswelltir morwrol a phorfa mewndirol a chaeau tir âr yn darparu safleoedd bwydo drwy'r flwyddyn i'r bwydwyr asgwrn cefn arbenigol. Treulia Adar Drycin Manaw mwyafrif eu bywydau allan yn y môr agored ond maent yn ymgynnull mewn safleoedd magu gan ddychwelyd yn ffyddlon iddynt drwy gydol eu bywydau. Mae'r rhain yn dueddol i fod ar ynysoedd alltraeth sy'n rhydd rhag ysglyfaethwyr ac mae Ynys Enlli yn cynnal dros 2% o boblogaethau magu y DG. Maent yn adar sy'n byw yn hir (cafodd aderyn a fodrwywyd yn 1955 ei gofnodi eto yn 2002 a 2003) ond mae y nifer a fegir fel arfer yn isel gyda dim ond un wy yn cael ei ddodwy yn flynyddol gan yr oedolion (>5 mlynedd). Maent yn bresennol ar yr ynys o ganol Mawrth i ganol Hydref ac yn nythu mewn tyllau ar y mynydd, llethrau clogwyni ac mewn cloddiau a waliau a adeiladwyd gan ddyn.

Mae Ynysoedd y Gwylanod ac yn arbennig ynys fwy Ynys Gwylan Fawr yn bwysig i gynnal yr heidiau magu mwyaf o'r Pâl yng ngogledd Cymru ac mae Gwalch y Penwaig a'r Gwylog hefyd yn nythu mewn niferoedd bychain. Ceir yma hefyd boblogaeth iach o'r Bilidowcar yn magu sy'n fwy na 1% o boblogaeth magu y DG.

Mae'r safle hefyd yn bwysig oherwydd amryw o fathau planhigion fasgwlaidd ac anfasgwlaidd, yn arbennig Cor-rosyn rhuddfannog, *Tuburaria guttata* a Banadl gorweddol *Cytisus scoparius* subsp, *maritimus* a dau gen rhostir sydd yn brin yn genedlaethol, Cen rhuban blewog *Heterodermia leucomela* a'r Cen eurwallt *Teloschistes flavicans.*

Nodweddion Cymhwyso

ERTHYGL 4.1 CYMHWYSTER (79/409/CEE)

Yn ystod y cyfnod magu mae'r ardal yn rheolaidd yn cynnal:
Pyrrhocorax pyrrhocorax gyda 3.5% o Gyfrif poblogaeth fagu Prydain Fawr, mor ddiweddar â'r 1990au.

ERTHYGL 4.2 CYMHWYSTER (79/409/CEE)

Yn ystod y cyfnod magu mae'r ardal yn rheolaidd yn cynnal:
Puffinus puffinus gyda 3.2% o Gyfrif poblogaeth fagu Prydain Fawr, yn1996

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 1: Poblogaeth bwysig rhyngwladol (1% neu fwy o boblogaeth Prydain Fawr) o'r frân goesgoch *Pyrrhocorax pyrrhocorax* yn y tymor magu a thu allan i'r tymor

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 1 Y Frân Goesgoch
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Mae poblogaeth fagu'r Frân Goesgoch yn 14 pâr o leiaf neu 5% o boblogaeth Prydain Fawr.
- Mae poblogaeth fagu'r Frân Goesgoch yn o leiaf 28 o unigolion neu 5% o boblogaeth Prydain Fawr.
- Cynefin addas digonol yn bresennol i gynnal y poblogaethau.
- Mae'r boblogaeth fagu yn sefydlog neu yn cynyddu.
- Cynhyrchiant yn sefydlog.
- Mae'r heidiau nad ydynt yn magu yn sefydlog neu yn cynyddu (haf a gaeaf).
- Defnyddia adar magu a rhai nad ydynt yn magu Ynys Enlli i fwydo drwy gydol y flwyddyn.
- Cynefinoedd bwydo'r Frân Goesgoch eu hunain â statws cadwraeth ffafriol ac mae cyfyngiadau penodol a gweithredol a'r cyfarwyddebau pori i'r cynefinoedd hyn yn ymgorffori gofynion bwydo'r Frân Goesgoch (h.y. uchder y glastir a daear noeth).
- Ychydig iawn o amharu sydd ar y Frân Goesgoch pan fydd yn magu ac yn bwydo.
- Mae'r ffactorau sy'n effeithio ar y nodwedd o dan reolaeth.

4.2 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 2: Poblogaeth o bwysigrwydd rhyngwladol (1% neu fwy o boblogaeth Prydain Fawr) o Adar Drycin Manaw *Puffinus puffinus* sy'n magu.

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 2 Adar Drycin Manaw
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Mae poblogaeth fagu Adar Drycin Manaw (wedi eu cyfyngu i Ynys Enlli) yn sefydlog neu yn cynyddu.
- Mae'r cyfradd atgenhedlu yn parhau yn sefydlog.
- Lleiafswm yw'r marwolaethau o atyniadau'r goleudy, ffensio a seilwaith arall.

- Nid oes unrhyw ysglyfaethwyr daear wedi eu cyflwyno.
- Nid yw'r adar nythu yn cael eu amharu gan waith adfer ar waliau terfyn neu weithgareddau hamdden.
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

Yn ogystal, mae pob Amcan Cadwraeth â nifer o ddangosyddion perfformiad cysylltiedig. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r amcan cadwraeth, nid yn rhywbeth sydd yn ei le. Rhaid i asesiadau o'r cynlluniau a'r prosiectau fod yn seiliedig ar yr holl amcanion cadwraeth nid dim ond y dangosyddion perfformiad. Gellir gweld y dangosyddion perfformiad yn y Cynllun Rheoli Craidd gan gynnwys Amcanion Cadwraeth i Glannau Aberdaron ac Ynys Enilli ACA (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008).

Ffactorau bregusrwydd

Mae lefelau trwm o bori gan ddefaid yn effeithio'n ffisegol ar dyllau Adar Drycin Manaw; mae cynlluniau rheoli i leihau nifer y da byw yn cael eu hystyried. Cwtogi ymlediad rhedyn i'r glaswelltir arfordirol ar yr ardaloedd bwydo; mae dulliau o reoli ymlediad rhedyn yn cael eu hystyried. Mae rhannau o'r ardal dan bwysau trwm gan weithgarwch hamdden gan gerddwyr a'u cŵn sy'n tarfu ar y Frân Goesgoch yn bwydo, er ni ystyrir bod hyn yn sylweddol ar hyn o bryd.

AGA y Berwyn

Trosolwg

Mae ACA Mynyddoedd y Berwyn a De Clwyd yn safle ucheldir mawr (27,132 ha), ac mae'n cynnwys yr ardal fwyaf o fignen a rhostir sych Ewropeaidd yng Nghymru. Ceir yno dri safle arwahanol, SSSI Y Berwyn, SSSI Gweunydd Llandegla ac SSSI Rhiwabon, Mynyddoedd Llantysilio a'r Mwynglawdd. Cymysgfa yw'r safleoedd hyn yn bennaf o rostir sych a llystyfiant gorgors gyda chlytiau o wernydd trawsnewid a llystyfiant cors grynu a welir fel brithwaith cymhleth, fel arfer ar fathau o gerrig asidig a gyda'i gilydd gellir eu disgrifio fel gweundir ucheldir.

Mae'r Berwyn yn cynnal y rhan mwyaf helaeth o gorgors sy'n agos at fod yn naturiol yng Nghymru. Caiff llawer o lystyfiant y gorgors ei ddominyddu gan NVC math M19 *Calluna vulgaris–Eriophorum vaginatum* Corgors grug a Phlu'r gweunydd unben gyda Chreiglys *Empetrum nigrum* ac yn aml gorchudd eang o fwsogl hypnoid; ac yn y gymuned yma gwelir fod Mwyaren y Berwyn *Rubus chamaemorus* yn agos at gyfyngiad mwyaf deheuol ei hardal ym Mhrydain. Ar fawn dyfnach mae clystyrau llai o M18 *Erica tetralix–Sphagnum papillosum* gorgors, gyda rhai yn dangos patrwm nodedig ar yr wyneb. Mae llystyfiant y gors yn dangos trawsnewid i rostir gaiff ei ddominyddu gan rug a phrysgwydd bach.

Mae'r Berwyn yn cynnwys y clystyrau mwyaf o rostir Ewropeaidd sych yr ucheldir yng Nghymru. Mae'r rhostir sych yn nodweddiadol o leoliad mwy dwyreiniol y Berwyn gyda hinsawdd llai cefnforol na'r prif ucheldir pwysig eraill yng Nghymru ac mae'n cynnwys rhostir NVC math H12 *Calluna vulgaris–Vaccinium myrtillus* yn bennaf gyda Chreiglys *Empetrum nigrum* yn aml a Llus coch *Vaccinium vitis-idaea* bob yn hyn a hyn.

Mae'r llystyfiant rhostir eraill sy'n bresennol yn cynnwys ardaloedd o rostir H18 *Vaccinium myrtillus–Deschampsia flexuosa* ac mewn rhai ardaloedd clystyrau o rostir llaith H21 *Calluna vulgaris–Vaccinium myrtillus–Sphagnum capillifolium*. Mae'r rhostiroedd olaf yma mewn lleoliad canolog rhwng y rhostiroedd sychach a'r gorgors ac yn cynnal planhigion achlysurol sef Ceineirian bach *Listera cordata*.

Y Berwyn yw'r ucheldir pwysicaf yng Nghymru i fagu adar. Mae'n cynnal ystod eang o fathau ynghyd â niferoedd rhyngwladol sylweddol o'r Bod Tinwyn *Circus cyaneus*, y Cudyll Bach *Falco columbarius*, Hebog Tramor *Falco peregrinus* a'r Barcud *Milvus milvus,* yn ogystal â chyfran sylweddol o boblogaeth Cymru o fathau eraill gan gynnwys y Dylluan Glustiog *Asio flammeus,* Cwtiad Aur *Pluvialis apricaria*, y Grugiar *Lagopus lagopus* a'r Grugiar Ddu *Tetrao tetrix*.

Gwelir y cymunedau llystyfiant calchaidd sydd hefyd wedi eu dynodi ar ran o'r safle SSI Rhiwabon a Llantysilio a'r Mwynglawdd. Mae'r ardal yma yn cynnwys cerrig brig calchfaen carbonifferaidd ar y llethr a adwaenir fel Creigiau Eglwyseg, gyda chlogwyni, sgrïau a glaswelltir amlwg. Cefnoga'r sgrïau calchfaen yn yr ardal yma nifer o fathau prin o blanhigion fel Llawredynen y calchfaen *Gymnocarpium robertianum,* gyda'r llethrau creigiog yn cynnal Marchredynen y calchfaen *Dryopteris submontana,* rhedynen brin yn genedlaethol ar bafin calchfaen a'r sgri ar ffin ddeheuol ei ddosbarthiad yn Rhiwabon. Mae Creigiau Eglwyseg hefyd yn cynnal poblogaethau o'r Gerddinen Seisnig (*Sorbus anglica)* a Heboglys Cambria *(Heiracium cambricum)*.

Gellir hefyd weld glaswelltiroedd calchaidd ym mhen gogledd-ddwyreiniol SSSI mynyddoedd Rhiwabon a Llantysilio a'r Mwynglawdd. Yn yr ardal yma ceir sawl math o laswelltir niwtral, ucheldir asid a chalchaidd dros ardaloedd o greigiau asidig a chalchaidd ynghyd ag ardaloedd o redyn a phrysg. Yr ardal yma yw'r unig ardal yng Nghymru ble ceir yr Hesgen ysbigog *Carex muricata* ssp. *Muricata* sydd mewn perygl difrifol.

Gwelir clystyrau o Wyfynod Cliradain Gymreig *Synanthedon scoliaeformis* mewn sawl ardal, dyma yw'r cryfaf o ddim ond tair poblogaeth sydd yng Nghymru.

Nodweddion Cymhwyso

ERTHYGL 4.1 CYMHWYSTER (79/409/CEE)

Yn ystod y cyfnod magu mae'r ardal yn rheolaidd yn cynnal:
Circus cyaneus 2.2% o boblogaeth fagu PF cymedr 5 mlynedd, 1991-1995
Falco columbarius 1.1% o boblogaeth fagu PF cymedr 5 mlynedd, 1991-1995
Falco peregrinus 1.5% o boblogaeth fagu PF cymedr 5 mlynedd, 1991-1995
Milvus milvus 1.2% o boblogaeth fagu PF cymedr 5 mlynedd, 1991-1995

Amcanion Cadwraeth

4.7 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 7: Bod tinwyn *Circus cyaneus* (Cod Rhywogaeth UE: A082)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 7

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Rhaid cadw maint y boblogaeth yn un ar ddeg pâr magu neu ei gynyddu.
- Bydd cynefin priodol digonol i gynnal y boblogaeth yn y tymor hir gan gynnwys clytiau o rug tal ar gael i nythu a chlwydo, ardaloedd o laswelltir, rhedyn isel/prysg i fwydo gyda chyflenwad digonol o fathau o ysglyfaeth ar ffurf adar a mamaliaid bach i gynnal eu magu llwyddiannus.
- Bod dosbarthiad y rhywogaeth ar y safle yn cael ei gadw.
- Dosbarthiad a maint y cynefinoedd sy'n cefnogi'r rhywogaeth yn cael ei gadw.
- Ni ddylid caniatáu datblygiadau os y gellir dangos eu bod yn debygol o gael effaith wael ar y Bod tinwyn.
- Ni fydd poblogaethau o rywogaethau ysglyfaethol, fel llwynogod a'r frân dyddyn, yn fygythiad i adar sy'n nythu ar y ddaear.
- Rheolir y tiriogaethau hela drwy reoli pori i wella amrywiaeth ffurf yn y glaswelltiroedd. Bydd hyn yn cynyddu'r hadau a gynhyrchir ac yn uchafu'r ysglyfaeth fydd ar gael e.e. golfanod bach.
- Ni fydd lleoliad unrhyw nyth yn cael ei darfu.
- Ni ddylai erledigaeth anghyfreithlon gan bobl o adar a ddiogelir ddigwydd.
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

4.8 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 8: Y Cudyll Bach *Falco columbarius* (Cod UE: A098)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 8

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Rhaid cadw maint y boblogaeth yn 13 pâr magu neu ei gynyddu.
- Bydd cynefin priodol digonol i gynnal y boblogaeth yn y tymor hir gan gynnwys clytiau o rug tal ar gael i nythu a chlwydo, ardaloedd o laswelltir, rhedyn isel/prysg i fwydo gyda chyflenwad digonol o fathau o ysglyfaeth ar ffurf adar a mamaliaid bach i gynnal eu magu llwyddiannus.
- Bod dosbarthiad y rhywogaeth ar y safle yn cael ei gadw.
- Dosbarthiad a maint y cynefinoedd sy'n cefnogi'r rhywogaeth yn cael ei gadw.
- Ni ddylid caniatáu datblygiadau os y gellir dangos eu bod yn debygol o gael effaith wael ar y cudyll bach.
- Ni fydd poblogaethau o rywogaethau ysglyfaethol, fel llwynogod a'r frân dyddyn, y gellir eu rheoli yn gyfreithiol, yn fygythiad i adar sy'n nythu ar y ddaear.
- Rheolir tiriogaethau hela cyfagos drwy reoli'r pori i wella amrywiaeth ffurf yn y glaswelltiroedd. Bydd hyn yn cynyddu'r hadau a gynhyrchir ac yn uchafu'r ysglyfaeth fydd ar gael e.e. golfanod bach.
- Ni fydd lleoliad unrhyw nyth yn cael ei darfu.
- Ni ddylai fod erledigaeth anghyfreithlon gan ddyn o'r adar yma a ddiogelir.

- Mae’r holl ffactorau sy’n effeithio ar gyflawni’r amodau hyn o dan reolaeth.

4.9 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 9: Hebog Tramor *Falco peregrinus* (EU Code: A103)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 9

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu’r holl amodau a ganlyn:

- Rhaid cadw maint y boblogaeth yn 13 pâr magu neu ei gynyddu.
- Tirwedd mynyddig a gweundir gyda chlogwyni, creigiau a chwareli i nythu a chlwydo yn ogystal â glaswelltiroedd, rhedyn isel/prysg i fwydo gyda chyflenwad digonol o fathau o ysglyfaeth ar ffurf adar a mamaliaid bach i sicrhau magu llwyddiannus.
- Ni ddylai ystod y boblogaeth leihau.
- Dosbarthiad a maint y cynefinoedd sy’n cefnogi’r rhywogaeth yn cael ei gadw.
- Ni ddylid caniatáu datblygiadau os y gellir dangos eu bod yn debygol o gael effaith wael ar yr Hebog tramor.
- Ni fydd poblogaethau o rywogaethau ysglyfaethol, fel llwynogod a'r frân dyddyn, y gellir eu rheoli yn gyfreithiol, yn fygythiad i adar sy’n nythu ar y ddaear.
- Rheolir tiriogaethau hela cyfagos drwy reoli’r pori i wella amrywiaeth ffurf yn y glaswelltiroedd. Bydd hyn yn cynyddu’r hadau a gynhyrchir ac yn uchafu’r ysglyfaeth fydd ar gael e.e. golfanod bach.
- Ni fydd lleoliad unrhyw nyth yn cael ei darfu.
- Ni ddylai fod erledigaeth anghyfreithlon gan ddyn o’r adar yma a ddiogelir.
- Mae’r holl ffactorau sy’n effeithio ar gyflawni’r amodau hyn o dan reolaeth.

4.10 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 10: Y Barcud *Milvus milvus* (Cod UE: A074)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 10

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu’r holl amodau a ganlyn:

- Rhaid cadw maint y boblogaeth yn 2 pâr magu neu ei gynyddu.
- Angen coetir llydan-ddeiliog i nythu a chlwydo yn ogystal â rhostir a glaswelltir garw i fwydo gyda chyflenwad digonol o fathau o ysglyfaeth ar ffurf y fran dyddyn, adar a mamaliaid bach i gynnal magu llwyddiannus. (NODER: Nid yw’r Barcud yn nythu yn yr ACA.)
- Ni ddylid caniatáu datblygiadau os y gellir dangos eu bod yn debygol o gael effaith wael ar y barcud.
- Rheolir tiriogaethau hela cyfagos drwy reoli’r pori i wella amrywiaeth ffurf yn y glaswelltiroedd. Bydd hyn yn cynyddu’r hadau a gynhyrchir ac yn uchafu’r ysglyfaeth fydd ar gael e.e. golfanod bach.
- Ni fydd lleoliad unrhyw nyth yn cael ei darfu.
- Ni ddylai erledigaeth anghyfreithlon gan bobl o adar a ddiogelir ddigwydd.
- Mae’r holl ffactorau sy’n effeithio ar gyflawni’r amodau hyn o dan reolaeth.

Yn ogystal, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad cysylltiedig. Mae’r dangosyddion perfformiad yn rhan o’r

amcan cadwraeth, nid yn rhywbeth sydd yn ei le. Rhaid i asesiadau o'r cynlluniau a'r prosiectau fod yn seiliedig ar yr holl amcanion cadwraeth nid dim ond y dangosyddion perfformiad. Gellir gweld y dangosyddion perfformiad yn y Cynllun Rheoli Craidd gan gynnwys Amcanion Cadwraeth i **ACA Y Berwyn a Mynyddoedd De Clwyd a AGA Y Berwyn** (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008).

Ffactorau bregusrwydd

Mae cynefinoedd magu'r Bod tinwyn, y Cudyll bach, y Barcud a'r Hebog tramor dan fygythiad gan weithgarwch amaethyddol anaddas megis draenio ac ail-hadu, defnyddio gwrtaith a phrosesau porthi niweidiol. Defnyddir cytundebau rheoli gyda pherchnogion a phreswylwyr drwy gytundeb ar y cyd drwy gynllun Tir Cymen, cynllun amaeth-amgylcheddol i ymdrin â'r problemau hyn yn llwyddiannus. Mae llwyddiant magu'r Bod tinwyn a'r Cudyll bach sy'n nythu ar y ddaear dan fygythiad gan lefelau uchel o rywogaethau ysglyfaethus megis y llwynog a'r frân dyddyn. Anogir perchnogion tir i ddefnyddio mesurau priodol i reoli rhywogaethau sy'n bla.

Mae'r holl rywogaethau cymhwysol yn agored i gael eu herlid gan ddyn, drwy aflonyddu neu ddinistrio nythod, wyau neu gywion; yn ogystal â drwy ladd adar llawn dwf yn anghyfreithlon. Mewn ymgais i ymdrin â'r broblem hon, ceir cyswllt â'r perchnogion, yr heddlu a'r RSPB yn ogystal ag ymgais i wella dealltwriaeth y cyhoedd.

AGA Craig yr Aderyn

Trosolwg

Coda craig uchel Craig yr Aderyn o lefel y môr i dros 250 metr ac mae'n nodwedd drawiadol yn y dirwedd ar ochr ddeheuol dyffryn Dysynni. Mae'r safle yn Ardal Cadwraeth Arbennig oherwydd ei fod yn safle magu a chlwydo pwysig i'r Frân Goesgoch. Mae Craig yr Aderyn ei hun yn ffurfio craidd anticlin mawr ble mae craig Ordofigaidd yn cynnwys cerrig brig ffurfiant Craig Cau. Mae'r creigiau igneaidd yma yn bennaf yn cynnwys tyffiau llif-lludw rhyolithig a gloddiwyd i gael cerrig ffordd.

Defnyddir y creigiau yn rheolaidd i gefnogi dros 1% o boblogaeth Prydain o'r Frân Goesgoch, gyda phum neu chwe pâr yn nythu mewn tyllau ac agennau, sy'n gwneud hon y boblogaeth ddwysaf o'r Frân Goesgoch sy'n magu yn Ynysoedd Prydain (chwe pâr mewn 0.5km). Er hynny, yn ystod y blynyddoedd diwethaf mae'r magu wedi gostwng i 3-4 pâr. Mae Craig yr Aderyn hefyd yn safle clwydo i'r Frân Goesgoch drwy gydol y flwyddyn gydag dar sydd dim yn magu yn yr haf a niferoedd uchel y tu allan i'r tymor magu. Yn ystod y cyfnod 1991/92-1995/96, roedd uchafswm y cyfrif ar gyfartaledd yn 56, ond ers hynny mae nifer yr adar clwydo wedi gostwng i gyfartaledd o 18 yn ystod y cyfnod 1999/00 - 2004/05. Daeth yn eglur fod yr adar sy'n defnyddio Craig yr Aderyn yn rhan o'r meta-boblogaethau sy'n treulio llawer o'r flwyddyn yn ne Meirionnydd gyda'r prif safle clwydo arall yn Chwarel Tonfannau sydd 8km i ffwrdd ger Tywyn.

Yn ystod y blynyddoedd diwethaf mae tarddiad adar unigol sy'n defnyddio Craig yr Aderyn wedi ei sefydlu drwy olrhain cywion gyda modrwyau lliwgar. Dengys y canlyniadau hyd yma fod yr adar sy'n defnyddio'r safle yma wedi eu geni yng Ngheredigion a Sir Drefaldwyn a'u

bod wedi gadael nythod hyd at 70km i ffwrdd. Dim ond ychydig o gofnodion sydd am adar o ogledd Gwynedd.

Yn flaenorol, roedd Craig yr Aderyn wedi ei lleoli ar aber Dysynni. Cafodd yr ardal ei draenio yn y ddeunawfed ganrif ac felly mae'r graig yn awr yn edrych dros dir fferm ac yn 7km o'r môr. Serch hynny, mae'r graig yn cynnal cytref fagu o'r Bilidowcar, yr unig safle nythu mewndirol rheolaidd yng Nghymru. Cofnodwyd y cytref yn gyntaf gan Edward Lluyd yn 1695 ac fe soniwyd am yr aderyn yn llyfr Thomas Pennant "Tour of Wales" yn 1784. Mae dros 60 pâr o'r Bilidowcar yn nythu ar y creigiau, sy'n cynrychioli tua 1% o boblogaeth fagu PF. Y rhywogaethau magu eraill yw'r Dylluan Wen, Hebog tramor, Tingoch, Tinwen y garn, Llinos a'r Dylluan fach.

I'r gogledd a'r dwyrain o'r creigiau mae ardal fawr o laswelltir asid sydd heb ei gwella sy'n gymysg gyda rhedyn. Dyma un o'r prif ffactorau sy'n dylanwadu ar nifer y Frân Goesgoch sy'n clwydo ac yn magu gan eu bod angen gwndwn heb ei wella, sy'n gyfoethog o ran ei brif fwyd, infertebratau pridd ac yn ddigon byr i'r Frân Goesgoch allu ei ddefnyddio i'w pigau ddod o hyd i fwyd. Ceir rhostir sych asidig yn rhan de-ddwyreiniol y safle. Mae ardal fechan o laswelltir corsiog sydd wedi ei gyfoethogi yn ei waelod uwchben Gesail yn ychwanegu at amrywiaeth y planhigion gyda mathau fel Tafod y gors *Pinguicula vulgaris*, Sbigfrwynen gadeiriog *Eleocharis multicaulis* a'r Hesgen welwlas *Carex Pallescens* a mwsoglau fel *Campylium stellatum, Ctenidium molluscum a Fissidens adianthiodes*.

Mae'r creigiau sy'n wynebu'r gogledd a'r llethrau yn cynnal ystod dda o fwsoglau a mathau o lysiau'r afu. Dylid tynnu sylw penodol at y mwsoglau sy'n brin yn genedlaethol sy'n tyfu ar glogfeini yn y sgri; *Grimmia decipens*, sy'n ymddangos yn lleihau o ran ei ystod genedlaethol a *Hedwigia integrifolia* sy'n tyfu yma yn ei leoliad mwyaf deheuol ym Mhrydain. Cofnodwyd *Jubula hutchinsiae* sydd yn fath prin sy'n tyfu ar gerrig ar ochr y nant. Ar ardaloedd creigiog uwchben prif wyneb y graig cofnodwyd Rhedynach Teneuwe Wilson *Hymenophyllum wilsonii* a'r Rhedyn tridarn *Gymnocarpium dryopteris*.

Nodweddion Cymhwyso

ERTHYGL 4.1 CYMHWYSTER (79/409/CEE)

Yn ystod y cyfnod magu mae'r ardal yn rheolaidd yn cynnal:
Pyrrhocorax pyrrhocorax 1.8% o boblogaeth fagu PF 1999

Yn ystod y gaeaf mae'n cefnogi'r isod yn rheolaidd:
Pyrrhocorax pyrrhocorax 8% o boblogaeth fagu PF 1996

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 1: Poblogaeth bwysig rhyngwladol (1% neu fwy o boblogaeth Prydain Fawr) o'r Frân Goesgoch *Pyrrhocorax pyrrhocorax* yn y tymor magu a thu allan i'r tymor

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 1, Y Frân Goesgoch

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Bod poblogaeth fagu'r Frân Goesgoch yn o leiaf 5 pâr.
- Dylai'r boblogaeth sy'n clwydo dros y gaeaf fod yn leiaf 27 o adar.
- Cynefin addas digonol yn bresennol i gynnal y poblogaethau.
- Mae'r ffactorau sy'n effeithio ar y nodwedd o dan reolaeth.

Yn ogystal, mae pob Amcan Cadwraeth â nifer o ddangosyddion perfformiad cysylltiedig. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r amcan cadwraeth, nid yn rhywbeth sydd yn ei le. Rhaid i asesiadau o'r cynlluniau a'r prosiectau fod yn seiliedig ar yr holl amcanion cadwraeth nid dim ond y dangosyddion perfformiad. Gellir gweld y dangosyddion perfformiad yn y Cynllun Rheoli Craidd gan gynnwys Amcanion Cadwraeth i ACA Craig yr Aderyn (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008).

Ffactorau bregusrwydd

Mae'r clogwyni creigiog yn rheolaidd yn cynnal dros 1% o boblogaeth y Frân Goesgoch sy'n magu ym Mhrydain, ac 8% o'r boblogaeth aeafu ym Mhrydain, gan ei fod hefyd yn safle clwydo i'r rhywogaeth hon. Dyma safle'r unig nythfa o'r Bilidowcar sy'n magu'n fewndirol yng Nghymru. Mae'r ddwy rywogaeth yn agored i gael eu haflonyddu gan fod y clogwyni creigiog yn safle dringo adnabyddus. Ymdrinnir â hyn drwy osod cyfyngiadau o ran pa bryd y caniateir i'r gweithgarwch ddigwydd. Caiff y pwysau sy'n deillio o weithgarwch pori ei reoleiddio drwy gytundeb rheoli Tir Gofal, i greu cynefin bwydo ffafriol i'r Frân Goesgoch.

AGA Aber Dyfi

Trosolwg

Lleolir aber y Ddyfi ar arfordir gorllewinol Cymru ar y ffin rhwng Ceredigion, Gwynedd a Phowys. Mae'r AGA yn cynnwys yr aber, gyda'r morfa heli cyfagos, glaswelltir corsiog a glaswelltir wedi ei wella.   Mae'r casgliad morydol o ddiddordeb ffisiograffig pwysig. Mae hyn yn cynnwys banc tywod, traethellau, morfa heli, mawnogydd, sianeli afon a chilfachau. Mae'r aber ei hun yn nodwedd o ACA morol Pen Llŷn a'r Sarnau.

Pwysigrwydd y safle yw fel ardal aeafu draddodiadol dros y gaeaf i'r Ŵydd Talcen Wen *Anser albifrons flavirostris* – yr ardal mwyaf deheuol a ddefnyddir i'r boblogaeth yma yn y DG. Tan ddechrau'r 1980au roedd y gwyddau yn clwydo ar yr aber ac yn hedfan i'r tir un ai i fynyddoedd y Cambria neu i'r cyforgors yng Nghors Fochno i fwydo. Erbyn hyn, mae'r gwyddau yn defnyddio'r morfa heli a'r glaswelltir i fwydo gan glwydo ar y banciau tywod a'r traethellau.

Adroddwyd bod dirywiad cyffredinol ym mhoblogaethau Gwyddau Talcen Wen oherwydd fod yr adar wedi oedi cyn magu am y tro cyntaf

gan arwain i ostyngiad yn nifer yr adar ifanc. Mae hi'n ymddangos fod rhywbeth yn atal yr adar rhag llwyddo i ddod i gyflwr da i fagu ac felly ychydig iawn o'r gwyddau sy'n goroesi yn ddigon hir i fagu (Fox A.D. pers.comm. 2008]. Dywedwyd fod cystadleuaeth gydbenodol gyda Gwyddau Mawr Canada ar diroedd magu yr Ynys Las, a thywydd gwael, yn rhesymau posib dros hyn ond nid ydym yn deall yn union beth yw'r ffactorau dylanwadol.   Mae'r niferoedd ledled y byd wedi dirywio o 35,600 uchel yn 99/00 i 24,895 a amcangyfrifwyd yn 2006 gyda niferoedd isel o adar ifanc wedi eu cofnodi yn y cyfnod hwnnw. Caiff hyn ei adlewyrchu yn yr haid sy'n gaeafu ar aber Dyfi sydd wedi cynnwys ychydig iawn o wyddau ifanc yn y blynyddoedd diwethaf, a ble fo niferoedd gaeafu wedi gostwng yn gyson o 167 yn 1998/99 i uchafswm o 102 yn ystod y tir gaeafu diwethaf (2005-6 i 2007-8). Caiff y dirywiad hefyd ei adlewyrchu mewn safleoedd eraill fel yn ne-ddwyrain yr Alban a Wexford.

Aber Dyfi yw'r unig safle gaeafu sy'n parhau yng Nghymru, a dyma yw'r safle mwyaf deheuol yn y DG. Mae yn ardal glwydo a bwydo ac mae yn arbennig o bwysig yng nghyd-destun cynnal yr ystod gaeafu traddodiadol yn y DG. Er hynny, mae'r dystiolaeth am grebachu yr ystod yn y gorffennol yn awgrymu fod poblogaethau ynysig bach yn arbennig o fregus.

Nodweddion Cymhwyso

ERTHYGL 4.1 CYMHWYSTER (79/409/CEE)

Yn ystod y gaeaf mae'n cefnogi'r isod yn rheolaidd:
Anser albifrons flavirostris (Ynys Las/Iwerddon/DG) 1% o boblogaeth PF anterth cymder 5 mlynedd am 1993/94 - 1997/98

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 1: Gŵydd Talcen Wen *Anser albifrons flavirostris*

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 1
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:
- Mae'r boblogaeth sy'n gaeafu ar aber Dyfi o lefel pwysigrwydd cenedlaethol (h.y.1% o'r boblogaeth genedlaethol (DG), yn flynyddol.
- Mae lefelau marwolaethau yn y gaeaf yn <1% yn flynyddol.
- Mae adar ifanc/sydd dim yn oedolion yn > 5% o'r boblogaeth gaeafu yn flynyddol.
- Mae'r holl ffactorau sy'n benodol i'r safle ac sy'n effeithio ar allu cynnal yr amodau hyn (e.e. aflonyddu y gellir ei osgoi) dan reolaeth.

Yn ogystal, mae pob Amcan Cadwraeth â nifer o ddangosyddion perfformiad cysylltiedig. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r amcan cadwraeth, nid yn rhywbeth sydd yn ei le. Rhaid i asesiadau o'r cynlluniau a'r prosiectau fod yn seiliedig ar yr holl amcanion cadwraeth nid dim ond y dangosyddion perfformiad. Gellir gweld y dangosyddion perfformiad yn y Cynllun Rheoli Craidd gan gynnwys Amcanion Cadwraeth i AGA Aber Dyfi (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008).

Ffactorau bregusrwydd

Mae aber Dyfi yn rheolaidd yn cynnal dros 1% o boblogaeth aeafu PF o'r Ŵydd Talcen Wen, a fel yr unig safle yng Nghymru a Lloegr, dyma yw'r boblogaeth mwyaf deheuol yn y DG. Gall aflonyddu gan weithgareddau hamdden gan gynnwys hela adar, a hefyd awyrennau sy'n hedfan yn isel, fod yn arwyddocaol i wyddau sy'n bwydo ac yn clwydo. Mae CCGC a'r RSPB yn prydlesu'r hawliau hela dros y mwyafrif o'r safle. Rhoddir yr hawliau hela i glybiau hela adar lleol yn y Warchodfa Natur Genedlaethol ble fo gwaharddiad gwirfoddol ar saethu gwyddau. Mae hefyd ardaloedd noddfa ble nad oes unrhyw saethu'n digwydd yn hanner dwyreiniol yr aber. Mae gan CCGC a'r RSPB wardeniaid yn eu lle a chaiff unrhyw aflonyddu o weithgareddau hamdden ei fonitro. Mae pori priodol ar y forfa heli a'r glaswelltir yn bwysig i gynnal yr ardaloedd bwydo. Ceir haid cynyddol o Wyddau Canada preswyl ar yr aber gyda tua 2,000 o adar. Nid ydym yn gwybod beth yw'r rhyngweithiad rhwng y rhywogaeth yma a'r Gwyddau Talcen Wen na beth yw effaith y cynefin.

AGA Elenydd - Mallaen

Trosolwg

Mae ardal Elenydd - Mallaen wedi'i lleoli yn rhan ddeheuol Mynyddoedd Cambria yng nghanolbarth Cymru, gan ymestyn o flaenau cymoedd Cothi a Thywi i'r gogledd-orllewin o Lanymddyfri hyd at ddyffrynnoedd Ystwyth, Elan a Gwy yn y gogledd. Mae'r bryniau hyn wedi'u creu o greigiau'r cyfnodau Silwraidd ac Ordofigaidd ac mae'r tirffurfiau yn nodweddiadol o 'ucheldiroedd llechi' canol-de Cymru, gydag ucheldiroedd wedi'u gwahanu gan gymoedd serth.

Mae Elenydd wedi'i lleoli yng nghanol yr ardal hon. Mae'n un o'r ardaloedd pwysicaf o dir bryniog yng Nghymru o ran cadwraeth natur, ac o ddiddordeb neilltuol o ganlyniad i'r amrediad o adar nythu a geir yno. Mae llawer o lystyfiant y bryniau hefyd o ddiddordeb neilltuol. Mae Elenydd yn bwysig yng Nghanolbarth Cymru am ei llynnoedd ucheldir sy'n brin o faetholion. Mae'r ardal yn cynnal amrywiaeth eang o blanhigion ac anifeiliaid anghyffredin.

Lleolir ardal Cwm Doethie - Mynydd Mallaen, sy'n bennaf yn cynnwys dyffrynnoedd serth ac ucheldiroedd, yn rhan ddeheuol Mynyddoedd Cambria. Mae iddi ddiddordeb eithriadol oherwydd ei chynefinoedd rhostir a choetir ac, yn arbennig, ei bywyd adar.

Lleolir Marcheini Uplands, Gilfach Farm a Gamallt i'r gogledd o'r Afon Gwy uwchlaw Rhaeadr. Dyma ardal o ddiddordeb eithriadol o ran ei adaryddiaeth. Mae'r safle hefyd yn cynnal ardaloedd pwysig o orgors, rhostir sych, coetir, glaswelltir a chreigiau brig â chyfoeth o gen.

Lleolir Carn Gafallt ar gyffordd afonydd Elan a Gwy ychydig islaw Rhaeadr. Mae'n enghraifft wych o safle sy'n bennaf yn ucheldir ac yn cynnal amrywiaeth eang o gynefinoedd. Mae'r rhain yn cynnwys esiamplau o goetiroedd llydanddail lled-naturiol o bwysigrwydd

cenedlaethol, islaw un o'r eangderau mwyaf o weundir grugog yn Sir Frycheiniog. Mae'r ardal hon yn bwysig nid yn unig am ei chymunedau planhigion, ond hefyd am gynnal poblogaethau nodedig o adar, creaduriaid di-asgwrn-cefn ac isblanhigion.

Mae Llynnoedd Ieuan, yn y bryniau rhwng dyffrynnoedd Gwy ac Ystwyth, yn ardal eang o weundiroedd godreol a gorgorsydd sy'n cynnwys tri llyn mynydd gydag ardaloedd cysylltiedig o fignen basn â thyfiant cyfredol .

Lleolir Cwm Gwynllyn mewn dyffryn rhewlifol i'r gogledd-orllewin o Raeadr. Mae ganddo nifer o nodweddion o ddiddordeb biolegol. Mae'n cynnwys ardaloedd pwysig o goetir derw digoes sy'n draenio'n rhydd, sydd wedi datblygu ar greigiau asidig Silwraidd, ac sy'n newid yn raddol yn gynefinoedd rhostir, ffridd a chreigiau. Mae Gwynllyn yn enghraifft dda o lyn sy'n brin o faetholion, ac wedi'i amgylchynu gan ardal drosiannol ddatblygedig yn cynnwys cynefinoedd corsiog, prysgdir a glaswelltir.

Mae Coedydd Glannau a Chwm Coel wedi'u lleoli yng Nghwm Elan ar ochr orllewinol Cronfa Ddŵr Garreg-ddu. Maent yn cynnwys enghreifftiau amrywiol o goetir derw digoes, gyda chymunedau datblygedig o gen epiffytig, mwsogl a llysiau'r afu.

Lleolir Coed yr Allt-goch ar lan ogledd-ddwyreiniol Cronfa Ddŵr Penygarreg yng Nghwm Elan. Mae'n esiampl dda o goetir derwen digoes, wedi'i ddatblygu ar greigiau Silwraidd sy'n draenio'n rhydd.

Mae Cerrig Gwalch yn esiampl dda o goetir collddail cymysg datblygedig ar glogwyn serth sy'n wynebu'r dwyrain yn Nyffryn Gwy, i'r gogledd o Raeadr.

Lleolir Caban Lakeside Woodlands ar lethrau sy'n wynebu'r dwyrain uwchlaw Cronfa Ddŵr Caban Coch yn nyffryn Claerwen. Maent yn cynnal un o'r casgliadau isblanhigion mwyaf diddorol ym Maesyfed.

Mae Mwyngloddfa Cwm Ystwyth yn cynnwys hen weithfeydd mwyngloddio yn rhan uchaf Cwm Ystwyth. Mae o ddiddordeb arbennig oherwydd ei mwynau ac am y cymunedau o blanhigion sydd wedi datblygu ar y tomennydd gwastraff sy'n gyfoethog mewn metelau, allfrigiadau creigiog cysylltiedig ac adfeilion. Mae'r cynefinoedd hyn yn cynnal amrywiaeth mawr o gen cerrig, gan gynnwys nifer o rywogaethau prin sydd fel arfer i'w canfod dim ond mewn mannau sy'n gysylltiedig â safleoedd sy'n gyfoethog mewn metelau trwm. Mae'r gweithfeydd mwyn tanddaearol yn bwysig ar gyfer ystlumod sy'n gaeafgysgu.

Mae safle Caeau Cnwch a Ty'n-y-graig yn cynnwys pedwar cae a reolir yn draddodiadol sy'n gorwedd mewn dyffryn bychan islaw Craig Cnwch, ger pentref Elan. Maent yn darparu enghraifft eithriadol o fath o laswelltir llys-gyfoethog sy'n nodweddiadol o gyrion ucheldir y Canolbarth.

Mae Caeau Troed-rhiw-drain wedi'u lleoli ar lethrau ar ochr de-orllewinol Cronfa Ddŵr Pen-y-garreg yn Nyffryn Elan. Maent yn cynnal esiamplau eithriadol o ddolydd gwair ucheldirol llys-gyfoethog lle ceir cynrychiolaeth dda o nifer o rywogaethau planhigion prin.

Mae'r caeau'n amrywiadau ar fath o laswelltir sy'n nodweddiadol o'r Canolbarth.

Mae Gweunydd Ty'n-y-llidiart yn cynnwys cyfres o gaeau o borfa arw ar ychydig o lechwedd i'r gorllewin o Gronfa Ddŵr Garreg-ddu yng Nghwm Elan. Mae'r safle'n nodedig am ei bod yn enghraifft ragorol o'r amrediad o borfeydd sych a llaith heb eu gwella a oedd unwaith yn nodweddiadol o gyrion yr ucheldir yn y rhan yma o Gymru. Fe wyddom fod dros gant o rywogaethau o uwchblanhigion yn tyfu yma.

Lleolir Rhos yr Hafod ar ochr y bryn i'r gogledd o Argae Penygarreg yng Nghwm Elan. Mae'n esiampl eithriadol o weirgloddiau a thiroedd pori sy'n gyfoethog o berlysiau lle ceir cynrychiolaeth dda o nifer o rywogaethau planhigion prin.

Mae Rhosydd Llanwrthwl yn cynnwys cyfres o borfeydd gwlyb heb eu gwella ar dir gwastad neu ar lechweddau esmwyth yn nyffryn Afon Dulas, i'r gorllewin o bentref Llanwrthwl. Mae maint ac ansawdd cnydau o laswelltir a rhostir gwlyb a llystyfiant y tir gwlyb ar Rosydd Llanwrthwl yn rhai neilltuol ac yn cynrychioli cyfran sylweddol o'r hyn sydd yn weddill o'r cynefin hwn sydd o ansawdd da ym Mrycheiniog. Mae yma nifer o blanhigion sy'n brin yn lleol ac fe gofnodwyd ar y safle anifeiliaid di-asgwrn-cefn sy'n brin ar draws y wlad.

Lleolir Vicarage Meadows yn Abergwesyn yn rhan uchaf Dyffryn Irfon. Maent yn enghraifft bwysig o fath o laswelltir anghyffredin sydd heb ei wella ond sy'n llawn perlysiau. Mae'r cyfoeth o fflora yn cynnwys nifer o blanhigion anghyffredin.

Nodweddion Cymhwyso

ERTHYGL 4.1 CYMHWYSTER (79/409/CEE)

Yn ystod y cyfnod magu mae'r ardal yn rheolaidd yn cynnal:
Falco columbarius 0.5% o boblogaeth fagu PF fel cymedr 5 mlynedd, 1987-1991
Milvus milvus gyda 9.3% o boblogaeth fagu Ynysoedd Prydain, fel yn 1997

Amcanion Cadwraeth

4.8 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 8: A407 Barcud Coch *Milvus milvus* yn magu

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 8

- Yr ardal AGA yn parhau i gynnal o leiaf 15 pâr o farcutiaid coch sy'n magu, neu 0.5% o boblogaeth Prydain.
- Parhau i ddefnyddio'r safleoedd nythu traddodiadol o fewn yr AGA.
- Cynnal maint y cynefin bwydo lled-naturiol addas o fewn yr AGA.

- Cynnal nifer y celanedd sydd ar gael o fewn yr AGA.
- Cynnal y safleoedd clwydo yn yr AGA.
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

4.9 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 9: A098 Cudyll Bach *Falco columbarius* yn magu

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 9

- Yr ardal AGA yn parhau i gynnal o leiaf 7 pâr o'r cudyll bach, neu 0.5% o boblogaeth Prydain.
- Parhau i ddefnyddio'r safleoedd nythu traddodiadol o fewn yr AGA.
- Cynnal maint y cynefin bwydo lled-naturiol addas o fewn yr AGA.
- Mae'r holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

Yn ogystal, mae pob Amcan Cadwraeth â nifer o ddangosyddion perfformiad cysylltiedig. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r amcan cadwraeth, nid yn rhywbeth sydd yn ei ddisodli. Rhaid i asesiadau o'r cynlluniau a'r prosiectau fod yn seiliedig ar yr holl amcanion cadwraeth, nid dim ond y dangosyddion perfformiad. Gellir gweld y dangosyddion perfformiad yn y Cynllun Rheoli Craidd gan gynnwys yr Amcanion Cadwraeth ar gyfer: Ardal Gwarchodaeth Arbennig Elenydd – Mallaen; Ardal Cadwraeth Arbennig Elenydd (ACA); ACA Coetiroedd Cwm Elan ac ACA Cwm Doethie - Mynydd Mallaen (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Ebrill 2008).

Ffactorau bregusrwydd

Prif bwysigrwydd y safle yw ei boblogaeth dda o'r Cudyll Bach a'r Barcud Coch. Adar bach sy'n ysglyfaeth i'r Cudyll Bach, sydd i'w canfod yn bennaf yng nghynefinoedd rhostiroedd a phrysgwydd ar odre'r bryniau. Mae'r ardaloedd hyn yn agored i niwed gan orbori a llosgi gormodol, a wneir yn anghyfreithiol gan rai porwyr. Gall camau gorfodaeth gan AASG gynorthwyo i wella'r broblem. Mae'r Cudyllod Bach sy'n nythu yn agored i'w haflonyddu gan gerddwyr, beicwyr mynydd a beiciau modur. Mae Gwasanaeth Ceidwaid Dŵr Cymru a'r heddlu lleol yn ymdrechu i atal aflonyddwch, ac mae'r awdurdod lleol yn ystyried cyflwyno gorchmynion rheoleiddio traffic.

Mae Barcutiaid Coch yn chwilio am gyrff defaid ar y bryn agored yn ogystal â mamaliaid bychain a phryfed genwair ar ymyl y bryn. Maent felly'n fregus i leihad mewn cymorthdaliadau defaid, ac mae'r taliadau Ardal Amgylcheddol sensitif i bob pwrpas felly'n rhwystro newidiadau o'r fath. Mae Barcutiaid Coch yn nythu mewn coetiroedd, ac mae perygl i bobl aflonyddu arnynt yn ystod y tymor magu. Mae nythod mwyaf bregus y barcutiaid yn cael eu goruchwylio i rwystro aflonyddwch bwriadol a damweiniol. Gallai gwaith coedwigaeth fygwth rhai safleoedd nythu; fodd bynnag mae gwaith cysylltu gyda'r Awdurdod Coedwigaeth a'r Fenter Goedwigaeth wedi bod yn effeithiol wrth warchod y nythod mwyaf prysur.

AGA Arfordir Ynys Gybi
Trosolwg **Glannau Ynys Gybi** Mae'r safle hwn yn un o ddiddordeb arbennig oherwydd ei nodweddion daearegol a biolegol, sy'n cynnwys cymunedau o rostiroedd a glaswelltir morwrol, clogwyni a silffoedd arfordirol, casgliadau o blanhigion ac adar fasgwlaidd, anifeiliaid di-asgwrn-cefn a'i ddaeareg solet. Lleolir y safle hwn yn y gornel sydd i'r gogledd orllewin o Ynys Gybi ac yma ceir y man mwyaf gorllewinol yn Ynys Môn. Saif Caergybi yn union i'r dwyrain. Mae'r clogwyni'n gartref i gytrefi o adar y môr; mae gwylogod, llursod a phalod yn cyfuno i greu un o'r cytrefi mwyaf o garfilod magu yng ngogledd Cymru. Mae aderyn drycin y graig a'r wylan goesddu hefyd yn nythu ar y clogwyni hyn yn ogystal â'r hebog tramor a'r frân goesgoch. Gwna'r frân goesgoch ddefnydd helaeth o'r rhostir a mannau cyfagos er mwyn bwydo. Mae clochdar y cerrig, yr ehedydd, y llinos a'r llwydfron yn bridio'n rheolaidd yn y rhostir. Cefnoga'r safle amrediad da o greaduriaid di-asgwrn-cefn sy'n cynnwys y glesyn serennog, *Plebejus argud*. Mae'r *Eurodryas aurinia*, gloÿn byw brith y gors, wedi'i gofnodi yma yn y gorffennol. **Tre Wilmot** Dyma ardal eang o iseldir rhostir asidaidd sy'n gorchuddio cyfres o gefnau creigiog gyda phantiau rhyngddynt, sy'n galluogi creu amrediad o gymunedau llystyfiant rhostir. Caiff y rhostir sydd wedi'i ddraenio'n dda ar y cefnau ei ddominyddu gan rug (*Calluna vulgaris)*, eithin mân (*Ulex gallii*), a serennyn y gwanwyn (*Scilla verna*), ac ar y cerrig brig, ceir briweg y cerrig (*Sedum anglicum*). Mae'r ardaloedd is yn cefnogi cymunedau rhostir gwlyb neu fawnog, gyda rhywogaethau megis y grug croesddail (*Erica tetralix*), glaswellt y gweunydd (*Molina caerulea*), plu'r gweinydd culddail (*Eriophorum angustifolium*) a'r corhelyg (*Salix repens*). Yn nodedig iawn ceir poblogaeth fawr iawn o grwynllys y gors (*Gentiana pneumonanthe*) ac, mewn ardaloedd bychan o ddŵr agored, ceir y pelenllys (*Pilularia globulifera*); mae'r ddwy rywogaeth hyn wedi gweld gostyngiad amlwg ar draws y wlad yn gyffredinol wrth i'w cynefinoedd gael eu hadfer yn raddol. Mae crafanc deiran y dŵr (*Ranunculus trilobate*)i'w gael yma hefyd. **Glannau Rhoscolyn** Mae SoDdGA Glannau Rhoscolyn yn ymestyn ar hyd arfordir gorllewinol Ynys Gybi, Ynys Môn am oddeutu 6.5km (o Borthygaran hyd Draeth Llydan) ac mae'n ardal o oddeutu 157 ha ag iddi gyfoeth o nodweddion biolegol a daearegol. Detholwyd y safle hwn

oherwydd ei nodweddion botanegol, adaregol a daearegol ac mae ganddo ddiddordeb bioleg forol sylweddol.

Nodweddion Cymhwyso

ERTHYGL 4.1 CYMHWYSTER (79/409/CEE)

Yn ystod y cyfnod magu mae'r ardal yn rheolaidd yn cynnal:
Pyrrhocorax pyrrhocorax 6.4% o Gyfrifiad poblogaeth fagu PF: RSPB 2001

Yn ystod y gaeaf mae'n cynnal yr isod yn rheolaidd: *Pyrrhocorax pyrrhocorax* 7% o Gyfrifiad poblogaeth fagu PF: RSPB Cymru

Amcanion Cadwraeth

4.6 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 7: Y Frân Goesgoch

Y Weledigaeth
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Bod o leiaf 18 pâr o boblogaeth fagu'r frân goesgoch yn yr AGA, a dylai o leiaf 12 o'r rhain fod yn SoDdGA Glannau Ynys Gybi/ Tre Wilmot ac o leiaf chwech ohonynt yn SoDdGA Glannau Rhoscolyn.
- Bod y boblogaeth o'r frân goesgoch nad ydynt yn magu yn o leiaf 18 unigolyn neu'n 2.5 % o boblogaeth gaeafu Prydain Fawr.
- Y ceir cynefin addas a digonol (gan gynnwys clogwyni môr yr Iwerydd, glaswelltir arforol, rhostir arforol, rhostir gwlyb a rhostir sych) ar y safle sydd o gyflwr priodol i gynnal y poblogaethau magu.
- Bod yr holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

Yn ogystal, mae gan yr Amcan Cadwraeth hwn nifer o ddangosyddion perfformiad cysylltiedig. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r amcan cadwraeth, nid yn rhywbeth sydd yn ei le. Rhaid i asesiadau o'r cynlluniau a'r prosiectau fod yn seiliedig ar yr amcan cadwraeth yn ei gyfanrwydd, nid dim ond y dangosyddion perfformiad. Gellir gweld y dangosyddion perfformiad yn y Cynllun Rheoli Craidd gan gynnwys Amcanion Cadwraeth i ACA Glannau Ynys Gybi ac AGA Glannau Ynys Gybi (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Ebrill 2008).

Ffactorau Bregusrwydd

Mae Glannau Ynys Gybi yn safle rhostir arfordirol a chlogwyn godidog, o ddiddordeb adaregol, botanegol a daearegol. Mae rhan o'r safle yn warchodfa RSPB, fodd bynnag, mae'r safle dan bwysau trwm gan ffactorau hamdden sydd angen eu rheoli'n ofalus. Gwneir hyn yn rhannol drwy bolisi cyfyngu lleoedd parcio a gwaharddiad gwirfoddol sefydlog ar ddringo mewn ardaloedd allweddol

yn ystod y cyfnod nythu. Mae niferoedd magu'r frân goesgoch wedi cynyddu yn y warchodfa yn ystod y blynyddoedd diwethaf, a hynny'n rhannol drwy reoli aflonyddwch. Fodd bynnag, mae goroesiad y frân goesgoch yn y gaeaf yn ymddangos yn isel ac mae poblogaeth ranbarthol y frân goesgoch yn gyndyn o newid er gwaethaf llwyddiant da wrth fagu plu. Mae rhaglenni ymchwil yn ymdrin â hyn, ond gall fod yn ddibynnol ar ffactorau ehangach rheoli tir yn rhanbarthol. Mae cynefin y rhostir (oddi wrth ben y clogwyn) yn ddibynnol ar dannau cyfnodol, sy'n cael eu cynnau dan amgylchiadau a reolir (ac weithiau heb reolaeth) ac yn rhannol ddibynnol ar gynnal arferion bugeiliol traddodiadol.

AGA Traeth Lafan, Bae Conwy

Trosolwg

Saif Traeth Lafan ym Mae Conwy, rhwng Bangor a Llanfairfechan yng ngogledd orllewin Cymru. Mae'r ardal fawr hon o dywod rynglanwol a thraethellau wedi'i lleoli ar ymyl ddwyreiniol y Fenai. Mae rhannau o'r ardal yn ddiamddiffyn a cheir yma amrywiaeth o amodau, wedi'u cyfoethogi gan ffrydiau dŵr croyw sy'n llifo ar hyd y gwastadeddau. Mae'r safle'n bwysig am ei adar dŵr sy'n gaeafu yno, yn enwedig pioden y môr (*Haematopus ostralegus*) a'r gylfinir (*Numenius arquata*). Dan amodau tywydd garw'r gaeaf, mae Traeth Lafan yn gweithredu fel lloches i biod y môr a gaiff eu dadleoli o aber afon Dyfrdwy. Mae'r safle hefyd yn nyth bwrw pwysig i'r wyach fawr gopog (*Podiceps cristatus*) tua diwedd yr haf/dechrau'r hydref.

Nodweddion Cymhwyso

ERTHYGL 4.2 CYMHWYSTER (79/409/CEE)

Yn ystod y gaeaf mae'n cynnal yr isod yn rheolaidd:
Haematopus ostralegus (Ewrop a Gogledd/Gorllewin Affrica*)* 1.4% o'r boblogaeth ym Mhrydain Fawr, cymedr o uchafswm y boblogaeth dros bum mlynedd 1991/92 - 1995/96
Numenius arquata (Ewrop – magu) 1.1% o'r boblogaeth ym Mhrydain Fawr, cymedr o uchafswm y boblogaeth dros bum mlynedd 1991/92 - 1995/96

Ar eu taith, mae'r ardal yn cynnal yr isod yn rheolaidd:
Podiceps cristatus (Gogledd-orllewin Ewrop – gaeafu) % o'r boblogaeth ym Mhrydain Fawr. Nid oes cyfnod cyfrif penodol.

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 1: Pioden y Môr (*Haematopus ostralegus*)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 1

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Bod cymedr uchafswm poblogaeth pioden y môr dros gyfnod o bum mlynedd yn o leiaf 4,000.
- Bod cyflenwad a dosbarthiad cocos sy'n 15mm neu'n fwy ynghyd â bwyd addas arall yn cael eu cynnal ar lefelau sy'n ddigonol i gynnal poblogaeth y mae ei chymedr uchafswm dros bum mlynedd yn 4,000 o adar unigol.
- Nad yw piod y dŵr wedi'u dosbarthu mewn modd fyddai'n eu hatal rhag treulio digon o amser yn bwydo i oroesi.
- Bod safleoedd nythu, gan gynnwys safleoedd nythu llanw uchel, yn parhau i fod yn addas i biod y môr nythu heb gael eu haflonyddu.
- Bod y gwaith o reoli gweithgareddau neu weithrediadau sy'n debygol o gael effaith andwyol ar biod y môr yn briodol ar gyfer cynnal y nodwedd mewn cyflwr ffafriol ac yn fodd sy'n sefydlog yn yr hirdymor.

Yn ogystal, mae gan yr Amcan Cadwraeth hwn nifer o ddangosyddion perfformiad cysylltiedig. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r amcan cadwraeth, nid yn rhywbeth sydd yn ei ddisodli. Rhaid i asesiadau o'r cynlluniau a'r prosiectau fod yn seiliedig ar yr holl amcanion cadwraeth nid dim ond y dangosyddion perfformiad. Gellir gweld y dangosyddion perfformiad yn y Cynllun Rheoli Craidd gan gynnwys Amcanion Cadwraeth i AGA Traeth Lafan, Bae Conwy (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008).

Ffactorau Bregusrwydd

Mae pryderon wedi bod y gall y gwaith achlysurol o garthu cocos drwy broses sugno ddisbyddu ffynhonnell fwyd pïod y môr. Mae CCGC wedi datblygu protocol gyda Phwyllgor Pysgodfeydd Môr Gogledd Cymru (NWSFC) i ganiatáu asesu ceisiadau am drwydded i gynaeafu cocos. Ni fydd NWSFC yn gwahodd ceisiadau am drwyddedau oni bai yr ystyrir bod lefelau stoc y cocos yn weddol uchel. Mae CCGC yn comisiynu gwaith ymchwil i fesur lefelau stoc cocos mewn perthynas â'u disbyddiad gan bïod y môr sy'n bwydo arnynt.

AGA Bae Lerpwl

Trosolwg

Rhennir Bae Lerpwl rhwng Lloegr a Chymru ar y ffin sy'n rhedeg drwy aber afon Dyfrdwy. Yn Lloegr, mae'n ffinio â Swydd Gaerhirfryn, ardal Awdurdod Unedol Blackpool a Dosbarthiadau Metropolitan Sefton a Chilgwri. Yng Nghymru, mae'r safle'n ffinio ag ardaloedd awdurdodau unedol Sir y Fflint, Sir Ddinbych, Conwy, Gwynedd ac Ynys Môn. Mae rhan fwyaf o ffin yr AGA sy'n arwain tua'r môr o fewn y gyfuchlin 20m o ddyfnder ac ar ei ymyl (oddi ar arfordir gogledd Cymru) mae'n ymestyn y tu hwnt i'r gyfuchlin 25m o ddyfnder.

Mae gwely môr Bae Lerpwl yn cynnwys amrediad eang o waddodion symudol. Tywod yw'r brif is-haen gydag ardal grynodedig o

dywod graenog o aber afon Merswy. Mae'r traethellau sydd oddi ar ochr y Bae sy'n perthyn i Loegr yn cynnwys *East Hoyle Bank* (sy'n bennaf o fewn AGA *Mersey Narrows and North Wirral Foreshore*), rhannau o *Great Burbo Bank* (o geg yr afon Merswy). Mae Traethell y Foryd (wrth geg aber afon Dyfrdwy), Y Draethell a Thraethellau Caer a'r Rhyl, ymysg traethellau ochr arfordir Cymru o'r Bae.

Yn gyffredinol, mae cerrynt y llanw yn y Bae yn wan ac nid yw'n rhagori ar 2m/eiliad. Mae hyn ynghyd ag amrediad llanwol estynedig o 6 i 8m ar hyd arfordir Swydd Gaerhirfryn yn hwyluso dyddodi gwaddodion, gan annog gwregysau mwd a thywod i ymgasglu.

Bae Lerpwl yw un o'r ardaloedd morol pwysicaf yn y DU i boblogaethau o adar môr sy'n gaeafu yno, yn arbennig môr-hwyaid duon a throchyddion gyddfgoch, sy'n cyrraedd yn eu heidiau o'u safleoedd magu yng Ngogledd Ewrop ac ardaloedd Isarctig.

Nodweddion Cymhwyso

ERTHYGL 4.1 CYMHWYSTER (79/409/CEE)

Yn ystod y gaeaf mae'r ardal yn cynnal yr isod yn rheolaidd:
*Gavia stellata (*Gogledd orllewin Ewrop - gaeafu*) 5.4%* o gymedr uchafswm y boblogaeth yn PF dros bum mlynedd *2001/02 - 2006/07*. *(*D.S. Ni chafwyd data digonol ar gyfer y cyfnod 2003/2004*)*.

ERTHYGL 4.2 CYMHWYSTER (79/409/CEE)

Yn ystod y gaeaf mae'r ardal yn cynnal yr isod yn rheolaidd:
Melanitta nigra (Gorllewin Siberia/Gorllewin a Gogledd Ewrop/Gogledd-orllewin Affrica) 3.4% o gymedr uchafswm y boblogaeth dros bum mlynedd 2001/02 - 2006/07. (D.S. Ni chofnodwyd data digonol ar gyfer y cyfnod 2003/2004).

ERTHYGL 4.2 CYMHWYSTER (79/409/CEE): CASGLIAD O ADAR O BWYSIGRWYDD RHYNGWLADOI

Yn ystod y cyfnod dim magu mae'r ardal yn rheolaidd yn cynnal:
Adar y dŵr 55597 cymedr uchafswm y boblogaeth dros bum mlynedd 2001/02 - 2006/07 (D.S. Ni chofnodwyd data digonol ar gyfer y cyfnod 2003/2004).
Yn cynnwys: *Gavia stellata, Melanitta nigra.*

Amcanion Cadwraeth

3.3.1 Amcan cadwraeth AGA Bae Lerpwl Nodwedd Ddiddordeb 1: Poblogaeth trochyddion gyddfgoch (*Gavia stellata*) o bwysigrwydd rhyngwladol nad ydynt yn magu

Yn amodol ar newid naturiol, cynnal neu wella cyflwr ffafriol poblogaeth y trochyddion gyddfgoch a'u cynefinoedd cefnogol.
Bydd y nodwedd ddiddordeb, y trochydd gyddfgoch yn cael ei hystyried i fod mewn cyflwr ffafriol pan ddiwallir o leiaf un o'r amodau a ganlyn:

- Bod maint poblogaeth y trochydd gyddfgoch yn gyfartal i gymedr y boblogaeth ar adeg dynodi'r AGA, neu'n agos ato ond yn amrywio oherwydd y newid naturiol yn y boblogaeth;
- Y cynhelir maint y cynefin cefnogi o fewn y safle.

3.3.1 Amcan cadwraeth AGA Bae Lerpwl Nodwedd Ddiddordeb 2: Poblogaeth môr-hwyaid duon (*Melanitta nigra*) o bwysigrwydd rhyngwladol nad ydynt yn magu

Yn amodol ar newid naturiol, cynnal neu wella cyflwr ffafriol poblogaeth y môr-hwyaid duon a'u cynefinoedd cefnogol.
Bydd y nodwedd ddiddordeb, y môr-hwyaden ddu yn cael ei hystyried i fod mewn cyflwr ffafriol pan ddiwallir o leiaf un o'r amodau a ganlyn:

- Bod maint poblogaeth y môr-hwyaden ddu yn gyfartal i gymedr y boblogaeth ar adeg dynodi'r AGA, neu'n agos ato ond yn amrywio oherwydd y newid naturiol yn y boblogaeth;
- Y cynhelir maint y cynefin cefnogi o fewn y safle.

Yn ogystal, ceir hefyd nodiadau eglurhaol y dylid eu darllen ar y cyd â'r Amcanion Cadwraeth uchod. Mae'r nodiadau i'w cael yn Ardal Gadwraeth Arbennig Bae Lerpwl – Cyngor dan Reoliad 35(3) Rheoliadau Gwarchod Cynefinoedd a Rhywogaethau 2010 (fel y'i diwygiwyd) (*Natural England*, Cyngor Cefn Gwlad Cymru a Llywodraeth Cynulliad Cymru: Hydref 2012).

Ffactorau Bregusrwydd

Mae gweithgareddau pysgota masnachol yn digwydd yn y safle hwn. Mae traethellau Bae Lerpwl yn cefnogi pysgodfeydd nifer o rywogaethau o bysgod. Bydd dosbarthiad a chrynodiad trochyddion gyddfgoch yn cael eu pennu'n rhannol gan bresenoldeb, cyflenwad ac argaeledd eu hysglyfaeth. Ceir yn y safle amrywiol bysgod sydd o bwysigrwydd masnachol, a gall tynnu allan prif bysgod ysglyfaeth y trochyddion gyddfgoch, un ai'n fwriadol, drwy bysgota am rywogaethau eraill, drwy bysgota masnachol neu bysgota er dibenion hamdden, effeithio ar y boblogaeth. Mae cael eu dal mewn rhwydi pysgota sefydlog yn gyfrannwr pwysig at achosion marwolaeth trochyddion gyddfgoch yn nyfroedd y DU, fodd bynnag ni wyddys pa mor eang yw effaith hyn ym Mae Lerpwl.

Gall pysgota masnachol a hamdden effeithio'n uniongyrchol ar y ffynonellau bwyd a'r pysgodfeydd a gaiff eu defnyddio gan y môr-

hwyaid duon ac yn ogystal â hyn mae nifer o borthladdoedd yn carthu ac yn dyddodi yn y safle, a gerllaw iddo, er dibenion mordwyo. Dangoswyd bod carthu am gregyn deuglawr yn cael effaith negyddol sylweddol ar eu cynefin benthig.

Mae trochyddion gyddfgoch a môr-hwyaid duon yn sensitif i aflonyddwch nad yw'n gorfforol (sŵn a gweledol) gan weithgareddau masnachol a gweithgareddau hamdden, er enghraifft aflonyddwch gan lestri'n symud - po fwyaf yw'r llestr, po fwyaf yw'r aflonyddwch tebygol.

Mae tynnu agregau hefyd yn bygwth aflonyddwch ynghyd ag unrhyw newid i strwythurau gwaddodion a allai effeithio'n benodol ar y môr-hwyaid duon oherwydd y newid i'w pysgodfeydd benthig. Fodd bynnag, mae tynnu agregau'n tueddu i fod yn weithred dros dro sy'n digwydd mewn mannau penodol, ac o'r herwydd, ni ragwelir y byddai tynnu agregau mewn modd sydd wedi'i dargedu ac sy'n gymedrol yn peri risg sylweddol i'r rhywogaethau cymwys.

Mae Bae Lerpwl yn leoliad deniadol i ddiwydiant ynni adnewyddadwy ar y môr a cheir tystiolaeth fod trochyddion gyddfgoch a môr-hwyaid duon yn cael eu dadleoli gan felinau gwynt a gweithgarwch cysylltiol y llestri adeiladu a chynnal a chadw. Mae nifer o ffermydd gwynt yn y safle sydd un ai eisoes yn weithredol, yn cael eu hadeiladu neu wedi derbyn caniatâd.

Ceir nifer o ardaloedd ar hyd yr arfordir ble mae twristiaeth forol a gweithgareddau hamdden yn gyffredin, ac mae yna farinas gweithredol, rhai sydd wedi'u cwblhau'n rhannol ynghyd â datblygiadau marinas arfaethedig. O ganlyniad i'r defnyddwyr hamdden hyn yn yr ardal, yn ogystal â'r ystod o weithgareddau masnachol, gan gynnwys y rhai a nodwyd uchod, mae'r safle yn un prysur iawn i longau a chychod. Fodd bynnag, caiff y rhan fwyaf o weithgarwch y llestri ei gyfyngu i ardaloedd sydd wedi'u sefydlu'n dda ac felly y mae'r adar yn tueddu i'w hosgoi.

AGA Migneint-Arenig-Dduallt

Trosolwg

Mae Migneint-Arenig-Dduallt yn safle mawr ar yr ucheldir, sy'n ymestyn rhwng Ysbyty Ifan a Phenmachno yn y gogledd i lawr i Rydymain yn y de, ac o Drawsfynydd yn y gorllewin fymryn i'r dwyrain o Lyn Celyn. Mae ei uchder yn amrywio o 300m i 712m. Mae'r rhan ogleddol yn cynnwys llwyfandir mawnog uchel ar Figneint ac yn ymestyn i Domen y Mur yn y gorllewin a Chwm Hesgyn yn y dwyrain, gyda phwyntiau uwch megis Arenig Fach o amgylch yr ymyl. Mae'r rhan ddeheuol, i'r de o Afon Lliw, hefyd yn cynnwys llwyfandir uchel wedi'i hamgylchynu gan dir uchel a'i dominyddu gan Fynydd Dduallt. Mae'r rhan ganol, yn gorwedd i'r de o Gwm Prysor a Llyn Celyn ac mae'n cynnwys Moel Llyfnant a Moel y Llechi yn ogystal â chrib mynydd Arenig Fawr, sef rhan uchaf y safle cyfan.

Mae cynefinoedd yr ACA yn cynnwys, mwsogl y gors, rhostir sych, rhostir gwlyb, llynnoedd a choetir.

Mae'r safle hefyd yn AGA oherwydd ei boblogaeth fagu o fodau tinwyn *Circus cyaneus*, y cudyll bach, *Falco columbarius* a'r hebogau tramor, *Flaco Peregrinus*.

Nodweddion Cymhwyso

ERTHYGL 4.1 CYMHWYSTER (79/409/CEE)

Yn ystod y cyfnod magu mae'r ardal yn rheolaidd yn cynnal:
Circus cyaneus o leiaf 2.1% o boblogaeth fagu cymedr 5 mlynedd PF 1993/94 i 1997/98
Falco columbarius o leiaf 0.7% o boblogaeth fagu cymedr 5 mlynedd PF 1993/94 i 1997/98
Falco peregrines o leiaf 1% o boblogaeth fagu cymedr 5 mlynedd PF 1993/94 i 1997/98

Amcanion Cadwraeth

4.5 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd yr AGA: Bod tinwyn *Circus cyaneus* (Cod UE: A082)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 5
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Bod maint y boblogaeth yn cynnwys o leiaf 8 pâr magu (ffurflen ACA 2003 10-12 o barau) ac yn ddelfrydol bydd hyn yn cynyddu. (2007 – 11 o barau)
- Bod mannau nythu bodau tinwyn o fewn y safle yn cael eu cynnal neu eu hymestyn fel eu bod yn magu ym mhob cynefin priodol.
- Bod magu bodau tinwyn yn llwyddiannus yn golygu bod o leiaf un o'r cywion yn gadael y nyth.
- Bod digon o gynefinoedd mewn grug tal ar gyfer nythu a chlwydo i gefnogi'r boblogaeth yn y tymor hir.
- Bod digon o gynefinoedd hela, yn aml mewn mosaic ac yn cynnwys ardaloedd o laswelltir, corsydd, tir gwlyb, rhostir byr a rhedyn gyda choed/llwyn isel yn bresennol. Bod cyflenwad digonol o fathau o ysglyfaeth ar ffurf adar bach a mamaliaid bach i gynnal magu llwyddiannus. Nid oes modd monitro neu asesu'r cyflenwad o ysglyfaeth ond gall fod yn bwysig ar gyfer gwaith ymchwil ac astudio p'un a yw cynhyrchedd yn isel.
- Bod yr holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

4.6 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd : Y Cudyll Bach *Falco columbarius* (Cod UE: A098)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 6
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Bod maint y boblogaeth yn cynnwys o leiaf 9 pâr magu (ffurflen AGA 2003 9-12 o barau, 0.7-0.9% DU) ac yn ddelfrydol bydd hyn yn cynyddu.

- Bod mannau nythu cudyllod bach o fewn y safle yn cael eu cynnal neu eu hymestyn fel eu bod yn magu ym mhob cynefin priodol.
- Bod magu cudyllod bach yn llwyddiannus yn golygu bod o leiaf un o'r cywion yn gadael y nyth, pan gaiff monitro sampl ei gynnal.
- Bod digon o gynefinoedd nythu a chlwydo mewn grug tal, coed unigol yn aml gyda nythod brain a chynefin ar ymyl coedwig er mwyn cefnogi'r boblogaeth yn y tymor hir.
- Bod digon o gynefinoedd hela, yn aml mewn mosaig ac yn cynnwys ardaloedd o laswelltir, corsydd, tir gwlyb, rhostir byr a rhedyn gyda choed/rhedyn isel yn bresennol. Bod cyflenwad digonol o fathau o ysglyfaeth ar ffurf adar bach (fel arfer cornhedydd hirbyg a'r ehedydd) a phryfaid mawr i gynnal magu llwyddiannus. Nid oes modd monitro neu asesu'r cyflenwad o ysglyfaeth yn hawdd ond gall fod yn bwysig ar gyfer gwaith ymchwil ac astudio pan fo cynhyrchedd yn isel.
- Bod yr holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

4.7 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd ACA: Yr Hebog Tramor *Falco peregrinus* (Cod UE: A103)

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 7: Yr Hebog Tramor

Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Bod maint y boblogaeth yn cynnwys o leiaf 9 pâr magu (ffurflen AGA 2003 9-12 o barau, 0.7-0.9% DU) ac yn ddelfrydol bydd hyn yn cynyddu.
- Bod mannau nythu'r hebog tramor o fewn y safle yn cael eu cynnal neu eu hymestyn fel eu bod yn magu ym mhob safle nyth priodol.
- Bod magu hebogau tramor yn llwyddiannus yn golygu bod o leiaf un o'r cywion yn gadael y nyth, pan gaiff monitro sampl poblogaeth ei gynnal.
- Bod yna ddigon o glogwyni a chreigiau gyda silffoedd sy'n addas ar gyfer nythu, fel arfer safleoedd nythu traddodiadol, i gefnogi'r boblogaeth yn y tymor hir.
- Bod yna ddigon o gynefinoedd ac ysglyfaethau hela. Nid oes modd monitro neu asesu'r cyflenwad o ysglyfaeth yn hawdd ond gall fod yn bwysig ar gyfer gwaith ymchwil ac astudio pan fo cynhyrchedd yr hebog tramor yn isel.
- Bod yr holl ffactorau sy'n effeithio ar gyflawni'r amodau hyn o dan reolaeth.

Yn ogystal, mae gan bob Amcan Cadwraeth nifer o ddangosyddion perfformiad cysylltiedig. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r amcan cadwraeth, nid yn rhywbeth sy'n ei ddisodli. Rhaid i asesiadau o'r cynlluniau a'r prosiectau fod yn seiliedig ar yr holl amcanion cadwraeth, nid dim ond y dangosyddion perfformiad. Gellir gweld y dangosyddion perfformiad yn y Cynllun Rheoli Craidd yn cynnwys Amcanion Cadwraeth ar gyfer AGA/ ACA Migneint-Arenig-Dduallt (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008).

Ffactorau Bregusrwydd

Mae rheolaeth anaddas o bori / llosgi / draenio wedi niweidio cynefin bwydo / magu'r boda tinwyn a'r cudyll bach ac wedi niweidio cynefin bwydo'r hebog tramor, sef tair nodwedd yr AGA. Ymdrinnir â hyn mewn rhai ardaloedd drwy ddefnyddio Cytundebau Rheoli A15 a chytundebau Tir Cymen/Tir Gofal. Mae coedwigo'r orgors hefyd wedi cwtogi ar y cynefin magu/bwydo yn y gorffennol, ond mae hyn yn cael

sylw i ryw raddau gan brosiect adfer cynefinoedd ar y cyd rhwng y RSPB, y Comisiwn Coedwigaeth a Chyngor Cefn Gwlad Cymru.

Mae cynefinoedd bwydo/magu'r tair rhywogaeth hefyd yn agored i asideiddio gan fod glawiad uchel a daeareg/priddeg asidig y safle yn ychwanegu at y llygredd atmosfferig.

Mae'r safle hwn hefyd wedi cael ei effeithio'n sylweddol yn y gorffennol gan weithgarwch cloddio sydd wedi arwain at ddinistrio'r cynefinoedd a ddefnyddiwyd gan adar sy'n magu, gan gynnwys tair rhywogaeth yr AGA.

Mae'r pwysau gan weithgarwch hamdden yn weddol isel ar hyn o bryd ac wedi'i wasgaru ar hyd y safle, ond gall nodweddion yr AGA gael eu heffeithio pe bai'r defnydd yn cynyddu'n sylweddol wrth ymyl safleoedd magu, er enghraifft ar ôl gweithredu deddfwriaeth Deddf CROW neu drwy fwy o gyhoeddusrwydd mewn llyfrau teithio. Mae erlid yr adar wedi bod yn broblem yn y gorffennol, gydag adar yn cael eu saethu yn eu nythod. Gobeithir y bydd y bygythiad hwn yn lleihau drwy fod yn fwy gwyliadwrus a chodi ymwybyddiaeth y cyhoedd.

AGA Mynydd Cilan, Trwyn y Wylfa ac Ynysoedd Sant Tudwal

Trosolwg

Mae'r arfordir yma yn agored i wyntoedd cryfion y de-orllewinol ac mae'r clogwyni meddal sy'n cefnu ar y baeau bob amser wedi erydu ac yn darparu mosaig o waddodion noeth, diferiadau a chynefinoedd morol a glaswelltiroedd twyni sy'n gyfoethog o flodau. Mae'r rhain yn bwysig ar gyfer casgliad cyfan o greaduriaid di-asgwrn-cefn prin, yn cynnwys un o ddim ond dau o boblogaethau Prydeinig o'r saerwenynen *Osmia xanthomelana sydd mewn perygl, ac mae'r oedolion yn casglu mwd ar gyfer eu nythod o ddiferiadau a blodau llysiau'r meheryn yn y glaswelltiroedd twyni ar gyfer paill a neithdar.*

Mae'r ardal yn arbennig o bwysig ar gyfer poblogaeth y frân goesgoch *Pyrrhocorax pyrrhocorax.* Caiff y safle ei ddefnyddio'n rheolaidd gan 3% o boblogaeth y Deyrnas Unedig o'r aderyn carismatig hwn drwy gydol y tymor magu a thu allan i'r tymor. Mae clogwyni ac ogofau'r môr yn darparu safleoedd magu a chlwydo, tra bo'r clogwyni, rhostir, glaswelltir morwrol a phorfa fewndirol a chaeau yn darparu safleoedd bwydo drwy'r flwyddyn i'r bwydwyr asgwrn cefn arbenigol.

Caiff pentir creigiog Mynydd Cilan ei ddominyddu gan rostir sych gyda grug *Calluna vulgaris ac eithin mân Ulex gallii.* Mae rhywogaethau eraill o rostir sy'n bresennol yn cynnwys, clychau'r grug, crug deilgroes, serennyn, peiswellt coch, archmain a llwynhidydd gyda phocedi bychain o eithin a llyswydd Ewropeaidd. Mae yna hefyd ardal amlwg o gymunedau rhostir gwlypach a phyllau bas cysylltiol sy'n cynnwys nifer o blanhigion prin, gan gynnwys glaswellt gwallt y gors *Deschampsia setacea* yn ei unig safle sydd ar ôl yng Nghymru, camomeil *Chamaemelum nobile, pelenllys Pilularia globulifera, foledau gwelw Viola lactea a* chrafanc deiran y dŵr. Mae clogwyni'r pentir hefyd yn cynnal hesg dotiog *Carex punctata, llaethlys Portland Euphorbia portlandica, gorfanadl eiddew Orobanche hederae* a gwaywffurf Duegredyn *Asplenium obovatum*.

Mae’r ardaloedd creigiog o amgylch Porth Ceiriad ac Ynysoedd Sant Tudwal o ddiddordeb morol biolegol arbennig oherwydd eu pyllau cerrig arbenigol a’u cynefinoedd gordo, presenoldeb cylchfaoedd cymunedol cyflawn dros wyneb Mynydd Cilan sy’n agored i donnau, presenoldeb y sbwng *Stelletta grubii* sydd yn brin yn genedlaethol a dwy gymuned bwysig ar sail genedlaethol: Craig a gaiff ei brwsio gan y tonnau â gwymon danheddog *Fucus serratus, sbyngau a* chwistrellau môr a chraig a gaiff ei brwsio gan y tonnau â môr-wiail *Laminaria digitata,* chwistrellau môr a bryozoans.

Mae’r ardal arfordirol yn gadael creigiau a ffurfiwyd yn ystod cyfnodau Cambriaidd ac Ordofigaidd cynnar yn ddiamddiffyn, ac mae rhai o’r rhain yn cynnwys ffosilau pwysig sydd wedi galluogi pobl i ddyddio cerrig yn benodol a’u cymharu â cherrig rhyngwladol. Mae’r clogwyni ym Mhorth Ceiriad hefyd yn bwysig i ddeall cymhlethdod digwyddiadau rhewlifol a ddigwyddodd ym Mhen Llŷn yn ystod yr Oes Ia ddiwethaf. Ym Mhorth Neigwl caiff geomorffoleg y system clogwyn-traeth ei bennu gan symudiad y tonnau ar y clogwyni meddal, tra bo’r gwaddodion rhewlifol a ffrwd-rewlifol a diamddiffyn yn y clogwyni yn darparu mwy o wybodaeth ar ddigwyddiadau rhewlifol a ddigwyddodd ym Mhen Llŷn yn ystod yr Oes Ia ddiwethaf.

Nodweddion Cymhwyso

ERTHYGL 4.1 CYMHWYSTER (79/409/CEE)

Yn ystod y cyfnod magu mae’r ardal yn rheolaidd yn cynnal:
Pyrrhocorax pyrrhocorax o leiaf 9 o barau sy’n cynrychioli 2.6% o’r boblogaeth yn y Deyrnas Unedig RSPB 2000

Yn ystod y gaeaf mae’r ardal yn cynnal yr isod yn rheolaidd:
Pyrrhocorax pyrrhocorax o leiaf 18 o unigolion sy’n cynrychioli 2.6% o’r boblogaeth yn y Deyrnas Unedig RSPB 2000

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 1: Poblogaeth bwysig ryngwladol (1% neu fwy o boblogaeth Prydain Fawr) o’r frân goesgoch *Pyrrhocorax pyrrhocorax* yn y tymor magu a thu allan i’r tymor

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 1: Y Frân Goesgoch
Y weledigaeth ar gyfer y nodwedd hon yw iddi fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol lle gellir diwallu’r holl amodau a ganlyn:

- Bod poblogaeth fagu'r Frân goesgoch yn cynnwys o leiaf 9 pâr.
- Bod poblogaeth nad yw’n magu'r Frân goesgoch yn cynnwys o leiaf 18 pâr.
- Bod yna ddigon o gynefinoedd ar gael i gynnal y poblogaethau.

Yn ogystal, mae pob Amcan Cadwraeth â nifer o ddangosyddion perfformiad cysylltiedig. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r amcan cadwraeth, ond nid yn rhywbeth sy'n ei ddisodli. Rhaid i asesiadau o'r cynlluniau a'r prosiectau fod yn seiliedig ar yr holl amcanion cadwraeth, nid dim ond y dangosyddion perfformiad. Gellir gweld y dangosyddion perfformiad yn y Cynllun Rheoli Craidd gan gynnwys Amcanion Cadwraeth i AGA Mynydd Cilan, Trwyn Y Wylfa ac Ynysoedd Sant Tudwal (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008).

Ffactorau bregusrwydd

Mae'r frân goesgoch yn dibynnu ar yr agosrwydd rhwng safleoedd nythu'r clogwyni môr a safleoedd bwydo'r rhostir arforol, y glaswelltir a'r tir ffermio. Mae cyfanrwydd safleoedd bwydo o'r fath a'u casgliadau amrywiol o blanhigion ac anifeiliaid di-asgwrn-cefn yn dibynnu ar bwysau canolig gan weithgarwch pori yn ogystal â dulliau ffermio traddodiadol nad ydynt yn cynnwys defnyddio agrogemegion. Mae'r safleoedd nythu ar y clogwyni'n fregus i gael eu haflonyddu gan ddringwyr, problem sy'n ymddangos i fod wedi'i goresgyn yn llwyddiannus drwy ddefnyddio gwaharddiad dringo gwirfoddol rhwng mis Chwefror a mis Gorffennaf, wedi'i ganoli gan Gyngor Mynydda Prydain.

AGA Ynys Seiriol

Trosolwg

Lleolir Ynys Seiriol oddi ar y pwynt pellaf i'r dwyrain o Ynys Môn yng ngogledd Cymru. Blocyn o galchfaen carbonifferaidd ydyw yn codi 55m gyda chlogwyni serth bob ochr. Mae haen o bridd sydd wedi'i gyfoethogi'n drwm â gwano yn gorchuddio'r calchfaen dros y mwyafrif o'r wyneb, sy'n arwain at lystyfiant gwael wedi'i ddominyddu gan haen drwchus o laswelltau (yn bennaf weiswellt coch *Festuca rubra* a *Dactylis glomerata), danadl cyffredin Urtica dioica*, mieri *Rubus fruticosus* a pherllys *Smyrnium olusatrum*. Mae coetir trwchus o Ysgawen *Sambucus nigra* wedi datblygu, yn enwedig dros y 40 mlynedd ers colli porfa cwningod. Mae clogwyni'r môr yn cynnal fflora morol nodweddiadol, yn cynnwys Duegredyden arfor *Asplenium marinum*.

Mae'r safle o bwysigrwydd Ewropeaidd am ei boblogaeth fagu o Fulfrain *Phalacrocorax carbo,* sy'n bwydo yn y môr o amgylch a thu allan i'r ACA. Mae'r ynys hefyd o ddiddordeb oherwydd bod adar môr eraill yn nythu ar ei chlogwyni môr ac yn ei hardaloedd glaswelltir agored. Mae'r rhain yn cynnwys pedwar o garfilod (palod, gwylogod, gwylogod du a llursod), yn ogystal â mulfrain, adar drycin y graig, gwylanod coesddu, hwyaid fwythblu, gwylanod penwaig, gwylanod cefnddu mawr a gwylanod cefnddu bach. Mae poblogaeth y palod sy'n magu, a arferai fod yn nifer o filoedd o barau, wedi gostwng yn sylweddol i nifer sydd ar hyn o bryd yn llai na channoedd o barau. Fodd bynnag, mae hen gofnodion yn awgrymu bod amrywiadau sylweddol yn nifer y boblogaeth wedi bodoli yn y gorffennol.

Caiff yr ynys ei defnyddio fel man aros gan forloi llwyd Môr yr Iwerydd pan nad ydynt yn y môr. Mae corryn yr ogof *Meta bourneti* wedi'i gofnodi yma, yn ei unig leoliad yng Nghymru.

Nodweddion Cymhwyso

ERTHYGL 4.2 CYMHWYSTER (79/409/CEE)

Yn ystod y cyfnod magu mae'r ardal yn rheolaidd yn cynnal:
Phalacrocorax carbo (Gogledd orllewin Ewrop) 1.35% o'r boblogaeth sy'n magu, cymedr dros bum mlynedd 1996-2000

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 1: Poblogaeth fagu'r mulfrain *Phalacrocorax carbo*

Y weledigaeth ar gyfer nodwedd 1
Amcan cadwraeth y mulfrain yw cyflawni a chynnal statws cadwraeth ffafriol, ble y bodlonir yr holl amodau a ganlyn:

- Bod nifer y mulfrain sy'n magu o fewn yr AGA yn sefydlog neu'n cynyddu.
- Bod cyflenwad neu ddosbarthiad y mathau o ysglyfaeth yn ddigonol i gynnal y nifer o barau sy'n magu ac sy'n magu'n llwyddiannus.
- Bod y gwaith o reoli gweithgareddau neu weithrediadau sy'n debygol o gael effaith andwyol ar fulfrain yn briodol ar gyfer cynnal y nodwedd mewn cyflwr ffafriol ac yn fodd sy'n sefydlog yn yr hirdymor.

Yn ogystal, mae pob Amcan Cadwraeth â nifer o ddangosyddion perfformiad cysylltiedig. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r amcan cadwraeth, ond nid yn rhywbeth sy'n ei ddisodli. Rhaid i asesiadau o'r cynlluniau a'r prosiectau fod yn seiliedig ar yr holl amcanion cadwraeth, nid dim ond y dangosyddion perfformiad. Gellir gweld y dangosyddion perfformiad yn y Cynllun Rheoli Craidd gan gynnwys Amcanion Cadwraeth i AGA Ynys Seiriol (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008).

Ffactorau Bregusrwydd

Mae ei arwahanrwydd a pholisi'r tirfeddiannwr yn gwarchod y safle rhag y mwyafrif o ymyriadau. Fodd bynnag, gallai llygod mawr brown fod wedi effeithio ar boblogaeth yr adar sy'n magu. Ymddengys bod y gwaith i gael gwared ar y rhain yn 1998 wedi bod yn llwyddiannus ond mae angen monitro hyn, ac mae mincod yn awr yn fygythiad sylweddol. Gall tyfiant o brysgwydd a mieri gyfyngu ar safleoedd nythu, felly mae angen ailgyflwyno anifeiliaid pori.

AGA Ynys Feurig, Bae Cemlyn ac Ynysoedd y Moelrhoniaid

Trosolwg

Mae AGA Ynys Feurig, Bae Cemlyn ac Ynysoedd y Moelrhoniaid wedi'u lleoli ar arfordir gogleddol a gorllewinol Ynys Môn, yng ngogledd orllewin Cymru. Mae'r AGA yn cynnwys tair ardal ar wahân. Mae Ynys Feurig wedi'i lleoli ar arfordir gorllewinol Ynys Môn ac yn agos at faes

awyr Y Fali, gyda Bae Cemlyn, sydd hefyd yn ACA, wedi'i leoli oddeutu 20 cilomedr i ffwrdd. Mae Ynysoedd y Moelrhoniaid wedi'u lleoli tri chilomedr oddi ar Drwyn y Gader i'r gogledd o Ynys Môn (gweler Ffigwr 1).

Mae Ynys Feurig yn cynnwys cyfres o ynysoedd isel sydd yn ymestyn oddeutu 1 cilomedr i'r môr o'r traeth tywodlyd. Ychydig iawn o lystyfiant a geir yno, namyn yr ynysoedd uchaf ar y cyrion. Ym Mae Cemlyn, mae stormdraeth graeanog yn ffurfio bar rhwng lagŵn llanw a'r glannau agored. Mae'r cynefinoedd graeanog, ynghyd â'r morfa heli sydd yn datblygu o amgylch y lagŵn a'r pyllau halltaidd yn nes at y tir yn gyfuniad anarferol o gynefinoedd. Grŵp o ynysigau gyda llystyfiant yn brin ynddynt ydy Ynysoedd y Moelrhoniaid, sydd yn mesur 17 ha. Maent yn cael eu hamddiffyn gan gerhyntau cryfion ond yn hynod agored i wyntoedd cryfion o'r gorllewin a'r gogledd.

Mae'r safle AGA yn bwysig iawn i bedair rhywogaeth o fôr-wenoliaid sy'n magu. Mae'r tair ardal ar wahân yn cael eu hystyried fel un safle o ganlyniad i symudiad rheolaidd yr adar rhwng y tair rhan.

Mae'r safle ACA yn bwysig oherwydd ei lagŵn a'i rhywogaethau cysylltiedig a'r gefnen raeanog a'i llystyfiant.

Ardaloedd eraill sydd yn bwysig i'r safleoedd AGA ac ACA yw ardaloedd o brysg, glaswelltir corsiog, morfa heli, ffosydd, rhynglanw, clogwyni arforol ac ysgafellau ac agennau cysylltiedig.

Nodweddion Cymhwyso

ERTHYGL 4.1 CYMHWYSTER (79/409/CEE)

Yn ystod y cyfnod magu mae'r ardal yn rheolaidd yn cynnal:
Sterna dougallii (Ewrop – magu) 4.7% o boblogaeth fagu cymedr 5 mlynedd PF, 1992-1996
Sterna hirundo (Gogledd/Dwyrain Ewrop – magu) o leiaf 1.5% o boblogaeth fagu cymedr 5 mlynedd PF, 1992-1996
Sterna paradisaea (Arctig– magu/Cefnforoedd y De - gaeafu) o leiaf 2.9% o boblogaeth fagu cymedr 5 mlynedd PF, 1992-1996
Sterna sandvicensis (Gorllewin Ewrop/Gorllewin Affrica) 3.3% o boblogaeth fagu cymedr 5 mlynedd PF, 1993-1997

Amcanion Cadwraeth

4.1 Amcan Cadwraeth ar gyfer Nodwedd 1-4: Poblogaeth fagu Môr-wenoliaid (Nodwedd 1: Môr-wennol y Gogledd *Sterna paradisae;* Nodwedd 2: Môr-wennol gyffredin *Sterna hirundo;* Nodwedd 3: Môr-wennol wridog *Sterna dougallii*, a Nodwedd 4: Môr-wennol bigddu *Sterna sandvicensis)*

Y weledigaeth ar gyfer nodweddion 1-4
Y weledigaeth ar gyfer y nodweddion hyn yw iddynt fod mewn cyflwr cadwraeth ffafriol ble y gellir diwallu'r holl amodau a ganlyn:

- Bod nifer y môr-wenoliaid sy'n magu o fewn yr AGA yn sefydlog neu'n cynyddu.
- Bod y nifer o gywion sy'n gadael y nyth yn llwyddiannus yn yr AGA a thu hwnt yn ddigonol i helpu cynnal y boblogaeth.
- Nad yw amrywiaeth a dosbarthiad môr-wenoliaid yn yr AGA a thu hwnt wedi'u cyfyngu neu eu rhwystro.
- Bod maint y cynefinoedd cefnogi a ddefnyddir gan fôr-wenoliaid yn sefydlog neu'n cynyddu.
- Bod cynefinoedd cefnogi o ansawdd ddigonol i gynnal gofynion y môr-wenoliaid.
- Bod ffynonellau bwyd priodol a digonol ar gael i fôr-wenoliaid o fewn cyrraedd yr AGA.
- Bod gweithredoedd neu ddigwyddiadau sy'n debygol o effeithio ar gynaladwyedd y boblogaeth dan reolaeth.

Yn ogystal, mae pob Amcan Cadwraeth â nifer o ddangosyddion perfformiad cysylltiedig. Mae'r dangosyddion perfformiad yn rhan o'r amcan cadwraeth, ond nid yn rhywbeth sy'n ei ddisodli. Rhaid i asesiadau o'r cynlluniau a'r prosiectau fod yn seiliedig ar yr holl amcanion cadwraeth, nid dim ond y dangosyddion perfformiad. Gellir gweld y dangosyddion perfformiad yn y Cynllun Rheoli Craidd gan gynnwys Amcanion Cadwraeth ar gyfer AGA Ynys Feurig, Bae Cemlyn ac Ynysoedd y Moelrhoniaid, ACA Bae Cemlyn, Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA) Ynys Feurig a SoDdGA Bae Cemlyn (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008).

Ffactorau Bregusrwydd

Caiff y tri lleoliad unig hyn eu defnyddio ar adegau gwahanol fel safleoedd magu gan boblogaethau o fôr-wenoliaid gwridog Môr Iwerddon, er gallent fod yn wag am flynyddoedd tra rhoddir ffafriaeth i safleoedd eraill, am resymau anhysbys. Ar hyn o bryd Ynys Rockabill ym Mae Dunlin yw'r lleoliad magu a ffafrir. Mae'r tair ynys yn yr ACA yn parhau i gynnal cytrefi pwysig o fôr-wenoliaid Arctig, cyffredin a phigddu.

Mae môr-wenoliaid gwridog yn treulio'r rhan fwyaf o'u bywydau i ffwrdd oddi wrth y cytrefi magu hyn ac felly maent yn agored i bwysau sydd tu hwnt i reolaeth y rheolwyr safle, gan gynnwys ffactorau sy'n effeithio ar gyflenwad bwyd, goroesiad yn y gaeaf ac ati.

Mae pwysau o ganlyniad i weithgareddau hamdden yng Nghemlyn yn codi o hyrwyddo'r llwybr cerdded arfordirol sy'n mynd heibio'n agos i'r cytrefi ac mae angen i wardeniaid reoli'r llwybr hwn 24 awr y dydd i arwain y cyhoedd islaw'r gorwel. Mae cytrefi eraill yn dioddef aflonyddwch achlysurol gan fynediad cyhoeddus esgeulus ac mae angen i wardeniaid reoli hyn bob amser. Mae angen rheoli ysglyfaethwyr daear (carlwm a llwynog) yn rheolaidd ym Mae Cemlyn ac ar Ynys Feurig ac mae mincod hefyd yn fygythiad. Mae'r hebogau tramor a'r gwylanod rôg wedi achosi marwolaeth ac enciliad cytrefi ar rai achlysuron. Mae casglwyr sy'n dwyn wyau yn parhau i fod yn fygythiad.

Ramsar

Ramsar Corsydd Ynys Môn a Llŷn
Trosolwg Cyfres o gorsydd tra-fasig o bwysigrwydd rhyngwladol sy'n cynnwys chwe safle gwahanol, sy'n cefnogi amrediad o elfennau fflora a ffawna prin. Mae'r chwe gwlypdir i'w cael ym mlaenau cymoedd a hen fasnau afonydd sydd wedi'u llenwi'n bennaf â gwaddodion marl a mawn ac yn nau safle ceir dŵr agored. Mae carreg galchaidd *Calcareous* yn deillio o galchfaen *limestone* ac mae dyfrhaenau drift calchaidd yn effeithio ar y corsydd ac yn arwain at lystyfiant penodol. Mae'r corsydd hyn yn adnabyddus fel y safloedd gorau yng Nghymru ar gyfer rhawn yr ebol. Maen Prawf Ramsar 1 Mae'r safle yn cynnal cyfres o gorsydd tra-fasig, calchaidd sy'n gynefin prin ym mharth bioddaearyddol y Deyrnas Unedig. Mae nodweddion Atodiad 1 y Gyfarwyddeb Cynefinoedd sy'n bresennol yn yr ACA yn cynnwys: H3140 Dyfroedd oligo-mesotroffig caled gyda llystyfiant benthig *Chara spp* H4010 Rhostiroedd gwlyb Gogledd yr Iwerydd gydag *Erica tetralix* H6410 *Dolydd molinia* ar briddoedd calchaidd, mawnaidd neu glai llawn silt (*Molinion caeruleae)* H7210 Corsydd calchaidd gyda *Cladium mariscus a* rhywogaethau o'r *Caricion davallinae* H7230 Corsydd Alcalinaidd S1013 *Vertigo geyeri* S1044 *Coenagrion mercuriale* S1065 *Euphydryas* (*Eurodryas*, *Hypodryas*) *aurinia* **Nodweddion Cymhwyso** **Maen Prawf Ramsar 3** Mae'r safle'n cynnal fflora a ffawna amrywiol gyda rhywogaethau prin cysylltiedig ac mae o werth arbennig i gynnal amrywiaeth enetig ac ecolegol y rhanbarth.

Ffactorau (yn y gorffennol, yn gyfredol neu bosib) sy'n effeithio'n andwyol ar gymeriad ecolegol y safle, yn cynnwys newidiadau i ddefnydd tir (yn cynnwys dŵr) a phrosiectau datblygu:

- Olyniad llystyfiant
- Draenio/hawlio tir: (amhenodol)
- Ewtroffigedd
- Llygredd – gwrteithiau amaethyddol

Amcanion Cadwraeth

Mae crynodeb o'r Amcanion Cadwraeth wedi'i ddarparu ar gyfer safleoedd Ynys Môn dan ACA Corsydd Ynys Môn (Tudalennau 22-28 uchod) a cheir yr Amcanion Cadwraeth ar gyfer safleoedd Llŷn dan ACA Corsydd Llŷn (Tudalennau 62-64 uchod).

Safle Ramsar Cors Fochno a Dyfi

Trosolwg

Casgliad morydol, yn cynnwys yr afon Dyfi, dwy system o dwyni calchaidd a chyforgors fawr. Mae'r Afon Dyfi yn un o'r enghreifftiau gorau yng ngogledd-orllewin Ewrop o foryd fechan, sy'n sychu ac sy'n brin o faetholion, sydd fwy neu lai heb ei heffeithio gan ddatblygiad diwydiannol. Ceir yno amrediad eang o gynefinoedd morydol, yn cynnwys newidiadau prin i lwyfandir. Mae Cors Fachno yn safle o bwysigrwydd rhyngwladol am ei fod yn fath o ardal ar gyfer cyforgors forydol ac un o'r cyforgorsydd gweithredol fwyaf yn y Deyrnas Unedig. Mae'r geomorffoleg, fflora a'r ffawna infertebrat o bwysigrwydd rhyngwladol. Mae'r safle yn cynnal yr unig haid o wyddau brest wen yr Ynys Las sy'n gaeafu'n rheolaidd yn Lloegr a Chymru, ac yn safle pwysig yng Nghymru ar gyfer magu rhydwyr. Mae'r safle'n cynnal gweithgarwch masnach ymwelwyr sylweddol a defnyddiau hamdden ac addysgol.

Nodweddion Cymhwyso

Maen Prawf Ramsar 1

Mae'r safle'n cynnwys yr ehangder mwyaf o gyforgors bennaf yn iseldir Prydain; y gyforgors forydol fwyaf a'r drydedd gyforgors 'actif' fwyaf ym Mhrydain. Mae nodweddion Atodiad 1 y Gyfarwyddeb Cynefinoedd sy'n bresennol yn yr ACA yn cynnwys:

H7110 Cyforgorsydd actif
H7120 Cyforgorsydd diraddedig y mae'n bosib eu hadfywio
H7150 Pantiau ar is-haenau mawn y *Rhynchosporion*

Ffactorau (yn y gorffennol, yn gyfredol neu bosib) sy'n effeithio'n andwyol ar gymeriad ecolegol y safle, yn cynnwys newidiadau i ddefnydd tir (yn cynnwys dŵr) a phrosiectau datblygu:

Heb ganfod ffactorau.

Amcanion Cadwraeth

Gellir gweld y wybodaeth yn y Cynllun Rheoli Craidd gan gynnwys Amcanion Cadwraeth i ACA Cors Fochno (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Chwefror 2011).

Ramsar Llyn Idwal

Trosolwg

Llyn oligotroffig cymharol fas, gyda fflora sy'n llawn rhywogaethau, a chynrychiolir bron bob rhywogaeth sy'n nodweddiadol yn nyfroedd Prydain. Mae'r rhain yn cynnwys y gwybr chwech brigerog *Elatine hexandra,* pelenllys *Pilularia globulifera a'r* mynawydlys *Subularia aquatica*. Mae yna ardaloedd bach o lystyfiant yn codi. Yn fiolegol, mae'r llyn yn gymharol gyfoethog.

Nodweddion Cymhwyso

Maen Prawf Ramsar 1

Llyn oligotroffig, bach a bas mewn cwm. Mae'r basn craig hanner cylch (neu cwm) sy'n cynnwys y llyn yn un o'r enghreifftiau gorau yn Eryri.

Maen Prawf Ramsar 2

Cymuned o blanhigion sy'n llawn rhywogaethau, yn cynnwys bron bob rhywogaeth sy'n nodweddiadol yn nyfroedd oligotroffig ym Mhrydain. Rhywogaethau nodedig, yn cynnwys *Elatine hexandra* a *Subularia aquatica* (y ddau yn brin yn genedlaethol) a *Pilularia globulifera* (yn fregus ar lefel Ewropeaidd).

Ffactorau (yn y gorffennol, yn gyfredol neu bosib) sy'n effeithio'n andwyol ar gymeriad ecolegol y safle, yn cynnwys newidiadau i ddefnydd tir (yn cynnwys dŵr) a phrosiectau datblygu:

Heb ganfod ffactorau.

Amcanion Cadwraeth

Gellir gweld y wybodaeth yn y Cynllun Rheoli Craidd gan gynnwys Amcanion Cadwraeth i ACA Eryri (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Mawrth 2008).

Ramsar Llyn Tegid

Trosolwg

Llyn Tegid yw'r llyn naturiol mwyaf yng Nghymru. Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri sy'n berchen ar wely'r llyn, er mai Asiantaeth yr Amgylchedd sydd berchen y dŵr. Mae'n bwysig oherwydd y rhywogaethau planhigion sy'n brin ar lefel rhyngwladol sydd i'w cael ar y safle, ac yn arbennig y llyriad nofiadwy *Luronium natans* a'i ffawna pysgod unigryw, sy'n cynnwys y gwyniad endemig, *Coregonus lavaretus.* Ar un amser ystyriwyd bod y falwen ludiog, *Myxas glutinosa*, wedi diflannu o'r ardal, ac nid oedd neb wedi'i gweld yn Llyn Tegid ers 1953. Fodd bynnag, cafodd ei hailddarganfod yn y llyn yn ystod misoedd yr haf, 1998.

Nodweddion Cymhwyso

Maen Prawf Ramsar 1

Llyn naturiol mwyaf yng Nghymru, yn gorwedd yn ddwfn mewn dyffryn cafnog.

Maen Prawf Ramsar 2

Mae rhywogaethau'r planhigion lleidlys *Limosa aquatica*, y gwybyr chwe brigerog *Elatine hexandra,* hesg *Carex aquatilis* a'r llyriad nofiadwy *Luronium natans* yn tyfu un ai yn y llyn neu ar ei bwys, ac mae'r rhain oll yn brin ym Mhrydain. Ystyrir bod y llyriad nofadwy'n rhywogaeth fregus yn fyd-eang. Dyma un o'r chwe safle ym Mhrydain ble y ceir y Gwyniad *Coregonus lavaretus;* mae poblogaeth Gymreig y pysgodyn hwn yn unigryw o ran ei enynnau. Mae Llyn Tegid hefyd yn gynefin anarferol i'r penllwyd *Thymallus thymallus* gan ei bod fel arfer yn rhywogaeth afonol. Mae'r falwen ludiog, *Myaxas glutinosa* sy'n brin yn genedlaethol wedi'i hailddarganfod yng ngro bas glannau'r llyn.

Ffactorau (yn y gorffennol, yn gyfredol neu bosib) sy'n effeithio'n andwyol ar gymeriad ecolegol y safle, yn cynnwys newidiadau i ddefnydd tir (yn cynnwys dŵr) a phrosiectau datblygu:

- Llygredd – carffosiaeth ddomestig

Mae llygredd tarddle pwynt o fannau arllwysfa carffosiaeth yn cyfrif am lai na 10% o gyfanswm y cyfraniad o ffosffad a nitrad. Gordyfiant o algâu gwyrddlas ysbeidiol a thymhorol. Ychydig o welliannau i weithiau trin carffosiaeth.

- Llygredd - plaleiddiaid/hylifau ffo amaethyddol

Mae llygredd ymledol yn parhau i gyfrannu at ewtroffigedd dyfroedd y llyn. Mae lefelau ffosffad a nitrad y llyn yn eithaf digyfnewid.

Amcanion Cadwraeth

Gellir gweld y wybodaeth yn y Cynllun Rheoli Craidd gan gynnwys Amcanion Cadwraeth i Afon Dyfrdwy a Llyn Tegid/ACA Afon Dyfrdwy a Llyn Tegid (Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Ebrill 2008).

Atodiad II: Adolygiad o'r Cynlluniau, Rhaglenni a'r Prosiectau

Cynlluniau Datblygu

- Cynllun Datblygu Lleol Conwy 2007-2022 (Mabwysiadwyd 2013)
- Cynllun Datblygu wedi'i Adneuo Cyngor Sir Ddinbych 2006 - 2021 (Mabwysiadwyd 2013)
- Cynllun Datblygu Lleol Ceredigion 2007 - 2022 (Mabwysiadwyd 2013)
- Cynllun Datblygu Lleol Powys 2011-2026 (Drafft Adneuo Gorffennaf 2014)
- Cynllun Datblygu Lleol Parc Cenedlaethol Eryri 2007-2022 (Mabwysiadwyd Mai Gorffennaf 2011)

Trafnidiaeth

- Cynllun Trafnidiaeth Cenedlaethol Cymru (Drafft Ymgynghori 2015)
- Cynllun Lleol Trafnidiaeth ar y Cyd Gogledd Cymru (Drafft ar gyfer Ymgynghori Tachwedd 2014)

Dŵr

- Cynllun Rheoli Adnoddau Dŵr Terfynol Dŵr Cymru (2014)
- Diweddariad Cynllun Rheoli Basn Afon Ardal Basn Afon Gorllewin Cymru (Dogfen Ymgynghori, 2015)
- Cynllun Rheoli Basn Afon Ardal Basn Afon Dyfrdwy 2015-2021 Crynodeb Arfaethedig, Hydref 2015)
- Cynllun Rheoli Basn Afon Hafren (2015 Diweddariad Arfaethedig)
- Cynllun Rheoli Traethlin Gorllewin Cymru 2

Gwastraff a Mwynau

- Cynllun Gwastraff Rhanbarthol Gogledd Cymru Dogfen Graidd Adolygiad 1af (2009)
- Datganiad Technegol Rhanbarthol Gogledd Cymru Adolygiad 1af (2014)

Ynni

- Datganiad Polisi Cenedlaethol ar Ynni (EN-1 (2011)
- Datganiad Polisi Cenedlaethol ar gyfer Cynhyrchu Ynni Niwclear (EN-6) (2011)
- Ynni Cymru: Newid Carbon Isel (2012)
- SeaGen, Cynlluniau Ynni'r Llanw, Ynys Môn (2011)
- Gwynt ar y Môr, Gwynt y Môr (2011)
- Gorsaf Bŵer Niwclear Wylfa Newydd
- Grid Cenedlaethol: Cysylltiadau Gogledd-orllewin Cymru (2013)

Eraill

- Strategaeth Twristiaeth Gogledd Cymru (2010-2015)

- Adnewyddu'r Economi: Cyfeiriad Newydd (2010)
- Cynllun Rheoli Cyrchfan Ynys Môn (2012-2016)
- Cynllun Rheoli Cyrchfan Gwynedd (2013-2020)

Cynlluniau Datblygu

Cynlluniau Datblygu	
Cynllun Datblygu Lleol Conwy 2007-2022 (Mabwysiadwyd 2013)	
Perchennog y Cynllun/ Awdurdod Cymwys	Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Rhanbarth / Ardal dan Sylw	Ardal Weinyddol Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Gwaith Cysylltiedig - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad Priodol	Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy (Awst 2012) Cynllun Datblygu Lleol Conwy (Adnau Diwygiedig 2011) Papur Cefndir Diwygiedig 11 – Cyflwyniad, Adroddiad Sgrinio - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd
Manylion y Ddogfen	**Effeithiau posib all greu effeithiau 'cyfunol'**
Nodir yng Nghynllun Datblygu Lleol Conwy bolisïau a bwriadau yn ardal weinyddol Cyngor Bwrdeistrefol Sirol Conwy ar gyfer datblygu a defnyddio tir ac adeiladau yng nghyswllt economeg; twristiaeth, cyfleusterau a gwasanaethau cymunedol; yr amgylchedd naturiol, treftadaeth ddiwylliannol, trafnidiaeth gynaliadwy a mwynau a gwastraff. Mae'r Cyngor yn cynnig lefel gynaliadwy o dwf sy'n cynnwys rhwng tua; 6,520 o unedau tai newydd gyda lefel wrth gefn o 10% hyd at 7,170; 2,350 o swyddi newydd gyda lefel wrth gefn hyd at 2,585 sy'n adlewyrchu newid poblogaeth naturiol; 1,800 o swyddi newydd gyda lefel wrth gefn hyd at 1,980 i gyfrannu at leihau lefelau cymudo allan; a 1,875 o unedau tai fforddiadwy newydd. Yn ogystal, mae'r Strategaeth yn gwneud darpariaeth i ddiwallu'r angen am; randiroedd, mynwentydd, mannau agored, diogelu mwynau, cyfleusterau gwastraff a seilwaith trafnidiaeth. Bydd 85% o'r datblygiad tai a chyflogaeth yn cael ei leoli yn bennaf yn y prif ardaloedd trefol; Abergele/ Pensarn, Bae	Daeth Adroddiad Sgrinio'r Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (Awst 2012) i'r casgliad na fydd y Cynllun Datblygu Lleol yn cael effaith sylweddol ar gyfanrwydd unrhyw un o'r Safleoedd Ewropeaidd yng Nghynllun yr Ardal nac mewn ardaloedd cyfagos, ar ei ben ei hun nac yn gyfunol gyda chynlluniau neu brosiectau eraill ac, o'r herwydd, ni fydd raid iddynt wrth Asesiad Priodol. Yn gyffredinol, mae'r polisïau yng Nghynllun Datblygu Lleol Conwy yn gadarnhaol a phroactif o ran cadwraeth, gwella a gwarchod bioamrywiaeth, yn cynnwys cyfanrwydd safleoedd Ewropeaidd. Tra bydd yn cefnogi gwaith datblygu ar y safleoedd yr awgrymir eu neilltuo, bydd y Cynllun Datblygu Lleol yn diogelu tirluniau, cynefinoedd a safleoedd o bwysigrwydd a, lle bo'n bosib, eu gwella.

Cynlluniau Datblygu	
Cynllun Datblygu Lleol Conwy 2007-2022 (Mabwysiadwyd 2013)	
Colwyn (yn cynnwys Llandrillo-yn-Rhos a Hen Golwyn), Conwy, Deganwy/ Llanrhos, Llandudno, Cyffordd Llandudno, Llanrwst, Mochdre, Penmaenmawr, Bae Penrhyn/ Penrhynside a Thywyn/ Bae Cinmel. Bydd gweddill y datblygiad yn cael ei leoli o fewn y Prif Bentrefi, Pentrefi Bychain a Phentrefannau, ond yn bennaf ym Mhentrefi Haen 1 a Haen 2. Yn ychwanegol at hyn mae'r Cyngor yn ceisio cyflawni 100% o ddatblygiadau tai fforddiadwy lle bo modd o fewn Prif Bentrefi Haen 2. Bydd Prif Bentrefi yn parhau i ddarparu gwasanaeth swyddogaethol ar gyfer y Pentrefi Bychain a Phentrefannau. Mae Ardal y Cynllun yn cynnwys nifer o safleoedd Ewropeaidd, yn cynnwys: Ardal Cadwraeth Arbennig Pen y Gogarth; Ardal Cadwraeth Arbennig y Fenai a Bae Conwy; Ardal Cadwraeth Arbennig Migneint – Arenig - Dduallt; Ardaloedd Gwarchod Arbennig Traeth Lafan, Bae Conwy; ac Ardal Gwarchod Arbennig Migneint – Arenig - Dduallt. Wrth geisio cefnogi anghenion economaidd a chymdeithasol ehangach Ardal y Cynllun, mae'r Cyngor Bwrdeistrefol Sirol yn ceisio rheoleiddio gwaith datblygu er mwyn cadw a, lle bo'n bosib, wella amgylchedd naturiol, cefn gwlad ac arfordir Ardal y Cynllun. Cyflawnir hyn yn rhannol trwy ddiogelu safleoedd o bwys rhyngwladol yn unol â gofynion y Polisi Cynllunio Cenedlaethol.	

Cynlluniau Datblygu	
Cynllun Datblygu Lleol Cyngor Sir Ddinbych 2006 - 2021 (Mabwysiadwyd 2013)	
Perchennog y Cynllun/ Awdurdod Cymwys	Cyngor Sir Ddinbych
Rhanbarth / Ardal dan Sylw	Ardal Weinyddol Cyngor Sir Ddinbych
Gwaith Cysylltiedig - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad Priodol	Cyngor Sir Ddinbych (Mai 2011) Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd dan Reoliad 61/62 y Rheoliadau Gwarchod Cynefinoedd a Rhywogaethau 2010,' Cynllun Datblygu Lleol Adnau Cyngor Sir Ddinbych 2006 – 2021.
Manylion y Ddogfen	**Effeithiau posib all gael effeithiau 'cyfunol'**
Yng Nghynllun Datblygu Lleol Adnau Cyngor Sir Ddinbych nodir polisïau a bwriadau yn ardal weinyddol Cyngor Sir Ddinbych ar gyfer datblygu a defnyddio tir ac adeiladau yng nghyswllt nifer o themâu, yn cynnwys; Adeiladu Cymunedau Cynaliadwy; Hyrwyddo Economi Cynaliadwy, Parchu ein Hamgylchedd; a Chyflawni Hygyrchedd Cynaliadwy. Mae Strategaeth y Cynllun Datblygu Lleol yn darparu ar gyfer 7,500 o anheddau newydd yn ystod cyfnod y Cynllun ac oddeutu 50 hectar o dir cyflogaeth. Mae strategaeth ofodol y CDLl yn canolbwyntio'r datblygu i nifer fechan o safleoedd mawr yng ngogledd y Sir, gyda datblygiadau newydd ar raddfa lai yn cael eu cefnogi mewn aneddiadau eraill yn y Sir. Felly, bydd dyraniadau newydd yn cael eu lleoli yn bennaf ym Modelwyddan ac aneddiadau eraill i'r gogledd o'r A55, ynghyd â safleoedd yn Ninbych, Llanelwy, Rhuthun a Chorwen. Bydd gweddill y cartrefi newydd yn cael eu cynnwys o fewn y ffiniau datblygu presennol, a safleoedd ar raddfa lai wedi eu dyrannu mewn aneddiadau eraill i gwrdd ag anghenion lleol. Mae Bodelwyddan wedi cael ei adnabod fel Safle Strategol Allweddol; bydd y safle mawr hwn yn darparu tai newydd,	Mae'r asesiad sgrinio hwn a gynhaliwyd yn dod i'r casgliad na nodwyd effeithiau sylweddol ar safleoedd Ewropeaidd. Mae polisïau yn eu lle i warchod safleoedd Ewropeaidd. Mae'r Awdurdod Cynllunio Lleol wedi ymrwymo i fonitro effaith datblygiadau newydd ar yr amgylchedd naturiol (Pennod 9 y Cynllun Datblygu Lleol ar Fonitro a Gweithredu) ar y cyd â thrydydd partïon fel Gwasanaethau Cefn Gwlad Sir Ddinbych a Chyngor Cefn Gwlad Cymru lle nad yw datblygiadau/ gwaith cynnal a chadw angen caniatâd cynllunio.

Cynlluniau Datblygu	
Cynllun Datblygu Lleol Cyngor Sir Ddinbych 2006 - 2021 (Mabwysiadwyd 2013)	
cyfleoedd cyflogaeth, mannau agored a chyfleusterau cymunedol. Mae Ardal y Cynllun yn cynnwys nifer o safleoedd Ewropeaidd, yn cynnwys: ACA Mynyddoedd y Berwyn a De Clwyd; ACA Afon Dyfrdwy a Llyn Tegid; AGA y Berwyn; ac AGA Bae Lerpwl. Cyfeiria'r Cynllun Datblygu Lleol yn benodol at 'ardaloedd gwarchod' yn Amcan 16 sy'n nodi: 'Bydd y Cynllun Datblygu Lleol yn ceisio gwarchod a gwella treftadaeth naturiol ac adeiledig y Sir, gan gynnwys agweddau megis tirwedd, bioamrywiaeth, geoamrywiaeth, safleoedd ac adeiladau dynodedig, a rhywogaethau a warchodir. Bydd gwasanaethau a nwyddau amgylcheddol hefyd yn cael eu gwella a'u datblygu. Dyluniwyd nifer o bolisïau i gyfrannu at gwrdd â'r amcan hwn, gan gynnwys Polisïau; RD1, RD2, PSE11, a PSE12.	

Cynlluniau Datblygu	
Cynllun Datblygu Lleol Ceredigion 2007 - 2022 (Mabwysiadwyd 2013)	
Perchennog y Cynllun/ Awdurdod Cymwys	Cyngor Sir Ceredigion
Rhanbarth / Ardal dan Sylw	Ardal Weinyddol Cyngor Sir Ceredigion
Gwaith Cysylltiedig - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad Priodol	Cyngor Sir Ceredigion (Rhagfyr 2010) Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd ar gyfer Cynllun Datblygu Lleol Ceredigion, Fersiwn Adneuo'r Adroddiad Sgrinio. Adroddiad Atodol Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd Cyngor Sir Ceredigion

Cynlluniau Datblygu	
Cynllun Datblygu Lleol Ceredigion 2007 - 2022 (Mabwysiadwyd 2013)	
	(2011)
Manylion y Ddogfen	**Effeithiau Posib all achosi effeithiau 'cyfunol'**
Nodir yn Nghynllun Datblygu Lleol Ceredigion bolisïau a bwriadau yn ardal weinyddol Cyngor Sir Ceredigion ar gyfer datblygu a defnyddio tir ac adeiladau. Mae'r Cynllun yn ceisio darparu tua 6,544 o anheddau newydd yn ystod oes y Cynllun, y mae o leiaf 51% ohonynt yn cael eu cynnwys yn y Canolfannau Gwasanaethau Trefol; Aberaeron, Aberteifi, Aberystwyth, Castell Newydd Emlyn, Llanbedr Pont Steffan, Llandysul a Thregaron. Mae 24% o ddatblygiad yn cael ei gynnwys yn y Canolfannau Gwasanaethau Gwledig ac uchafswm o 25% yn cael ei gynnwys yn yr 'Aneddiadau Cyswllt a Lleoliadau Eraill' sy'n weddill. Mae'r Cynllun yn ceisio darparu ar gyfer 4000 o swyddi newydd; dyrannwyd 39ha o dir yn Aberystwyth ac Aberteifi, ond gellir caniatáu datblygiadau hefyd ar safleoedd sydd heb eu dyrannu yn unol â pholisïau LU11-LU21. Mae Ardal y Cynllun yn cynnwys nifer o safleoedd Ewropeaidd, yn cynnwys: Ardal Cadwraeth Arbennig Cors Fochno; Cors Fochno a Ramsar Dyfi; Ardal Gwarchod Arbennig Elenydd – Mallaen; ac Ardaloedd Cadwraeth Arbennig Pen Llŷn a'r Sarnau. Mae'r Cynllun Datblygu Lleol yn cyfeirio at sawl amcan gyda pholisïau cyfatebol sydd â'r nod o gadw a gwella tirlun Ceredigion sy'n cwmpasu'r amgylchedd gweledol, hanesyddol, daearegol, ecolegol a diwylliannol; ac osgoi colli bioamrywiaeth a'i gysylltiad rhwng cynefinoedd Ceredigion a	Daeth yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd ar gyfer Cynllun Datblygu Ceredigion i'r casgliad na fydd bwriadau'n cael unrhyw effaith negyddol sylweddol ar y Safleoedd Rhyngwladol a nodwyd, ar eu pennau eu hunain nac yn gyfunol gyda chynlluniau neu brosiectau eraill, gan gadw mewn cof gamau lliniaru yn cynnwys (ond nid yn gyfyngedig i) ; ▪ Polisïau sy'n gostwng neu'n cael gwared ag effeithiau megis DM12: isadeiledd gwasanaethau cyhoeddus sy'n rhwystro datblygiadau os oes materion capasiti yn yr isadeiledd neu'r cyrff dŵr yr effeithir arnynt, onid oes modd datrys y materion hyn neu bod modd cynnwys camau interim derbyniol; ▪ Strategaeth gynaliadwy a chanolbwyntio ar ddatblygu trwy ostwng yr angen i deithio; ▪ Mesurau gwrthweithio megis y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol; a ▪ Rhybudd ARhC ar gyfer unrhyw bolisïau lle nad oedd yr effeithiau'n wybyddus ac, felly, nid oedd modd eu lliniaru. Mae polisïau yn eu lle i warchod safleoedd Ewropeaidd.

Cynlluniau Datblygu	
Cynllun Datblygu Lleol Ceredigion 2007 - 2022 (Mabwysiadwyd 2013)	
gwella'r fioamrywiaeth a'r cysylltiad hwn. Wrth wneud hyn mae'n gwella mwynhad a dealltwriaeth o fioamrywiaeth trwy annog mynediad i safleoedd o ddiddordeb cadwraethol; ar yr amod y diogelir eu cyfanrwydd ecolegol.	

Cynlluniau Datblygu	
Cynllun Datblygu Lleol Powys 2011 - 2026 (Drafft Adneuo Mehefin 2015)	
Perchennog y Cynllun/ Awdurdod Cymwys	Cyngor Sir Powys
Rhanbarth / Ardal dan Sylw	Ardal Weinyddol Cyngor Sir Powys
Gwaith Cysylltiedig - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad Priodol	Cynllun Datblygu Lleol Powys - Adnau - Adroddiad Sgrinio Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (Mehefin 2015).
Manylion y Ddogfen	**Effeithiau posib all achosi effeithiau 'cyfunol'**
Yng Nghynllun Datblygu Lleol Powys nodir polisïau a bwriadau yn ardal weinyddol Cyngor Sir Powys ar gyfer datblygu a defnyddio tir ac adeiladau yng nghyswllt y canlynol: Rheoli Datblygu, Adeiladau Rhestredig, Datblygu Economaidd, Trafnidiaeth, Tai, Cynllunio ar gyfer Adwerthu a Chanol Trefi, Twristiaeth, Gwastraff, Ynni Cynaliadwy, Mwynau, Cyfleusterau Cymunedol a Gweithrediadau Milwrol. Nid yw'r Cynllun yn berthnasol i dir o fewn Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog. Mae'r Cynllun yn ceisio darparu 49ha o dir cyflogaeth newydd ar gyfer y cyfnod 2011-2026, ac mae hefyd yn dyrannu Ardaloedd Twf Lleol (LGZs) (model amgen i Ardaloedd Menter) i gefnogi twf mewn ardaloedd dynodedig. Mae'r rhain yn cael	Ystyriodd yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd 52 o Safleoedd Ewropeaidd o fewn dylanwad CDLl Powys, ac mae canfyddiadau'r asesiad yn dangos na fydd gweithredu Cynllun Datblygu Lleol Powys yn cael effaith sylweddol debygol ar y safleoedd Ewropeaidd a ystyriwyd fel rhan o'r sgrinio Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd ac ni fydd angen Asesiad Priodol llawn dan y Rheoliadau Cynefinoedd. Fodd bynnag, mae angen Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd lefel prosiect ar y cam cais cynllunio ar gyfer nifer fawr o'r dyraniadau a chynigion a gefnogir gan bolisïau yn y cynllun.

Cynlluniau Datblygu	
Cynllun Datblygu Lleol Powys 2011 - 2026 (Drafft Adneuo Mehefin 2015)	
eu sefydlu yn Nyffryn Hafren (Y Trallwng, Drenewydd a Llanidloes), Rhaeadr/ Llandrindod/ Llanfair-ym-Muallt, Aberhonddu/ Bronllys/ Talgarth, ac Ystradgynlais. Mae'r Camau Gweithredu a menter sy'n cael eu harchwilio o dan LGZs cynnwys; Ardal Gwella Busnes, prosiect hwyluso Menter, rhaglen Treftadaeth Treflun, prosiect galluogi Wi-Fi a Gorchmynion Datblygu Lleol. Er y bydd y mentrau hyn yn cael eu cynnal y tu allan i'r CDLl, mae'r LGZs wedi cael eu hystyried yn y broses Cynllun Datblygu Lleol i sicrhau, lle y bo'n briodol, fod polisïau a chynigion y Cynllun yn darparu fframwaith cynllunio defnydd tir cefnogol. Mae'r Cynllun hefyd yn ceisio darparu 5519 o anheddau newydd yn ystod oes y Cynllun, a 1044 o gartrefi fforddiadwy newydd. Mae dosbarthiad twf yn seiliedig ar hierarchaeth aneddiadau cynaliadwy gyda lefelau datblygiad wedi'u dyrannu i aneddiadau sy'n gymesur â'u maint a'u safle yn yr hierarchaeth. Mae'r hierarchaeth aneddiadau yn cynnwys Trefi, Pentrefi Mawr, Pentrefi Bach, Aneddiadau Gwledig a Chefn Gwlad Agored. Mae'r prif Drefi yn cynnwys; Llanfair-ym-Muallt (yn cynnwys Llanelwedd), Trefyclo, Llandrindod, Llanfair Caereinion, Llanfyllin, Llanidloes, Llanwrtyd, Machynlleth, Trefaldwyn, Y Drenewydd, Llanandras, Rhaeadr Gwy, Y Trallwng, Ystradgynlais, a'r Gelli Gandryll (er fod y Dref hon o fewn Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog). Gwelir y Trefi hyn fel y prif leoliad ar gyfer cynnwys tai, cyflogaeth a thwf manwerthu. Daw datblygiadau yn fwy cyfyngedig wrth symud i lawr yr hierarchaeth. Mae'r datblygiad mewn Aneddiadau Gwledig yn gyfyngedig i gwrdd â thai fforddiadwy ar gyfer anghenion lleol yn unig drwy dai fforddiadwy gwledig unigol, ac mae datblygu yn y Cefn Gwlad Agored yn gyfyngedig i Eiddo Gweithwyr Menter Wledig a Datblygiadau Un Blaned yn	

Cynlluniau Datblygu	
Cynllun Datblygu Lleol Powys 2011 - 2026 (Drafft Adneuo Mehefin 2015)	
ogystal ag ail-ddefnyddio adeiladau gwledig ar gyfer pwrpasau economaidd a phreswyl ble'n briodol. Mae Ardal y Cynllun yn cynnwys nifer o safleoedd Ewropeaidd yn cynnwys: Ardaloedd Cadwraeth Arbennig y Berwyn a Mynyddoedd De Clwyd ; Ardal Gwarchod Arbennig Elenydd – Mallaen; ac Ardaloedd Cadwraeth Arbennig Pen Llŷn a'r Sarnau.; Ardal Gwarchod Arbennig y Berwyn; Ardal Gwarchod Arbennig Elenydd – Mallaen; a Chors Fochno a Ramsar Dyfi. Mae Polisïau Rheoli Datblygu (e.e. DM1) yn cyfeirio'n benodol at nodweddion yr amgylchedd naturiol sy'n dal gwerth yn y Sir, gan gynnwys Safleoedd/ Cynefinoedd Ewropeaidd a Warchodir. Mae Polisi DM1 yn diogelu amcanion cywirdeb a chadwraeth y safleoedd hyn rhag effeithiau andwyol.	

Cynlluniau Datblygu	
Cynllun Datblygu Lleol Parc Cenedlaethol Eryri 2007-2022 (Mabwysiadwyd Gorffennaf 2011)	
Perchennog y Cynllun/ Awdurdod Cymwys	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Rhanbarth / Ardal dan Sylw	Ardal Weinyddol Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Gwaith Cysylltiedig - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad Priodol	Hyder Consulting Ltd (Chwefror 2008) Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd y Cynllun Datblygu Lleol – Adroddiad Sgrinio, Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri.
Manylion y Ddogfen	**Effeithiau Posib a allai achosi effeithiau 'cyfunol'**

Cynlluniau Datblygu	
Cynllun Datblygu Lleol Parc Cenedlaethol Eryri 2007-2022 (Mabwysiadwyd Gorffennaf 2011)	
Yng **Nghynllun Datblygu Parc Cenedlaethol Eryri** nodir polisïau a bwriadau yn ardal weinyddol Parc Cenedlaethol Eryri ar gyfer datblygu a defnyddio tir ac adeiladau yng nghyswllt yr amcanion a ganlyn: Datblygiad Cyffredinol; Gwarchod, Gwella a Rheoli'r Amgylchedd Naturiol; Gwarchod a Gwella'r Amgylchedd Diwylliannol a Hanesyddol; Hyrwyddo Cymunedau Iach a Chynaliadwy; Cefnogi Economi Gwledig Cynaliadwy; a hyrwyddo hygyrchedd a Chynhwysiad Mae'r Canolfannau Gwasanaeth Lleol, sef Dolgellau a'r Bala yn cael eu nodi'n ardaloedd o gyfle, lle bydd y rhan fwyaf o dai yn cael eu codi ac y ceir y rhan fwyaf o ddatblygiadau sy'n gysylltiedig â chyflogaeth. Mae'r ardaloedd hyn yn adlewyrchu'r sgôp am ddatblygiad, yn seiliedig ar hygyrchedd a maint cyfleusterau presennol. Yng Nghynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol Canolbarth Cymru, mae cynllun i wneud i ffwrdd â Phont Briwet, Penrhyndeudraeth wedi'i gynnig fel gwelliant strategol i gysylltiadau trafnidiaeth yn yr ardal. Mae Ardal y Cynllun yn cynnwys nifer o safleoedd Ewropeaidd yn cynnwys: Ardaloedd Cadwraeth Arbennig y Berwyn a Mynyddoedd De Clwyd ; Ardal Gwarchod Arbennig y Berwyn; Cors Fochno a Ramsar Dyfi, Ardaloedd Cadwraeth Arbennig Coedydd Derw Meirionnydd a safleoedd ystlumod; Ardaloedd Cadwraeth Arbennig Morfa Harlech a Morfa Dyffryn; Ardal Cadwraeth Arbennig Rhinog; Ardaloedd Cadwraeth Arbennig Afon Eden, Cors Goch – Trawsfynydd; Ardal Cadwraeth Arbennig Coedydd Aber; Ardaloedd Cadwraeth Arbennig Afon Gwyrfai a Llyn Cwellyn; Ardal Cadwraeth Arbennig Cadair Idris; ac Ardal Cadwraeth Arbennig / Ardal Gwarchod	

Cynlluniau Datblygu	
Cynllun Datblygu Lleol Parc Cenedlaethol Eryri 2007-2022 (Mabwysiadwyd Gorffennaf 2011)	
Arbennig Migneint-Arenig-Dduallt. Mae'r polisïau'n sicrhau bod pob gwaith datblygu'n mynd rhagddo mewn modd sy'n parchu safleoedd Ewropeaidd ac yn sicrhau bod yr amrywiaeth a'r doreth o gynefinoedd bywyd gwyllt a rhywogaethau a warchodir yn cael eu gwarchod a'u gwella. Yn ôl Polisi Strategol D: Amgylchedd Naturiol, 'ni chaniateir bwriadau datblygu sy'n debygol o gael effaith andwyol ar gyfanrwydd safleoedd Ewropeaidd (un ai ar eu pennau eu hunain neu'n gyfunol gyda chynlluniau neu brosiectau eraill) oni bai bod gofynion Rheoliadau Gwarchod Cynefinoedd a Rhywogaethau 2010 wedi eu cyflawni.	

Trafnidiaeth

Trafnidiaeth	
Cynllun Trafnidiaeth Cenedlaethol Cymru (Drafft Ymgynghori 2015)	
Perchennog y Cynllun/ Awdurdod Cymwys	Cynulliad Cymru
Rhanbarth / Ardal dan Sylw	Cymru
Gwaith Cysylltiedig - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad Priodol	TRL (2014) Cynllun Trafnidiaeth Cenedlaethol 2015 Datganiad Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd i Hysbysu Asesiad Priodol, Fersiwn Ymgynghori Rhagfyr 2014
Manylion y Ddogfen	**Effeithiau Posib a allai achosi effeithiau 'cyfunol'**
Mae'r Cynllun Trafnidiaeth Cenedlaethol wedi ei ddatblygu yn unol â pholisïau ac amcanion Llywodraeth Cymru ar gyfer trafnidiaeth fel y nodir yn Strategaeth Drafnidiaeth Cymru[1], ac i ddarparu'r fframwaith cyffredinol y mae ymyriadau trafnidiaeth yn cael eu hadnabod, eu hasesu, eu cynllunio, eu darparu a'u gwerthuso oddi mewn iddo. Y pum blaenoriaeth allweddol ar gyfer y Cynllun yw: ▪ Twf economaidd: cefnogi twf economaidd a diogelu swyddi gyda ffocws penodol ar y Rhanbarthau Dinas, Ardaloedd Menter a Pharthau Twf Lleol ▪ Mynediad i gyflogaeth: lleihau anweithgarwch economaidd drwy ddarparu mynediad diogel a fforddiadwy i gyflogaeth ▪ Ymdrin â thlodi: gwneud y gorau o'r cyfraniad y gall	Mae canfyddiadau'r Datganiad ARhC yn dod i'r casgliad nad yw yr un o'r ymyriadau yn gysylltiedig yn uniongyrchol nac yn angenrheidiol i reoli'r safle ar gyfer cadwraeth natur. Nodwyd 12 o ymyriadau'r Cynllun Trafnidiaeth Cenedlaethol yn ystod y broses sgrinio fel rhai nad oeddynt yn debygol o gael effeithiau sylweddol ar Safleoedd Ewropeaidd. Nodwyd 3 o ymyriadau'r Cynllun Trafnidiaeth Cenedlaethol fel rhai oedd yn debygol o gael effeithiau sylweddol ar chwe Safle Ewropeaidd gwahanol, a nodwyd y tri ymyriad a'r safleoedd canlynol ar gyfer Asesiad Priodol; ACA Afon Gwyrfai a Llyn Cwellyn, ACA Tywi, ACA Glynllifon, AGA Afon Wysg, ACA Aber Hafren a Ramsar Aber Afon Hafren. Nodir mesurau osgoi a lliniaru yn yr Asesiad Priodol a fyddai'n sicrhau bod yr effeithiau andwyol posibl a nodwyd (boed o adeiladu neu weithredu) yn cael eu hosgoi neu eu lliniaru. Byddai'r mesurau hyn yn cael eu defnyddio'n drylwyr yn ystod cynllunio a darparu ymyriadau, gyda chyngor gan Gyfoeth

[1] Cymru'n Un: Cysylltu'r Genedl - Strategaeth Drafnidiaeth Cymru (2008) [ar-lein] http://wales.gov.uk/docs/det/publications/140909-transport-strategy-en.pdf [cyrchwyd Ionawr 2015]

Trafnidiaeth	
Cynllun Trafnidiaeth Cenedlaethol Cymru (Drafft Ymgynghori 2015)	
gwasanaethau trafnidiaeth effeithiol a fforddiadwy ei wneud i ymdrin â thlodi a thargedu buddsoddiad i gefnogi gwelliannau o ran hygyrchedd i'r cymunedau mwyaf difreintiedig ▪ Teithio a diogelwch cynaliadwy: annog teithio mwy diogel, iach a chynaliadwy ▪ Mynediad i wasanaethau: cysylltu cymunedau a galluogi mynediad i wasanaethau allweddol Mae nifer o ymyriadau yn cael eu cyflwyno o dan y pynciau, a dangosir yr amcanion hyn isod: ▪ Ffyrdd - gweithredu rhwydwaith ffyrdd diogel ac effeithlon a gwella mynediad i gyflogaeth ▪ Cludo Nwyddau - sicrhau bod gofynion cludo nwyddau yn cael ystyriaeth lawn wrth ddatblygu'r holl ymyriadau trafnidiaeth ▪ Teithio Llesol - cefnogi gweithrediad Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013 ▪ Seilwaith a gwasanaethau rheilffyrdd - cefnogi'r gwaith o gyflawni cynlluniau seilwaith ymrwymedig a sicrhau darpariaeth gwasanaethau rheilffyrdd o ansawdd dda yng Nghymru drwy reolaeth effeithiol o Fasnachfraint Rheilffordd Cymru a'r Gororau, adeiladau perthynas waith gadarnhaol gyda gweithredwyr masnachfraint eraill sy'n gwasanaethu Cymru a nodi blaenoriaethau ar gyfer y fasnachfraint nesaf ▪ Bysiau a thrafnidiaeth gymunedol - parhau i ddyrannu cyllid i gefnogi gwasanaethau trafnidiaeth cyhoeddus ▪ Plant a phobl ifanc - sicrhau bod plant a phobl ifanc yn cyfranogi yn y broses o benderfynu ar flaenoriaethau ar	Naturiol Cymru. O ystyried y lliniaru hwn, cesglir na fyddai'r Cynllun Trafnidiaeth Cenedlaethol, petai'n cael ei fabwysiadu ac o'i ystyried naill ai ar ei ben ei hun neu mewn cyfuniad â chynlluniau neu brosiectau eraill, yn cael effaith andwyol ar gyfanrwydd unrhyw safleoedd Ewropeaidd. At ddibenion Rheoliad 61 o Reoliadau Cadwraeth Cynefinoedd a Rhywogaethau 2010, gellir dod i'r casgliad, tu hwnt i amheuaeth wyddonol resymol, na fydd y Cynllun Trafnidiaeth Cenedlaethol drafft yn effeithio'n andwyol ar gyfanrwydd unrhyw Safleoedd Ewropeaidd. Bydd pob prosiect perthnasol yn y Cynllun Trafnidiaeth Cenedlaethol yn destun i Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd lefel prosiect/Asesiad o'r Goblygiadau i Safleoedd Ewropeaidd (AIES) waeth beth fo canfyddiadau'r sgrinio na chyfnodau asesu priodol yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd hwn.

Trafnidiaeth	
Cynllun Trafnidiaeth Cenedlaethol Cymru (Drafft Ymgynghori 2015)	
gyfer trafnidiaeth ▪ Dewisiadau gwybodaeth a thrafnidiaeth - cefnogi gwelliannau i farchnata a gwybodaeth ▪ Porthladdoedd - darparu cysylltedd gwell, a sicrhau fod gan Gymru gysylltiadau trafnidiaeth o ansawdd uchel a'i bod wedi'i chysylltu'n dda â gweddill y DU ac yn rhyngwladol ▪ Trafnidiaeth awyr - darparu cysylltedd gwell, a sicrhau fod gan Gymru gysylltiadau trafnidiaeth o ansawdd uchel a'i bod wedi'i chysylltu'n dda â gweddill y DU ac yn rhyngwladol. ▪ Cynllun bathodyn glas – parhau i adolygu gweithrediad y cynllun Bathodyn Glas ▪ Trafnidiaeth integredig a metro - darparu cysylltedd gwell, gwella hygyrchedd a diogelwch canolbwyntiau a gwasanaethau trafnidiaeth, gan alluogi gwell mynediad at wybodaeth ac integreiddio gwasanaethau, tocynnau ac amserlennu, a sicrhau gweithrediad effeithiol ac effeithlon o'r rhwydwaith trafnidiaeth ▪ Arloesedd, ymchwil a datblygu tystiolaeth - cefnogi arloesedd a chyflwyno technoleg newydd, a datblygu'r sylfaen dystiolaeth i hysbysu gwell atebion trafnidiaeth. Mae'r ymyriadau hefyd wedi eu mapio yn adran 4 o'r Cynllun Trafnidiaeth Cenedlaethol.	

Trafnidiaeth

Cynllun Lleol Trafnidiaeth ar y Cyd Gogledd Cymru - Drafft ar gyfer Ymgynghori Tachwedd (2014)	
Perchennog y Cynllun/ Awdurdod Cymwys	Cynhyrchwyd ar y cyd gan chwe Awdurdod Lleol Gogledd Cymru; Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy, Cyngor Sir Ddinbych, Cyngor Sir y Fflint, Cyngor Gwynedd, Cyngor Sir Ynys Môn a Chyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam. Mae rhan o Barc Cenedlaethol Eryri o fewn ardal y Cynllun a bu Awdurdod y Parc Cenedlaethol hefyd yn rhan o'r gwaith o ddatblygu'r Cynllun. Goruchwyliwyd gan Taith.
Rhanbarth / Ardal dan Sylw	Ardaloedd gweinyddol Siroedd Môn, Conwy, Dinbych, y Fflint Gwynedd a Wrecsam. Dim ond rhannau gogleddol Gwynedd gaiff eu cynnwys yn y Cynllun; mae Meirionnydd yn cael ei gynnwys yn y CCLl ar gyfer Canolbarth Cymru.
Gwaith Cysylltiedig - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad Priodol	Hyder Consulting (UK) Ltd (2013) Adroddiad Sgrinio Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd Cynllun Trafnidiaeth Lleol ar y Cyd Gogledd Cymru.
Manylion y Ddogfen	**Effeithiau Posib a allai achosi effeithiau cyfunol**
Mae Cynllun Trafnidiaeth Lleol ar y Cyd Gogledd Cymru (JLTP) yn strategaeth ar gyfer nodi a darparu gwelliannau i'r system drafnidiaeth yng Ngogledd Cymru, gyda'r weledigaeth; *i ddileu rhwystrau i dwf economaidd, ffyniant a lles drwy ddarparu rhwydweithiau trafnidiaeth diogel, cynaliadwy, fforddiadwy ac effeithiol.* Y materion trafnidiaeth allweddol a nodwyd ar gyfer Gogledd Cymru yw: ▪ Gallu'r coridorau cefnffyrdd a rheilffyrdd strategol i ddarparu'r cysylltedd da angenrheidiol ar gyfer pobl a nwyddau o fewn Gogledd Cymru, i'r porthladdoedd ac i weddill y DU i gefnogi'r economi a swyddi, gan gynnwys twristiaeth ▪ Diffyg gwydnwch y rhwydweithiau ffyrdd a rheilffyrdd i ddigwyddiadau a gynlluniwyd ac nas cynlluniwyd gan gynnwys tywydd eithafol	Mae'r adroddiad sgrinio Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd wedi dod i'r casgliad, yn dilyn yr egwyddor ragofalus, na fu'n bosibl eithrio'r gofyniad am Asesiad Priodol mewn perthynas â'r safleoedd canlynol: ▪ ACA Cloddfeydd Coedwig Gwydyr ▪ ACA Coed Penrhyn Creuddyn ▪ ACA Corsydd Llŷn ▪ Ramsar Corsydd Môn a Llŷn ▪ ACA Afon Menai a Bae Conwy ▪ AGA Bae Lerpwl ▪ ACA Safleoedd Madfall Glannau Dyfrdwy a Bwcle ▪ ACA Glynllifon ▪ ACA Eryri / Snowdonia ▪ Arfordir Ynys Môn: ACA Morfa Heli

<table>
<tr><th colspan="2">Trafnidiaeth</th></tr>
<tr><th colspan="2">Cynllun Lleol Trafnidiaeth ar y Cyd Gogledd Cymru - Drafft ar gyfer Ymgynghori Tachwedd (2014)</th></tr>
<tr><td>

- Yr angen am fynediad da at y tri Pharth Menter yng Ngogledd Cymru, a rhyngddynt
- Diffyg dewisiadau amgen hyfyw a fforddiadwy i'r car i gael mynediad at safleoedd cyflogaeth allweddol a gwasanaethau eraill
- Yr angen am gysylltiadau ffordd da i/ o'r rhwydwaith cefnffyrdd i'r ardaloedd gwledig er mwyn helpu cadw hyfywedd busnesau lleol a chefnogi'r iaith Gymraeg a diwylliant Cymreig.

Mae'r canlyniadau a nodwyd yn ffurfio crynodeb o'r hyn y mae'r JLTP yn ceisio ei gyflawni dros y pum mlynedd nesaf a hyd at 2030; ffurfiwyd yr ymyriadau a chynlluniau i gyfrannu at gyflawni'r canlyniadau hyn:

- Cysylltiadau i Gyrchfannau a Marchnadoedd Allweddol: cymorth ar gyfer twf economaidd trwy welliant yn effeithlonrwydd, dibynadwyedd, gwydnwch, a chysylltedd symudiad, gan gynnwys cludo nwyddau, o fewn a rhwng gogledd Cymru a rhanbarthau a gwledydd eraill (gan ganolbwyntio'n benodol ar hygyrchedd i'r Parthau Menter a gwelliant ym mywiogrwydd a hyfywedd trefi a chanolfannau allweddol eraill)
- Mynediad i Gyflogaeth: darparu mynediad cynhwysol a fforddiadwy i gyflogaeth a hyfforddiant (gan ganolbwyntio ar y cymunedau mwyaf difreintiedig)
- Mynediad i Wasanaethau: hyrwyddo cynhwysiad cymdeithasol a lles drwy fynediad cynhwysol a fforddiadwy i addysg, gwasanaethau iechyd a chyfleusterau a gwasanaethau allweddol eraill (gan ganolbwyntio ar y cymunedau mwyaf difreintiedig)

</td><td>

- ACA Coedydd Derw Meirionnydd a Safleoedd Ystlumod
- ACA Safleoedd Ystlumod Tanat ac Efyrnwy
- ACA Pen Llŷn a'r Sarnau
- ACA Mynydd Helygain

Mae'r cynlluniau a fyddai'n effeithio ar safleoedd dynodedig Ewropeaidd naill ai ar y cam dichonolrwydd, neu nid ydynt wedi cyrraedd y cam dylunio manwl eto, neu mae ansicrwydd ynghylch gweithredu. Mae hyn yn berthnasol i'r cynlluniau canlynol:

- Llwybrau Teithio Llesol - Dyffryn Conwy
- Llwybrau Teithio Llesol - Glan Conwy i RSPB
- Cyswllt A499 i Nefyn (B4417)
- A4086 Gwelliannau Ffordd Cibyn i Bont-rug
- Cyswllt Dinas Dinlle i A499
- A499 Ffordd osgoi Y Ffôr
- B4366 Gwella'r Ffordd o Bengelli i Fethel
- Gwella Capasiti – Ffordd gyswllt Belgrano i'r A55
- Yr Wyddgrug i'r Fflint a'r A548
- A487 (T) Cyswllt Allt Goch i'r A499
- A55 Hwb trafnidiaeth/ Parcio a Theithio i'r Wylfa
- A497 Gwelliannau Ffyrdd Criccieth i Borthmadog
- A497 Gwelliannau Ffyrdd Nefyn i Bwllheli
- Gwella cysylltedd trafnidiaeth i'r Rhwydwaith Priffyrdd Cefnffyrdd yr A55
- A499 Gwelliannau Lliniaru Llifogydd Ffordd Penrhos
- Cryfhau Pont (mannau cyfyng)
- A494 / A55 Llwybr i Gymru
- Gwella cysylltedd trafnidiaeth i'r Rhwydwaith Priffyrdd Cefnffyrdd yr

</td></tr>
</table>

Trafnidiaeth	
Cynllun Lleol Trafnidiaeth ar y Cyd Gogledd Cymru - Drafft ar gyfer Ymgynghori Tachwedd (2014)	
▪ Cynyddu lefelau Cerdded a Beicio: ar gyfer teithio angenrheidiol a hamdden, gan drigolion ac ymwelwyr ▪ Gwell Diogelwch a Sicrwydd: diogelwch gwirioneddol a chanfyddedig o deithio trwy bob dull ▪ Buddiannau a'r Effeithiau Lleiaf ar yr Amgylchedd: bydd y potensial i welliannau trafnidiaeth effeithio'n gadarnhaol ar yr amgylchedd naturiol ac adeiledig lleol a byd-eang wedi cael eu huchafu ac effeithiau negyddol wedi'u lleihau, gan gynnwys addasu i effeithiau newid yn yr hinsawdd. Bydd blaenoriaethu'r cynlluniau ac ymyriadau i ymdrin â'r canlyniadau hyn yn cael eu darparu yn y JLTP Terfynol.	A55 ▪ Lliniaru Ardaloedd Perygl Llifogydd ar Lwybrau Strategol ▪ A4244 Llwybr aml-ddefnyddwyr Brynrefail i Groeslon Ty Mawr ▪ Ffordd Gyswllt Gaerwen ▪ Ffordd Gyswllt Llangefni ▪ Trafnidiaeth Strategol Newydd Gogledd Wrecsam Nodwyd effeithiau posibl y JLTP, er y derbynnir y gall y rhain newid wrth i astudiaethau dichonoldeb gael eu cwblhau ac i waith dylunio manwl gael ei wneud. Rhagwelir y bydd angen Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd lefel prosiect mewn perthynas â'r prosiectau a restrwyd. Er mwyn sicrhau y diogelir safleoedd dynodedig Ewropeaidd ar lefel strategol, argymhellir y dylai'r JLTP gynnwys mesurau ac argymhellion bras y bydd contractwyr yn cydymffurfio â nhw yn ystod y gwaith adeiladu neu gynnal a chadw er mwyn sicrhau bod safleoedd dynodedig Ewropeaidd yn cael eu gwarchod. Mae'r rhain yn cynnwys: ▪ Er mwyn osgoi y posibilrwydd y bydd llygryddion yn mynd i gyrsiau dŵr sensitif yn ystod gwaith cynnal a chadw ac adeiladu, dylai pob gweithrediad gael ei wneud yn unol â Chanllawiau Atal Llygredd (PPG) Nodyn 5 'Gweithiau mewn, yn agos at neu dros gyrsiau dŵr' a PPG Nodyn 6 'Safleoedd Adeiladu a Dymchwel' ▪ Dylai CEMP cadarn a manwl gael ei gynhyrchu mewn perthynas â'r holl waith o fewn neu'n gyfagos at safleoedd dynodedig Ewropeaidd. Dylai hyn gael ei adolygu a'i gytuno gyda NRW cyn dechrau'r gwaith er mwyn sicrhau nad oes unrhyw effeithiau andwyol ar gyfanrwydd y safle a ddiogelir ▪ Ni chaniateir unrhyw waith yn ystod y nos, a fyddai'n arwain at gynnydd neu newidiadau mewn lefelau golau nosol, o fewn neu'n gyfagos at ACA Cloddfeydd Coedwig Gwydyr, ACA Coedydd Derw a Safleoedd Ystlumod Meirionnydd ac ACA Glynllifon er mwyn diogelu rhywogaethau ystlumod cymwys

Trafnidiaeth	
Cynllun Lleol Trafnidiaeth ar y Cyd Gogledd Cymru - Drafft ar gyfer Ymgynghori Tachwedd (2014)	
	▪ Bydd gwrychoedd yn cael eu diogelu a'u cadw cyn belled ag y bo modd er mwyn cynnal llwybrau cymudo rhywogaethau ystlumod cymwys ac osgoi darnio cynefinoedd. Os oes unrhyw dynnu gwrychoedd yn angenrheidiol, bydd rhaid plannu gan ddefnyddio rhywogaethau brodorol lleol yn eu lle Ni ystyrir y byddai'r JLTP yn cael effaith sylweddol debygol ar safleoedd dynodedig Ewropeaidd ar yr amod: ▪ Bod y cynlluniau yn symud ymlaen yn unol â'r mesurau uchod ▪ Bod yr holl ganiatâd cynllunio a statudol perthnasol yn cael ei sicrhau cyn i'r gwaith ddechrau ▪ Bod y gwaith yn cael ei wneud yn unol â'r canllawiau cynllunio a deddfwriaeth berthnasol

Dŵr

Dŵr	
Cynllun Rheoli Adnoddau Dŵr Terfynol Dŵr Cymru 2015-2040	
Perchennog y Cynllun/ Awdurdod Cymwys	**Dŵr Cymru**
Rhanbarth / Ardal dan Sylw	**Ffin Dŵr Cymru**
Gwaith Cysylltiedig - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad Priodol	Amec (2013) Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd Dŵr Cymru o Ddrafft Diwygiedig Cynllun Rheoli Adnoddau Dŵr 2013 - Asesiad o'r Opsiynau a Ffefrir
Manylion y Ddogfen	**Effeithiau Posib a allai achosi effeithiau 'cyfunol'**
Mae'r CRhAD yn dangos sut y bydd y cyflenwad o ddŵr sydd ar gael a'r galw am ddŵr gan gwsmeriaid yn cael eu cydbwyso yn ystod y cyfnod hyd at 2040. Y nod yw cynnal cyflenwad dŵr mor effeithlon â phosibl ym mhob un o'r 24 Parth Adnoddau Dŵr. Mae'r Cynllun yn amlygu dau fater o bwys sy'n effeithio ar argaeledd adnoddau dŵr ar hyn o bryd: • Canlyniad yr ymarfer 'Adolygu Cydsyniadau' (RoC) Cyfoeth Naturiol Cymru a wnaed yng ngoleuni'r Gyfarwyddeb Cynefinoedd Ewropeaidd; ac • Asesiad wedi'i ddiweddaru o effaith bosibl newid yn yr hinsawdd ar yr amgylchedd dŵr yng Nghymru, fel y nodir yn Amcanestyniadau Newid yn yr Hinsawdd y DU 2009 (UKCP09) diweddaraf, a allai leihau faint o ddŵr sydd ar gael ar gyfer cyflenwad, a chynyddu'r galw gan gwsmeriaid	• Noda'r Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (2013) bod y CRhAD yn cyfrif am y Gostyngiadau Cynaliadwyedd sy'n ofynnol gan y RoC, ac felly mae'n benodol yn cyfrif am yr effeithiau sy'n digwydd yn y safleoedd Ewropeaidd (neu a ragwelir a fydd yn digwydd) o ganlyniad i gydsyniadau adnoddau dŵr presennol. Gyda'i gilydd, mae'r prosesau RoC a CRhAD hefyd yn sicrhau (cyn belled ag y gellir ei gyflawni) na fydd y newidiadau yn y galw i'r dyfodol yn effeithio ar unrhyw safleoedd Ewropeaidd (mae hyn yn cael ei gynorthwyo gan gylch adolygu pum mlynedd CRhAD, sy'n monitro perfformiad y CRhAD a chaniatáu ar gyfer addasu'r rhagolygon galw). • Casglodd yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd bod y rhan fwyaf o'r Opsiynau a Ffefrir (ochr gyflenwi)yn annhebygol o gael effeithiau sylweddol (yn unigol nac ar y cyd) ar unrhyw safleoedd Ewropeaidd, naill ai oherwydd absenoldeb llwybrau effaith; risg digon isel y bydd effeithiau'n digwydd lle ceir llwybrau; neu oherwydd y gellir nodi mesurau amgylcheddol addas ac y gellir dibynnu arnynt i osgoi unrhyw effeithiau sylweddol neu andwyol. Ni fydd yr opsiynau ar yr ochr alw yn cael unrhyw effeithiau sylweddol posibl y gellir eu hasesu ar y lefel strategol.

Mae'r ddwy elfen hon yn sylweddol leihau, neu ddileu, y gwargedion adnoddau dŵr mewn rhai parthau, a hyd yn oed yn creu diffygion a allai fod angen buddsoddiad sylweddol i ymdrin â nhw.

O'r 24 parth adnoddau dŵr, mae'r asesiadau CRhAD yn cadarnhau y rhagwelir diffyg rhwng cyflenwad a galw mewn 5 ohonynt dros y cyfnod cynllunio i 2040. Y parthau adnoddau dŵr hyn yw:

- Gogledd Eryri / Ynys Môn
- Tywyn / Aberdyfi
- Sir Benfro
- Aberhonddu / Portis
- SEWCUS

Yng Ngogledd Eryri Ynys Môn, gyrrir y diffyg erbyn 2024 gan gyfuniad o well dealltwriaeth o'r galw a ragwelir a hefyd effeithiau posibl newid yn yr hinsawdd. Er mwyn cynnal y cydbwysedd rhwng galw a chyflenwad yn y parth hwn i 2040, bydd dŵr yn cael ei drosglwyddo o Gwm Dulyn i'r parth, bydd lefelau gollyngiadau yn cael eu gwella, a bydd gwaith effeithlonrwydd dŵr yn cael ei wneud i wella'r dŵr sydd ar gael i'w defnyddio o oddeutu 4Ml/d.

Yn Nhywyn Aberdyfi, mae'r diffyg y rhagwelir ar ôl 2016 yn cael ei yrru gan effaith bosibl newid yn yr hinsawdd wedi'i gyfuno â gwell rhagolygon galw i 2040. Mae'r Cynllun yn cynnig trosglwyddo dŵr crai o dynnu dŵr afon newydd yn Afon Dysynni a throsglwyddo'r dŵr hwn i WTW Penybont sydd â chapasiti dros ben, a thrwy hynny wneud y defnydd gorau o'r ased presennol hwn. Bydd angen capasiti triniaeth ychwanegol yn ddiweddarach yng nghyfnod cynllunio'r ased

- Casglodd y CRhAD y gallai Opsiwn 8108.4 (Aberhonddu-Portis: gollyngiadau ychwanegol o Gronfa Ddŵr Wysg), Opsiwn 8206.1 (Sir Benfro: Ailosod ffynhonnell Milton ar gyfer defnydd diwydiannol) ac Opsiwn 8026.20 (Sir Benfro: Trosglwyddo WTW Llys y frân i Breseli) gael effeithiau sylweddol, ond nad yw'r rhain yn debygol o fod yn andwyol, yn seiliedig ar y data a'r wybodaeth sydd ar gael. Yn allweddol, fodd bynnag, bydd y CRhAD yn cadw hyblygrwydd - nid yw'n set anhyblyg o gynigion na ellir gwyro oddi wrthynt – a gellir dibynnu ar hyn (ynghyd â'r dulliau diogelu a ddarperir gan y cylch adolygu pum mlynedd a gofynion arferol Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd lefel prosiect) i sicrhau na fydd effeithiau andwyol yn digwydd ar unrhyw safle Ewropeaidd o ganlyniad i weithrediad y CRhAD.

Casglodd yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd na fydd y CRhAD yn cael unrhyw effeithiau sylweddol nac andwyol ar unrhyw safle Ewropeaidd o ganlyniad i'w weithredu (yn unigol nac mewn cyfuniad â chynlluniau a rhaglenni eraill), a bod digon o fesurau diogelu ar waith i sicrhau hyn.

hwn i gynnal y cydbwysedd rhwng galw a chyflenwad. Hefyd ymgymerir â gweithredu mesurau effeithlonrwydd dŵr. Yn Sir Benfro, lle mae'r diffyg wedi cael ei yrru gan effaith sylweddol y RoC ac effeithiau posibl newid yn yr hinsawdd, cadarnhaodd yr astudiaeth amgylcheddol lefel y gostyngiadau trwydded efallai a fydd eu hangen ar y Cleddau Ddu. Bydd y rhain yn dod i rym o Ebrill 2018, a bydd angen trosglwyddo dŵr crai o gronfa Llys y Frân i WTW Preseli o 3.6Ml/d ar ôl 2018. Hefyd mae angen mewnforio dŵr o'r System Defnydd Cysylltiol Tywi sydd gerllaw, ynghyd â gostyngiad pellach mewn gollyngiadau o oddeutu 4Ml/d erbyn 2024 ac adfer tyllau turio Milton (c2.5Ml/d) i gynnal cydbwysedd cyflenwad a galw hyd at 2040. Yn Aberhonddu Portis, bydd gostyngiadau a yrrir gan y Gyfarwyddeb Cynefinoedd ar Afon Wysg yn cyfyngu tyniadau o ffynhonnell dŵr daear Aberhonddu, gan leihau allbwn y ffynhonnell. Datblygwyd model adnoddau dŵr newydd ar gyfer yr ardal hon. Mae efelychiad modelu'r system gyflenwi wedi gwella cywirdeb yr allbwn defnyddiadwy parthol, gan gyfrif am gyfyngiadau rhwydwaith a lleihad trwyddedau. Hefyd diwygiwyd y galw a ragwelir ar gyfer y parth, gan ystyried gwell cydbwysedd rhwng galw a chyflenwad ar draws y parth. O ganlyniad, bydd gollyngiadau ychwanegol o gronfa Wysg yn ychwanegu at y llif sydd ar gael yn Afon Wysg pan fo angen. Yn SEWCUS, nodwyd diffyg bach o 0.5Ml/d ym mlwyddyn olaf y cyfnod cynllunio. Bydd hyn yn cael ei reoli trwy roi gweithgareddau canfod gollyngiadau ychwanegol ar waith.	

Dŵr	
Cynllun Drafft Rheoli Basn Afon Gorllewin Cymru - Dogfen Ymgynghori 2015.	
Perchennog y Cynllun/ Awdurdod Cymwys	Cyfoeth Naturiol Cymru
Rhanbarth / Ardal dan Sylw	Hanner gorllewinol Cymru o Fro Morgannwg yn y de i Sir Ddinbych yn y gogledd.
Gwaith Cysylltiedig - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad Priodol	Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd ddim ar gael eto
Manylion y Ddogfen	**Effeithiau Posib a allai achosi effeithiau 'cyfunol'**
Mae'r Cynllun yn canolbwyntio ar warchod, gwella a defnyddio'r amgylchedd dŵr yn gynaliadwy. Mae nifer o sefydliadau ac unigolion yn cynorthwyo i warchod a gwella'r amgylchedd dŵr er lles pobl a bywyd gwyllt. Mae'r Cynllun yn mabwysiadu dull integredig newydd yn unol â *Rhaglen Lywodraethu* Llywodraeth Cymru, Mesur yr Amgylchedd a Chynllun Morol Cenedlaethol Cymru. Mae elfennau hanfodol y dull integredig newydd hwn yn cynnwys; bod yn seiliedig ar ardal, cynnwys ymgysylltu â rhanddeiliaid drwy gydol y cyfnod, cynllunio a chyflwyno ar y raddfa fwyaf priodol, cynllunio ar gyfer y tymor hir, cynllunio i sicrhau manteision lluosog, bod yn seiliedig ar dystiolaeth, a chanolbwyntio ar bobl. Mae'r cynllun yn disgrifio'r ardal basn afon sy'n cael ei rannu'n naw dalgylch (Clwyd, Conwy, Ynys Môn, Llŷn ac Eryri, Meirionnydd, Teifi a Gogledd Ceredigion, Afonydd Arfordirol Cleddau a Sir Benfro, Bae Caerfyrddin a Gŵyr, a Thawe i Dregatwg), a'r pwysau y mae'r amgylchedd dŵr yn ei wynebu.	Bydd potensial i'r cynllun hwn wella ansawdd cynefin safleoedd Ewropeaidd yn dylanwadu ar effaith bosibl polisïau i'r dyfodol, a'r llinell sylfaen y mesurir hwy yn ei erbyn. Nid yw'r Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd ar gael eto.

Dŵr	
Cynllun Drafft Rheoli Basn Afon Gorllewin Cymru - Dogfen Ymgynghori 2015.	
Nod y CRhBA yw datblygu rhaglen integredig o fesurau erbyn 2021 sy'n bodloni amcanion y Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr sy'n; atal dirywiad mewn statws, cyflawni'r amcanion ar gyfer ardaloedd gwarchodedig, a nodau i gyflawni statws cyffredinol dda ar gyfer dŵr wyneb a dŵr daear. Nodwyd nifer o fesurau er mwyn cyflawni'r amcanion hyn, sy'n cynnwys camau gweithredu lleol; caiff y mesurau hyn eu trefnu o dan y pynciau canlynol: ▪ Ardaloedd gwarchodedig ▪ Addasiadau ffisegol ▪ Rheoli llygredd o garthion a dŵr gwastraff ▪ Rheoli llygredd o drefi, dinasoedd a thrafnidiaeth ▪ Newidiadau i lif naturiol a lefelau o ddŵr ▪ Rheoli rhywogaethau anfrodorol goresgynnol ▪ Rheoli llygredd o ardaloedd gwledig ▪ Rheoli llygredd o fwyngloddiau ▪ Rheoli effeithiau asideiddio Mae'r Cynllun hefyd yn tynnu sylw at atebion ymarferol y gall pawb eu cymryd i gyfrannu at gyflawni'r amcanion a osodwyd. Mae'r rhain yn cynnwys mesurau ynglŷn ag; atal llygredd i afonydd, llynnoedd, dŵr daear a'r môr, arbed dŵr yn yr ardd, arbed dŵr yn y tŷ neu swyddfa, a helpu i ymdrin â'r bygythiad gan rywogaethau anfrodorol goresgynnol.	

Dŵr	
Cynllun Rheoli Basn Afon Ddyfrdwy 2015-2021 Crynodeb Arfaethedig (Hydref 2015)	
Perchennog y Cynllun/ Awdurdod Cymwys	Cyfoeth Naturiol Cymru
Rhanbarth / Ardal dan Sylw	Ardal Basn Afon Ddyfrdwy – Ardal o 2,251 cilomedrau sgwâr yng Ngogledd-ddwyrain Cymru, Swydd Gaer, Sir Amwythig a Chilgwri.
Gwaith Cysylltiedig - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad Priodol	Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd ddim ar gael eto
Manylion y Ddogfen	**Effeithiau Posib a allai achosi effeithiau 'cyfunol'**
Mae'r Cynllun yn canolbwyntio ar warchod, gwella a defnyddio'r amgylchedd dŵr yn gynaliadwy. Mae nifer o sefydliadau ac unigolion yn cynorthwyo i warchod a gwella'r amgylchedd dŵr er lles pobl a bywyd gwyllt. Mae'r Cynllun yn mabwysiadu dull integredig newydd yn unol â *Rhaglen Lywodraethu* Llywodraeth Cymru, Mesur yr Amgylchedd a Chynllun Morol Cenedlaethol Cymru. Mae elfennau hanfodol y dull integredig newydd hwn yn cynnwys; bod yn seiliedig ar ardal, cynnwys ymgysylltu â rhanddeiliaid drwy gydol y cyfnod, cynllunio a chyflwyno ar y raddfa fwyaf priodol, cynllunio ar gyfer y tymor hir, cynllunio i sicrhau manteision lluosog, bod yn seiliedig ar dystiolaeth, a chanolbwyntio ar bobl. Mae'r cynllun yn disgrifio'r ardal basn afon, a'r pwysau sy'n wynebu'r amgylchedd dŵr. Mae pwysigrwydd strategol y Ddyfrdwy fel ffynhonnell dŵr yfed a'r risg a berir iddi gan lygredd wedi arwain at weld Afon Ddyfrdwy yn dod yn un o'r afonydd mwyaf gwarchodedig yn Ewrop. Yn 1999, dynodwyd	Bydd potensial i'r cynllun hwn wella ansawdd cynefin safleoedd Ewropeaidd yn dylanwadu ar effaith bosibl polisïau i'r dyfodol, a'r llinell sylfaen y mesurir hwy yn ei erbyn. Nid yw'r Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd ar gael eto.

Dŵr	
Cynllun Rheoli Basn Afon Ddyfrdwy 2015-2021 Crynodeb Arfaethedig (Hydref 2015)	
y rhan isaf o afon Ddyfrdwy fel Parth Gwarchod Dŵr cyntaf y DU, a hyd dyma'r unig un. Mae Ardal Basn Afon Ddyfrdwy yn unigryw gan ei bod yn cael ei hystyried yn ddalgylch yn ei hawl ei hun. Dengys y CRhBA beth y mae hyn yn ei olygu i gyflwr presennol yr amgylchedd dŵr, a pha gamau a gymerir i ymdrin â'r pwysau a nodwyd. Nod y CRhBA yw datblygu rhaglen integredig o fesurau erbyn 2021 sy'n bodloni amcanion y Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr sy'n; atal dirywiad mewn statws, cyflawni'r amcanion ar gyfer ardaloedd gwarchodedig, a nodau i gyflawni statws cyffredinol dda ar gyfer dŵr wyneb a dŵr daear. Nodwyd nifer o fesurau er mwyn cyflawni'r amcanion hyn, sy'n cynnwys camau gweithredu lleol; caiff y mesurau hyn eu trefnu o dan y pynciau canlynol: ▪ Ardaloedd gwarchodedig ▪ Addasiadau ffisegol ▪ Rheoli llygredd o garthion a dŵr gwastraff ▪ Rheoli llygredd o drefi, dinasoedd a thrafnidiaeth ▪ Newidiadau i lif naturiol a lefelau o ddŵr ▪ Rheoli rhywogaethau anfrodorol goresgynnol ▪ Rheoli llygredd o ardaloedd gwledig ▪ Rheoli llygredd o fwyngloddiau ▪ Rheoli effeithiau asideiddio Mae'r Cynllun hefyd yn tynnu sylw at atebion ymarferol y gall pawb eu cymryd i gyfrannu at gyflawni'r amcanion a osodwyd. Mae'r rhain yn cynnwys mesurau ynglŷn ag; atal llygredd i afonydd, llynnoedd, dŵr daear a'r môr, arbed dŵr	

Dŵr	
Cynllun Rheoli Basn Afon Ddyfrdwy 2015-2021 Crynodeb Arfaethedig (Hydref 2015)	
yn yr ardd, arbed dŵr yn y tŷ neu swyddfa, a helpu i ymdrin â'r bygythiad gan rywogaethau anfrodorol goresgynnol.	

Dŵr	
Dŵr ar gyfer bywyd a bywoliaeth - Cynllun Rheoli Basn Afon ar gyfer Ardal Basn Afon Hafren (2015 Crynodeb Arfaethedig)	
Perchennog y Cynllun/ Awdurdod Cymwys	Asiantaeth yr Amgylchedd
Rhanbarth / Ardal dan Sylw	Mae Ardal Basn Afon Hafren yn ymestyn dros 21,590km, gyda thraean o'r ardal yng Nghymru
Gwaith Cysylltiedig - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad Priodol	Ddim ar gael
Manylion y Ddogfen	**Effeithiau Posib a allai achosi effeithiau cyfunol**
Mae'r Cynllun yn canolbwyntio ar warchod, gwella a defnyddio'r amgylchedd dŵr yn gynaliadwy. Mae nifer o sefydliadau ac unigolion yn cynorthwyo i warchod a gwella'r amgylchedd dŵr er lles pobl a bywyd gwyllt. Mae'r Cynllun yn mabwysiadu dull wedi ei seilio ar ddalgylchoedd er mwyn lleihau'r gap rhwng cynllunio rheoli strategol ar lefel ardal basn afon a gweithgaredd ar raddfa corff dŵr lleol. Mae'r amcanion amgylcheddol yn cyd-fynd gydag amcanion y GFFD ac maent wedi eu gosod ar gyfer pob un o'r ardaloedd sydd wedi eu hamddiffyn a chyrff dŵr yn yr ardal basn afon.	Bydd potensial i'r cynllun hwn wella ansawdd cynefin safleoedd Ewropeaidd yn dylanwadu ar effaith bosibl polisïau i'r dyfodol, a'r llinell sylfaen y mesurir hwy yn ei erbyn. Mae'r ArhC yn nodi fod yr amrywiaeth o fesurau lliniaru sydd ar gael yn galluogi dod i'r casgliad nad yw'r CRHBA yn debygol o gael effaith arwyddocaolar unrhyw safleoedd Ewropeaidd, ar ben eu hunain neu mewn cyfuniad ag unrhyw gynllun neu phrosiect. Nid oes angen amd AA ar y lefel strategol hwn,

Dŵr	
Dŵr ar gyfer bywyd a bywoliaeth - Cynllun Rheoli Basn Afon ar gyfer Ardal Basn Afon Hafren (2015 Crynodeb Arfaethedig)	
Nod y CRhBA yw datblygu rhaglen integredig o fesurau erbyn 2021 sy'n bodloni amcanion y Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr sy'n; atal dirywiad mewn statws, cyflawni'r amcanion ar gyfer ardaloedd gwarchodedig, a nodau i gyflawni statws cyffredinol dda ar gyfer dŵr wyneb a dŵr daear. Craidd y Cynllun drafft yw diweddariad i'r amcanion statws ar gyfer pob corff dŵr. I lawer o ddyfroedd, yr amcan hwn fydd statws da diofyn y Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr (WFD). I rai o'r dyfroedd, lle mae asesiad yn awgrymu bod costau o gyflawni statws da yn fwy na'r manteision, cynigir amcan llai llym. Mae'r amcanion arfaethedig hefyd yn cymryd i ystyriaeth ofynion y Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr i atal dirywiad mewn statws. Mae Ardal Basn Afon Hafren yn cynnwys 10 o ddalgylchoedd rheoli, sydd yn isrannu'n 36 o ddalgylchoedd rheoli gweithredol. Mae'r Cynllun yn nodi bod materion rheoli dŵr pwysig yn cynnwys; addasu ffisegol, llygredd o ddŵr gwastraff, llygredd o drefi, dinasoedd a thrafnidiaeth, newidiadau i'r llif naturiol a lefel y dŵr, effeithiau negyddol rhywogaethau anfrodorol goresgynnol, llygredd o ardaloedd gwledig, a llygredd o fwyngloddiau segur. Mae'r cynllun yn disgrifio'r ardal basn afon, a'r pwysau y mae'r amgylchedd dŵr yn ei wynebu. Mae'n dangos beth mae hyn yn ei olygu i gyflwr presennol yr amgylchedd dŵr, a pha gamau a gymerir i ymdrin â'r pwysau. Mae'r Cynllun yn nodi rhaglen gryno o'r mesurau a fydd yn cyfrannu at gyflawni'r amcanion arfaethedig. Caiff y mesurau eu nodi a'u trefnu o	

Dŵr	
Dŵr ar gyfer bywyd a bywoliaeth - Cynllun Rheoli Basn Afon ar gyfer Ardal Basn Afon Hafren (2015 Crynodeb Arfaethedig)	
dan y pynciau canlynol: - Mesurau i atal dirywiad - Prif raglen mesurau 2021 - Mesurau lleol - Mesurau ychwanegol i gyflawni amcanionardaloedd wedi eu hamddiffyn.	

Dŵr	
Cynllun Rheoli Traethlin Gorllewin Cymru 2 – Grwpiau Arfordirol Bae Ceredigion ac Ynys Enlli i Ben y Gogarth (Mehefin 2012)	
Perchennog y Cynllun/ Awdurdod Cymwys	Datblygwyd Cynllun Rheoli'r Traethlin ar ran Cyngor Sir Penfro, Cyngor Sir Ceredigion, Cyngor Gwynedd, Cyngor Sir Ynys Môn, Cyngor Sir Powys, Cyngor Sir Conwy a Chyfoeth Naturiol Cymru a Grŵp Llywio Cleientiaid sy'n cefnogi Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Network Rail, Awdurdod Parc Cenedlaethol Sir Penfro ac Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri. Awdurdod Cymwys – Cyngor Sir Penfro
Rhanbarth / Ardal dan Sylw	Y rhan o'r arfordir sy'n ymestyn o St. Anne's Head i Ben y Gogarth, yn cynnwys Ynys Môn.
Gwaith Cysylltiedig - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad Priodol	Royal Haskoning (Hydref 2010) Atodiad i: Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd, Cyngor Sir Penfro yn: Royal Haskoning (Chwefror 2011) Cynllun Rheoli Traethlin Gorllewin Cymru 2 – Grwpiau Arfordirol Bae Ceredigion ac Ynys Enlli i Ben y Gogarth - Cyngor Sir Penfro

<table>
<tr><th colspan="2">Dŵr</th></tr>
<tr><th colspan="2">Cynllun Rheoli Traethlin Gorllewin Cymru 2 – Grwpiau Arfordirol Bae Ceredigion ac Ynys Enlli i Ben y Gogarth (Mehefin 2012)</th></tr>
<tr><th>Manylion y Ddogfen</th><th>Effeithiau Posib a allai achosi effeithiau 'cyfunol'</th></tr>
<tr><td>Dogfen bolisi ar gyfer cynllunio i reoli gwaith amddiffyn yr arfordir yw'r CRhT. Mae'n cadw mewn cof fentrau cynllunio a gofynion deddfwriaethol eraill a'i fwriad yw bod o gymorth wrth gynllunio'n strategol ac yn ehangach. Mae'n ystyried amcanion, polisïau a gofynion rheoli ar gyfer tri phrif gyfnod; o'r presennol, y tymor canolig a'r tymor hir, yn cyfateb yn fras i gyfnodau amser 0 i 20 mlynedd, 20 i 50 mlynedd a 50 i 100 mlynedd yn eu tro.

Amcanion y CRhT yw :
▪ Nodi risgiau i bobl ac i'r amgylchedd datblygedig, hanesyddol a naturiol yn sgil llifogydd ac erydu yn ardal astudiaeth CRhT2 ;
▪ Nodi cyfleon i gynnal a chadw a gwella'r amgylchedd trwy reoli'r risgiau yn sgil llifogydd ac erydu arfordirol;
▪ Nodi'r dewis bolisïau ar gyfer rheoli risgiau yn sgil llifogydd ac erydu dros y ganrif nesaf;
▪ Nodi'r canlyniadau o roi'r dewis bolisïau ar waith;
▪ Llunio trefniadaethau ar gyfer monitro pa mor effeithiol ydi'r polisïau hyn;
▪ Rhoi gwybod i eraill fel bod defnydd tir cynllunio a datblygu'r traethlin yn y dyfodol yn cadw mewn cof y risg a'r dewis bolisïau;
▪ Peidio ag annog datblygu amhriodol mewn ardaloedd lle mae risg uchel o lifogydd ac erydu; a
▪ Cwrdd â deddfwriaeth cadwraeth natur rhyngwladol a chenedlaethol ac anelu at gyflawni'r amcanion bioamrywiaeth.</td><td>Nododd yr ARhC a gynhaliwyd ym mis Hydref 2010 ar gyfer y cynllun hwn, nifer o Barthau Datblygu Polisïau PDZs (11, 12, 13, 16 ac 20) yn ardal CDLl ar y Cyd Gwynedd a Môn, lle nad oedd modd dod i'r casgliad na fyddai eu cyfres o bolisïau yn cael effaith andwyol ar gyfanrwydd y safleoedd rhyngwladol neu bod effaith andwyol yn debygol (pan nad oes mesurau osgoi).
Credir bod y Parthau Datblygu Polisïau yn cael effaith andwyol ar y safleoedd a ganlyn:
▪ ACA Pen Llŷn a'r Sarnau – mae disgwyl i ofynion 11 - 13 y Parthau Datblygu Polisïau ostwng y fflat dywod rynglanwol a'r cynefinoedd morfeydd
▪ ACA y Fenai a Bae Conwy – mae disgwyl i ofynion 16 ac 20 y Parthau Datblygu Polisïau ostwng cynefin y fflat dywod rynglanwol
▪ ACA arfordir Môn: Morfa - mae disgwyl i ofyniad 16 y Parthau Datblygu Polisïau ostwng cynefin y fflat laid rynglanwol

Dylid ystyried yn ofalus y safleoedd Ewropeaidd uchod. Gallai unrhyw ddatblygiad ger yr ardaloedd hyn neu ynddynt achosi effeithiau cyfunol.</td></tr>
</table>

Dŵr	
Cynllun Rheoli Traethlin Gorllewin Cymru 2 – Grwpiau Arfordirol Bae Ceredigion ac Ynys Enlli i Ben y Gogarth (Mehefin 2012)	
Wrth ddatblygu'r CRhT, mae'r arfordir wedi'i rannu'n saith Ardal Arfordirol cyffredinol. Ymhob un Ardal Arfordirol, ystyriwyd polisïau'r cynllun y tu mewn i Barthau Datblygu Polisïau (PDP). Cynrychiolir polisïau cyffredinol rheoli'r traethlin sy'n cyflawni'r cynllun (a ddiffinnir gan Defra) yn y datganiadau: ▪ Dim Tarfu Gweithredol (DTG): lle nad oes buddsoddiad mewn amddiffyn yr arfordir neu waith arno ▪ Dal y Traethlin (DyG): trwy gynnal neu newid safon y warchodaeth. Dylai'r polisi hwn fod ar gyfer y sefyllfaoedd hynny lle gwneir gwaith o flaen yr amddiffynfeydd presennol (megis ail-lenwi'r traeth, ailgodi rhan isaf strwythur, adeiladu morgloddiau yn y môr ac ati) er mwyn gwella neu gynnal safon y warchodaeth y mae'r llinell amddiffyn bresennol yn ei rhoi. ▪ Cysoni Rheolaeth (CRh): trwy ganiatáu i'r lan symud yn ôl ac ymlaen, gan reoli neu gyfyngu ar symudiad (megis gostwng erydu neu godi amddiffynfeydd newydd ar ochr y tir i'r amddiffynfeydd gwreiddiol). ▪ Gwthio'r Lan Ymlaen (GLY): trwy godi amddiffynfeydd newydd ar ochr y môr i'r amddiffynfeydd gwreiddiol. Dylid cyfyngu ar y defnydd a wneir o'r polisi hwn i'r unedau polisi hynny lle ystyrir adfer tir sylweddol.	

Gwastraff a Mwynau

Gwastraff a Mwynau	
Cynllun Gwastraff Rhanbarthol Gogledd Cymru Adolygiad 1af (2003-2013 – Adolygwyd 2009)	
Perchennog y Cynllun/ Awdurdod Cymwys	Y Grŵp Gwastraff Rhanbarthol Gogledd Cymru gyda chymeradwyaeth ffurfiol gan bob awdurdod lleol cyfansoddol
Rhanbarth / Ardal dan Sylw	Ardaloedd gweinyddol yr ardaloedd a ganlyn: Cyngor Sir Conwy; Cyngor Sir Ddinbych; Cyngor Sir y Fflint; Cyngor Gwynedd; Cyngor Sir Ynys Môn ; Cyngor Sir Powys; Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri; a Chyngor Bwrdeistrefol Sirol Wrecsam.
Gwaith Cysylltiedig - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad Priodol	Amherthnasol
Manylion y Ddogfen	**Effeithiau Posib a allai achosi effeithiau 'cyfunol'**
Prif bwrpas y Cynllun yw darparu fframwaith cynllunio defnydd tir a fydd yn cynorthwyo i ddarparu rhwydwaith cynhwysfawr, integreiddiedig a chynaliadwy o gyfleusterau i reoli gwastraff er drwy'r cyfan o Ranbarth Gogledd Cymru. Mae'r cynllun, sy'n ymdrin â'r holl wastraff a reolir, Gwastraff Solet Trefol (MSW), Gwastraff Masnachol a Diwydiannol (C&I), Gwastraff Adeiladu a Dymchwel (C&D), Gwastraff Peryglus, a Gwastraff Amaethyddol. Mae'r Cynllun yn rhoi arweiniad yng Nghynlluniau Datblygu Lleol yr Awdurdodau hynny ar sut y dylai'r Awdurdodau unigol yn y rhanbarth gynllunio ar gyfer rheoli eu gwastraff yn gynaliadwy yn y dyfodol. Gwna hyn trwy ragweld pa wastraff a gaiff ei greu yn ardal pob awdurdod yn ogystal â rhoi sylw bras i'r gwahanol ddulliau a chyfleusterau rheoli gwastraff sydd ar gael.	Dogfen arweiniol yw'r Cynllun sy'n rhoi gwaelodlin a chyngor i Awdurdodau Cynllunio Lleol fel bod modd iddynt wneud penderfyniadau ynghylch a ddylent ddyrannu cyfleusterau newydd i reoli gwastraff. O'r herwydd, mae'n annhebygol y bydd unrhyw effeithiau cyfunol.

Gwastraff a Mwynau	
Cynllun Gwastraff Rhanbarthol Gogledd Cymru Adolygiad 1af (2003-2013 – Adolygwyd 2009)	
Mae'r Cynllun yn nodi nad yw'r seilwaith rheoli gwastraff presennol yn Rhanbarth y Gogledd yn ddigonol i ddelio â'r gwastraff cyfredol a disgwyliedig, yn enwedig seilwaith i ymdrin â gwastraff gweddilliol. Roedd y Cynllun gyntaf yn cynnwys dwy elfen oedd â goblygiadau gofodol; roedd yn dyrannu'r capasiti gofynnol ar gyfer pob math o gyfleuster i reoli gwastraff/ adfer adnoddau i bob ardal awdurdod lleol gyda'r bwriad o ddarparu ar gyfer bodloni'r gofynion capasiti hyn mewn Cynlluniau Datblygu; a rhoddodd arweiniad ynglŷn â'r gofynion lleoliadol i bob cyfleuster er mwyn cynorthwyo awdurdodau cynllunio lleol i ddyrannu safleoedd. Nododd yr adolygiad na wnaeth y dull hwn ymdrin yn llawn â lleoliad a dosbarthiad y cyfleusterau a allai wasanaethu mwy nag un ardal awdurdod lleol, ac o'r herwydd un o'r elfennau allweddol a nodwyd ar gyfer yr adolygiad oedd datblygu'r elfen ofodol ymhellach. Daeth yr AC, AAS a'r AEI ar yr Opsiynau Rheoli Gwastraff Strategol i'r casgliad nad oes yn gyffredinol unrhyw opsiwn rheoli gwastraff gorau. Fodd bynnag, ystyrir mai'r 7 prif opsiwn uchaf yw'r mwyaf cynaliadwy, ymarferol ac addas. Ar ôl i ymgynghori fethu â nodi opsiwn clir a ffefrir, gwnaed y penderfyniad i gadw'r 7 opsiwn fel y fframwaith ar gyfer cynllunio gwastraff yng Ngogledd Cymru.	

Gwastraff a Mwynau	
Datganiad Technegol Rhanbarthol Gogledd Cymru Adolygiad 1af Fersiwn Derfynol (2014)	
Perchennog y Cynllun/ Awdurdod Cymwys	Paratowyd y Datganiad Technegol Rhanbarthol gan Weithgor Agregau Rhanbarthol Gogledd Cymru (GARhGC) gyda chyfraniad ar adegau allweddol gan Fforwm Aelodau Rhanbarthol
Rhanbarth / Ardal dan Sylw	Mae'r ardal y mae Gweithgor Agregau Rhanbarthol Gogledd Cymru ac, felly, y Datganiad Technegol Rhanbarthol, yn ymwneud â hi yn cynnwys Ynys Môn, Gwynedd, Parc Cenedlaethol Eryri, Conwy, Sir Ddinbych, Sir y Fflint a Wrecsam.
Gwaith Cysylltiedig - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad Priodol	
Manylion y Ddogfen	**Effeithiau posib all greu effeithiau 'cyfunol'**

Prif bwrpas y datganiad yw nodi'r strategaeth ar gyfer darparu'r agregau yn rhanbarth Gogledd Cymru hyd at 2021. Fel bo'n briodol, bydd Awdurdodau Cynllunio Mwynau yng Ngogledd Cymru yna'n cynnwys dyraniadau ar gyfer darparu agregau yn y dyfodol yn eu hardal, fel rhan o'r broses Cynllun Datblygu Unedol / Cynllun Datblygu Lleol.
 	
O'r herwydd, bydd y Datganiad Technegol Rhanbarthol yn ceisio:
▪ Gwneud y defnydd mwyaf o ddeunyddiau a gwastraff mwynau eilaidd ac eildro.
▪ Diogelu mwynau sydd ar y tir y byddir, o bosib, eu hangen yn y tymor hir
▪ Cydnabod bod ymestyn chwareli agregau yn debygol o fod yn briodol os oes modd cyflawni egwyddorion datblygu cynaliadwy
▪ Os oes angen ardaloedd newydd o gyflenwadau agregau, dylai'r rhain ddod o fannau lle mae cyfyngiadau isel ar yr amgylchedd, a chadw mewn cof oblygiadau cludiant
▪ Cynnal cyflenwad o agregau arforol sy'n gyson ag arfer
	Mae'r cyfanswm o dywod a gymerir o'r tir a'r dosraniad graean a nodir dros 22 mlynedd i Wynedd yn 4.4mt, a chyfanswm y dosraniad cerrig mâl a nodir dros 25 mlynedd i Ynys Môn yw 7mt a 6.75mt i Wynedd.
	
	Posibilrwydd o'r effeithiau cyfunol a ganlyn:
	▪ Colli Cynefin – cymryd tir
	▪ Colli Cynefin wrth Gefn - cymryd tir ger safleoedd Ewropeaidd
	▪ Effeithiau Darnio Cynefinoedd – oherwydd tir a gymerir
	▪ Mwy o darfu – acwstig, llygredd sŵn a golau; ac
	▪ Effeithiau wrth ddefnyddio mwy ar y ffordd – Effeithiau yn sgìl mwy o gerbydau trwm:
	  ▪ effeithiau sŵn uwch (sain, hyd);
	  ▪ mwy o allyriadau o gerbydau;
	  ▪ mwy o farwolaethau ar y ffyrdd; ac
	  ▪ effeithiau mwy o ddarnio.

Gwastraff a Mwynau	
Datganiad Technegol Rhanbarthol Gogledd Cymru Adolygiad 1af Fersiwn Derfynol (2014)	
amgylcheddol da. Mae'r Cynllun yn darparu strategaeth ar gyfer cyflenwi agregau adeiladu yn y dyfodol o fewn y Rhanbarth, gan ystyried y wybodaeth ddiweddaraf sydd ar gael o ran y cydbwysedd rhwng cyflenwad a galw, a syniadau cyfredol ynghylch cynaliadwyedd, gan gynnwys yr egwyddor agosrwydd a chapasiti amgylcheddol. Mae'r Cynllun yn darparu argymhellion strategol; nid oes unrhyw wybodaeth nac arweiniad penodol ar safle. Mae'r RTS felly yn darparu argymhellion i'r Awdurdodau Cynllunio Mwynau ynghylch y symiau o agregau sydd angen eu cyflenwi o'u hardal (dosraniadau) a chyfanswm y tunelli o unrhyw ddyraniadau newydd (ardaloedd ar gyfer gwaith yn y dyfodol) y bydd angen eu gwneud o bosibl yn eu Cynllun Datblygu Lleol er mwyn sicrhau bod darpariaeth ddigonol yn cael ei chynnal drwy gydol cyfnod y Cynllun perthnasol.	

Ynni

Ynni	
Datganiad Polisi Cenedlaethol ar Gynhyrchu Pŵer Niwclear (EN-6) (2011)	
Perchennog y Cynllun/ Awdurdod Cymwys	Adran Ynni a Newid Hinsawdd
Rhanbarth / Ardal dan Sylw	Cymru a Lloegr
Gwaith Cysylltiedig - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad Priodol	Adran Ynni a Newid Hinsawdd (Hydref 2011) Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd o'r Datganiad Polisi Cenedlaethol ar Greu Pŵer Niwclear – Drafft Diwygiedig: Prif Adroddiad
Manylion y Ddogfen	**Effeithiau Posib a allai achosi effeithiau 'cyfunol'**
Mae'r Datganiad Polisi Cenedlaethol (DPS), wrth ei gymryd gyda'r Datganiad Polisi Cenedlaethol Cyffredinol ar gyfer Ynni (EN-1), yn brif sail ar gyfer penderfyniadau a gymerir gan y Comisiwn Cynllunio Isadeiledd ar geisiadau y mae'n ei dderbyn i godi atomfeydd niwclear newydd ar safleoedd yng Nghymru a Lloegr ac a restrir yn y DPS hwn. Yn rhan 4 y DPS rhestrir y safleoedd y mae'r Llywodraeth wedi'u hasesu i fod o bosib yn addas ar gyfer datblygiad o'r fath cyn diwedd 2025. Dyma nhw: ▪ Bradwell; ▪ Hartlepool; ▪ Heysham; ▪ Hinkley Point; ▪ Oldbury;	Cafwyd ARhC o 'r DPS ar Gynhyrchu Pŵer Niwclear ac roedd yn cynnwys adroddiadau manwl ar effeithiau posib datblygiad sy'n gysylltiedig ag ynni niwclear mewn nifer o safleoedd posib, sy'n cynnwys yr Wylfa. Nid oedd Adroddiad Safle'r ARhC ar gyfer yr Wylfa[2] yn medru diystyru'r posibilrwydd o effeithiau andwyol ar gyfanrwydd safle chwe safle Ewropeaidd (ACA Bae Cemlyn, AGA Ynys Feurig, Bae Cemlyn ac Ynysoedd y Moelrhoniaid, ACA y Fenai a Bae Conwy, AGA Bae Lerpwl, ACA Traeth Lafan ac AGA Ynys Seiriol) oherwydd yr effaith ar adnoddau a lefelau dŵr, colli cynefin (a rhywogaethau) a darnio/gwthio'r arfordir, tarfu (sŵn, golau a gweledol) ac ansawdd aer. Er mwyn rhoi sylw i'r ansicrwydd a nodwyd yn yr ARhC ar lefel strategol, cynigiodd yr Asesiad Priodol gyfres o gamau osgoi a lliniaru i'w hystyried fel rhan o unrhyw ARhC ar lefel prosiect. Asesodd yr ARhC y gallai gweithredu ar y camau lliniaru strategol hyn gynorthwyo i roi sylw i'r effeithiau andwyol a

2 Adran Ynni a Newid Hinsawdd (2010) Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd: Adroddiad Safle ar gyfer yry Wylfa. EN-6: Datganiad Polisi Cenedlaethol ar Gynhyrchu Pŵer Niwclear – Drafft Diwygiedig

Ynni	
Datganiad Polisi Cenedlaethol ar Gynhyrchu Pŵer Niwclear (EN-6) (2011)	
▪ Sizewell; ▪ Sellafield; ac ▪ Yr Wylfa. Mae'r ardal a enwebwyd ac sydd yn Nhrwyn yr Wylfa (yn ardal Cynllun Gwynedd a Môn) yn ymestyn i Fôr Iwerddon oddi ar arfordir gogleddol Ynys Môn, oddeutu 15km i'r gogledd-ddwyrain o Gaergybi, rhwng Bae Cemaes a Bae Cemlyn. Mae'n cynnwys y trwyn i'r de o warchodaeth natur leol Mynydd yr Wylfa ac yn ymestyn i'r dwyrain at gyrion gorllewinol pentref Cemaes i'r de i'r A5025 a phentref Tregele ac i'r gorllewin i gilfach Porth-y-pistyll.	nodwyd ar gyfanrwydd safleoedd Ewropeaidd ond bod raid wrth fwy o ARhC ar lefel prosiect manwl er mwyn dod i gasgliad ynghylch eu heffeithiolrwydd. Daethpwyd i'r casgliad, "yn seiliedig ar brofiad ArhC, barn broffesiynol a'r cyngor yn sgil yr ymgynghoriad, mae'n rhesymol dod i'r casgliad y gallai'r mesurau a awgrymir fod yn ddigonol i osgoi a/neu liniaru'r effeithiau andwyol ar gyfanrwydd safleoedd Ewropeaidd a nodir. Fodd bynnag, nid oes modd bod yn siŵr o effeithlonrwydd y mesurau a fwriedir trwy ArhC ar lefel prosiect, lle bydd manylion penodol y datblygiadau a'r prif ffynonellau data ar gael". Dim ond wrth gael ArhC ar lefel prosiect y mae modd casglu'n hyderus na cheid effaith andwyol ar gyfanrwydd safle."

Ynni	
Datganiad Polisi Cenedlaethol ar Ynni (EN-1) (2011)	
Perchennog y Cynllun/ Awdurdod Cymwys	Adran Ynni a Newid Hinsawdd
Rhanbarth / Ardal dan Sylw	DG
Gwaith Cysylltiedig - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad Priodol	Adran Ynni a Newid Hinsawdd (Hydref 2010) Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd o EN-1 I EN-5
Manylion y Ddogfen	**Effeithiau posib all greu effeithiau 'cyfunol'**
EN-1, sy'n ymwneud â: ● y fframwaith rheoleiddio a pholisi ac amcanion lefel uchel ar gyfer prosiectau yng nghyswllt adeiladau newydd sy'n genedlaethol arwyddocaol ac sy'n cael eu diogelu gan y	Cynhaliwyd Asesiadau Rheoliadau Cynefinoedd (ARhC) a'u cyhoeddi ar gyfer y Datganiadau Polisi Cenedlaethol nad ydynt yn benodol ar gyfer lleoliad EN-1 i EN-5. Ni allai'r ARhC ddod i gasgliad pendant y câi pob safle Ewropeaidd ledled Cymru a Lloegr ei ddiogelu, yn absenoldeb ceisiadau

Ynni	
Datganiad Polisi Cenedlaethol ar Ynni (EN-1) (2011)	

gyfres o Ddatganiadau Polisi Cenedlaethol ac unrhyw ddatblygiad cysylltiedig (y cyfeirir atynt fel Rhaglenni Cenedlaethol Gwella Gorsafoedd (NSIPs)
● yr angen a'r brys am ganiatâd ar gyfer gorsaf ynni newydd a'i chodi gyda'r amcan o gyfrannu at gyflenwad ynni diogel, gwahanol a fforddiadwy, a chefnogi polisïau'r llywodraeth ar ddatblygu cynaliadwy, yn enwedig felly trwy liniaru newid hinsawdd ac addasu iddo;
 	
● yr angen am dechnolegau penodol, yn cynnwys yr adeiladau y mae'r Datganiad Polisi Cenedlaethol hwn yn ymwneud ag o;
 	
● egwyddorion allweddol i'w dilyn wrth archwilio a phenderfynu ar geisiadau;
 	
● rôl Arfarniadau Cynaliadwyedd (gweler Adran 1.7 isod) yng nghyswllt y gyfres o Ddatganiadau Polisi Cenedlaethol ;
 	
● polisi ar arfer da, addasu i newid hinsawdd a materion eraill sy'n berthnasol i fwy nag un Datganiad Technegol Cenedlaethol sy'n dechnolegol benodol; ac
 	
● asesu effeithiau generig nad ydynt yn benodol i dechnolegau penodol, ac ymdrin â nhw
	cynllunio penodol. Cafwyd nad oedd dewis clir arall a fyddai'n hwyluso gwaith datblygu gorsaf ynni ar raddfa fawr heb niweidio safleoedd Ewropeaidd. Yna noda'r ARhC yr achos dros ddatblygu gorsaf ynni newydd sy'n hanfodol ar gyfer sicrhau'r ymrwymiad ar gyfer ynni glân, diogel a fforddiadwy. Mae, hefyd, yn nodi'r meini prawf ar gyfer darparu cynefin cyfadferol pe byddai'n angenrheidiol.
	
	Byddai raid i unrhyw fwriadau am orsaf ynni ar raddfa fawr gael ARhC ar lefel prosiect. Fodd bynnag, pery'r posibilrwydd o ystod o effeithiau cyfunol, sy'n cynnwys yr isod:
	
	▪ Colli Cynefin – cymryd tir oherwydd isadeiledd ynni newydd
	▪ Colli cynefin wrth gefn – cymryd tir oherwydd isadeiledd ynni newydd ger safleoedd Ewropeaidd
	▪ Effeithiau Darnio Cynefin - cymryd tir oherwydd isadeiledd ynni newydd ar safleoedd Ewropeaidd neu gerllaw iddynt
	▪ Mwy o darfu;
	▪ Mwy o dynnu dŵr; dŵr wyneb yn rhedeg oddi ar y safle a charthion yn gollwng, a allai ostwng ansawdd a lefelau'r dŵr; ac
	▪ Effeithiau wrth ddefnyddio mwy ar y ffordd – Effeithiau yn sgìl mwy o draffig, a cherbydau trwm yn ystod gwaith adeiladu a gweithredu, yn cynnwys:
	  ▪ effeithiau sŵn uwch (sain, hyd);
	  ▪ mwy o allyriadau o gerbydau;
	  ▪ mwy o farwolaethau ar y ffyrdd; ac
	  ▪ effeithiau mwy o ddarnio.

Ynni	
Datganiad Polisi Cenedlaethol ar Ynni (EN-1) (2011)	

Ynni	
Ynni Cymru: Newid i Garbon Isel (2012)	
Perchennog y Cynllun/ Awdurdod Cymwys	Llywodraeth Cymru
Rhanbarth / Ardal dan Sylw	Cymru
Gwaith Cysylltiedig - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad Priodol	Amherthnasol
Manylion y Ddogfen	**Effeithiau posib all greu effeithiau 'cyfunol'**
Yn y ddogfen nodir nod Llywodraeth Cymru o wella lles economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol pobl a chymunedau Cymru a chael ansawdd bywyd gwell i'n cenhedlaeth ni a chenedlaethau'r dyfodol. Trwy roi arweiniad a fframwaith sefydlog, trwy wneud y mwyaf posib o fanteision pob datblygiad ynni ac effeithlonrwydd ynni, a thrwy roi Cymru ar y blaen o ran harneisio ynni o'r môr a symud i fyw'n ddoeth, bydd modd sylweddoli'r weledigaeth o	Mae'r ddogfen yn ategu Ynys Ynni Môn ynghyd â datblygu gorsaf niwclear yn yr Wylfa. A fyddech cystal â chyfeirio at yr effeithiau cyfunol a nodwyd ar gyfer Drafft Diwygiedig y Datganiad Polisi Cenedlaethol ar gyfer Creu Pŵer Niwclear a Gorsaf Bŵer Wylfa B.

Ynni	
Ynni Cymru: Newid i Garbon Isel (2012)	
ddyfodol heb garbon.	

Ynni	
SeaGen, Cynlluniau Ynni'r Llanw, Ynys Môn (2015)	
Perchennog y Cynllun/ Awdurdod Cymwys	SeaGeneration (Wales) Ltd/ Cyngor Sir Ynys Môn
Rhanbarth / Ardal dan Sylw	Arfordirol gogleddol Ynys Môn mewn ardal râs lanw a adwaenir fel Ynysoedd y Moelrhoniaid
Gwaith Cysylltiedig - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad Priodol	Dim ar gael
Manylion y Ddogfen	**Effeithiau Posib a allai achosi effeithiau 'cyfunol'**
Mae SeaGeneration (Wales) Ltd (SeaGen Cymru), partneriaeth Marine Current Turbines Ltd (MCT) ac RWE npower Renewables (RWE nrl), wedi cael caniatâd yn 2015 i ddatblygu 'Skerries Tidal Stream Array' 10MW. Bydd y prosiect yn cynrychioli fferm ynni llanw masnachol cyntaf yng Nghymru i gael ei ganiatáu yn y DU. Bydd yr arae yn cael ei leoli oddi ar arfordir gogledd-orllewin Ynys Môn yng Ngogledd Cymru, a bydd yn cynnwys pum tyrbin llif llanw SeaGen 2MW mewn ardal rhwng y grŵp creigiau ac ynysoedd y Moelrhoniaid a Thrwyn y Gader tua 1km oddi ar arfordir Ynys Môn yn agos at borthladd Caergybi, mewn tua 20 i 40m o ddyfnder dŵr. Mae'r prosiect wedi sicrhau	Daw'r Asesiad ar yr Effaith Amgylcheddol i'r casgliad nad yw'n debygol y bydd effeithiau andwyol sylweddol yn debygol ar safleoedd o gadwraeth natur a ddynodwyd dan statud rhyngwladol a chenedlaethol, gan gynnwys Gwarchodfeydd Natur Lleol a safleoedd Ewropeaidd. Dylid ystyried yn ofalus wrth neilltuo safleoedd eraill i gynhyrchu ynni posib yn yr ardal hon gan y gallai hyn arwain at effeithiau cyfunol.

Ynni	
SeaGen, Cynlluniau Ynni'r Llanw, Ynys Môn (2015)	
£10M drwy 'Marine Energy Array Demonstration Fund' DECC a bydd yn cyflenwi hyd at 10,000 o gartrefi gyda thrydan eco-gyfeillgar. Bydd y prosiect hefyd yn darparu manteision i'r gadwyn gyflenwi gymunedol a lleol yn ystod y gwaith adeiladu a gosod, yn ogystal ag yn y tymor hir drwy swyddi mewn gweithrediadau a chynnal a chadw a monitro amgylcheddol.	

Ynni	
Gwynt y Môr (2011)	
Perchennog y Cynllun/ Awdurdod Cymwys	Gwynt y Môr Offshore Wind Farm Ltd / Adran Masnach a Diwydiant
Rhanbarth / Ardal dan Sylw	Bae Lerpwl
Gwaith Cysylltiedig - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad Priodol	Dim ar gael
Manylion y Ddogfen	**Effeithiau Posib a allai achosi effeithiau 'cyfunol'**
Gwynt y Môr yw'r fferm wynt ar y môr fwyaf yn y byd a adeiladwyd a'i ariannwyd gan RWE Innogy DU sydd yn ei hadeiladu ym Mae Lerpwl oddi ar Arfordir Gogledd Cymru. Mae 160 o dyrbinau yn weithredol ar hyn o bryd, gyda capasiti o 576MW, gan ddefnyddio tyrbinau Siemens 3.6MW a generaduron. Mae'n gallu cynhyrchu digon o ynni i ddiwallu anghenion ynni blynyddol cyfartalog tua 400,000 o gartrefi, tua thraean o gyfanswm nifer y cartrefi yng Nghymru gyfan.	Edrychodd y Datganiad Amgylcheddol ar yr effeithiau posib ar yr hyn oedd yr Ardal Gwarchod forwrol Arbennig 'arfaethedig' sydd wrthi'n cael ei hystyried ym Mae Lerpwl ar hyn o bryd (Ardal Gwarchod Arbennig lawn erbyn hyn). Mae'r asesiad o'r effeithiau posib ar yr adar a'u cynefinoedd wedi dangos na fydd yno effeithiau sylweddol, o gofio'r camau lliniaru arfaethedig yng nghyswllt amseru gosod y prif geblau allforio ynni. Er na fydd y fferm wynt arfaethedig yn cael effaith uniongyrchol arnynt, mae nifer o safleoedd Ewropeaidd eraill yn digwydd ar arfordiroedd Cymru a Lloegr o Fae Lerpwl oherwydd y gyfran o adar maent yn eu cefnogi. Mae effaith

Ynni	
Gwynt y Môr (2011)	
Argychwynwyd y fferm wynt, gan gynnwys yr 160 seilweithiau, tyrbinau a is-orsafoedd ar 18 Mehefin 2015. Cynhaliwyd Asesiad o'r prosiect o ran ei effaith ar yr amgylchedd, a hynny'n unol â rheoliadau er mwyn adnabod ac asesu holl effeithiau amgylcheddol sylweddol y datblygiad. Nodir disgrifiad o fwriad y prosiect, ynghyd â chasgliad yr asesiad ar yr effaith, yn y Datganiad Amgylcheddol.	bosib Gwynt y Môr ar y safleoedd hyn wedi'i hasesu o ran eu diddordeb adaregol ac ni ragwelir effeithiau sylweddol. Fel rhan o'r asesiad, edrychwyd i mewn i effeithiau uniongyrchol ar ardaloedd eraill o ddiddordeb cadwraeth natur. Mae'n bosib i hyn ddigwydd, er enghraifft, pe byddai newidiadau i gerrynt neu donnau llanw yn altro prosesau arfordirol ar hyd arfordiroedd cyfagos. Daeth yr asesiad o brosesau ffisegol i'r casgliad na fydd effeithiau sylweddol ar ardaloedd arfordirol yn digwydd ac, o'r herwydd, yn yr un modd ni fydd effeithiau cysylltiedig ar safleoedd arfordirol ym Mae Lerpwl. Ym mae Lerpwl hefyd credir bod ystod o gynefinoedd gwely'r môr, rhywogaethau pysgod a mamaliaid morwrol o ddiddordeb cadwraethol, megis llamhidyddion a morloi. Mae'r asesiad o effeithiau posib wedi dod i'r casgliad, o gofio'r camau lliniaru y manylir arnynt yn yr adrannau blaenorol, na fydd yr effeithiau ar statws cadwraethol y rhywogaethau a'r cynefinoedd hyn yn sylweddol. Dylid ystyried yn ofalus wrth neilltuo safleoedd eraill i gynhyrchu ynni posib yn yr ardal hon gan y gallai hyn arwain at effeithiau cyfunol.

Ynni	
Gorsaf Bŵer Niwclear Newydd Wylfa	
Perchennog y Cynllun/ Awdurdod Cymwys	Horizon Nuclear Power Ltd / Comisiwn Cynllunio Isadeiledd
Rhanbarth / Ardal dan Sylw	Yr Wylfa
Gwaith Cysylltiedig - Arfarniad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad Priodol	I'w gynnal

<table>
<tr><th colspan="2">Ynni</th></tr>
<tr><th colspan="2">Gorsaf Bŵer Niwclear Newydd Wylfa</th></tr>
<tr><th>Manylion y Ddogfen</th><th>Effeithiau Posib a allai achosi effeithiau 'cyfunol'</th></tr>
<tr><td>Mae'r safle arfaethedig ar dir wrth ymyl yr orsaf bŵer niwclear Magnox bresennol yn Wylfa sydd wedi cau erbyn hyn ac yn mynd trwy gyfnod o ddad-danwyddo tan 2018. Yn dilyn caffael Horizon Nuclear Power gan Hitachi, y cynllun yw cyflwyno dau Uwch Adweithydd Dŵr Berw (UADB), gan gynhyrchu o leiaf 2,700MW yn yr Wylfa Newydd.

Mae cam cyntaf yr ymgynghoriad cyhoeddus ffurfiol ar y gweill ar y prosiect. Mae'r prosiect yn cael ei gynllunio ar sail gwaith clirio'r safle yn dechrau yn 2015 gan arwain at ddechrau'r gwaith mawr ar y safle yn 2018 a'r adeiladu niwclear cyntaf tua 2019. Fodd bynnag, dim ond ar ôl i'r dechnoleg Uwch Adweithydd Dŵr Berw gael Asesiad Cynlluniau Cyffredinol (GDA) gan y Swyddfa Rheoleiddio Niwclear ac Asiantaeth yr Amgylchedd y gall adeiladu gychwyn. Bydd y broses hon yn parhau am nifer o flynyddoedd ac yn diffinio p'un a fydd y rheoleiddwyr yn ystyried technoleg UADB yn briodol ar gyfer ei symud i'r cam trwyddedu safle-benodol.

Amlinelliad o'r Prosiect
Mae disgwyl i'r Gorsaf Bŵer Niwclear newydd yn yr Wylfa gynnwys yr isod:
- atomfa yn cynnwys dau adweithyddion niwclear gyda gallu cynhyrchu lleiafswm o2700MW
- Cyfleuster di-lwytho Morol (MOLF)
- Strwythur oeri dŵr menlifol ac arlwwysol
- Isadeiledd trosglwyddo trydan;
- Adeiladau eraill fel swyddfeydd gwweinyddol, gan</td><td>Nododd Adroddiad Gwybodaeth Amgylcheddol Rhagarweiniol bod Llywodraeth y DU wedi cynnal Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd strategol ar Safle Gorsaf Bŵer Niwclear Wylfa yn NPS EN-6 er mwyn archwilio'r goblygiadau i Safleoedd Dynodedig Ewropeaidd o leoli gorsaf bŵer niwclear newydd yng nghyffiniau'r Wylfa. Daeth i'r casgliad na ellir diystyru'r posibilrwydd o effeithiau andwyol ar gyfanrwydd Safleoedd Ewropeaidd sy'n gyfagos i neu bellter o'r Wylfa. Fel sy'n ofynnol gan Erthygl 6(4) o'r Gyfarwyddeb Cynefinoedd, archwiliodd Llywodraeth y DU y dewisiadau eraill sydd ar gael i'r cynllun a chanfod na fyddai unrhyw ddewisiadau eraill yn osgoi'r potensial hwn ar gyfer effeithiau, gan arwain at iddi gyflwyno achos rhesymau hanfodol, sef er budd cyhoeddus tra phwysig, sy'n disgrifio pam y dylai'r cynllun fynd yn ei flaen hyd yn oed yn wyneb goblygiadau anhysbys. Ni allai'r Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd lefel strategol ddiystyru'r posibilrwydd o effaith andwyol ar gyfanrwydd safle mewn chwe safle Ewropeaidd, drwy effeithiau ar adnoddau ac ansawdd dŵr, colli a darnio cynefinoedd a rhywogaethau/ cywasgu arfordirol, tarfu (sŵn, golau a gweledol), ac ansawdd yr aer. Y chwe safle yw:
- ACA Bae Cemlyn
- ACA Ynys Feurig, Bae Cemlyn ac Ynysoedd y Moelrhoniaid
- ACA Afon Menai a Bae Conwy
- AGA Bae Lerpwl
- AGA Traeth Lafan
- AGA Ynys Seiriol

Cynhyrchwyd Taflenni Gwybodaeth ar y testunau: yr iaith Gymraeg a diwylliant; strategaeth pensaerniol, strategaeth gweithwyr adeiladu dros dro; strategaeth swyddi a sgiliau; strategaeth traffif integredig a strategaeth trafnidiaeth; strategaethadloniant a mynediad cyhoeddus; strategaeth</td></tr>
</table>

Ynni	
Gorsaf Bŵer Niwclear Newydd Wylfa	
gynnwys cyfleusterau parcio a theithio, lletai gweithwyr dros dro ac o leiaf un canolfan logisteg. - Cyfleusterau storio gwastraff dros dro; - Cyfleusterau i ffwrdd o'r safle gan gynnwys Canolfan Rheoli Argyfyngau Amgen, Labordy Arolwg Amgylcheddol a Garej Cyfarpar Argynfyngau Symudol. - Ffyrdd mynediad; a - Mentrau a chamau lliniaru i reoli unrhyw ardrawiadau sy'n gysylltiedig gyda chodi a gweithredu atomfa newydd. Mae safle'r datblygiad arfaethedig yn agos i ddau safle Ewropeaidd; Ardal Cadwraeth Arbennig Bae Cemlyn ac Ardaloedd Gwarchod Arbennig Ynys Feurig, Ynysoedd y Moelrhoniaid a Bae Cemlyn. Mae'r ddau oddeutu 1km i'r gorllewin o'r safle. Mae yno safleoedd Ewropeaidd eraill, er nad ydynt yn agos i'r Wylfa. Y rhain yw ACA y Fenai a Bae Conwy ac ACA Pen Llŷn a'r Sarnau.	buddion cymunedol, cynlluntirwedd ac amgylcheddol; a gwastraff ymbelydrol, er mwyn cefnogi'r ymgynghoriad am ail gam o'r cais.

Ynni	
Y Grid Cenedlaethol: Cysylltiadau Gogledd-Orllewin Cymru (2013)	
Perchennog y Cynllun/ Awdurdod Cymwys	Y Grid Cenedlaethol
Rhanbarth / Ardal dan Sylw	Gogledd Cymru
Gwaith Cysylltiedig - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad	Amherthnasol

<table>
<tr><th colspan="2">Ynni</th></tr>
<tr><th colspan="2">Y Grid Cenedlaethol: Cysylltiadau Gogledd-Orllewin Cymru (2013)</th></tr>
<tr><th>Manylion y Ddogfen</th><th>Effeithiau posib all greu effeithiau 'cyfunol'</th></tr>
<tr><td>Ym mis Hydref 2012, dechreuodd y Grid Cenedlaethol ei gyfnod cyntaf o ymgynghori ar ei fwriadau i gysylltu offer newydd i greu trydan yng Ngogledd Cymru. Er mwyn cysoni bwriadau i gysylltu Gorsaf Bŵer Niwclear newydd arfaethedig Horizon yn yr Wylfa o hyd at 3.6 gigawatt (GW), mae'r Grid Cenedlaethol wedi sefydlu bod angen cysylltiadau trydan newydd i'r rhwydwaith presennol yng Ngogledd Cymru.

Yn sgil proses opsiynau strategol, y dewis opswn oedd cysylltiad dros y tir, oedd yn cynnwys tri phecyn allweddol o waith :
Cysylltiad uwchben rhwng yr Wylfa a Phentir
Is-orsaf newydd ym Mryncir
Cysylltiad ychwanegol tan ddaear yn lle'r cysylltiad presennol yng Nglaslyn. Byddai'r cysylltiad hwn wedi'i uwchraddio.

Mae cynlluniau hefyd wedi cael eu cadarnhau i roi'r cysylltiad dan y ddaear yn Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol yr Afon Menai ac Ynys Môn.

Mae'r llwybr yn cael ei ystyried ar hyn o bryd, a chyhoeddwyd yn Ionawr 2015 mai'r coridor llwybr oren yw'r dewis a ffefrir. Y llwybr hwn yw'r byrraf o'r holl opsiynau a ystyriwyd a lle mae'r boblogaeth leiaf trwchus, mae i ffwrdd o'r arfordir ac i ffwrdd oddi wrth y trefi a'r pentrefi mwyaf, gan osgoi eiddo gymaint â phosibl. Mae'r llwybr hefyd yn agos at y llinell bresennol ac yn cadw cyfarpar newydd a phresennol yn agos at ei gilydd.</td><td>Posibilrwydd o'r effeithiau cyfunol a ganlyn:
▪ Colli Cynefin – cymryd tir
▪ Colli Cynefin wrth Gefn - cymryd tir ger safleoedd Ewropeaidd
▪ Effeithiau Darnio Cynefinoedd – o ganlyniad i'r tir a gymerir
▪ Mwy o darfu – acwstig, llygredd sŵn a golau; ac
▪ Effeithiau wrth ddefnyddio mwy ar y ffordd – Effeithiau yn sgil mwy o gerbydau trwm:
  ▪ effeithiau sŵn uwch (sain, hyd);
  ▪ mwy o allyriadau o gerbydau;
  ▪ mwy o farwolaethau ar y ffyrdd; ac
  ▪ effeithiau mwy o ddarnio.</td></tr>
</table>

Ynni	
Y Grid Cenedlaethol: Cysylltiadau Gogledd-Orllewin Cymru (2013)	

Eraill

Eraill	
Strategaeth Twristiaeth Gogledd Cymru (2010-2015)	
Perchennog y Cynllun/ Awdurdod Cymwys	Partneriaeth Twristiaeth Gogledd Cymru
Rhanbarth / Ardal dan Sylw	Mae'r strategaeth yn cynnwys y cyfan o Ogledd Cymru, wedi'i ddiffinio fel y chwe sir, sef Ynys Môn, Conwy, Dinbych, y Fflint, Gwynedd a Wrecsam
Gwaith Cysylltiedig - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad Priodol	Amhriodol
Manylion y Ddogfen	**Effeithiau Posib a allai achosi effeithiau 'cyfunol'**
Pwrpas y strategaeth yw gwneud Gogledd Cymru yn un o 5 prif gyrchfan twristiaeth y DG, sy'n ryngwladol enwog am ei brydferthwch naturiol, ei olygfa ddramatig, ei dreftadaeth a'i ddiwylliant penodol. Lle y medrwch frolio i chi ymweld ag o, hawdd i gael yno ond yn wahanol a'i werth o. Canolfan ragoriaeth ar gyfer chwaraeon antur ac arweinydd y farchnad o ran twristiaeth gweithgareddau o bob math. Digonedd ym mynd ymlaen bob adeg o'r flwyddyn, waeth beth yw'r tywydd, a chyda diwylliant fywiog a byw a llwyfan gelfyddydol ffyniannus. Lle y siaredir llawer amdano ac sy'n ymddangos yn y cyfryngau am safon ei fwyd, ei letygarwch a'r llefydd diddorol i aros. Rhanbarth sy'n falch o'i dreftadaeth a'i ddiwylliant, sy'n gofalu am ei asedau naturiol ac sy'n croesawu ymwelwyr. Lluniwyd Cynllun Gweithredu er mwyn mynd â'r strategaeth yn ei blaen am y tair blynedd nesaf: **1. Cyflwyno ein cryfderau penodol** Mae gofyn i Ogledd Cymru fod yn ôl ar fap yr ymwelwyr, a	Mae mwy o bwysau adloniannol gan y boblogaeth drefol, yn cynnwys mynd â'r ci am dro, loncian, marchogaeth ceffylau, beicio mynydd, sgramblo beic modur, gyrru ceir ar fannau oddi ar y ffordd, i gyd yn arwain at y posibilrwydd o achosi effeithiau sylweddol ar safleoedd. Yn eu plith : ▪ Effeithiau llygredd – Gall cynnydd yn lefel y chwaraeon dŵr arwain at y posibilrwydd o gynyddu lefelau llygredd dŵr gwasgaredig. ▪ Llygru'r atmosffer – gallai mwy o dwristiaeth arwain at fwy o symudiadau trafnidiaeth, a allai yna arwain at fwy o lygru'r atmosffer. ▪ Difrod ffisegol, er enghraifft yn sgil sathru ac erydu ▪ Tarfu ar rywogaethau yn sgil cerdded, beicio a chwaraeon dŵr, yn arwain at fwy o farwolaethau a nythu, a symud. ▪ Tarfu gan gŵn a difrod o faw ci.

Eraill	
Strategaeth Twristiaeth Gogledd Cymru (2010-2015)	
hynny'n gadarn ac yn bendant, ac ailsefydlu ei hun fel un o 5 prif gyrchfan y DG trwy: gael ei yrru gan y farchnad; gwneud argraff gryfach; a chyflwyno gwybodaeth mewn ffordd sy'n codi'r ysbryd. **2. Buddsoddi mewn rhagoriaeth cynnyrch** Rhaid i ddatblygiad a buddsoddiad gael eu hysgogi yn y cynnyrch craidd er mwyn cwrdd ag anghenion marchnad sy'n newid, mynd y tu draw i ddisgwyliadau cwsmeriaid a bod cystal â phawb arall trwy ddarparu: llety o safon: atyniadau gwahanol; gweithgareddau rhagorol; profiad neilltuol; llefydd a reolir yn dda; profiadau sy'n cyfoethogi; trafnidiaeth effeithlon a phobl â sgiliau. **4. Gweithio efo'n gilydd mewn partneriaeth** Gwella perthynas weithio a threfn er mwyn harneisio egni'r sectorau cyhoeddus, preifat a dim elw, gan annog hinsawdd o gydweithredu a chefnogi'r naill a'r llall; symud twristiaeth i fyny'r agenda, ceisio ffyrdd mwy effeithlon a thryloyw o weithio a chael eu gyrru fwy gan dystiolaeth trwy: drefnu effeithiol; cydnabyddiaeth well a defnyddio tystiolaeth gadarn.	

Eraill	
Adnewyddu'r Economi : Cyfeiriad Newydd (2010)	
Perchennog y Cynllun/ Awdurdod Cymwys	Llywodraeth Cynulliad Cymru
Rhanbarth / Ardal dan Sylw	Cymru

Eraill	
Adnewyddu'r Economi : Cyfeiriad Newydd (2010)	
Gwaith Cysylltiedig - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad Priodol	Amherthnasol
Manylion y Ddogfen	**Effeithiau Posib a allai achosi effeithiau 'cyfunol'**
Adnewyddu'r Economi: cyfeiriad newydd – yn hwn nodir y rôl y gall y llywodraeth ddatganoledig ei chwarae wrth ddarparu'r amodau a'r fframwaith orau fel bod modd i'r sector preifat dyfu a ffynnu. Y weledigaeth am adfywiad yn yr economi yw economi Gymreig wedi'i godi ar gryfder a sgiliau ei bobl a'i amgylchedd naturiol; sy'n cael ei gydnabod gartref a thramor fel un hyderus, creadigol ac uchelgeisiol, lle da i fyw a gweithio ynddo. Dyma'r pum blaenoriaeth ar gyfer cyflawni'r weledigaeth hon: ▪ "Buddsoddi mewn seilwaith cynaliadwy o safon. Mae angen seilwaith modern a chynaliadwy ar Gymru i gynnal twf economaidd a lles ein pobl. Mae angen cysylltiadau da ar ein pobl, ein busnesau a'n cymunedau o fewn Cymru a thu hwnt ac mae angen iddynt allu gael gafael ar y cyfleusterau a'r gwasanaethau cywir yn y lleoedd y maent yn byw a gweithio. ▪ Gwneud Cymru yn lle mwy deniadol i wneud busnes. Mae angen i ni ddatblygu amodau sydd nid yn unig yn galluogi ond yn helpu pobl a busnesau i ffynnu mewn modd cynaliadwy – drwy fanteisio i'r eithaf ar ein hasedau, trwy wella iechyd ein poblogaeth o oedran gweithio a chael cydbwysedd rhwng amcanion amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd. ▪ Ehangu a dyfnhau'r sylfaen sgiliau. Sylfaen pob economi	Rhaid nodi y bydd unrhyw fuddsoddi yn yr economi yn debygol o arwain at fwy o boblogaeth a datblygu tir. Gallai hyn achosi ystod eang o effeithiau cyfunol er bod y ddogfen wedi'i chynnal gan egwyddorion datblygu cynaliadwy.

Eraill	
Adnewyddu'r Economi : Cyfeiriad Newydd (2010)	
yw ei boblogaeth sy'n gweithio ac mae addysg a sgiliau ar bob lefel yn hanfodol er mwyn sicrhau twf economaidd ffyniant yng Nghymru. Mae cyflawni hyn yn gyfrifoldeb ar y cyd arnom ni fel Llywodraeth, darparwyr addysg, cyflogwyr ac unigolion. ▪ Annog arloesedd. Mae ymchwil a datblygu'n chwarae rôl bwysig o ran ysgogi arloesedd ac arloesedd yw un o'r ffactorau allweddol sy'n hybu twf economaidd a chynnydd hirdymor mewn lles. Rhaid i Gymru symud at economi seiliedig ar wybodaeth sy'n cynnwys mwy o ymchwil a datblygu lle mae'r amodau'n gywir i arloesedd ffynnu ▪ Targedu'r cymorth yr ydym yn ei gynnig i fusnesau. Mae angen i ni dargedu ein hadnoddau yn ▪ y mannau lle gallwn ychwanegu'r gwerth mwyaf, gan weithredu fel cyfrwng galluogi ar gyfer yr economi i gyd yn hytrach na darparwr gwasanaethau mawr i fusnesau unigol. Byddwn yn cynorthwyo busnesau mewn ffordd strategol sy'n seiliedig ar sectorau gan ddatblygu ein rôl fel hwylusydd a galluogydd arbenigol.	

Arall	
Cynllun Rheoli Cyrchfannau (2012 -2016)	
Perchennog y Cynllun/ Awdurdod Cymwys	Y Cwmni Twristiaeth a Chyngor Sir Ynys Môn
Rhanbarth / Ardal dan Sylw	Ynys Môn
Gwaith Cysylltiedig - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad Priodol	Amherthnasol

Arall	
Cynllun Rheoli Cyrchfannau (2012 -2016)	
Manylion y Ddogfen	**Effeithiau posib all greu effeithiau 'cyfunol'**
Mae twristiaeth yn hynod bwysig i economi Gogledd Cymru a chredwn y gall hyd yn oed chwarae rhan fwy arwyddocaol yn y dyfodol. Mae'r strategaeth hon yn nodi sut y gallwn gyflawni ei botensial ac mae'n lasbrint ar gyfer arwain gwaith dros y pum mlynedd nesaf. Mae'r Cynllun Rheoli Cyrchfannau'n nodi'r ffiniau ar gyfer datblygu twristiaeth ym Môn dros y pedair blynedd nesaf (2012-2016). Fodd bynnag, yr oll yw'r cynllun yw arf mewn proses Cynllun Rheoli Cyrchfannau. Nid diwedd y daith yw hwn, fel petai ond, yn hytrach, bwynt cyfeirio hyblyg y bydd yn rhaid ei adolygu a'i ddiweddaru trwy gyfnod y cynllun a thu draw i hynny. Dyma amcanion strategol y Cynllun Rheoli Cyrchfannau: ▪ Hyrwyddo delwedd a chryfderau neilltuol Môn; ▪ Buddsoddi mewn rhagoriaeth cynnyrch; ▪ Rhoi profiad eithriadol i ymwelwyr; ▪ Gweithio mewn partneriaeth gyda rhanddeiliaid lleol.	Yn ategu gwaith uwchraddio, ymestyn, a datblygu atyniadau, gweithgareddau a llety i ymwelwyr. Mae, hefyd, yn ceisio gwella mynediad i'r arfordir ac i'r cefn gwlad. Mae posibilrwydd i'r cynllun gynyddu lefelau tarfu yn sgil mwy o dwristiaeth ac, felly, weithgareddau hamdden.

Arall	
Cynllun Rheoli Cyrchfannau (2013-2020)	
Cynllun Perchennog/ Awdurdod Cymwys	Cyngor Gwynedd

Rhanbarth/ Pwnc o dan sylw Daearyddol	Ardal weinyddol Cyngor Gwynedd
Gwaith Cysylltiedig - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd / Asesiad Priodol	Amherthnasol
Manylion Dogfen	**Effeithiau posibl a allai achosi 'cyfunol' effeithiau**
Gweledigaeth sylfaenol Cynllun Rheoli Cyrchfannau Gwynedd yw *Gwynedd fel cyrchfan ymwelwyr o ansawdd integredig o'r radd flaenaf, yn cael ei werthfawrogi oherwydd ei dirweddau arbennig o fri rhyngwladol, ei amgylchedd adeiledig ysblennydd a'i ddiwylliant Cymreig unigryw.* Prif amcanion Cynllun Rheoli Cyrchfannau Gwynedd yw: ▪ Ymestyn y tymor twristiaeth ▪ Cynyddu gwariant ymwelwyr ▪ Gwella ansawdd profiad yr ymwelydd ▪ Gwella integreiddio twristiaeth gydag agweddau eraill ar fywyd ▪ Gwella'r amgylchedd naturiol, adeiledig a diwylliannol ▪ Adeiladu a chynnal seilwaith ac amwynderau cyhoeddus o safon ▪ Darparu swyddi o ansawdd, â chyflog da, drwy gydol y flwyddyn, a datblygu sgiliau Ymchwilir i'r gofynion seilwaith gan gynnwys; darpariaeth parcio a rheoli traffig, strydlun ac arwyddion; drwy'r Cynllun.	Cefnogi uwchraddio, ehangu a datblygu atyniadau, gweithgareddau a llety i ymwelwyr. Potensial ar gyfer y cynllun i gynyddu lefelau o aflonyddwch drwy fwy o dwristiaeth, a thrwy hynny weithgarwch hamdden.

Atodiad III: Sgrinio Polisïau CDLlaC wedi'i Adneuo a Dyraniadau Safleoedd

Sgrinio Polisïau wedi'i Adneuo

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
POLISI STRATEGOL PS1: IAITH A DIWYLLIANT CYMRAEG	Mae'r polisi yn cefnogi ac yn hyrwyddo'r defnydd o'r iaith Gymraeg. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI STRATEGOL PS2: SEILWAITH A CHYFRANIADAU DATBLYGWYR	Mae'r polisi yn disgrifio sut a phryd y bydd rhwymedigaethau cynllunio yn cael eu cymhwyso. Nid yw'r polisi yn cynnig unrhyw ddatblygiad seilwaith penodol. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI ISA1: DARPARIAETH SEILWAITH	Mae'r polisi yn ceisio sicrhau bod seilwaith digonol ar gyfer unrhyw ddatblygiad arfaethedig. Nid yw'r polisi yn cynnig unrhyw ddatblygiad seilwaith penodol. Er y gallai seilwaith ychwanegol gael Effeithiau Arwyddocaol Tebygol ar safleoedd Ewropeaidd mae hyn yn dibynnu ar leoliad y datblygiad a nodir mewn polisïau ac unrhyw geisiadau cynllunio hapfasnachol eraill a allai ddod ymlaen. Bydd y lliniaru a ddarperir trwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel y prosiect yn sicrhau nad yw darpariaeth seilwaith i gynnwys datblygiad yn cael Effeithiau Arwyddocaol Tebygol ar unrhyw safleoedd Ewropeaidd.	**Na**	**Na**
POLISI ISA2: CYFLEUSTERAU CYMUNEDOL	Mae'r polisi hwn yn nodi'r meini prawf ar gyfer unrhyw ddatblygiad sy'n cynnig cyfleusterau cymunedol newydd neu well. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Bydd unrhyw effeithiau sy'n deillio o'r polisi hwn o ganlyniad i ddatblygiad a gynigir mewn polisïau eraill, felly asesir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI ISA3 DATBLYGIAD ADDYSG BELLACH AC UWCH	Mae'r polisi yn nodi ffactorau a fydd yn effeithio ar yr ystyriaeth o gais cynllunio ar gyfer cyfleusterau neu estyniadau i adeiladau presennol at ddibenion academaidd a chymorth, neu ar gyfer gweithgareddau cymdeithasol, diwylliannol neu hamdden ategol newydd ar safle addysg bellach neu uwch. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at	**Na**	**Na**

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
	ddatblygiad. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.		
POLISI ISA4: DIOGELU MANNAU AGORED PRESENNOL	Mae'r polisi yn ceisio cadw mannau agored presennol, a gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n cynnig colli mannau agored presennol. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI ISA5: DARPARU MANNAU AGORED MEWN DATBLYGIADAU TAI NEWYDD	Mae'r polisi hwn yn gosod disgwyliadau ar gyfer darparu mannau agored mewn datblygiadau newydd. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI STRATEGOL PS3: TECHNOLEG GWYBODAETH A CHYFATHREBU	Mae'r polisi yn cefnogi datblygu seilwaith sy'n ceisio ymestyn neu wella cysylltedd trwy dechnolegau cyfathrebu presennol a rhai sy'n datblygu, h.y. band eang cyflymder uchel, ffonau symudol, a datblygiad ym mhob rhan o Ardal y Cynllun, yn destun i fesurau diogelwch priodol. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad penodol, ond yn hytrach yn cefnogi math penodol o ddatblygiad a allai gael Effeithiau Arwyddocaol Tebygol ar safleoedd Ewropeaidd. Ymdrinnir yn well ag effeithiau posibl ceisiadau technoleg gwybodaeth a chyfathrebu ar safleoedd Ewropeaidd ar lefel prosiect unwaith y bydd union natur, graddfa a lleoliad y datblygiad yn hysbys. Ystyrir bod Polisi PS16 yn ynghyd â'r gofyniad am ARhC lefel prosiect yn rhoi digon o amddiffyniad i safleoedd Ewropeaidd. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI STRATEGOL PS4: CLUDIANT CYNALIADWY, DATBLYGU A HYGYRCHEDD	Nod y polisi yw annog datblygu a fydd yn lleihau'r angen i deithio a cheisio cefnogi gwelliannau i drafnidiaeth sy'n macsimeiddio hygyrchedd i bob math o drafnidiaeth, ond yn enwedig ar droed, beic a thrafnidiaeth gyhoeddus. Mae'r polisi yn ceisio sicrhau newid mewn ymddygiad teithio ac mae'n nodi'r ffyrdd a dulliau o gyflawni hyn. Mae'r polisi yn annog datblygu llwybrau troed, rhwydweithiau beicio a seilwaith gorsaf a bysiau. Er y gallai datblygu'r rhain o bosibl effeithio ar safleoedd dynodedig Ewropeaidd, nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiadau penodol. Bydd gwelliannau i ddulliau cludiant cynaliadwy yn digwydd o ganlyniad i ddatblygiad a gynigir drwy bolisïau eraill.	**Na**	**Na**
POLISI TRA1: DATBLYGIADAU RHWYDWAITH	Mae'r polisi hwn yn nodi meini prawf ar gyfer unrhyw geisiadau sy'n ceisio gwella'r seilwaith trafnidiaeth presennol yn ogystal â gwella'r trosglwyddo rhwng dulliau trafnidiaeth. Mae'r polisi hefyd yn ceisio sicrhau gwelliannau i'r rhwydwaith	**Na**	**Na**

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
TRAFNIDIAETH	trafnidiaeth strategol drwy ddiogelu a darparu tir. Y cynlluniau penodol yw: - A487 Caernarfon i Bontnewydd - Ffordd Cyswllt Llangefni - A5025 Fali i Wylfa Newydd / Amlwch i Wylfa Newydd a gwelliannau seilwaith trafnidiaeth eraill sy'n gysylltiedig â datblygiad niwclear newydd yn Wylfa Newydd yn cynnwys Canolbwynt Corfforaethol. A487 Caernarfon i Bontnewydd Bydd ffordd osgoi A487 Caernarfon i Bontnewydd yn rhedeg o gylchfan Tafarn yr Afr (cyffordd A499/ A487) i gylchfan Plas Menai. Hyd y briffordd fydd 9.8 km a bydd yn ffurfio ffordd osgoi orllewinol i Llanwnda, Dinas a Bontnewydd cyn croesi'r A487 bresennol i basio i'r de o Chwarel Caernarfon cyn croesi Afon Seiont, gan fynd heibio i'r de o Stad Ddiwydiannol Cibyn i'r gyffordd gyda'r A4086. Ar ôl croesi'r B4386 bydd y llwybr yn mynd heibio cylchfan Plas Menai. Bydd gan y ffordd osgoi ddwy lôn i un cyfeiriad, a fydd yn rhoi cyfleoedd i oddiweddyd, ac un lôn i'r cyfeiriad arall, sy'n gwahardd goddiweddyd. Mae'r llwybr arfaethedig yn croesi ACA Afon Gwyrfai a Llyn Cwellyn; felly, mae potensial am Effeithiau Arwyddocaol Tebygol. Mae'r cynllun eisoes wedi cael ei gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru a cham nesaf y prosiect yw penodi ymgynghorwyr a chontractwr dylunio ac adeiladu [1]. Dylai asesiadau ar lefel prosiect sicrhau nad oes unrhyw effeithiau sylweddol ar yr Ardal Cadwraeth Arbennig. Ffordd Cyswllt Llangefni Byddai ffordd gyswllt newydd yn cysylltu'r Lôn Bryn Cefni bresennol â safle Grŵp Llandrillo-Menai, gan greu cylchfan porth i Langefni ar yr A5114.		

[1] www.wales.gov.uk/topics/transport/roads/schemes/a487/a487caernarfon/?lang=en

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
	Mae llwybr arfaethedig y ffordd gyswllt dros 1km o safleoedd Ewropeaidd; yr agosaf yw ACA Corsydd Môn. Nid oes unrhyw lwybrau amgylcheddol ar gyfer effeithiau posibl ar safleoedd Ewropeaidd. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol. <u>A5025 Fali i Wylfa Newydd / Amlwch i Wylfa Newydd</u> Noda'r CDLl ar y Cyd yn nodi y byddai'r A5025 o'r Fali i Wylfa Newydd yn gweld cynnydd sylweddol mewn traffig, gan gynnwys cynnydd yn nifer y cerbydau mawr sy'n defnyddio'r ffordd. Mae gan y llwybr nifer o mannau cyfyng, a materion amgylcheddol a diogelwch. Yn ogystal, mae angen ystyried cyffordd yr A5/Fali. Y pedwar prif leoliad ar y llwybr sydd angen gwelliannau sylweddol yw: - A5/A5205 (Fali); - A5025 (Llanfachraeth); - A5025 (Llanfaethlu); - A5025 (Cefn Coch). Efallai y bydd angen ystyried gwelliannau ar hyd y ffordd o Amlwch i Wylfa Newydd hefyd. Gallai nifer y teithiau ar hyd y rhwydwaith ffyrdd i Wylfa Newydd gael eu gostwng trwy greu Canolbwynt Corfforaethol. Gallai gweithwyr nad oes angen iddynt fynychu'r safle gynnal cyfarfodydd a hyfforddiant yn y Canolbwynt Corfforaethol, y gellid ei gyfuno â chyfleuster Parcio a Theithio i ganiatáu teithio ymlaen i safle'r Wylfa Newydd Nid yw'r A5025 o'r Fali i Gemaes yn agos at unrhyw safleoedd Ewropeaidd, sy'n cynnwys y pedwar lleoliad ar gyfer gwelliannau sylweddol a amlinellir uchod. Ar lefel strategol, ystyrir bod effeithiau sylweddol ar safleoedd Ewropeaidd yn annhebygol; fodd bynnag, mae elfen o ansicrwydd gan nad yw union natur a lleoliad y gwelliannau yn hysbys eto. Byddai angen i unrhyw gais am welliannau i'r A5025 ddangos eu bod yn cwrdd â gofynion y Rheoliadau Cynefinoedd a sicrhau		

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
	bod safleoedd a rhywogaethau Ewropeaidd yn cael eu gwarchod a'u gwella yn unol â Pholisi PS16. Ymdrinnir yn fwy priodol ag effeithiau posibl unrhyw gais am seilwaith trafnidiaeth newydd ar lefel y prosiect, unwaith y bydd rhagor o fanylion yn hysbys. Ar lefel strategol, bydd y lliniaru a ddarperir trwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel y prosiect yn sicrhau nad oes unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.		
POLISI TRA2: SAFONAU PARCIO	Mae'r polisi yn amlinellu'r safonau parcio ar gyfer y datblygiad newydd. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI TRA3: DIOGELU HEN REILFFYRDD NAS DEFNYDDIR	Mae'r polisi yn ceisio diogelu hen reilffyrdd rhag datblygiadau a allai amharu ar ailddefnyddio'r llinellau yn y dyfodol. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI TRA4: RHEOLI EFFEITHIAU TRAFNIDIAETH	Mae'r polisi yn nodi'r dulliau trafnidiaeth amrywiol y mae angen i geisiadau eu hystyried, a darparu rhwydweithiau symud diogel a chyfleus iddynt. Bydd unrhyw effeithiau sy'n deillio o'r polisi hwn o ganlyniad i ddatblygiad a gynigir mewn polisïau eraill, felly asesir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI STRATEGOL PS5: DATBLYGIAD CYNALIADWY	Mae'r polisi yn cefnogi ceisiadau datblygu sy'n gallu dangos eu bod yn gyson ag egwyddorion datblygiad cynaliadwy. Mae'n ofynnol i geisiadau datblygu symud ymlaen tuag at gyflawni amcanion a nodir yn y polisi, sy'n cynnwys 'gwarchod a gwella ansawdd yr amgylchedd naturiol, ei thirweddau ac asedau bioamrywiaeth, gan gynnwys dealltwriaeth, a'u gwerthfawrogi am y cyfraniad cymdeithasol ac economaidd a wnânt'. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI STRATEGOL PS6: LLINIARU AC ADDASU I EFFEITHIAU NEWID YN YR HINSAWDD	Mae'r polisi hwn yn nodi meini prawf ar gyfer ceisiadau i sicrhau eu bod yn lleddfu ac yn addasu i effeithiau newid yn yr hinsawdd. Mae'n annog datblygiad i 'sicrhau nad yw gallu tirweddau, amgylcheddau a rhywogaethau i addasu i effeithiau niweidiol newid yn yr hinsawdd yn cael ei effeithio, a bod amgylcheddau cydadferol yn cael eu darparu os oes angen.' Mae'r polisi yn annhebygol o gael Effeithiau Arwyddocaol Tebygol ar safleoedd Ewropeaidd gan nad yw'n cynnig datblygiad ei hun. Mae'r polisi yn annog ceisiadau datblygu i ddefnyddio carbon isel neu ynni adnewyddadwy lle bynnag y bo'n	**Na**	**Na**

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
	ymarferol a hyfyw ac i chwilio am gyfleoedd i gerdded a beicio, a allai o bosibl gael effeithiau ar safleoedd Ewropeaidd. Mae'r potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol yn dibynnu ar nifer o ffactorau yn cynnwys natur a graddfa'r cais, agosrwydd a sensitifrwydd y safleoedd Ewropeaidd a lleoliad llwybrau cerdded/ beicio. Asesir effeithiau posibl yn fwy priodol yn erbyn Polisïau eraill sy'n cynnig datblygu mewn lleoliadau penodol. Asesir na chaiff y polisi hwn Effeithiau Arwyddocaol Tebygol ar safleoedd Ewropeaidd.		
POLISI PCYFF1: MEINI PRAWF DATBLYGU	Mae'r polisi hwn yn gosod y meini prawf y mae'n rhaid i bob cais ar gyfer datblygu eu cwrdd. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI PCYFF2: DYLUNIO A LLUNIO LLE	Mae'r polisi yn amlinellu meini prawf dylunio a llunio lle mae disgwyl i bob cais datblygu eu cwrdd. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI PCYFF3: DYLUNIO A THIRLUNIO	Mae'r polisi yn amlinellu meini prawf ac egwyddorion tirlunio mae disgwyl i bob cais datblygu eu hystyried/cwrdd. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI PCYFF4: RHEOLI CARBON	Mae'r polisi yn ymchwilio i'r opsiynau posibl ar gyfer effeithlonrwydd ynni mewn adeiladau newydd ac adeiladau sy'n bodoli eisoes, a gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n cynnig mesurau rheoli carbon. Bydd datblygu'n digwydd o ganlyniad i bolisïau eraill yn y Cynllun. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI PCYFF5: CADWRAETH DŴR	Mae'r polisi hwn yn ceisio cael datblygiadau i ymgorffori mesurau cadwraeth dŵr lle bo hynny'n ymarferol a disgwylir i bob cais weithredu mesurau lliniaru bwyd/ lleihau lle bo modd er mwyn lleihau dŵr wyneb ffo, a lleihau ei gyfraniad at y perygl o lifogydd yn rhywle arall. Mae'r polisi hefyd yn gofyn am Ddatganiad Cadwraeth Dŵr ar gyfer ceisiadau sy'n fwy na 1000m2 neu 10 o anheddau. Felly mae'r polisi yn ceisio lliniaru a lleihau effeithiau datblygiad ar ansawdd a lefelau dŵr; dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI STRATEGOL PS7: TECHNOLEG YNNI ADNEWYDDADWY	Mae'r polisi yn ceisio sicrhau bod Ardal y Cynllun, lle bynnag y bo hynny'n ymarferol a hyfyw, yn gwireddu ei botensial fel ardal arweiniol ar gyfer mentrau sy'n seiliedig ar dechnolegau ynni carbon adnewyddadwy neu isel. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig	**Na**	**Na**

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
	unrhyw ddatblygiad ynni adnewyddadwy penodol, bydd hyn yn digwydd trwy geisiadau cynllunio lefel is. Mae'r polisi yn sicrhau nad yw unrhyw osodiadau, yn unol â PS16, yn unigol neu gyda'i gilydd yn peryglu amcanion dynodiadau gwarchod natur rhyngwladol, cenedlaethol a lleol. Bydd angen i unrhyw gais am ynni adnewyddadwy ddangos bod gofynion y Rheoliadau Cynefinoedd wedi cael eu bodloni. Bydd y gofyniad deddfwriaethol ynghyd â'r mesurau lliniaru a ddarperir gan bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn sicrhau nad oes unrhyw effeithiau sylweddol ar Safleoedd Ewropeaidd.		
POLISI ADN1 YNNI GWYNT AR Y TIR	Mae'r polisi yn cyfyngu ar ddatblygiad graddfa fawr o ffermydd gwynt/ tyrbinau mawr ar y tir o fewn ardal y Cynllun. Mae'r polisi yn caniatáu datblygu ceisiadau tyrbinau gwynt ar y tir arall yn amodol ar asesiad o'u heffeithiau amgylcheddol a chynaliadwyedd ac mae hefyd yn nodi nifer o feini prawf. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad ynni adnewyddadwy penodol, bydd hyn yn digwydd trwy geisiadau cynllunio lefel is. Bydd angen i unrhyw gais i fod yn unol â Pholisi PS7 (Technoleg Ynni Adnewyddadwy) a sicrhau nad yw'n unigol nac yn gyfun yn peryglu amcanion dynodiadau gwarchod natur rhyngwladol, cenedlaethol a lleol. Bydd angen i unrhyw gais ar gyfer ynni adnewyddadwy ddangos bod gofynion y Rheoliadau Cynefinoedd wedi cael eu bodloni. Bydd y gofyniad deddfwriaethol hwn ynghyd â'r mesurau lliniaru a ddarperir gan bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn sicrhau nad oes unrhyw effeithiau sylweddol ar Safleoedd Ewropeaidd.	**Na**	**Na**
POLISI ADN2: TECHNOLEGAU YNNI ADNEWYDDADWY ERAILL	Mae'r polisi hwn yn gosod y paramedrau ar gyfer datblygu technolegau ynni adnewyddadwy eraill tu mewn a thu allan i ffiniau datblygu. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad ynni adnewyddadwy penodol, bydd hyn yn digwydd trwy geisiadau cynllunio lefel is. Mae'r polisi yn ei gwneud yn ofynnol '*ym mhob achos, na ddylai ceisiadau achosi niwed annerbyniol i'r dirwedd, bioamrywiaeth, archeoleg ac ardaloedd o werth hanesyddol neu eu gosodiad.*' Bydd angen i unrhyw gais fod yn unol â Pholisi PS7 (Technoleg Ynni Adnewyddadwy) a sicrhau nad yw'n unigol nac yn gyfun yn peryglu	**Na**	**Na**

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
	amcanion dynodiadau gwarchod natur rhyngwladol, cenedlaethol a lleol. Bydd angen i unrhyw gais ar gyfer ynni adnewyddadwy ddangos bod gofynion y Rheoliadau Cynefinoedd wedi cael eu bodloni. Bydd y gofyniad deddfwriaethol hwn ynghyd â'r mesurau lliniaru a ddarperir gan bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn sicrhau nad oes unrhyw effeithiau sylweddol ar Safleoedd Ewropeaidd.		
POLISI ARNA1: ARDAL RHEOLI NEWID ARFORDIROL	Mae'r polisi yn ceisio cyfyngu ar ddatblygu mewn Ardal Rheoli Newid Arfordirol a chaniatáu adleoli anheddau presennol o'r ardal hon. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad, ond yn hytrach mae'n ceisio lleihau effeithiau negyddol tebygol o erydu a llifogydd ar bobl, eiddo a'r amgylchedd naturiol mewn ardal sensitif. Dim potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI STRATEGOL PS8: CEISIADAU AR GYFER PROSIECTAU SEILWAITH MAWR	Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad penodol ond yn hytrach yn gosod meini prawf i helpu'r Cynghorau benderfynu ar unrhyw gais ar gyfer prosiectau seilwaith mawr. Yn unol ag argymhellion sgrinio ARhC ar gyfer y Strategaeth a Ffefrir a chyngor oddi wrth CNC, mae'r polisi yn awr yn ei gwneud yn ofynnol i unrhyw gais ar gyfer datblygiad, gan gynnwys yr holl ddatblygiad atodol ac wedi'i gymell, gynnwys Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd ar lefel prosiect, sy'n bodloni gofynion Rheoliadau Cadwraeth Cynefinoedd a Rhywogaethau 2010 (fel y'u diwygiwyd). Mae hyn, ynghyd â'r lliniaru polisi arall a ddarperir drwy'r CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn cael ei ystyried yn ddigonol i sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol ar safleoedd Ewropeaidd.	**Na**	**Na**
POLISI STRATEGOL PS9: DATBLYGIAD YN GYSYLLTIEDIG Â WYLFA NEWYDD	Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad cysylltiedig â niwclear ond yn hytrach mae'n gosod meini prawf i helpu'r Cyngor benderfynu ar unrhyw gais ar gyfer datblygiad. Mae'r potensial ar gyfer datblygiad niwclear yn yr Wylfa yn cael ei ystyried gan yr Adran Ynni a Newid Hinsawdd (DECC) drwy'r Datganiad Polisi Cenedlaethol (NPS) ar gyfer Cynhyrchu Ynni Niwclear (EN-6), a oedd yn rhan o'r Datganiadau Polisi Cenedlaethol ar gyfer Seilwaith Ynni. Mae'r NPS ar gyfer Cynhyrchu Ynni Niwclear yn destun ARhC ac yn cynnwys adroddiadau manwl ar yr	**Na**	**Na**

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
	effeithiau posibl y datblygiadau sy'n gysylltiedig ag ynni niwclear mewn nifer o safleoedd posibl, gan gynnwys Wylfa. Ni allai Adroddiad Safle ARhC ar gyfer Wylfa[2] ddiystyru'r posibilrwydd o effeithiau andwyol ar gyfanrwydd safle mewn chwe safle Ewropeaidd (ACA Bae Cemlyn, Ynys Feurig, Bae Cemlyn ac Ynysoedd y Moelrhoniaid, ACA Afon Menai a Bae Conwy, AGA Bae Lerpwl, AGA Traeth Lafan ac AGA Ynys Seiriol) drwy effeithiau ar adnoddau ac ansawdd dŵr, cynefinoedd (a rhywogaethau) colli a darnio/ cywasgu arfordirol, tarfu (sŵn, golau a gweledol), ac ansawdd yr aer. I fynd i'r afael â'r ansicrwydd a nodwyd yn yr ARhC lefel strategol, cynigiodd yr AP gyfres o fesurau osgoi a lliniaru i'w hystyried fel rhan o unrhyw ARhC lefel prosiect. Asesodd yr ARhC y gallai gweithrediad effeithiol y mesurau lliniaru strategol helpu i ymdrin â'r effeithiau andwyol a nodwyd ar gyfanrwydd Safleoedd Ewropeaidd, ond bod angen ARhC manylach ar lefel prosiect er mwyn llunio casgliadau ar eu heffeithiolrwydd. Daethpwyd i'r casgliad, "yn seiliedig ar brofiad yr ARhC, barn broffesiynol, a'r cyngor ymgynghorol a dderbyniwyd gan yr Ymgyngoreion Statudol, mae'n rhesymol dod i'r casgliad y gallai'r mesurau a awgrymwyd fod yn ddigonol i osgoi a/neu liniaru'r effeithiau andwyol ar gyfanrwydd Safleoedd Ewropeaidd a nodwyd. Fodd bynnag, dim ond drwy ARhC ar lefel prosiect y gellir canfod effeithiolrwydd y mesurau arfaethedig gydag unrhyw sicrwydd, lle ceir manylion penodol am ddatblygiadau a ffynonellau data sylfaenol. Dim ond ar yr ARhC lefel prosiect y gellir dod i gasgliad gydag unrhyw hyder nad oes unrhyw effaith andwyol ar gyfanrwydd y safle". Yn unol â chanfyddiadau Adroddiad Safle ARhC ar gyfer Wylfa, yn ogystal ag argymhellion Sgrinio ARhC y Strategaeth a Ffefrir yn 2013 a chyngor gan CNC, mae'r polisi yn awr yn ei gwneud yn ofynnol i unrhyw gais ar gyfer datblygu, gan gynnwys		

[2] Adran Ynni a Newid Hinsawdd (2010) Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd: Adroddiad Safle ar gyfer yr Wylfa. EN-6: Drafft Diwygiedig Datganiad Polisi Cenedlaethol ar gyfer Cynhyrchu Ynni Niwclear.

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
	pob datblygiad atodol a chymelledig, gael Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd ar lefel prosiect, sy'n bodloni gofynion Rheoliadau Cadwraeth Cynefinoedd a Rhywogaethau 2010 (fel y'i diwygiwyd). Mae hyn, ynghyd â'r lliniaru polisi arall a ddarperir drwy'r CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo yn cael ei ystyried yn ddigonol i sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol ar safleoedd Ewropeaidd.		
POLISI STRATEGOL PS10: DARPARU CYFLE AM ECONOMI FFYNIANNUS	Mae'r polisi yn amlinellu'r dull o hwyluso twf economaidd, tra'n ceisio diogelu a gwella'r amgylchedd naturiol ac adeiledig. Mae'r polisi yn diogelu 807 ha o dir ac unedau ar gyfer dibenion cyflogaeth a busnes ac yn hwyluso twf drwy safleoedd ar hap, twf ardaloedd busnes a menter sy'n bodoli eisoes, twf mewn lleoliadau hygyrch a thwf unedau 'gwaith byw' a gweithio o gartref. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad penodol. Dylai'r lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo, gan gynnwys Polisi PS16, ac sydd ar gael ar lefel y prosiect, sicrhau nad oes unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI CYF1: DIOGELU A DYRANNU TIR AC UNEDAU AR GYFER DEFNYDD CYFLOGAETH	Mae'r polisi'n diogelu tir cyflogaeth presennol, ac yn dyrannu tir gwag ar gyfer rhagor o ddatblygiadau sy'n gysylltiedig â chyflogaeth. Mae'r rhan fwyaf o'r tir a ddyrannwyd ar gyfer datblygu yn y dyfodol ar gyfer estyniadau i ardaloedd cyflogaeth presennol. O ran darpariaeth cyflogaeth, dywed y CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ym Mhara 7.3.27, " er mwyn sicrhau bod darpariaeth ar gyfer y posibilrwydd o lithriad a hyblygrwydd sbardun economaidd a fyddai'n arwain at fwy o alw am dir cyflogaeth, mae'r Cynllun yn darparu ar gyfer cyfradd defnydd o 6ha o dir cyflogaeth y flwyddyn". Mae hyn yn cyfateb i 66 ha o dir cyflogaeth yn ystod oes weddilliol y Cynllun hyd at 2026. Ar y cam hwn, mae'r polisi'n dynodi nifer o safleoedd, ond mae'n debyg na fydd angen datblygu'r mwyafrif o'r rhain yn ystod oes y Cynllun. Bydd yn fwy priodol ymdrin ag effeithiau posibl unrhyw gais ar lefel prosiect manwl, gan gynnwys graddfa ac union leoliad y datblygiad, os yw'n hysbys. Bydd yn ofynnol i unrhyw gais ar gyfer datblygiad gwrdd â gofynion y Rheoliadau Cynefinoedd. Ystyrir bod y gofyniad deddfwriaethol hwn ynghyd â'r mesurau lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo, gan gynnwys Polisi PS16, ac sydd ar gael ar lefel prosiect, yn ddigonol i sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI CYF2: DEFNYDD	Mae'r polisi hwn yn gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os	**Na**	**Na**

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
ATODOL AR SAFLEOEDD CYFLOGAETH	yw'n cynnig defnyddiau ategol ar safleoedd cyflogaeth. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.		
POLISI CYF3: MENTER DIWYDIANNOL NEU FUSNES MAWR NEWYDD DEFNYDDIWR SENGL AR SAFLEOEDD HEB EU GWARCHOD NEU EU DYRANNU AT DDIBENION CYFLOGAETH	Mae'r polisi hwn yn gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n fenter ddiwydiannol neu fusnes newydd mawr defnyddiwr sengl na ellir eu cynnwys ar safleoedd a ddiogelwyd neu a ddyrannwyd at ddibenion cyflogaeth. Rhaid i unrhyw gais gael ei leoli o fewn neu'n gyfagos at ffin datblygu'r Ganolfan Isranbarthol, Trefol neu Ganolfan Leol. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad ac mae'r lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLlaC wedi'i Adneuo, yn cynnwys Polisi PS16 ac sydd ar gael ar lefel prosiect, yn sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI CYF4: DEFNYDD AMGEN I SAFLEOEDD CYFLOGAETH	Mae'r polisi hwn yn gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n bwriadu rhyddhau tir cyflogaeth ar safleoedd a ddiogelir neu a ddyrannwyd ar gyfer Dosbarthiadau Defnydd B1, B2 neu B8 yn unol â Pholisi CYF1 ar gyfer defnyddiau amgen. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad ac mae'r lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLlaC wedi'i Adneuo, yn cynnwys Polisi PS16 ac sydd ar gael ar lefel prosiect, yn sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI CYF5: AILDDEFNYDDIO AC ADDASU ADEILADAU GWLEDIG, DEFNYDDIO EIDDO PRESWYL NEU UNEDAU ADEILADAU NEWYDD AR GYFER DEFNYDD BUSNES/ DIWYDIANNOL	Mae'r polisi hwn yn gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n bwriadu trosi adeiladau gwledig ar gyfer defnydd busnes neu addasu unedau preswyl i ganiatáu gweithio o gartref neu fusnes newydd neu unedau diwydiannol. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad, ond gall gefnogi gostyngiad mewn lefelau cymudo ac felly gefnogi gwell ansawdd aer gan fod o fudd anuniongyrchol i fioamrywiaeth. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad ac mae'r lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLlaC wedi'i Adneuo, yn cynnwys Polisi PS16 ac sydd ar gael ar lefel prosiect, yn sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI CYF6: SAFLEOEDD ADFYWIO	Mae'r polisi hwn yn gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n cynnig cynlluniau adnewyddu trefol sy'n cyd-fynd ag unrhyw gynllun meistr/ strategaeth a fabwysiadwyd neu a gefnogir gan y Cynghorau. Nid yw'r polisi ei hun	**Na**	**Na**

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
	yn cynnig unrhyw ddatblygiad ac mae'r lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLlaC wedi'i Adneuo, yn cynnwys Polisi PS16 ac sydd ar gael ar lefel prosiect, yn sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.		
CYF7: ARDAL ADFYWIO CAERGYBI	Mae'r polisi hwn yn gosod y paramedrau ar gyfer datblygiad a fyddai'n cael ei gefnogi yn Ardal Adfywio Caergybi, sydd wedi ei lleoli yng nghanol y dref. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad ac mae'r lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLlaC wedi'i Adneuo, yn cynnwys Polisi PS16 ac sydd ar gael ar lefel prosiect, yn sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI STRATEGOL PS11: YR ECONOMI YMWELWYR	Mae'r polisi yn cefnogi datblygu diwydiant twristiaeth lleol drwy gydol y flwyddyn tra'r un pryd yn sicrhau gwarchod yr amgylchedd naturiol. Mae'r polisi hwn yn ceisio sicrhau twf ar raddfa sy'n canolbwyntio yn bennaf ar yr aneddiadau mwy o faint, ac ailddefnyddio adeiladau pan fo twf twristiaeth yn digwydd yng nghefn gwlad. Bydd y dull hwn, ynghyd â'r mesurau lliniaru a ddarperir gan bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo, yn cynnwys Polisi Strategol PS16 (Gwarchod a gwella'r amgylchedd naturiol), ac ar gael ar lefel y prosiect, yn sicrhau nad oes unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI TWR1: ATYNIADAU A CHYFLEUSTERAU YMWELWYR	Mae'r polisi hwn yn gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n cynnig atyniadau newydd i ymwelwyr a chyfleusterau tu mewn a thu allan i ffiniau datblygu. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad ac mae'r lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLlaC wedi'i Adneuo, yn cynnwys Polisi PS16 ac sydd ar gael ar lefel prosiect, yn sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI TWR2: LLETY GWYLIAU	Mae'r polisi hwn yn gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw eisiau; llety gwyliau â gwasanaeth neu hunanwasanaeth parhaol newydd; neu addasu adeiladau presennol yn llety o'r fath; neu ymestyn sefydliadau llety gwyliau presennol. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad ac mae'r lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLlaC wedi'i Adneuo, yn cynnwys Polisi PS16 ac sydd ar gael ar lefel prosiect, yn sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI TWR3: CARAFANAU SEFYDLOG A CHABANNAU	Mae'r polisi yn amlinellu y mae'n rhaid i geisiadau eu cwrdd os ydynt yn cynnwys carafanau sefydlog, cabannau gwyliau neu ddatblygiad parhaol sy'n gysylltiedig â llety gwersylla amgen. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad ac mae'r lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLlaC wedi'i Adneuo, yn cynnwys Polisi PS16 ac	**Na**	**Na**

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
GWYLIAU A LLETY GWERSYLLA AMGEN PARHAOL	sydd ar gael ar lefel prosiect, yn sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.		
POLISI TWR4: DEILIADAETH GWYLIAU	Mae'r polisi hwn yn gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n cynnig llety hunanwasanaeth newydd, carafanau sefydlog a chabannau gwyliau neu'n bwriadu ymestyn tymor gwyliau safleoedd carafanau a chabanau gwyliau sefydlog presennol. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad ac mae'r lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLlaC wedi'i Adneuo, yn cynnwys Polisi PS16 ac sydd ar gael ar lefel prosiect, yn sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI TWR5: CARAFANAU TEITHIOL A CHABANNAU GWYLIAU A LLETY GWERSYLLA AMGEN DROS DRO	Mae'r polisi hwn yn gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n cynnig carafanau teithiol newydd, gwersylla neu safleoedd gwersylla amgen dros dro, estyniadau i safleoedd presennol neu leiniau ychwanegol. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad ac mae'r lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLlaC wedi'i Adneuo, yn cynnwys Polisi PS16 ac sydd ar gael ar lefel prosiect, yn sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI STRATEGOL PS12: DATBLYGIADAU CANOL TREF A MANWERTHU	Mae'r polisi yn ymwneud â gosod gofynion i ddiogelu a gwella bywiogrwydd a hyfywedd canol trefi yn ardal y Cynllun i gydnabod eu swyddogaethau manwerthu, gwasanaeth a chymdeithasol. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad ac mae'r lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLlaC wedi'i Adneuo, yn cynnwys Polisi PS16 ac sydd ar gael ar lefel prosiect, yn sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI MAN1: DATBLYGIADAU ARFAETHEDIG CANOL TREF	Mae'r polisi hwn yn gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n cynnig ceisiadau datblygu manwerthu, masnachol a hamdden newydd o fewn canol trefi diffiniedig. Mae'r polisi hefyd yn cyfyngu ceisiadau manwerthu a masnachol y tu allan i ganol trefi diffiniedig i ardaloedd ag angen canfyddadwy. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad ac mae'r lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLlaC wedi'i Adneuo, yn cynnwys Polisi PS16 ac sydd ar gael ar lefel prosiect, yn sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI MAN2: ARDALOEDD	Mae'r polisi hwn yn gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n cynnig newid defnydd llawr gwaelod eiddo o fewn Ardaloedd Manwerthu	**Na**	**Na**

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
MANWERTHU CYNRADD (MANWERTHU CRAIDD)	cynradd, o siopau Dosbarth A1 i ddefnydd arall. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad ac mae'r lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLlaC wedi'i Adneuo, yn cynnwys Polisi PS16 ac sydd ar gael ar lefel prosiect, yn sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.		
POLISI MAN3: MANWERTHU TU ALLAN I GANOL TREFI DIFFINIEDIG OND O FEWN FFINIAU DATBLYGU	Mae'r polisi yn cyfyngu a gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n bwriadu newid defnydd siopau a leolir y tu allan i ganol trefi diffiniedig ond sydd o fewn y ffin datblygu neu siopau cyfleustra newydd ar raddfa fach. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad ac mae'r lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLlaC wedi'i Adneuo, yn cynnwys Polisi PS16 ac sydd ar gael ar lefel prosiect, yn sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI MAN4: DIOGELU SIOPAU PENTREF A THAFARNDAI	Mae'r polisi yn cyfyngu a gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n cynnig newid defnydd siop bentref neu dafarn. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI MAN5: MANWERTHU NEWYDD MEWN PENTREFI	Mae'r polisi hwn yn gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n cynnig newid defnydd adeiladau i siop fach neu siopau neu estyniadau i siopau sy'n bodoli eisoes mewn pentrefi newydd. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI MAN6: MANWERTHU YNG NGHEFN GWLAD	Mae'r polisi hwn yn gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n cynnig siopau ar raddfa fach neu estyniadau i siopau sy'n bodoli eisoes y tu allan i ffiniau datblygu. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI MAN7: DEFNYDDIAU BWYD POETH I'W FWYTA ALLAN	Mae'r polisi hwn yn gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n cynnig defnyddiau bwyd poeth i'w fwyta allan. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI STRATEGOL PS13: DARPARIAETH TAI	Mae'r polisi yn darparu ar gyfer 7,184 o gartrefi newydd rhwng 2011 a 2026. Bydd y gofyniad hwn yn cael ei gwrdd trwy nodi cyfleoedd am tua 7,902 o gartrefi newydd i alluogi lwfans llithriad o 10%. Mae'r Cynllun yn nodi gofyniad am 2,604 o unedau tai rhwng 2011 a 2018 a 5,298 o unedau tai rhwng 2018 a 2026.	**?**	**?**

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
	Mae cyfanswm o 3,817 o unedau eisoes wedi'u cwblhau neu â chaniatâd cynllunio ar hyn o bryd, sy'n gadael 4,084 o unedau yn weddill i gyflawni'r 7,902 o gartrefi newydd sydd eu hangen yn ystod oes y Cynllun. Mae hyn yn cyfateb i gyfartaledd o tua 371 o gartrefi newydd bob blwyddyn. Bydd datblygiad yn cael ei ddosbarthu yn unol â Pholisïau Strategol PS15 a Pholisïau TAI4 i TAI18. Mae'r potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol o ganlyniad i'r lefel hon o ddatblygiad yn ei gyfanrwydd, yn ogystal ag ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael ei ystyried yn fwy manwl yn yr Adroddiad ARhC.		
POLISI TAI1: CYMYSGEDD TAI PRIODOL	Mae'r polisi yn nodi'r meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad preswyl eu cwrdd er mwyn cyfrannu at greu cymunedau cymysg cynaliadwy. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI TAI2: IS-RANNU EIDDO PRESENNOL I FFLATIAU HUNANGYNHWYSOL A THAI AMLBRESWYL (HMO)	Mae'r polisi yn nodi'r meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd wrth wneud cais i isrannu eiddo presennol yn fflatiau hunangynhwysol a HMOs. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI TAI3: LLETY NEWYDD PWRPASOL, TAI AML-FEDDIANNAETH A THAI ERAILL GYDA CHYFLEUSTERAU A RENNIR AR GYFER GWEITHWYR ADEILADU DROS DRO	Mae'r polisi yn nodi'r meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd wrth wneud cais am lety newydd wedi'i adeiladu'n bwrpasol, tai amlfeddiannaeth, a thai eraill sydd â chyfleusterau a rennir ar gyfer gweithwyr adeiladu dros dro. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI TAI4: CARTREFI GOFAL PRESWYL, TAI GOFAL NEU GOFAL ARBENIGOL LLETY	Mae'r polisi hwn yn gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n cynnig cartrefi gofal preswyl, cartrefi gofal ychwanegol neu lety gofal arbenigol. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
YCHWANEGOL AR GYFER YR HENOED			
POLISI TAI5: TAI MARCHNAD LEOL	Mae'r polisi hwn yn ceisio rheoli deiliadaeth a maint y datblygiad preswyl newydd. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI TAI6: LLETY MYFYRWYR PWRPASOL	Mae'r polisi hwn yn gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n cynnig llety myfyrwyr pwrpasol fforddiadwy newydd. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI TAI7: ANHEDDAU YN LLE RHAI ERAILL	Mae'r polisi hwn yn gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n bwriadu cynnig annedd newydd yn lle un sy'n bodoli eisoes. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI TAI8: DEFNYDD PRESWYL CARAFANAU, CARTREFI SYMUDOL NEU MATHAU ERAILL O LETY NAD YW'N BARHAOL	Mae'r polisi hwn yn gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n bwriadu cynnig; safleoedd llety carafán newydd neu fathau eraill o safleoedd llety heb fod yn barhaol fel eithriad i Bolisi Strategol PS15 a Pholisi TAI9; neu feddiannaeth carafanau gwyliau presennol neu fathau eraill o lety nad yw'n barhaol y tu allan i'r tymor meddiannaeth arferol neu ymestyn safleoedd presennol at ddibenion defnydd preswyl dros dro. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI STRATEGOL PS14: TAI FFORDDIADWY	Mae'r polisi yn ceisio darparu isafswm targed o 1,400 o dai fforddiadwy newydd, a fydd yn cael eu cyflwyno o ganlyniad i ddatblygiad arfaethedig ym Mholisi PS13. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at unrhyw ddatblygiad, dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI TAI9: TROTHWY TAI FFORDDIADWY A DOSBARTHU	Mae'r polisi hwn yn gosod dosbarthiad a throthwyon darparu tai fforddiadwy mewn adeiladau preswyl newydd ac addasiadau. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI TAI10: SAFLEOEDD EITHRIO	Mae'r polisi yn amlinellu'r amgylchiadau eithriadol pan ganiateir datblygiad ger ffiniau datblygu. Mae'r polisi yn cefnogi amgylchiadau cyfyngedig lle y gall hyn ddigwydd, yn ymwneud yn bennaf â darparu tai fforddiadwy. Mae'r polisi yn disgwyl mai ar raddfa fach y ceir safleoedd eithriedig, oni bai bod gofyniad amlwg am safle mwy o faint, a'i fod yn blaenoriaethu'r defnydd o dir a ddatblygwyd yn flaenorol. Felly mae'r polisi yn ceisio lleihau ehangu ffiniau datblygu y tu allan i'r dyraniadau	**Na**	**Na**

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
	arfaethedig. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad ac mae'r lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLlaC wedi'i Adneuo, yn cynnwys Polisi PS16 ac sydd ar gael ar lefel prosiect, yn sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.		
POLISI TAI11: DIOGELU SAFLEOEDD SIPSIWN A THEITHWYR PRESENNOL	Mae'r polisi yn diogelu safleoedd Sipsiwn a Theithwyr sydd eisoes yn bodoli. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI TAI12: DYRANIADAU SAFLE SIPSIWN A THEITHWYR	Mae'r polisi hwn yn nodi dyraniad i ymdrin â gofynion Sipsiwn a Theithwyr yn gyfredol ac i'r dyfodol. Mae'r dyraniad yn estyniad i'r safle presennol yn Llandygai, Bangor i ddarparu ar gyfer 5 o leiniau ychwanegol. O ystyried graddfa fach y datblygiad arfaethedig a'r pellter oddi wrth safleoedd Ewropeaidd (dros 1km i ffwrdd) ystyrir ei bod yn annhebygol y bydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol. Mae'r polisi hefyd yn datgan bod y Cyngor yn defnyddio Methodoleg Asesiad Safleoedd Sipsiwn a Theithwyr i nodi safleoedd ar gyfer 16 o leiniau preswyl parhaol ychwanegol yn ogystal â chyfres o leiniau aros dros dro yn unol â'r Astudiaeth Asesu Anghenion Llety. Nid oes rhagor o fanylion ynglŷn â lleoliad y safleoedd hyn. Ystyrir y bydd y mesurau lliniaru a ddarperir trwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo, gan gynnwys Polisi PS16, ac sydd ar gael ar lefel y prosiect, yn sicrhau nad oes unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol. Fodd bynnag, bydd angen sgrinio ARhC pellach os yw'r safleoedd hyn yn cael eu nodi yn y CDLl ar y Cyd yn y dyfodol.	**Na**	**Na**
POLISI TAI13: SAFLEOEDD AR GYFER LLEINIAU SIPSIWN A THEITHWYR	Mae'r polisi hwn yn gosod y gofynion y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd wrth gynnig safleoedd Sipsiwn a Theithwyr newydd, neu estyniadau i safleoedd presennol. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI STRATEGOL PS15: STRATEGAETH ANHEDDIAD	Mae'r polisi yn amlinellu lle y dylai datblygiadau gael eu dosbarthu yn amodol ar y capasiti amgylcheddol, cymdeithasol ac seilwaith i ymdopi â datblygiadau. Mae'r polisi yn nodi canolfan isranbarthol sef Bangor a'r Canolfannau Gwasanaethau Trefol lle bydd y rhan fwyaf o ddatblygiadau newydd yn digwydd, Mae dau safle Ewropeaidd o fewn 2km i Fangor sef ACA Afon Menai a Bae Conwy; a Thraeth Lafan.	**?**	**?**

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
	Mae'r Canolfannau Gwasanaethau Trefol yn cynnwys: safleoedd Ynys Môn - Amlwch, Caergybi, a Llangefni; a safleoedd Gwynedd - Blaenau Ffestiniog, Caernarfon, Porthmadog a Phwllheli. Mae nifer o safleoedd Ewropeaidd o fewn 2 km o'r aneddiadau hyn. Y rhain yw: ACA Arfordir Ynys Cybi, ACA Afon Menai a Bae Conwy; ACA Penrhyn Llŷn a'r Sarnau; ACA Coedydd Derw Meirionnydd a Safleoedd Ystlumod; ACA Corsydd Ynys Môn; a Corsydd Môn a Ramsar Llŷn. Yn ychwanegol, nodir Canolfannau Gwasanaethau Lleol, a Phentrefi a Chlystyrau i gynnwys gweddill y twf tai; mae nifer o safleoedd Ewropeaidd o fewn 2 km o'r safleoedd hyn a allai gael eu heffeithio gan gynlluniau tai newydd: gan gynnwys ACA Penrhyn Llŷn a'r Sarnau; ACA Corsydd Ynys Môn; Corsydd Môn a Ramsar Llŷn; AGA Ynys Feurig, Bae Cemlyn ac Ynysoedd y Moelrhoniaid; ACA Afon Menai a Bae Conwy; ACA Coedydd Derw Meirionnydd a Safleoedd Ystlumod; ACA Eryri; AGA Mynydd Cilan, Trwyn yr Wylfa ac Ynysoedd Sant Tudwal; ACA Glynllifon; ACA Clogwyni Môr Llŷn; ACA Corsydd Llŷn; ac ACA Corsydd Eifionydd. Bydd arwyddocâd yr effeithiau hyn yn dibynnu ar union leoliad a graddfa'r datblygiad arfaethedig, a nodir yn y polisïau mwy manwl a dyraniadau safleoedd isod. Mae'r potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol o ganlyniad i lefel a dosbarthiad datblygiad yn ei gyfanrwydd, yn ogystal ag ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill, yn cael ei ystyried yn fwy manwl yn yr Adroddiad ARhC.		
POLISI TAI14: TAI YN GANOLFAN ISRANBARTHOL A CHANOLFANNAU GWASANAETHAU TREFOL	Mae'r polisi yn nodi dyraniadau safleoedd yn y ganolfan isranbarthol Bangor a'r Canolfannau Gwasanaethau Trefol yn Amlwch, Caergybi, Llangefni, Blaenau Ffestiniog, Caernarfon, Porthmadog a Phwllheli. Mae'r dyraniadau safleoedd wedi cael eu sgrinio ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol yn unigol ac ar y cyd o fewn bob anheddiad yn ddiweddarach yn yr Atodiad hwn. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.	**?**	**?**
POLISI TAI15: TAI MEWN	Mae'r polisi yn nodi dyraniadau safleoedd yn y Canolfannau Gwasanaethau Lleol sef Gwalchmai, Niwbwrch, Llannerchymedd, Bethel, Bontnewydd, Botwnnog, Chwilog,	**?**	**?**

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
CANOLFANNAU GWASANAETHAU LLEOL	Deiniolen, Rachub, Tremadog, a'r Ffôr. Mae'r dyraniadau safleoedd wedi cael eu sgrinio ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol yn unigol ac ar y cyd o fewn bob anheddiad yn ddiweddarach yn yr Atodiad hwn. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.		
POLISI TAI16: TAI MEWN PENTREFI GWASANAETHAU	Mae'r polisi yn nodi dyraniadau safleoedd yn y Canolfannau Gwasanaethau Lleol sef Gwalchmai, Niwbwrch, Llannerchymedd, Bethel, Bontnewydd, Botwnnog, Chwilog, Deiniolen, Rachub, Tremadog, a'r Ffôr. Mae'r dyraniadau safleoedd wedi cael eu sgrinio ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol yn unigol ac ar y cyd o fewn bob anheddiad yn ddiweddarach yn yr Atodiad hwn. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.	**?**	**?**
POLISI TAI17: TAI MEWN PENTREFI LLEOL, GWLEDIG & ARFORDIROL	Mae'r polisi yn nodi'r meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n cael ei gynnig mewn Pentrefi Lleol, gwledig ac arfordirol, yn gyson â Pholisi Strategol PS15. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI TAI18: TAI MEWN CLYSTYRAU	Mae'r polisi hwn yn gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n cynnig unedau tai newydd mewn aneddiadau Clwstwr. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad ac mae'r lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLlaC wedi'i Adneuo, yn cynnwys Polisi PS16 ac sydd ar gael ar lefel prosiect, yn sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI TAI19: TROSI ADEILADAU TRADDODIADOL YN Y CEFN GWLAD AGORED	Mae'r polisi hwn yn gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n cynnig trosi adeiladau traddodiadol yn y cefn gwlad agored ar gyfer defnydd preswyl. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad ac mae'r lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLlaC wedi'i Adneuo, yn cynnwys Polisi PS16 ac sydd ar gael ar lefel prosiect, yn sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI STRATEGOL PS16: GWARCHOD A GWELLA'R	Mae'r polisi yn ceisio rheoli datblygiad er mwyn gwarchod a, lle bo modd, gwella'r amgylchedd naturiol nodedig, cefn gwlad ac arfordir Ardal y Cynllun, ac mae'n nodi nifer o ffyrdd i gyflawni hyn. Mae hefyd yn anelu at ddiogelu rhywogaethau a	**Na**	**Na**

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
AMGYLCHEDD NATURIOL	warchodir a gwella'u cynefinoedd, a diogelu safleoedd o bwysigrwydd rhyngwladol, cenedlaethol, rhanbarthol a lleol. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad, ac mae'n darparu lliniaru ar gyfer effeithiau negyddol posibl datblygiadau ar seilwaith gwyrdd a glas. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.		
POLISI AMG1: ARDALOEDD TIRWEDD ARBENNIG	Mae'r polisi yn ceisio sicrhau bod datblygiadau o fewn Ardal Tirwedd Arbennig ddynodedig yn ystyried yr effeithiau posibl ac yn gwella nodweddion hanesyddol, gweledol, daearyddol, ecolegol a diwylliannol yr ardal. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI AMG2: DIOGELU A GWELLA NODWEDDION A RHINWEDDAU SY'N UNIGRYW I GYMERIAD TIRWEDD LLEOL	Mae'r polisi yn ceisio sicrhau nad yw'r datblygiad yn cael effaith negyddol ar nodweddion a rhinweddau sy'n unigryw i gymeriad y dirwedd leol fel y nodwyd yn y Strategaethau Tirwedd presennol i'r awdurdod perthnasol. Mae'r polisi hefyd yn sicrhau nad yw datblygiad yn achosi effeithiau negyddol arwyddocaol i gymeriad y dirwedd naturiol, ac yn rhoi ystyriaeth ychwanegol i ddatblygiadau sy'n effeithio'n uniongyrchol ar gymeriad y dirwedd a gosodiad yr AHNE neu'r Parc Cenedlaethol. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI AMG3: AMDDIFFYN YR ARFORDIR	Mae'r polisi yn nodi'r meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw ceisiadau'n cael eu lleoli ar yr arfordir, gan gynnwys yr Arfordir Treftadaeth. Mae'r polisi yn sicrhau na fydd datblygiad yn achosi niwed annerbyniol i fuddiannau bioamrywiaeth yr ardal, gan gynnwys safleoedd dynodedig Ewropeaidd. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad, ac mae'n darparu mesurau lliniaru i leihau effeithiau posibl ar safleoedd dynodedig Ewropeaidd. Felly, mae'n annhebygol y bydd unrhyw effeithiau negyddol sylweddol.	**Na**	**Na**
POLISI AMG4: CADWRAETH BIOAMRYWIAETH LLEOL	Mae'r polisi yn darparu'r meini prawf y mae rhaid i bob datblygiad eu cwrdd i sicrhau diogelu a gwella bioamrywiaeth, ac osgoi datblygu mewn lleoliadau sydd o bwysigrwydd bioamrywiaeth rhyngwladol, cenedlaethol a lleol. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad ac mae'n darparu mesurau lliniaru i leihau unrhyw effeithiau negyddol posibl ar fioamrywiaeth o ganlyniad i ddatblygiad newydd. Felly, ni fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol o ganlyniad i'r polisi hwn.	**Na**	**Na**
POLISI AMG5: GWARCHOD	Mae'r polisi yn darparu amddiffyniad i Warchodfeydd Natur Lleol, Safleoedd Bywyd Gwyllt neu Safleoedd Daearegol/ Geomorffolegol o Bwysigrwydd Rhanbarthol rhag	**Na**	**Na**

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
SAFLEOEDD O BWYSIGRWYDD RHANBARTHOL NEU LEOL	cael eu datblygu, gan gyfrannu at gynnal a chadw rhwydweithiau seilwaith gwyrdd. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.		
POLISI PS17: CADW A GWELLA ASEDAU TREFTADAETH	Mae'r polisi yn ceisio gwarchod a gwella asedau diwylliannol a threftadaeth. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol ar safleoedd Ewropeaidd.	**Na**	**Na**
POLISI AT1: ARDALOEDD CADWRAETH, SAFLEOEDD TREFTADAETH Y BYD A THIRWEDDAU, PARCIAU A GERDDI HANESYDDOL COFRESTREDIG	Mae'r polisi yn ceisio diogelu Ardaloedd Cadwraeth, Safleoedd Treftadaeth y Byd a Thirweddau, Parciau a Gerddi Hanesyddol Cofrestredig rhag cael eu datblygu naill ai o fewn yr ardaloedd hyn, neu sy'n effeithio ar osodiad a/neu olygfa arwyddocaol i mewn ac allan o'r ardaloedd hyn. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI AT2: GALLUOGI DATBLYGU	Mae'r polisi yn ceisio galluogi datblygiad sy'n sicrhau dyfodol a/neu ddefnydd arall o Adeilad Rhestredig, neu adeilad sy'n gwneud cyfraniad cadarnhaol i gymeriad Ardal Gadwraeth, neu Dirwedd, Parc a Gardd Hanesyddol Cofrestredig, a gosod y meini prawf ar gyfer y math hwn o ddatblygiad. Mae'r polisi'n cyfeirio at ddatblygiad presennol ac o'r herwydd nid oes potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI AT3: ASEDAU TREFTADAETH HEB EU DYNODI OND SYDD O BWYS LLEOL NEU RANBARTHOL	Mae'r polisi yn ceisio cadw a gwella adeiladau, strwythurau ac ardaloedd o asedau treftadaeth heb eu dynodi, ond sydd o bwys yn lleol neu'n rhanbarthol. Mae'r polisi'n cyfeirio at ddatblygiad presennol ac o'r herwydd nid oes potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI AT4: DIOGELU SAFLEOEDD ARCHEOLEGOL HEB EU DYNODI	Mae'r polisi yn ceisio gwarchod safleoedd o bwysigrwydd archeolegol cenedlaethol posibl, neu o bwysigrwydd treftadaeth leol cydnabyddedig, gan gynnwys safleoedd archaeoleg diwydiannol sydd heb eu rhestru rhag datblygiadau a allai effeithio arnynt. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
POLISI PS18: RHEOLI GWASTRAFF	Mae'r polisi yn ceisio sicrhau bod argaeledd digonol o dir ar gyfer rhwydwaith o gyfleusterau gwastraff i fodloni rhwymedigaethau rhanbarthol a lleol yn unol â gofynion Cynllun Gwastraff Rhanbarthol Gogledd Cymru a pholisi/canllawiau cenedlaethol/rhanbarthol eraill cyfredol. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad; mae safleoedd posibl wedi'u nodi ym Mholisi GWA1. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI GWA1: DARPARU SEILWAITH RHEOLI GWASTRAFF AC AILGYLCHU	Mae'r polisi yn nodi a diogelu safleoedd posibl ar gyfer darparu seilwaith rheoli gwastraff ac ailgylchu. Mae'r lleoliadau yn cynnwys; Caernarfon, Clynnog Fawr, ger Bethel, Penygroes, Pencaenewydd, Chwilog, Penrhyndeudraeth, Llanllyfni, Bryncir, Pwllheli, Bethesda, Blaenau Ffestiniog, Penmynydd, Gwalchmai, Mona, Caergybi, Brynteg a Phentre Berw. Ar yr adeg hon nid yw'r union fanylion yn hysbys, gan gynnwys y raddfa a'r math o gyfleuster rheoli gwastraff. Ymdrinnir yn fwy priodol ag effeithiau posibl unrhyw gais ar lefel y prosiect unwaith y bydd rhagor o fanylion yn hysbys, gan gynnwys y raddfa a'r math o ddatblygiad. Bydd yn ofynnol i ddatblygiad unrhyw gais gwrdd â gofynion y Rheoliadau Cynefinoedd. Ystyrir bod y gofyniad deddfwriaethol hwn ynghyd â'r mesurau lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo, gan gynnwys Polisi PS16, ac sydd ar gael ar lefel prosiect, yn ddigonol i sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI GWA2: RHEOLI GWASTRAFF Y TU ALLAN I FFINIAU DATBLYGU A SAFLEOEDD A DDYNODWYD	Mae'r polisi yn cyfyngu ar geisiadau rheoli gwastraff i ddiwallu angen amlwg yn unig. Mae'r polisi hefyd yn nodi'r meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n cynnig cyfleusterau rheoli gwastraff. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad ac mae'r lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLlaC wedi'i Adneuo, yn cynnwys Polisi PS16 ac sydd ar gael ar lefel prosiect, yn sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI GWA3: TRINIAETH A STORIO GWASTRAFF YMBELYDROL ISEL AC ISEL IAWN	Mae'r polisi hwn yn gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n cynnig cyfleusterau ar gyfer trin, storio neu waredu gwastraff ymbelydrol lefel isel ac isel iawn. Mae'r polisi yn ei gwneud yn ofynnol i unrhyw gais sicrhau bod cyfleusterau wedi'u lleoli a'u dylunio er mwyn lleihau'r effeithiau andwyol ar yr amgylchedd a chymryd mesurau adfer amgylcheddol priodol. Nid yw'r polisi ei hun	**Na**	**Na**

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
	yn cynnig unrhyw ddatblygiad penodol, bydd hyn yn digwydd trwy geisiadau cynllunio lefel is. Bydd angen i unrhyw gais ddangos bod gofynion y Rheoliadau Cynefinoedd wedi cael eu bodloni. Bydd y gofyniad deddfwriaethol ynghyd â'r mesurau lliniaru a ddarperir gan bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo, gan gynnwys Polisi PS16, yn sicrhau nad oes unrhyw effeithiau sylweddol ar Safleoedd Ewropeaidd.		
POLISI STRATEGOL PS19: MWYNAU	Mae'r polisi yn amlinellu nifer o ofynion i sicrhau cyflenwad parhaus o fwynau, sy'n cynnwys diogelu adnoddau agregau hysbys. Nid yw'r polisi yn cynnig unrhyw ddatblygiad mwynau felly mae'n annhebygol o arwain at Effeithiau Arwyddocaol Tebygol. Ymdrinnir yn fwy priodol ag effeithiau posibl datblygiad mwynau ar safleoedd Ewropeaidd ym Mholisi MWYN3 sy'n nodi'r ardaloedd chwilio a ffefrir. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI MWYN1: DIOGELU ADNODDAU MWYNAU	Mae'r polisi yn diogelu ardaloedd sydd wedi eu nodi ar gyfer gwaith mwynau yn y dyfodol. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI MWYN2: CYFLENWAD CYNALIADWY O ADNODDAU MWYNAU	Mae'r polisi yn ceisio cynnal banc tir o gronfeydd wrth gefn a ganiateir ar gyfer agregau yn unol â chanllawiau cenedlaethol a rhanbarthol. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI MWYN3: ARDALOEDD CHWILIO A FFEFRIR	Mae'r polisi yn nodi nifer o 'ardaloedd chwilio a ffefrir' ar gyfer cyflenwadau o dywod a graean a chreigiau mâl yn y dyfodol. Mae nifer o'r rhain yn agos at safleoedd Ewropeaidd. Ar yr adeg hon nid yw'r union fanylion yn hysbys, gan gynnwys graddfa a lleoliad y datblygiad. Ymdrinnir yn fwy priodol ag effeithiau posibl unrhyw gais ar lefel y prosiect unwaith y bydd rhagor o fanylion yn hysbys, gan gynnwys y raddfa a'r math o ddatblygiad. Bydd yn ofynnol i ddatblygiad unrhyw gais gwrdd â gofynion y Rheoliadau Cynefinoedd. Ystyrir bod y gofyniad deddfwriaethol hwn ynghyd â'r mesurau lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo, gan gynnwys Polisi PS16, ac sydd ar gael ar lefel prosiect, yn ddigonol i sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI MWYN4:	Tra'n ceisio cynnal banc tir agregau ardal y Cynllun, mae'r polisi hwn yn gosod y	**Na**	**Na**

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
DATBLYGIADAU MWYNAU	meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n bwriadu chwilio am fwynau, neu weithio neu ymestyn gweithrediadau presennol. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad ac mae'n ei gwneud yn ofynnol na fydd datblygiad yn cael effaith andwyol sylweddol ar safleoedd o bwysigrwydd rhyngwladol, cenedlaethol, rhanbarthol neu leol amgylcheddol, cadwraeth natur, a thirwedd a/neu bwysigrwydd treftadaeth. Bydd hyn, ynghyd â'r mesurau lliniaru a ddarperir trwy bolisïau eraill CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo, gan gynnwys Polisi PS16, ac sydd ar gael ar lefel y prosiect, yn sicrhau nad oes unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.		
POLISI MWYN5: CERRIG ADEILADU LLEOL	Mae'r polisi hwn yn gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os yw'n bwriadu cynnal gwaith dros dro neu ailagor gweithrediadau mwynau ar raddfa fach er mwyn darparu deunyddiau adeiladu traddodiadol. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad ac mae'n rhaid i unrhyw gais fod yn gydnaws â pholisïau eraill CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo. Bydd y mesurau lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo, gan gynnwys Polisi PS16, ac sydd ar gael ar lefel y prosiect, yn sicrhau nad oes unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI MWYN6: ARDALOEDD CLUSTOGI O GWMPAS SAFLEOEDD MWYNAU	Mae'r polisi yn cyfyngu datblygu o fewn parthau clustogi o amgylch safleoedd mwynau, ac o fewn yr Ardaloedd Datblygu Glo Risg Uchel. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol	**Na**	**Na**
POLISI MWYN7: CYFLEUSTERAU TERFYNFEYDD RHEILFFORDD A GLANFEYDD	Mae'r polisi yn diogelu cyfleusterau rheilffordd a glanfeydd posibl a phresennol rhag datblygiadau. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad, dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI MWYN8: GWEITHIAU ARCHWILIO	Mae'r polisi yn caniatáu ceisiadau ar gyfer gwaith archwilio am gyfnod dros dro ar yr amod fod mesurau diogelu amgylcheddol boddhaol yn eu lle a darpariaethau adfer llawn yn cael eu cynnal ar ôl cwblhau. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad ac mae'r lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLlaC wedi'i Adneuo, yn cynnwys Polisi PS16 ac sydd ar gael ar lefel prosiect, yn sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**
POLISI MWYN9:	Mae'r polisi hwn yn gosod y meini prawf y mae'n rhaid i ddatblygiad eu cwrdd os	**Na**	**Na**

Polisïau wedi'i Adneuo	Effeithiau posibl y Polisi	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar ben ei hun?	Potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE) ar y cyd?
PYLLAU BENTHYG	yw'n cynnig pyllau benthyg. Nid yw'r polisi ei hun yn cynnig unrhyw ddatblygiad ac mae'r lliniaru a ddarperir drwy bolisïau CDLlaC wedi'i Adneuo, yn cynnwys Polisi PS16 ac sydd ar gael ar lefel prosiect, yn sicrhau na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.		
POLISI MWYN10: ADFER AC ÔL-OFAL	Mae'r polisi angen cynllun cynhwysfawr ar gyfer adfer, ôl-ofal ac ar ôl ddefnydd yn achos ceisiadau gwaith mwynau. Ni fydd y polisi ei hun yn arwain at ddatblygiad, ond mae'n darparu mesurau lliniaru i leihau effeithiau gweithfeydd mwynau ar yr amgylchedd naturiol. Dim potensial ar gyfer Effeithiau Arwyddocaol Tebygol.	**Na**	**Na**

Sgrinio Dyraniadau Safleoedd Preswyl

Mae'r sgrinio a gynhaliwyd yn y matrics canlynol yn ystyried y potensial i ddyraniadau safleoedd preswyl a nodwyd yn y CDLlaC wedi'i Adneuo gael effeithiau sylweddol tebygol ar safleoedd Ewropeaidd. Mae'r dyraniadau safleoedd wedi'u grwpio fesul anheddiad a rhoddir crynodeb o'r potensial am effeithiau sylweddol tebygol. Defnyddiwyd amrywiaeth o ffynonellau gwybodaeth i wneud y sgrinio yn y matrics isod, gan gynnwys gwybodaeth oddi wrth y Nodweddion Safleoedd Ewropeaidd (yn Atodiad 1) ac Astudiaethau Safle Strategol. Mae'r matrics sgrinio isod wedi cymryd ymagwedd ragofalus wrth nodi safleoedd Ewropeaidd sydd o bosibl mewn perygl, fel yr argymhellwyd gan Lywodraeth Cynulliad Cymru a chanllawiau arfer da.

<table>
<tr><th>Cod/Enw Anheddiad a Safle(oedd)</th><th>Capasiti</th><th>Cario drosodd o gynlluniau blaenorol?</th><th>Potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE)</th><th>Potensial i Liniaru'r drwy Fesurau Osgoi a Mesurau Polisi/ Diogelu?</th><th>Effaith Weddilliol? (Oes / Na)</th></tr>
<tr><td>Bangor:
T1: Goetra Uchaf
Caniatâd cynllunio presennol</td><td>245</td><td>CDU Gwynedd – safle yn ymestyn ychydig ymhellach nag a gynigwyd yn flaenorol.</td><td rowspan="5">Mae gan safle T1 eisoes ganiatâd cynllunio; felly, bydd datblygiad yn digwydd gyda neu heb y CDLl ar y Cyd.

Mae'r anheddiad yn gyfagos i AGA Traeth Lafan, AGA Bae Conwy ac ACA Afon Menai a Bae Conwy. Nid yw'r un o'r safleoedd o fewn 500m i'r safleoedd Ewropeaidd ac mae T2, T3 a T4 o fewn ffin bresennol yr anheddiad. Safle T5 yw'r mwyaf o'r safleoedd newydd a hefyd y pellaf i ffwrdd o'r safleoedd Ewropeaidd, ar tua 630m. O ystyried maint y dyraniadau safle, nid yw datblygiad safleoedd unigol yn debygol o gael effeithiau sylweddol ar eu pennau eu hunain. Yn enwedig ar ôl i liniaru polisi a ddarperir drwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo gael eu cymryd i ystyriaeth.

Hyd yn oed o gynnwys Safle T1 sydd eisoes â chaniatâd cynllunio, y cyfanswm o anheddau a ddarperir yw 393; felly, mae'r safleoedd cyfunol yn annhebygol o arwain at effeithiau sylweddol. Bydd y mesurau lliniaru a ddarperir trwy bolisïau CDLl ar y Cyd ac sydd ar gael ar lefel y prosiect</td><td rowspan="5">Lliniaru polisi yn cynnwys:
Polisi PS4 - trafnidiaeth gynaliadwy, datblygiad a hygyrchedd: mae'r polisi yn cefnogi datblygiadau sy'n annog dulliau trafnidiaeth amgen i'r car preifat, ac yn ceisio newid ymddygiad teithio.
Polisi TRA1 - Datblygiadau rhwydwaith trafnidiaeth: mae'r polisi yn ceisio lleihau effeithiau datblygiadau trafnidiaeth (gan gynnwys yn achos gwelliannau i'r seilwaith presennol) ar yr amgylchedd naturiol.
Polisi PS5 - Datblygu cynaliadwy: mae'r polisi</td><td rowspan="5">Na</td></tr>
<tr><td>T2: Cyn Gae Chwarae Ysgol Friars</td><td>43</td><td>Na</td></tr>
<tr><td>T3: Cyn Safle Jewsons</td><td>17</td><td>Na</td></tr>
<tr><td>T4: Cyn Safle Crossville</td><td>16</td><td>Na</td></tr>
<tr><td>T5: Tir dros y ffordd i'r Amlosgfa</td><td>72</td><td>Na</td></tr>
</table>

Cod/Enw Anheddiad a Safle(oedd)	Capasiti	Cario drosodd o gynlluniau blaenorol?	Potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE)	Potensial i Liniaru'r drwy Fesurau Osgoi a Mesurau Polisi/ Diogelu?	Effaith Weddilliol? (Oes / Na)
			yn sicrhau nad oes unrhyw effeithiau sylweddol. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.	yn ceisio diogelu a gwella ansawdd yr amgylchedd naturiol, ei thirweddau ac asedau bioamrywiaeth. ▪ Polisi PS6 – Lleddfu ac addasu i effeithiau newid yn yr hinsawdd: Mae'r polisi yn ceisio sicrhau nad yw gallu tirweddau, amgylcheddau a rhywogaethau i addasu i effeithiau niweidiol newid yn yr hinsawdd yn effeithio ar ddatblygiad. Mae'r polisi hefyd yn gwarchod yr amgylchedd dŵr, sy'n cefnogi'n anuniongyrchol yr asedau bioamrywiaeth. ▪ Polisi PCYFF2 – Dylunio a Llunio Lle: Mae'r polisi yn sicrhau fod datblygiad yn ystyried yr amgylchedd naturiol wrth greu lleoedd deniadol a chynaliadwy. ▪ Polisi PCYFF3 – Dylunio a Thirlunio: mae'r polisi yn sicrhau bod datblygiadau'n parchu, cadw ac ategu unrhyw nodweddion naturiol positif sy'n bodoli eisoes, ac yn gwneud iawn am	

Cod/Enw Anheddiad a Safle(oedd)	Capasiti	Cario drosodd o gynlluniau blaenorol?	Potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE)	Potensial i Liniaru'r drwy Fesurau Osgoi a Mesurau Polisi/ Diogelu?	Effaith Weddilliol? (Oes / Na)
				unrhyw golled o seilwaith gwyrdd. Mae'r polisi hefyd yn cyfyngu ar gyflwyno unrhyw rywogaethau ymledol anfrodorol. ▪ Polisi PCYFF4 – Rheoli Carbon: mae'r polisi'n ceisio sicrhau effeithlonrwydd ynni ac ynni adnewyddadwy mewn datblygiadau newydd a all gyfrannu at wella ansawdd aer a lliniaru effeithiau newid yn yr hinsawdd. ▪ Polisi PCYFF5 – Cadwraeth Dŵr: mae'r polisi'n ceisio sicrhau mesurau cadwraeth dŵr mewn datblygiadau newydd a all gefnogi asedau bioamrywiaeth yn anuniongyrchol. ▪ Polisi ARNA1 – Ardal Rheoli Newid Arfordirol: mae'r polisi yn ceisio cyfyngu ar ddatblygiadau o fewn Ardaloedd Rheoli Newid Arfordirol, a sicrhau nad yw bioamrywiaeth yn cael ei effeithio wrth ail-leoli anheddau presennol	

Cod/Enw Anheddiad a Safle(oedd)	Capasiti	Cario drosodd o gynlluniau blaenorol?	Potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE)	Potensial i Liniaru'r drwy Fesurau Osgoi a Mesurau Polisi/ Diogelu?	Effaith Weddilliol? (Oes / Na)
				o fewn yr ardaloedd hyn. ▪ Polisi PS11 – Yr Economi Ymwelwyr: mae'r polisi yn ceisio gwarchod yr amgylchedd naturiol wrth ddatblygu'r diwydiant twristiaeth. ▪ Polisi PS16 – Gwarchod a gwella'r amgylchedd naturiol: mae'r polisi yn ceisio diogelu a gwella'r amgylchedd naturiol, cefn gwlad ac arfordir, gan gynnwys; diogelu cynefinoedd, rhywogaethau, daeareg, hanes a thirweddau; gwarchod safleoedd a rhywogaethau o bwysigrwydd rhyngwladol, cenedlaethol, rhanbarthol a lleol; a gwella rhwydweithiau o gynefinoedd naturiol. ▪ Polisi AMG2 – Gwarchod a gwella nodweddion a rhinweddau sy'n unigryw i gymeriad y dirwedd leol: mae'r polisi yn ceisio sicrhau nad yw'r datblygiad yn cael effaith andwyol ar nodweddion	

Cod/Enw Anheddiad a Safle(oedd)	Capasiti	Cario drosodd o gynlluniau blaenorol?	Potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE)	Potensial i Liniaru'r drwy Fesurau Osgoi a Mesurau Polisi/ Diogelu?	Effaith Weddilliol? (Oes / Na)
				o bwysigrwydd gweledol, hanesyddol, daearegol, ecolegol neu ddiwylliannol. ▪ Polisi AMG3 – Amddiffyn yr Arfordir: mae'r polisi yn sicrhau nad yw datblygiadau mewn ardaloedd arfordirol yn effeithio'n andwyol ar fuddiannau ansawdd dŵr neu fioamrywiaeth, gan gynnwys safleoedd ACA ac AGA o ganlyniad i leoliad, graddfa, ffurf, edrychiad, deunyddiau, sŵn, gollyngiadau neu gynnydd traffig. ▪ Polisi AMG4 – Cadwraeth Bioamrywiaeth Lleol: mae'r polisi'n ceisio gwarchod asedau bioamrywiaeth pwysig rhag cael eu heffeithio'n andwyol yn sgil datblygiadau newydd. ▪ Polisi AMG5 – Gwarchod Safleoedd o Arwyddocâd Rhanbarthol neu Leol: mae'r polisi yn ceisio diogelu bioamrywiaeth gwerthfawr yn lleol rhag effeithiau andwyol	

Cod/Enw Anheddiad a Safle(oedd)	Capasiti	Cario drosodd o gynlluniau blaenorol?	Potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE)	Potensial i Liniaru'r drwy Fesurau Osgoi a Mesurau Polisi/ Diogelu?	Effaith Weddilliol? (Oes / Na)
				uniongyrchol neu anuniongyrchol unrhyw ddatblygiadau newydd. ▪ Polisi PS18 – Rheoli Gwastraff: mae'r polisi yn ceisio hybu agwedd gynaliadwy tuag at reoli gwastraff, wedi ei seilio ar yr hierarchaeth wastraff o atal ac ailddefnyddio, ailgylchu, adennill ac yna gwaredu, tra'n cymryd i ystyriaeth gymeriad unigryw'r ardal, gan gynnwys y cysylltiadau trafnidiaeth a natur wledig.	
Canolfannau Gwasanaethau Trefol					
Amlwch: T6: Tir ger Maes Mona	50	CLl Ynys Môn - (T1)	Mae pob un o'r opsiynau safle dros 3km o'r safle Ewropeaidd agosaf. Mae Safleoedd T8 a T9 o fewn 200m o gwrs dŵr sy'n arwain at y môr, ond nid yw hwn yn llifo'n uniongyrchol i mewn i unrhyw safleoedd dynodedig Ewropeaidd. O ystyried maint y dyraniadau safle, nid yw datblygiad safleoedd unigol yn debygol o gael effeithiau sylweddol ar eu pennau eu hunain. Bydd yr holl safleoedd cyfun yn darparu 373 o anheddau; felly, o ystyried maint y datblygiad a phellter arfaethedig o safleoedd Ewropeaidd, ystyrir nad yw effeithiau sylweddol cyfunol yn debygol. Bydd y mesurau lliniaru a ddarperir trwy bolisïau CDLl ar y Cyd ac sydd ar gael ar lefel y prosiect yn sicrhau nad oes unrhyw	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd uchod i Fangor.	Na
T7: Tir ger Lôn Bach	73	Na			
T8: Tir yn Fferm Madyn	152	Na			
T9: Tir ger Cae Rheinwas	40	Na			
T10: Tir yn Tan y Bryn	58	Na			

Cod/Enw Anheddiad a Safle(oedd)	Capasiti	Cario drosodd o gynlluniau blaenorol?	Potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE)	Potensial i Liniaru'r drwy Fesurau Osgoi a Mesurau Polisi/ Diogelu?	Effaith Weddilliol? (Oes / Na)
			effeithiau sylweddol. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.		
Caergybi: T11: Tyddyn Bach ***Caniatâd cynllunio presennol***	123	CDU Ynys Môn (T19)	Mae safleoedd T11, T15, T16 a T17 eisoes â chaniatâd cynllunio; felly, bydd y datblygiad yn digwydd yn y safleoedd hyn gyda'r CDLl ar y Cyd neu hebddo. Mae safleoedd T12 a T13 wedi'u lleoli dros 1km o safleoedd Ewropeaidd a Safle T14 o fewn 1km o ACA Arfordir Ynys Gybi ac AGA Arfordir Ynys Gybi. O ystyried maint y dyraniadau safle a phellter o'r safleoedd Ewropeaidd, ystyrir nad yw datblygiad safleoedd unigol yn debygol o gael effeithiau sylweddol ar eu pennau eu hunain. Bydd yr holl o'r safleoedd cyfun, gan gynnwys y rhai sydd â chaniatâd cynllunio presennol, yn cyflenwi 430 o anheddau. Bydd y lliniaru a ddarperir trwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel y prosiect yn sicrhau nad oes unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol cyfunol o ganlyniad i ddatblygiad yn yr holl safleoedd. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na
T12: Tir ger Cae Rhos	53	Na			
T13: Tir ger Yr Ogof	72	Na			
T14: Tir ger Fferm Tyddyn Bach	49	Na			
T15: Tir ger Stad Waunfawr ***Caniatâd cynllunio presennol***	22	CLl Ynys Môn (T19)			
T16: Glan y Dŵr ***Caniatâd cynllunio presennol***	90	Na			
T17: Lôn Cae Serri ***Caniatâd cynllunio presennol***	21	Na			
Llangefni:		Na	Mae'r safle Ewropeaidd dynodedig agosaf (ACA Corsydd	Cyfeirier at y lliniaru polisi	Na

Cod/Enw Anheddiad a Safle(oedd)	Capasiti	Cario drosodd o gynlluniau blaenorol?	Potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE)	Potensial i Liniaru'r drwy Fesurau Osgoi a Mesurau Polisi/ Diogelu?	Effaith Weddilliol? (Oes / Na)
T18: Tir ger Tŷ Hen	154		Môn) dros 2.5km o'r dyraniadau safle. O ystyried maint y dyraniadau safle a phellter o'r safleoedd Ewropeaidd, nid yw datblygiad safleoedd unigol yn debygol o gael effeithiau sylweddol ar eu pennau eu hunain. Bydd cyfuno pob un o'r safleoedd yn darparu 485 o anheddau. O ystyried maint cyffredinol y datblygiad, mae'n annhebygol y bydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol o ganlyniad i'r safleoedd yn gweithredu'r gyfunol. Bydd y lliniaru a ddarperir trwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel y prosiect, yn sicrhau nad oes unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol cyfunol o ganlyniad i ddatblygiad yn yr holl safleoedd. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.	CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	
T19: Cyn Ysgol y Bont	41	Na			
T20: Tŷ'n Coed	144	Na			
T21: Tir ger Ysgol y Graig	38	Na			
T22: Tir ger Bro Tudur	59	Na			
T23: Tir ger Coleg Menai	49	Na			
Blaenau Ffestiniog: T24: Cyn Gaeau Chwarae	95	Na (yn rhan o gyflogaeth a ddiogelir yng CDU Gwynedd)	Mae safle T25 o fewn 1.5km o ACA Coedydd Derw Meirionnydd a Safleoedd Ystlumod ac o fewn 2km o ACA Migneint-Arenig-Dduallt. Mae safle T24 o fewn 2km o ACA Coedydd Derw Meirionnydd a Safleoedd Ystlumod. O ystyried maint y safleoedd a'r lleoliad mewn perthynas â'r anheddiad, mae'n annhebygol y byddai datblygiad yn cael unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol ar yr ACA naill ai ar ei ben ei hun mewn safleoedd unigol, neu'n gyfunol. Bydd y lliniaru a ddarperir trwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel y prosiect yn sicrhau nad oes unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol cyfunol o ganlyniad i ddatblygiad yn yr holl safleoedd. Argymhellir hefyd y dylai unrhyw geisiadau am ddatblygiadau geisio cadw a gwella unrhyw nodweddion	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor. Argymhellir hefyd y dylai unrhyw geisiadau am ddatblygiadau geisio cadw a gwella unrhyw nodweddion cynefin llinellol, sy'n cynnwys coed a gwrychoedd.	Na
T25: Tir yng Nghongl y Wal	60	Na			

Cod/Enw Anheddiad a Safle(oedd)	Capasiti	Cario drosodd o gynlluniau blaenorol?	Potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE)	Potensial i Liniaru'r drwy Fesurau Osgoi a Mesurau Polisi/ Diogelu?	Effaith Weddilliol? (Oes / Na)
			cynefin llinellol, sy'n cynnwys coed a gwrychoedd. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.		
Caernarfon: T26: Cyn Ysgol Hendre	42	Na (ardal chwarae a ran ddiogelir yn CDU Gwynedd)	Mae Safle T28 eisoes â chaniatâd cynllunio. Mae Safleoedd T26 a T27 ill dau o fewn 1km i ACA Afon Menai a Bae Conwy. Er y gallai datblygiad gynyddu traffig ar hyd yr A487 sy'n rhedeg wrth ymyl ACA Afon Menai a Bae Conwy, o ystyried y raddfa nid yw'n debygol o fod o bwys naill ai ar ben ei hun nac ar y cyd. Ystyrir bod lliniaru addas yn cael ei ddarparu trwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac ar gael ar lefel prosiect yn sicrhau na fydd unrhyw effeithiau sylweddol naill ai ar ben ei hun nac ar y cyd. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na
T27: Yng nghefn Maes Gwynedd	29	CDU Gwynedd – safle ychydig yn llai na'r hyn a gynigiwyd o'r blaen.			
T28: Lôn Cae Phillips ***Caniatâd cynllunio presennol***	123	CDU Gwynedd			
Pwllheli: T29: Tir ger Lôn Caernarfon	150	CDU Gwynedd – roedd rhan o'r safle wedi'i ddyrannu ar gyfer tai ac fel safle cyflogaeth newydd	Mae Safle T29 o fewn 600m o ACA Penrhyn Llŷn a'r Sarnau. Mae Safleoedd T30 a T31 wedi'u lleoli dros 1km o safleoedd Ewropeaidd. O ystyried graddfa fach y datblygiad arfaethedig ar safleoedd T30 & T31 ystyrir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol. O ystyried agosrwydd Safle T29, mae potensial i ddatblygu gynyddu lefelau gweithgaredd hamdden yn yr ACA; fodd bynnag, hyd yn oed ar y cyd â safleoedd eraill nid yw'r cynnydd hwn yn debygol o fod o bwys. Ystyrir bod lliniaru addas yn cael ei ddarparu trwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac ar gael ar lefel prosiect yn sicrhau na fydd unrhyw effeithiau sylweddol naill ai ar ben ei hun nac ar y	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na
T30: Cae Deiniol	14	CDU Gwynedd			
T31: Cyn Gae Hoci	17	CDU Gwynedd			

Cod/Enw Anheddiad a Safle(oedd)	Capasiti	Cario drosodd o gynlluniau blaenorol?	Potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE)	Potensial i Liniaru'r drwy Fesurau Osgoi a Mesurau Polisi/ Diogelu?	Effaith Weddilliol? (Oes / Na)
			cyd. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.		
Canolfannau Gwasanaethau Lleol					
Biwmares: T32: Casita ***Caniatâd cynllunio presennol***	35	Na	Mae'r safle yn gyfagos i ymyl yr arfordir ac o fewn 300m o'r ACA Afon Menai a Bae Conwy, ac o fewn 600m o Draeth Lafan, AGA Bae Conwy. O ystyried graddfa fach y datblygiad a'r lliniaru arfaethedig a ddarperir drwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect, ystyrir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol ar ei ben ei hun. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na
Benllech: T33: Gerllaw Caffi Wendon	12	Na	Mae'r safle o fewn 450m i ACA Afon Menai a Bae Conwy ac AGA Bae Lerpwl. O ystyried graddfa fach y datblygiad a'r lliniaru arfaethedig a ddarperir drwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect, ystyrir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol ar ei ben ei hun. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na
Bodedern: T34: Tir ger Llwyn Angharad	48	Na	Mae'r safle wedi ei leoli dros 3km o'r safle Ewropeaidd dynodedig agosaf (ACA Llyn Dinam). O ystyried graddfa fach y datblygiad arfaethedig, y pellter o safleoedd Ewropeaidd a'r lliniaru a ddarperir trwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect, ystyrir	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na

Cod/Enw Anheddiad a Safle(oedd)	Capasiti	Cario drosodd o gynlluniau blaenorol?	Potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE)	Potensial i Liniaru'r drwy Fesurau Osgoi a Mesurau Polisi/ Diogelu?	Effaith Weddilliol? (Oes / Na)
			na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol ar ei ben ei hun. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.		
Cemaes: T35: Tir yng nghefn Ffordd Caergybi	60	Na	Mae'r safle wedi ei leoli dros 3km o'r safle Ewropeaidd dynodedig agosaf (ACA Llyn Dinam). O ystyried graddfa fach y datblygiad arfaethedig, y pellter o safleoedd Ewropeaidd a'r lliniaru a ddarperir trwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect, ystyrir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol ar ei ben ei hun. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na
Llanfairpwll: T36: Tir ger Bryn Eira	30	Na	Mae gan Safle T37 eisoes ganiatâd cynllunio. Mae Safle T36 wedi ei leoli dros 1km o'r safle Ewropeaidd dynodedig agosaf (ACA Afon Menai a Bae Conwy). O ystyried graddfa fach y datblygiad arfaethedig, y pellter o safleoedd Ewropeaidd a'r lliniaru a ddarperir trwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect, ystyrir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol naill ai ar ben ei hun nac ar y cyd. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na
T37: Tir ger Lôn Penmynydd ***Caniatâd cynllunio presennol***	10	Na			
Porthaethwy: T38: Tŷ Mawr ***Caniatâd cynllunio***	20	CLI Ynys Môn (T30) & CDU (T51)	Mae Safleoedd T38 a T39 eisoes â chaniatâd cynllunio. Mae Safle T40 tua 1km oddi wrth ACA Afon Menai a Bae Conwy, ychydig ymhellach o'r safle dynodedig Ewropeaidd na safleoedd T38 a T39. O ystyried graddfa fach y datblygiad	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na

Cod/Enw Anheddiad a Safle(oedd)	Capasiti	Cario drosodd o gynlluniau blaenorol?	Potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE)	Potensial i Liniaru'r drwy Fesurau Osgoi a Mesurau Polisi/ Diogelu?	Effaith Weddilliol? (Oes / Na)
presennol			arfaethedig, y pellter o safleoedd Ewropeaidd a'r lliniaru a ddarperir trwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect, ystyrir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol naill ai ar ben ei hun nac ar y cyd. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.		
T39: Tyddyn Mostyn ***Caniatâd cynllunio presennol***	40	CLl Ynys Môn (T32) & CDU (T69)			
T40: Tir ger Lôn Gamfa	14	Na			
Y Fali: T41: Cyn Safle'r Farchnad Wartheg	40	CLl Ynys Môn (S31) - dyraniad cyflogaeth	Mae'r safle wedi ei leoli dros 2km o'r safle Ewropeaidd dynodedig agosaf (ACA Llyn Dinam). O ystyried graddfa fach y datblygiad arfaethedig, y pellter o safleoedd Ewropeaidd a'r lliniaru a ddarperir trwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect, ystyrir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol ar ei ben ei hun. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na
Criccieth: T42: Tir ger North Terrace	34	CDU Gwynedd – dyraniad ychydig yn fwy na'r hyn a gynigiwyd o'r blaen.	Mae'r safle wedi ei leoli o gwmpas 600m oddi wrth ACA Penrhyn Llŷn a'r Sarnau. O ystyried graddfa fach y datblygiad a'r lliniaru arfaethedig a ddarperir drwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect, ystyrir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol ar ei ben ei hun. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na
Llanberis: T43: Tir ger Gwesty Victoria	16	CDU Gwynedd	Mae Safle T44 eisoes â chaniatâd cynllunio. Mae safle T43 wedi ei leoli tua 300m oddi wrth ACA Eryri. O ystyried graddfa fach y datblygiad arfaethedig, y pellter o safleoedd Ewropeaidd a'r lliniaru a ddarperir trwy bolisïau	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na

Cod/Enw Anheddiad a Safle(oedd)	Capasiti	Cario drosodd o gynlluniau blaenorol?	Potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE)	Potensial i Liniaru'r drwy Fesurau Osgoi a Mesurau Polisi/ Diogelu?	Effaith Weddilliol? (Oes / Na)
T44: Tir ger Lôn Tŷ Du ***Caniatâd cynllunio presennol***	11	Na	CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect, ystyrir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol naill ai ar ben ei hun nac ar y cyd. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.		
Llanrug: T45: Cae'r Eglwys ***Caniatâd cynllunio presennol***	10	Na	Mae'r ddau safle eisoes â chaniatâd cynllunio ac wedi'u lleoli yn yr anheddiad presennol. O ystyried graddfa fechan y datblygiad arfaethedig, y lleoliad o fewn y anheddiad a lliniaru a ddarperir trwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect, ystyrir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol naill ai ar ben ei hun nac ar y cyd. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na
T46: Tir ger Lôn Rhythallt ***Caniatâd cynllunio presennol***	6	CDU Gwynedd			
Nefyn: T47: Tir ger Helyg	19	Na	Mae Safle T48 eisoes â chaniatâd cynllunio. Mae Safle T47 o fewn 200m o ACA Clogwyni Llŷn, ac yn gyfagos at gwrs dŵr sy'n arwain yn uniongyrchol i'r ACA. O ystyried graddfa fach y datblygiad a'r lliniaru arfaethedig a ddarperir drwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect, ystyrir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol naill ai ar ei ben ei hun neu ar y cyd. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na
T48: Cyn Randiroedd ***Caniatâd cynllunio presennol***	10	Na			
Penrhyndeudraeth: T49: Canol Cae	31	CDU Gwynedd	Mae'r safleoedd i gyd wedi eu lleoli o fewn 400m i ACA Penrhyn Llŷn a'r Sarnau. O ystyried graddfa fach y datblygiad a'r lliniaru arfaethedig a ddarperir drwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na

Cod/Enw Anheddiad a Safle(oedd)	Capasiti	Cario drosodd o gynlluniau blaenorol?	Potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE)	Potensial i Liniaru'r drwy Fesurau Osgoi a Mesurau Polisi/ Diogelu?	Effaith Weddilliol? (Oes / Na)
T50: Tir ger cyn Ysbyty Bron Garth	46	Na	prosiect, ystyrir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol naill ai ar ei ben ei hun neu ar y cyd. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.		
T51: Tir ger Canol Cae	31	Na			
Penygroes: T52: Tir ger Maes Dulyn	39	CDU Gwynedd – dyraniad blaenorol yn ymestyn ymhellach	Mae'r safle hwn oddeutu 1.5km o'r safle Ewropeaidd dynodedig agosaf (ACA Glynllifon ac ACA Corsydd Eifionydd). O ystyried graddfa fach y datblygiad arfaethedig, y pellter o safleoedd Ewropeaidd a'r lliniaru a ddarperir trwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect, ystyrir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol ar ei ben ei hun. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na
Tywyn: T53: Sŵn y Tonnau ***Caniatâd cynllunio presennol***	21	Na	Mae gan y ddau safle eisoes â chaniatâd cynllunio ac wedi eu lleoli yn yr anheddiad presennol. Mae Safle T53 o fewn 500m o ACA Penrhyn Llŷn a'r Sarnau. O ystyried graddfa fechan y datblygiad arfaethedig, y lleoliad o fewn y anheddiad a lliniaru a ddarperir trwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect, ystyrir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol naill ai ar ei ben ei hun neu ar y cyd. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na
T54: Garreglwyd ***Caniatâd cynllunio presennol***	14	Na			
Gwalchmai: T55: Tir ger yr A5	28	Na	Mae'r safle wedi ei leoli o gwmpas 6km o'r safle Ewropeaidd dynodedig agosaf (ACA Abermenai i Dwyni Aberffraw). O ystyried graddfa fach y datblygiad arfaethedig, y pellter o safleoedd Ewropeaidd a'r lliniaru a ddarperir trwy bolisïau	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na

Cod/Enw Anheddiad a Safle(oedd)	Capasiti	Cario drosodd o gynlluniau blaenorol?	Potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE)	Potensial i Liniaru'r drwy Fesurau Osgoi a Mesurau Polisi/ Diogelu?	Effaith Weddilliol? (Oes / Na)
			CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect, ystyrir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol ar ei ben ei hun. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.		
Niwbwrch: T56: Stad Tyn Cae	12	CLI Ynys Môn (T33) & CDU (T47)	Mae gan y safle ganiatâd cynllunio eisoes ac mae wedi'i leoli o fewn anheddiad presennol. Mae'r safle oddeutu 260m o ACA Abermenai i Dwyni Aberffraw; fodd bynnag, o ystyried maint bach y datblygiad arfaethedig, y lleoliad o fewn y anheddiad a lliniaru a ddarperir trwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect, ystyrir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol ar ei ben ei hun. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na
Llannerch-y-medd: T57: Tir ger Tyn y Fynnon	17	Na	Mae'r safle wedi ei leoli dros 5km oddi wrth y safleoedd Ewropeaidd dynodedig agosaf. O ystyried graddfa fach y datblygiad arfaethedig, y pellter o safleoedd Ewropeaidd a'r lliniaru a ddarperir trwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect, ystyrir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol ar ei ben ei hun. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na
Bethel: T58: Tir ger Saron	41	Na	Mae'r safle wedi ei leoli o gwmpas 2km o'r safle Ewropeaidd dynodedig agosaf (ACA Afon Menai a Bae Conwy). O ystyried graddfa fach y datblygiad arfaethedig, y pellter o safleoedd Ewropeaidd a'r lliniaru a ddarperir trwy bolisïau	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na

Cod/Enw Anheddiad a Safle(oedd)	Capasiti	Cario drosodd o gynlluniau blaenorol?	Potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE)	Potensial i Liniaru'r drwy Fesurau Osgoi a Mesurau Polisi/ Diogelu?	Effaith Weddilliol? (Oes / Na)
			CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect, ystyrir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol ar ei ben ei hun. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.		
Bontnewydd: T59: Tir ger Stad Glanrafon	26	CDU Gwynedd	Mae Safle T59 eisoes â chaniatâd cynllunio. Mae Safle T60 o fewn 300m i ACA Afon Gwyrfai a Llyn Cwellyn. O ystyried graddfa fach y datblygiad a'r lliniaru arfaethedig a ddarperir drwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect, ystyrir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol ar ei ben ei hun. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na
T60: Tir ger Pont Glan Beuno	10	Na			
Botwnnog: T61: Tir ger Cefn Capel	21	Na	Mae'r ddau safle wedi eu lleoli tua 3km o'r safle Ewropeaidd dynodedig agosaf (ACA Clogwyni Llŷn ac ACA Penrhyn Llŷn a'r Sarnau). O ystyried graddfa fach y datblygiad arfaethedig, y pellter o safleoedd Ewropeaidd a'r lliniaru a ddarperir trwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect, ystyrir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol naill ai ar ei ben ei hun neu ar y cyd. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na
T62: Tir ger Pentre	11	Na			
Chwilog: T63: Tir yng nghefn Madryn Arms	18	CDU Gwynedd	Mae'r safleoedd wedi eu lleoli tua 1.5km safle Ewropeaidd dynodedig agosaf (ACA Penrhyn Llŷn a'r Sarnau). O ystyried graddfa fach y datblygiad arfaethedig, y pellter o safleoedd Ewropeaidd a'r lliniaru a ddarperir trwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na
T64: Tir ger	20	CDU Gwynedd			

Cod/Enw Anheddiad a Safle(oedd)	Capasiti	Cario drosodd o gynlluniau blaenorol?	Potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE)	Potensial i Liniaru'r drwy Fesurau Osgoi a Mesurau Polisi/ Diogelu?	Effaith Weddilliol? (Oes / Na)
Cae Capel			prosiect, ystyrir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol naill ai ar ei ben ei hun neu ar y cyd. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.		
Deiniolen: T65: Tir ger Pentre Helen	30	CDU Gwynedd	Mae'r safle wedi ei leoli lai na 350m o ACA Eryri. O ystyried graddfa fach y datblygiad a'r lliniaru arfaethedig a ddarperir drwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect, ystyrir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol ar ei ben ei hun. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na
Rachub: T66: Tir ger Maes Bleddyn	30	Na	Mae'r safle wedi'i leoli o fewn 600m i ACA Eryri. O ystyried graddfa fach y datblygiad arfaethedig, y pellter o safleoedd Ewropeaidd a'r lliniaru a ddarperir trwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect, ystyrir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol ar ei ben ei hun. Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na
Y Ffôr: T67: Tir ger Tyn Lôn	18	Na	Mae Safle T69 eisoes â chaniatâd cynllunio. Mae Safleoedd T67 a T68 wedi'u lleoli tua 3.5km o'r safle Ewropeaidd dynodedig agosaf (ACA Penrhyn Llŷn a'r Sarnau). O ystyried graddfa fach y datblygiad arfaethedig, y pellter o safleoedd Ewropeaidd a'r lliniaru a ddarperir trwy bolisïau CDLl ar y Cyd wedi'i Adneuo ac sydd ar gael ar lefel prosiect, ystyrir na fydd unrhyw Effeithiau Arwyddocaol Tebygol naill ai ar ei ben ei hun neu ar y cyd.	Cyfeirier at y lliniaru polisi CDLlaC a amlinellwyd ar gyfer Bangor.	Na
T68: Tir ger yr Ysgol	10	Na			
T69: Tir ger Bro Gwystil	9	CDU Gwynedd – dyraniad blaenorol			

Cod/Enw Anheddiad a Safle(oedd)	Capasiti	Cario drosodd o gynlluniau blaenorol?	Potensial o Effeithiau Arwyddocaol Tebygol (LSE)	Potensial i Liniaru'r drwy Fesurau Osgoi a Mesurau Polisi/ Diogelu?	Effaith Weddilliol? (Oes / Na)
		ychydig yn llai	Mae effeithiau posibl y CDLl ar y Cyd yn ei gyfanrwydd ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill yn cael eu hystyried yn Adran 4 yr Adroddiad.		

Atodiad IV: Sylwadau ar yr Ymgynghoriad

Adroddiad Sgrinio ARhC (Mai 2013)

Ymateb gan	Crynodeb o'r Cynnwys	Ymateb
Cyfoeth Naturiol Cymru (27 Mehefin 2013)	0.7: Nododd CNC yr effeithiau arwyddocaol posib fyddai'n deillio o bolisïau PS3, PS8, PS11 a PS22 yn yr adroddiad sgrinio hwn (yn sgil y cynllun ei hun ac wrth ei gyfuno â chynlluniau eraill). Byddai CNC yn croesawu derbyn eglurder o fewn y crynodeb gweithredol hwn o natur a chynnwys y polisïau hyn, ynghyd â gwybodaeth ar y Safleoedd Ewropeaidd fydd o bosib yn cael eu heffeithio.	Nodwyd. Bydd y gwaith sgrinio pellach yn adnabod y Safleoedd Ewropeaidd a ystyrir i gael eu heffeithio gan Bolisiau Adnau.
	0.8: Nodir a chroesawir y bwriad i ymgymryd â gwaith sgrinio ARhC ychwanegol (Prawf Arwyddocâd). Buasem yn croesawu eglurder ynghylch amserlen debygol y gwaith sgrinio ychwanegol.	Nodwyd. Mae amserlen y gwaith sgrinio ychwanegol yn dibynnu ar raglen y CDLl ar y Cyd.
	0.9: Ers 1 Ebrill 2013, mae Cyfoeth Naturiol Cymru wedi bod yn cyflawni cyfrifoldebau Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Asiantaeth yr Amgylchedd Cymru a'r Comisiwn Coedwigaeth yng Nghymru. Er mwyn egluro a hwyluso proses yr asesiad strategol, bydd CNC yn sefydlu un Porth AC, er mwyn gallu cyflwyno'r holl ymholiadau a'r ymgynghoriadau ynghylch yr AAS a'r ARhC ar lefel cynllun.	Nodwyd.
	1.3: Noda CNC fod y 'pymtheg mlynedd nesaf' yn estyn o 2011 hyd 2026. Buasem yn croesawu eglurder ynghylch y polisïau hynny a'r dynodiadau fydd yn cael eu trosglwyddo o'r cynlluniau datblygu mabwysiedig blaenorol ac o gynlluniau datblygu heb eu mabwysiadu / sy'n anghyflawn.	Nodwyd. Bydd yr adroddiad ARhC nesaf yn nodi pa bolisïau a dynodiadau sydd wedi'u trosglwyddo o gynlluniau datblygu mabwysiedig ac o gynlluniau datblygu heb eu mabwysiadu / sy'n anghyflawn.
	1.5: Y gofyn yn yr Hoff Strategaeth am 168ha o dir diwydiannol a busnes a 7665 yn ychwanegol o gartrefi rhwng 2011 a 2026. Croesawir gwybodaeth bellach o fewn yr adroddiad sgrinio hwn ynghylch lleoliad gofodol y safleoedd hyn ac, o gofio fod y dynodiadau hyn yn cyfeirio at gyfnod amser sydd eisoes yn mynd rhagddo, faint o'r tiroedd cyflogaeth a'r dynodiadau tai sydd eisoes wedi derbyn caniatâd ac sydd	Bydd y Cynllun Adnau yn darparu mwy o fanylion ar leoliad gofodol y safleoedd hyn a faint o ddynodiadau sydd eisoes wedi derbyn caniatâd ac sydd wedi'u datblygu. Bydd hyn yn

Ymateb gan	Crynodeb o'r Cynnwys	Ymateb
	wedi'u datblygu?	cael ei ystyried yn sgil gwaith sgrinio pellach.
	2.4: Dylid nodi fod Arweiniad 2009 CCGC ar 'Asesu Prosiectau o dan y Gyfarwyddeb Cynefinoedd' wedi cael ei ddiweddaru yn 2012 yn sgil newidiadau mewn deddfwriaeth Ewropeaidd a chyfraith achos.	Nodwyd.
	1.6: Gweler y sylwadau ar 0.9. Dylid newid y corff cadwraeth natur perthnasol i Gyfoeth Naturiol Cymru.	Nodwyd.
	3.0 Sgrinio ARhC – cam 1. Adolygiad Polisi (gweler y sylwadau manwl ar atodiad 3) 3.4: Mae CNC yn croesawu ystyried llwybrau achlysurol yn hytrach na phellteroedd gofodol yng nghyd-destun y potensial am effeithiau sylweddol ar Safleoedd Ewropeaidd a 'rhywogaethau symudol' perthnasol.	Nodwyd.
	3.9 Mae CNC yn croesawu'r amodau a ddarperir o fewn polisïau penodol ac yn yr amddiffyniad cyffredinol a ddarperir gan PS14, sydd, yn ddibynnol ar y mân bwyntiau eglurder isod, yn lliniaru'n effeithiol yr effeithiau andwyol posib ar y safleoedd Ewropeaidd a nodwyd yn ystod y cam hoff strategaeth.	Nodwyd.
	3.10 Nodem fod mesurau lliniaru ychwanegol wedi cael eu nodi ar gyfer nifer o bolisïau strategol (PS6, PS7 a PS16) a bod hyn wedi'i gynnwys ar ffurf ychwanegiadau i'r geiriad, neu newidiadau i'r geiriad yn yr hoff strategaeth.	Nodwyd.
	3.10: Yn ogystal ag argymhellion ARHC ar lefel prosiect ar gyfer Polisïau Strategol 6 a 7, awgrymir y dylai'r polisïau hyn gynnwys gofyn penodol i'r prosiectau isadeiledd mawrion hyn a'r holl ddatblygiadau atodol ac anwythol fod yn destun yr holl brosesau asesu perthnasol, gan gynnwys Asesiad Effaith Amgylcheddol.	Nodwyd ac yn cytuno. Rhoddir ystyriaeth i hyn yng nghamau diweddarach y broses ARhC.
	3.11 Nodem hefyd fod yr effeithiau posib wedi cael eu nodi ar gyfer polisïau PS3, PS8, PS11 a PS22 o ran aflonyddwch posib, effeithiau ansawdd aer, dŵr ffo sy'n rhedeg o'r tir / ansawdd dŵr neu gymryd tir gan arwain at ddarnio cynefinoedd. Croesawn y dull rhagofalus a ddefnyddir wrth asesu'r polisïau hyn ac y byddant yn derbyn asesiad pellach yng ngham nesaf proses y Cynllun, naill ai pan ddaw data ychwanegol ar gael neu drwy asesu polisïau /dynodiadau penodol manylach.	Nodwyd.

Ymateb gan	Crynodeb o'r Cynnwys	Ymateb
	3.12 Rydym yn nodi ac yn cytuno fod y prif effeithiau'n debygol o ymwneud â: • llygredd atmosfferig oherwydd cynnydd traffig, allai ddirywio ansawdd yr aer; • lefelau cynyddol o aflonyddwch – gweithgareddau hamdden, llygredd sŵn a golau; • lefelau cynyddol o echdynnu ; dŵr ffo a charthffosiaeth sy'n rhedeg o'r tir, allai leihau ansawdd a lefelau dŵr; a • chymryd tir, allai arwain at golli a darnio cynefinoedd.	Nodwyd.
	3.12: Gweler y sylwadau uchod ar 0.7.	Nodwyd. Bydd y gwaith sgrinio pellach yn adnabod y Safleoedd Ewropeaidd a ystyrir i gael eu heffeithio.
	3.13: Dŵr. Mae fersiwn drafft diweddaraf Cynllun Rheoli Adnoddau Dŵr (WRMP)(2015), Dŵr Cymru, ynghyd â'i ARhC ac AAS yn destun ymgynghoriad cyhoeddus ar hyn o bryd a dylid eu cynnwys o fewn yr ystyriaeth a roir i 'effeithiau cyfunol', yn enwedig gan fod opsiynau'r adroddiad drafft hwn yn cynnwys datblygiad isadeiledd dŵr sylweddol yng Ngwynedd ac Ynys Môn.	Nodwyd. Bydd yr WRMP diweddaraf a'r dogfennau cysylltiol yn cael eu hystyried yn sgil gwaith sgrinio pellach.
	3.14 Asesiad effeithiau cyfunol - nodwn fod gan y pedwar polisi strategol sy'n cynnwys PS3 - Strategaeth Aneddiadau, PS8 - Twf Economaidd, PS11 - Ffigyrau Tai Strategol a PS22 - Trafnidiaeth a nodir uchod hefyd y potensial i arwain at effeithiau cyfunol gyda'r cynlluniau a'r prosiectau a nodir.	Nodwyd.
	Sylwadau Atodiad 3 - sgrinio polisïau PS3 Strategaeth Aneddiadau – wedi nodi EAT. Mae CNC yn croesawu'r dull rhagofalus a ddefnyddir wrth asesu'r polisi strategol ac yn cytuno, gan y bydd y polisïau manwl yn diffinio natur unrhyw effeithiau posib yn fwy effeithiol, mai doeth fyddai oedi cyn cynnal unrhyw asesiad pellach ar y polisi strategol hwn hyd nes y bydd y wybodaeth ar gael.	Nodwyd.
	PS5 Isadeiledd a Chyfraniadau gan Ddatblygwyr - dim EAT wedi'u nodi. Er nad yw CNC yn anghytuno â chasgliad yr asesiad dylid nodi y gall polisïau fel hyn, a'r polisïau mwy manwl fydd yn rhan ohonynt, fod yn allweddol os yw asesiad mwy manwl y Cynllun adnau yn nodi fod angen lliniaru pellach, er enghraifft, pan fo isadeiledd trin carthffosiaeth wedi cyrraedd ei lawn gapasiti, neu'n agos at hynny, ac mae risg y gall mwy o ddatblygu danseilio elfennau'r amcanion cadwraeth safle sy'n ymwneud ag ansawdd dŵr.	Nodwyd.

Ymateb gan	Crynodeb o'r Cynnwys	Ymateb
	PS6 Cynigion ar gyfer prosiectau isadeiledd mawr - dim EAT wedi'i nodi. Cytuna CNC gyda chasgliad asesiad y polisi hwn, ac er ei fod o bosib yn gwella'r eglurder yn gyffredinol, cyn belled ag y caiff pwynt 7 sy'n ymwneud â bodloni gofynion y Rheoliadau Cynefinoedd ei gadw, teimlir nad oes angen cyfeirio ymhellach at yr angen am ARhC yn yr achos hwn.	Nodwyd.
	PS7 Datblygiadau Niwclear yn Wylfa - dim EAT wedi'u nodi. Cytuna CNC gyda'r casgliad hwn gan hefyd groesawu'r argymhelliad y dylid cynnwys yr angen am ARhC ar lefel prosiect gyda'r polisi ei hun gan awgrymu y dylai hefyd gynnwys unrhyw ddatblygiad atodol sy'n berthnasol i gynigion Wylfa.	Nodwyd ac yn cytuno. Adlewyrchir hyn yng nghamau diweddarach y broses ARhC.
	PS8 Darparu cyfle ar gyfer economi ffyniannus – EAT posib wedi'u nodi. Rydym yn croesawu'r dull rhagofalus a ddefnyddir ar gyfer asesu'r polisi strategol hwn. Dylid bod modd lliniaru unrhyw effeithiau andwyol posib sy'n codi o ganlyniad i weithredu'r polisi hwn, trwy ddefnyddio polisïau amddiffynnol megis PS14, fodd bynnag doeth fyddai aros am y manylion ychwanegol ddaw ar gael yn y cam polisïau manwl a dynodiadau i benderfynu a oes angen unrhyw addasiadau i'r polisi neu fesurau lliniaru i safleoedd penodol. Cyfeirer hefyd at sylwadau blaenorol gan CCGC (ac Asiantaeth yr Amgylchedd?) ar 24 Ionawr 2013 ynghylch safle strategol arfaethedig 64, Ferodo.	Nodwyd.
	PS11 – Darpariaeth tai cytbwys - EAT posib wedi'u nodi. Mae CNC yn croesawu'r dull rhagofalus a ddefnyddir wrth asesu'r polisi strategol ac yn cytuno, gan fod effeithiau sylweddol tebygol ynghlwm â'r lleoliad hwn, bydd lleoliad, sgôp a graddfa'r dynodiadau datblygu yn cael eu hasesu'n well pan fydd y manylion hynny ar gael. Noder, er nad yw cyfaint dŵr wedi'i adnabod fel prif fater sy'n berthnasol i Safleoedd Ewropeaidd ardal y Cynllun, mae WRMP drafft Dŵr Cymru yn cael ei lunio ar hyn o bryd a dylid cyfeirio at hynny yn yr ARhC hwn. Yn ychwanegol, mae ansawdd dŵr a materion capasiti isadeiledd wedi'i nodi ar nifer o safleoedd. Yn yr un modd gall materion aflonyddwch fod yn ystyriaeth ar gyfer datblygu ger rhai safleoedd sensitif penodol. Bydd y materion hyn yn cael eu hasesu'n fwy cywir yn ystod y cam manwl ac mae'n bosib y bydd angen mesurau lliniaru ychwanegol neu amodau polisi i sicrhau bod unrhyw effeithiau andwyol yn derbyn sylw priodol.	Nodwyd, bydd y materion hyn yn derbyn ystyriaeth bellach yn sgil sgrinio'r CDLl Adnau.
	PS14 Gwarchod a gwella'r amgylchedd naturiol – dim EAT wedi'u nodi. Er bod CNC yn croesawu'r polisi hwn ac yn cytuno gyda chasgliad yr asesiad, dylid nodi y bydd hwn yn bolisi lliniaru allweddol ar gyfer unrhyw bolisïau eraill o fewn y Cynllun sydd â'r potensial	Nodwyd.

Ymateb gan	Crynodeb o'r Cynnwys	Ymateb
	am EAT neu effeithiau andwyol posib. Felly, mae'n bosib fod y polisi hwn ac unrhyw bolisïau manylach sy'n deillio ohono, yn adnabod y rôl a'r swyddogaeth hon yn glir a bod hyn hefyd yn cael ei adlewyrchu yn y dangosyddion ar gyfer monitro'r strategaeth.	
	PS16 Polisi ynni adnewyddadwy - Dim EAT wedi'u nodi. Mae CNC yn croesawu cryfhau'r polisi hwn trwy ychwanegu at bwynt 2 ond yn nodi fod Canllawiau Cynllunio Atodol (CCA) ychwanegol wedi'u llunio ar gyfer y CDU ac wedi bod yn destun ARHC ar wahân. Buasem yn croesawu pe bai'r ARhC hwn yn cyfeirio at hyn ac yn nodi p'un a fydd CCA pellach yn cael ei lunio ar gyfer y CDLl ai peidio.	Nodwyd, rhoir sylw i hyn yn Adroddiad ARhC y CDLl Adnau.
	S22 Cludiant cynaliadwy, datblygiad a hygyrchedd – EAT posib wedi'i nodi. Rydym yn croesawu'r dull rhagofalus a ddefnyddir ar gyfer asesu'r polisi strategol hwn. Nodwn yn gyffredinol fod tri chynllun trafnidiaeth strategol wedi'u nodi'n benodol i fod â'r potensial i beri effeithiau sylweddol; ffordd osgoi A487 Dinas – Bontnewydd – Caernarfon, ffordd groesi'r Fenai a'r A5052 a gwelliannau trafnidiaeth eraill sy'n gysylltiedig â datblygu Wylfa. Bydd yn bwysig asesu'r cynigion hyn yng nghyd-destun y CDLl, gan gynnwys ystyried unrhyw wybodaeth sydd ar gael ar hyn o bryd ar asesiad lefel prosiect, i sicrhau y caiff unrhyw effeithiau posib eu lliniaru'n llawn.	Nodwyd.
	Cyn belled â bod y sylwadau uchod a'r sylwadau manwl ar atodiad 3 yn derbyn sylw, ar y cyfan, rydym yn cytuno gyda chasgliadau'r asesiad a'r cynigion ar gyfer asesu pellach.	Nodwyd.

Adroddiad Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd Adnau (Chwefror 2015)

Ymatebydd	Cynnwys cryno	Ymateb
Cyfoeth Naturiol Cymru (31 Mawrth 2015)	Nodir nad yw nifer o bolisïau o reidrwydd yn cynnig datblygiadau gan gynnwys Polisi ISA1: darpariaeth Seilwaith, ond yn hytrach yn cefnogi rhai mathau o ddatblygiadau a nodi meini prawf ar gyfer penderfynu ar unrhyw geisiadau cynllunio. Er nad yw'r polisïau yn cynnig unrhyw ddatblygiad eu hunain, mae rhai o'r mathau o ddatblygiadau a gefnogir ganddynt â photensial ar gyfer effeithiau ar safleoedd Ewropeaidd, megis seilwaith mawr, ynni adnewyddadwy a phrosiectau sy'n gysylltiedig ag ynni niwclear. Mae CNC yn fodlon fel y nodir yn yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd mewn achosion	Nodi'r sylw.

Ymatebydd	Cynnwys cryno	Ymateb
	o'r fath, fod nifer o bolisïau yn cynnwys mesurau diogelu sy'n ceisio sicrhau na fydd y cynnig datblygu yn cael effaith sylweddol ar unrhyw Safleoedd Ewropeaidd yn cynnwys y rhai a restrir o dan baragraff 3.19 yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd ac fel y nodwyd, bydd Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd lefel prosiect yn cael ei gynnal lle y bo'n briodol pan geir manylion pellach am y datblygiad, gan gynnwys natur, graddfa ac union leoliad.	
	Yn ei sylwadau ar y Cynllun Adnau, mae CNC wedi argymell fod Polisi PS16 yn cael ei ehangu hefyd i gyfeirio at yr angen am gynllun sensitif a dyluniad sy'n osgoi effeithiau neu'n lliniaru trwy raglen gytunedig, a bod yr ymgeiswyr yn llunio cytundeb rheoli, pan fo'n briodol, gyda'r ACLl i sicrhau cadwraeth a dyfodol tymor hir buddiannau bioamrywiaeth. Ystyrir bod ehangu'r polisi hwn i gynnwys y gofyniad, lle bo hynny'n berthnasol, i ymrwymo i gytundeb rheoli i sicrhau cadwraeth. A dyfodol tymor hir buddiannau bioamrywiaeth lle bo hynny'n berthnasol. Ystyrir y bydd ehangu'r polisi fel y cynghorir yn helpu ymhellach i sicrhau nad yw'r datblygiad yn cael effaith sylweddol ar unrhyw Safleoedd Ewropeaidd.	Gweler ymateb y cynghorau i sylw a wnaed ar Bolisi PS16 y Cynllun Adnau.
	Cyfeiriwch at ein sylwadau yn y llythyr eglurhaol ar faterion posibl capasiti'r seilwaith carthffosiaeth yng Ngwaith Trin Dŵr Gwastraff Treborth.	Nodwyd, bydd y rhain yn cael eu hystyried drwy'r broses ARhC ailadroddol a pharhaus.